

Omgevingsanalyse

Gemeente & OCMW Maldegem

2023

Inhoud

Lijst van figuren	3
Lijst van tabellen.....	6
Lijst van afbeeldingen	7
Lijst van kaarten	8
Inleiding.....	9
I. Externe analyse	10
1. Demografie.....	14
1. Bevolking.....	14
2. Diversiteit en migratie	19
2. Economie	23
1. Werkgelegenheid	23
2. Mobiliteit	29
3. Ondernemen	32
3. Sociaal-cultureel.....	42
1. Huisvesting	42
2. Veiligheid.....	48
3. Welzijn en armoede	53
4. Onderwijs.....	57
5. Vrije tijd	60
6. Cultuur.....	61
7. Jeugd	65
8. Sport	68
9. Toerisme	71
10. Inburgering en integratie.....	72
4. Technologie	75
1. Informatisering.....	75
2. E-commerce.....	75
3. Digitale overheid	75
5. Ecologie.....	80
1. Open ruimte	80
2. Energie & klimaat	82
3. Afval & kringloopgoederen	86
4. Natuur & milieu.....	87
6. Politiek & bestuurskracht	94
1. Lokaal bestuur Maldegem	94

2.	Autonoom Gemeentebedrijf	95
3.	Adviesraden	95
4.	Bestuurskracht	95
5.	Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.....	100
6.	Fusie van gemeenten	100
II.	Interne Analyse.....	103
	Zelfevaluatie: eindresultaat	103
III.	Bibliografie	117
IV.	Bijlage	123
1.	Het gemeentefonds.....	124
	Algemeen	124
	Specifiek	126
2.	Overzicht SDG's.....	127

Lijst van figuren

Figuur 1: Beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling.....	9
Figuur 2: Bevolkingsevolutie (Provincies in cijfers, 2020).	14
Figuur 3: Inwonersaantal per leefkern (Dienst bevolking, 2021).	14
Figuur 4: Evolutie inwonersaantal naar leeftijd (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).....	15
Figuur 5: (brug-) gepensioneerd (t.o.v. alle inwoners) (Provincies in cijfers, 2019).	15
Figuur 6: Familiale zorgindex Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	16
Figuur 7: Natuurlijk acces per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	16
Figuur 8: Prognose aantal inwoners naar leeftijd 2022-2040 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).....	17
Figuur 9: Prognose aantal inwoners naar leeftijd - 2035 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018b).	17
Figuur 10: Huishoudtypes (Provincies in cijfers, 2021).	18
Figuur 11: Evolutie aantal alleenstaanden (Provincies in cijfers, 2020).	18
Figuur 12: Aandeel inwoners buitenlandse herkomst t.o.v. totale bevolking Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	19
Figuur 13: Top 5 nationaliteiten (2020) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020)	20
Figuur 15: Wonen en werken in Maldegem (Steunpunt Werk, 2016).	23
Figuur 15: Socio-economische positie (Provincies in cijfers, 2018).	24
Figuur 16: Werkzoekend (t.o.v. alle inwoners) (Provincies in cijfers, 2021).	24
Figuur 17: Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) Maldegem - jaargemiddelden (Provincies in cijfers, 2021).	25
Figuur 18: Evolutie werkloosheidsgraad (Provincies in cijfers, 2019).....	25
Figuur 19: Evolutie werkzaamheidsgraad (Provincies in cijfers, 2021).	26
Figuur 20: Openstaande vacatures (per 100 niet-werkende werkzoekenden) (Provincies in cijfers, 2021).....	26
Figuur 21: Bezoldigde werknemers naar hoofdsector (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	27
Figuur 22: Specifieke kansengroepen t.o.v. werkzoekenden (Provincies in cijfers, 2018).	27
Figuur 23: Werkloosheidsduur (Provincies in cijfers, 2018).	28
Figuur 24: Artikel 60§7 aantal en geslacht (OCMW Maldegem, 2019).....	28
Figuur 25: Saldo generatiewisseling komende 25 jaar (Hertogen, 2018).	29
Figuur 26: % personenwagens naar brandstoftype (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	30
Figuur 28: Handelsgebieden Maldegem (Locatus, 2019).....	32
Figuur 28: Ondernemingen: stopzettingen en oprichtingen (Provincies in cijfers, 2021).....	33
Figuur 29: Zelfstandigen (t.o.v. alle inwoners) (Provincie in cijfers, 2019).	33
Figuur 30: Handelspanden per 1.000 inwoners (Provincies in cijfers, 2020).	34
Figuur 31: % handelspanden volgens invulling t.o.v. alle handelspanden (2019) (Provincie in cijfers, 2019). ..	34
Figuur 32: % leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden (Provincies in cijfers, 2020).	35
Figuur 33: Winkels per 1.000 inwoners (Provincies in cijfers, 2019).....	35
Figuur 35: Figuur 32: Kleinhandelzaken volgens categorie (IHB) (Provincie in cijfers, 2019).....	37
Figuur 35: Vestigingen naar grootteorde – 2016 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019).....	37
Figuur 36: Woningtypologie (Provincies in cijfers, 2021).	42
Figuur 37: Bouwwijze (Provincies in cijfers, 2021).	43
Figuur 38: Mediaanprijs huizen en appartementen Maldegem (Provincies in cijfers, 2021).	43
Figuur 39: Aandeel verkopen naar type (% t.o.v. aantal verkopen) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019).	44
Figuur 40: Evolutie prijs-inkomenratio woonhuizen (Provincie in cijfers, 2021).	44
Figuur 41: Sociale huurwoningen (t.o.v. particuliere huishoudens) (Provincie in cijfers, 2021).	45
Figuur 42: Aanvragen tegemoetkoming huurprijs Maldegem (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	46
Figuur 43: Aanvragen tegemoetkoming huurprijs per 1.000 inwoners (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	46
Figuur 44: Huurpremie Maldegem (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	47

Figuur 45: Aanvragen renovatiepremie per 1.000 inwoners (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	47
Figuur 46: Verbeterings- en aanpassingspremie per 1.000 inwoners (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	47
Figuur 47: Vlaamse inventaris van ongeschikt en onbewoonbaar verklaarde woningen (VIVOO) (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).	48
Figuur 48: Aantal vastgestelde GAS-overtredingen (Dienst veiligheid, 2021).	49
Figuur 49: Types misdrijven 2018 (Provincie in cijfers, 2021).	50
Figuur 50: Inbraak in gebouw Maldegem (totaal) (Lokale Politie Maldegem, 2019).	50
Figuur 51: Aantal misdrijven met een ICT/ online element Maldegem (Lokale Politie Maldegem, 2019).	51
Figuur 52: Verkeersongevallen met letsel (t.o.v. inwoners) (Provincie in cijfer, 2021).	51
Figuur 53: Verkeersongevallen naar type verwoning Maldegem (Provincie in cijfers, 2021).	51
Figuur 54: Auto-ongevallen (t.o.v. aantal verkeersongevallen met letsel) (Provincie in cijfers, 2021).	52
Figuur 55: Fietsongevallen (t.o.v. aantal verkeersongevallen met letsel) (Provincie in cijfers, 2021).	52
Figuur 56: Gemiddeld inkomen per inwoner (Provincie in cijfers, 2018).	53
Figuur 57: Verdeling toegekende steunen naar totaal uitgekeerd bedrag in 2018 (OCMW Maldegem, 2019).	54
Figuur 58: Aantal dossiers budgetbegeleiding, budgetbeheer, collectieve schuldenregeling (OCMW Maldegem, 2020).	55
Figuur 59: Kansarmoede-index Kind&Gezin (Provincie in cijfers, 2021).	55
Figuur 60: Aantal toegewezen patiënten per huisartsenpraktijk (Provincies in cijfers, 2021).	56
Figuur 61: Participatie kleuteronderwijs (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	58
Figuur 62: Aantrekkingskracht lager onderwijs Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	58
Figuur 63: Aantrekkingskracht secundair onderwijs (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	59
Figuur 64: Vrijtijdsaanbod in aantal activiteiten per 1.000 inwoners (2019) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).	60
Figuur 65: Zaalverhuur gemeenschapscentrum (Cultuurdienst, 2021).	62
Figuur 66: Uitleencijfers bibliotheek (Meuleman, 2021).	62
Figuur 67: Leeftijdsgroepen tickethouders Den Hoogen Pad seizoen 2019-2020 (Cultuurdienst, 2021).	64
Figuur 68: Aantal leden per jeugdbeweging (Jeugddienst, 2020).	65
Figuur 69: Aantal leiding per jeugdbeweging (Jeugddienst, 2020).	65
Figuur 70: Totaal aantal aanwezigen speelplein (Jeugddienst, 2021).	66
Figuur 71: Uniek aantal deelnemers speelplein (Jeugddienst, 2021).	66
Figuur 72: Gemiddeld aantal deelnemers per dag speelplein (Jeugddienst, 2021).	66
Figuur 73: Vrijwilligers speelpleinwerking (Jeugddienst, 2021).	67
Figuur 74: Overzicht gebruik MEOS (Sportdienst, 2021).	68
Figuur 75: Aantal en soort sportverenigingen Maldegem (Sportdienst, 2018).	69
Figuur 76: Aantal zwemmers zwembad Sint-Anna Maldegem (Sportdienst, 2021).	70
Figuur 77: Aantal verkochte sportkaarten Maldegem (Sportdienst, 2021).	70
Figuur 78: Aantal overnachtingen per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).	71
Figuur 81: Commerciële logiesinrichtingen Meetjesland (Toerisme Vlaanderen, 2019).	71
Figuur 80: Bezettingsgraad LOI (OCMW Maldegem, 2020).	72
Figuur 81: Historiek verblijfsduur (OCMW Maldegem, 2020).	72
Figuur 82: Betonrapport - detailfiche Maldegem (Natuurpunt, 2018).	80
Figuur 83: Vermogen windturbines per km ² in het arrondissement (2019) (Energiesparen, 2019).	83
Figuur 84: Vermogen zonnepanelen per inwoner in W/inw (2019) (Energiesparen, 2019a).	84
Figuur 85: Kleurenbalk energiescore EPC (EPC deskundigen, 2018).	84
Figuur 86: Bodemverontreiniging (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016).	88
Figuur 87: Autofinancieringsmarge (AFM) gemeente Maldegem per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, s.d.).	96
Figuur 88: Ontvangsten gemeentefonds per inwoner (VWSG, 2020).	97

Figuur 89: Ontvangsten uit Gemeentefonds per inwoner (buurgemeenten) (VMSG, 2019).....	97
Figuur 90: Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).....	98
Figuur 91: Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).....	98
Figuur 92: Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018).....	99
Figuur 93: Simulatie pensioenen gemeentebestuur Maldegem (FOD Beleid en Organisatie, 2018).....	99
Figuur 94: Simulatie pensioenen OCMW Maldegem (FOD Beleid en Organisatie, 2018a).....	100

Lijst van tabellen

Tabel 1: Koopstromen Maldegem (Provincie in cijfers, 2019).....	36
Tabel 2: Basisscholen Maldegem (Agodi, 2019).....	58
Tabel 3: Secundaire scholen Maldegem (Agodi, 2019a).	58
Tabel 4: Verkoop UiTPAS (stand van zaken 24 november 2020) (UiTPAS Kaartsysteembeheerder).	60
Tabel 5: Bijkomende verkavelingen Maldegem (Dienst Ruimtelijke Ordening, 2018).	81
Tabel 6: Energieverbruik en CO2-emissies in Maldegem 2019 (Provincie in cijfers, 2021).	83
Tabel 7: Evolutie productie hernieuwbare elektriciteit in MWh in Maldegem (2011-2019) (Provincie in cijfers, 2021).	84
Tabel 8: Vergelijking huidige rioleringsgraad buurgemeenten (VMM, 2019).....	88
Tabel 9: Vergelijking huidige zuiveringsgraad buurgemeenten (VMM, 2019).....	88
Tabel 10: Raadsleden gemeente- & OCMW-raad 2019-2024.....	94
Tabel 11: Adviesraden Maldegem (Maldegem, s.d.f.).	95
Tabel 12: Vergelijking financiën gemeenten i.v.m. fusie van gemeenten.	101

Lijst van afbeeldingen

Afbeelding 1: Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGS, s.d.)	10
Afbeelding 2: Een bib voor iedereen (2018)	61
Afbeelding 3: Beleef Maldegem in 1 app (Maldegem, 2018).....	77

Lijst van kaarten

Kaart 1: Elektrische laadpalen Maldegem	31
Kaart 2: Huidig industriegebied (paars) en uitbreiding industriegebied (grijs) (Bedrijvenpark Maldegem) (GEO-IT GIS, 2018).	38
Kaart 3: Uitbreiding industriegebied (Bedrijvenpark Maldegem) (GEO-IT GIS, 2018).	38
Kaart 4: KMO-zones Maldegem (GEO-IT GIS, 2018).....	39
Kaart 5: Spreiding Meetjeslandse bibliotheken (Eeraerts, 2014).	61
Kaart 6: Digitale maturiteit van de gemeente in Vlaanderen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016a).	76
Kaart 7: Informatieveiligheid in de Vlaamse gemeenten (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016a).	76
Kaart 8: Woonuitbreidingsgebieden Maldegem (GEO-IT GIS, 2018).	81
Kaart 9: Reservatiestrook langs Schipdonkkanaal (GEO-IT GIS, 2018).	82
Kaart 10: Uitzonderlijke droogte 2050 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).....	85
Kaart 11: Overstromingsgevoelige gebieden 2100 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).	85
Kaart 12: Toename piekdebieten waterlopen 2100 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).	86
Kaart 13: Fijnstof PM10 (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a).....	89
Kaart 14: Fijnstof PM2,5 (Vlaamse milieumaatschappij, s.d.a).....	89
Kaart 15: Stikstofdioxide NO2 (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a.).....	90
Kaart 16: Roet (Black carbon) (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a.).....	90
Kaart 17: Kaarten CurieuzeNeuzen Vlaanderen (De Standaard, 2018).	91
Kaart 18: Cartografische clusteranalyse (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2012).....	100

Inleiding

Een omgevingsanalyse geeft een lokaal bestuur een beeld van de noden en behoeften van de belanghebbenden. Enerzijds zal een externe analyse de noden en behoeften van de externe belanghebbenden in kaart brengen. Anderzijds zullen de noden van de interne belanghebbenden, de organisatie zelf, geanalyseerd worden in de interne omgevingsanalyse. Sinds de beheers- en beleidscyclus is de opmaak van de (interne en externe) omgevingsanalyse verplicht (VMSG, s.d.).

Een omgevingsanalyse is geen doel, maar een middel om keuzes te maken voor het geplande beleid. Het is een belangrijk vertrekpunt voor de opmaak van het meerjarenplan en vormt een verplicht onderdeel ervan (in de toelichting). Dit document wil de politici helpen door hen voldoende juiste informatie te bezorgen die ze kunnen hanteren bij de opmaak van hun beleid en de strategische planning. Deze omgevingsanalyse geeft een overzicht van de belangrijkste cijfers en objectieve gegevens van het gemeentebestuur van Maldegem.

Figuur 1: Beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling.

I. Externe analyse

Deze externe analyse bundelt de (cijfer)gegevens terug te vinden in verscheidene bronnen. De voornaamste bronnen zijn documenten opgesteld door het **Agentschap Binnenlands Bestuur** (ABB), zoals de *Gemeentelijke Profielschets*, *Jouw Gemeente In Cijfers* en *Bestuurskrachtmonitor*. Daarnaast vormt ook de tool *Provincies.incijfers.be* een belangrijke bron voor de omgevingsanalyse.

De omgevingsanalyse zal waar mogelijk de gegevens van de gemeente Maldegem vergelijken met gelijkaardige gemeenten volgens Belfiusclustering, gelijkaardige gemeenten op basis van VRIND classificatie, het Meetjesland, de provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaams gewest.

In de **Belfiuscluster** worden gemeenten in clusters opgedeeld op basis van een sociaaleconomische studie. In 2017 behoorde Maldegem tot de cluster *“Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)”* (Belfius, 2012). Sinds 2018 hanteert Belfius een nieuwe clustering en behoort Maldegem tot de cluster *“Landelijke gemeenten met eerder vergrijzende bevolking (Cluster V8)”*. Afhankelijk van de data zal worden vergeleken met cluster V3 of cluster V8, maar in se gaat het over dezelfde groep vergelijkbare gemeenten (Belfius, 2018).

De **Vrind-classificatie** is een ruimtelijke indeling op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met opsplitsing van het buitengebied op basis van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie. De gemeente Maldegem behoort tot de classificatie *“Platteland”* (Statistiek Vlaanderen, s.d.).

In september 2015 werden de **Sustainable Development Goals (SDG's)** of **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Het zijn de opvolgers van de millenniumdoelstellingen en gelden voor alle landen van de wereld. De **17 doelstellingen** kunnen worden gebruikt als een instrument om transversaal te werken en om op lokaal niveau het verband te leggen met het niveau van de Verenigde Naties. De doelstellingen dienen tegen 2030 behaald te worden. In de bijlage is een overzicht van de 17 doelstellingen opgenomen.

Afbeelding 1: Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGS, s.d.).

“De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zullen lokaal zijn, of ze zullen niet zijn” (Wim Dries, VVSG-voorzitter). Het lokaal bestuur is een cruciale schakel in de uitvoering van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Lokale besturen staan namelijk heel dicht bij de burger en de resultaten van de doelstellingen zijn vaak onmiddellijk zichtbaar. Het lokaal bestuur is niet de enige schakel, een goede samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus en instellingen is van belang om de doelstellingen te bereiken (VVSG, s.d.).

In deze omgevingsanalyse wordt de link met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in elk onderdeel gelegd. In de tekst worden de verschillende doelstellingen aangeduid met het overeenkomstig cijfer. Per hoofdstuk wordt stilgestaan bij de uitdagingen voor de toekomst, waarbij ook telkens wordt rekening gehouden met bijhorende Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Bovendien staat elk thema stil bij de invloed ervan op het **gemeentefonds**, een van de belangrijkste inkomens van de gemeente. Meer informatie over het gemeentefonds is opgenomen in de bijlage van dit document. Tot slot worden de belangrijkste **beleidsvragen**, opgesomd door het M-Team, per thema vermeld.

SAMENVATTING

- 24 409 Maldegemnaren
- 10.478 huishoudens
- 29% van de huishoudens telt één persoon
- Bevolkingsgroei van 13% (periode 1990-2020)
- In 2021 een negatief natuurlijk accres
- Hogere vergrijzingsindicator
- 20% van de inwoners is gepensioneerd
- In 2040 zouden de Maldegemnaren met 25.431 zijn
- 255,2 inwoners per km²
- 72 verschillende nationaliteiten
- Maldegem wordt diverser

Gemeentefonds 2020:

- Maldegem ontvangt geen voorafname van het gemeentefonds. Enkel grotere (centrum)steden ontvangen een voorafname meestal o.b.v. het aantal inwoners.

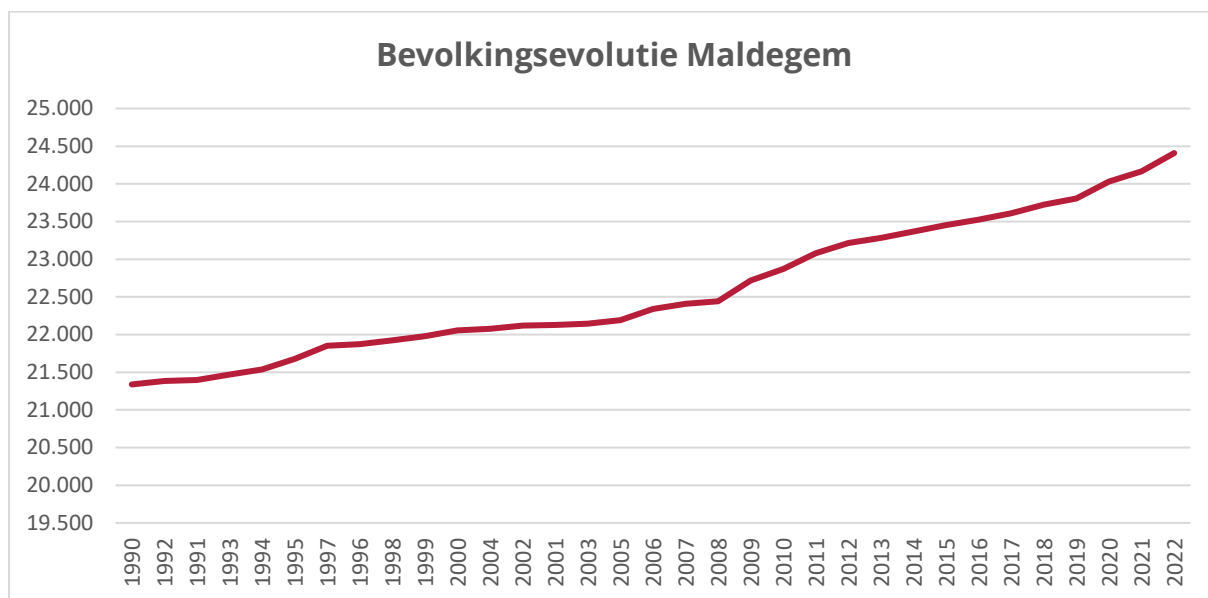
Beleidsvragen:

- Hoe kunnen we de kwaliteit van het leven van de oudere bevolking verhogen?
- Hoe kunnen we de schaarste op de arbeidsmarkt aanpakken?
- Hoe kunnen we de sociale cohesie versterken?
- Hoe kunnen we jonge gezinnen aantrekken?
- Hoe kunnen we de bevolkingsgroei bestendigen, en willen we dat?
- Hoe kunnen we de vereenzaming onder de alleenstaanden tegengaan?

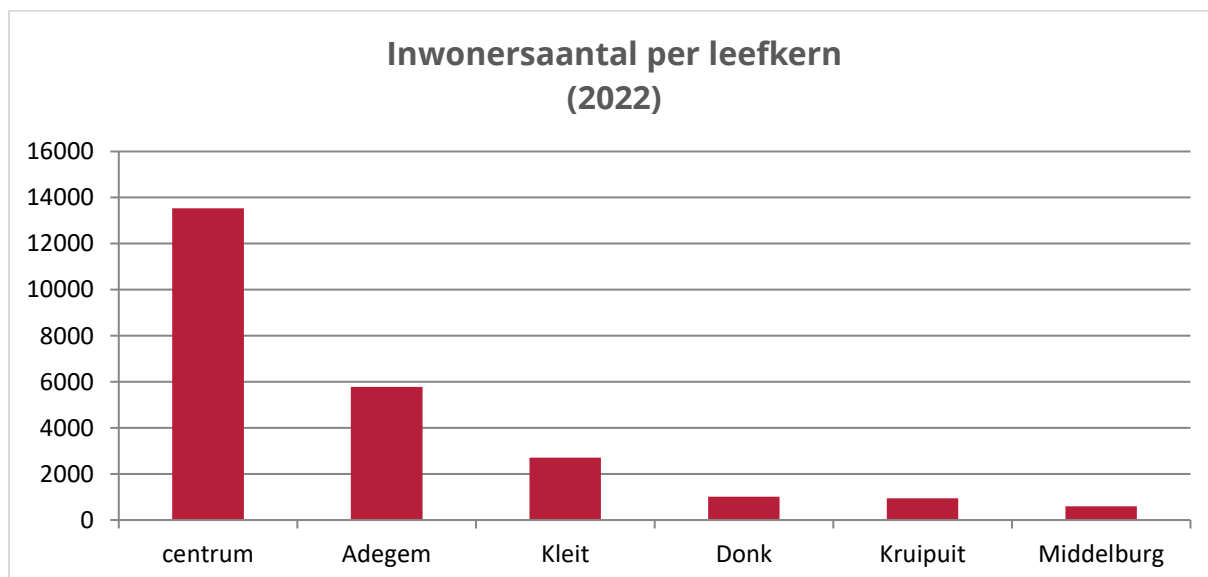
1. Demografie

1. Bevolking

Maldegem telt **24.409 inwoners** volgens het rijksregister in juni 2022, waarvan 50% vrouwen en 50% mannen (Rijksregister: Provincies in cijfers, 2022). De meeste inwoners wonen in Maldegem-centrum, Adegem en Kleit. De laatste jaren stellen we een lichte daling van het aantal inwoners in Kruipuit vast (Dienst Bevolking, 2022). Tussen 1990 en 2020 kent de Maldegemse bevolking een **groei van 13%** (Provincies in cijfers, 2022).

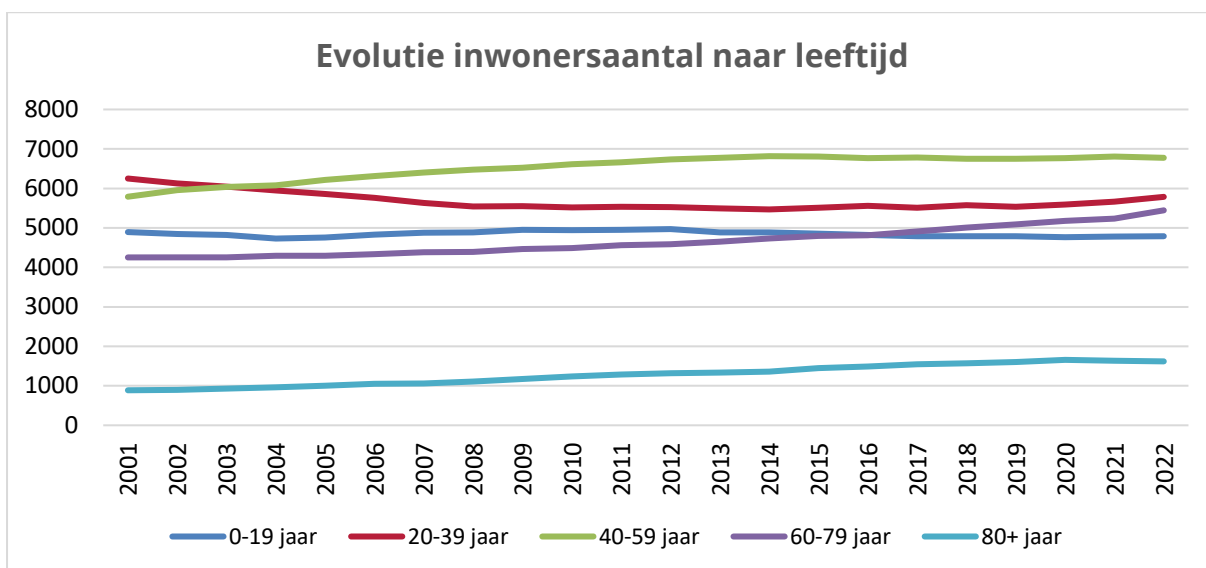

Figuur 2: Bevolkingsevolutie (Provincies in cijfers, 2022).

Figuur 3: Inwonersaantal per leefkern (Dienst bevolking, 2022).

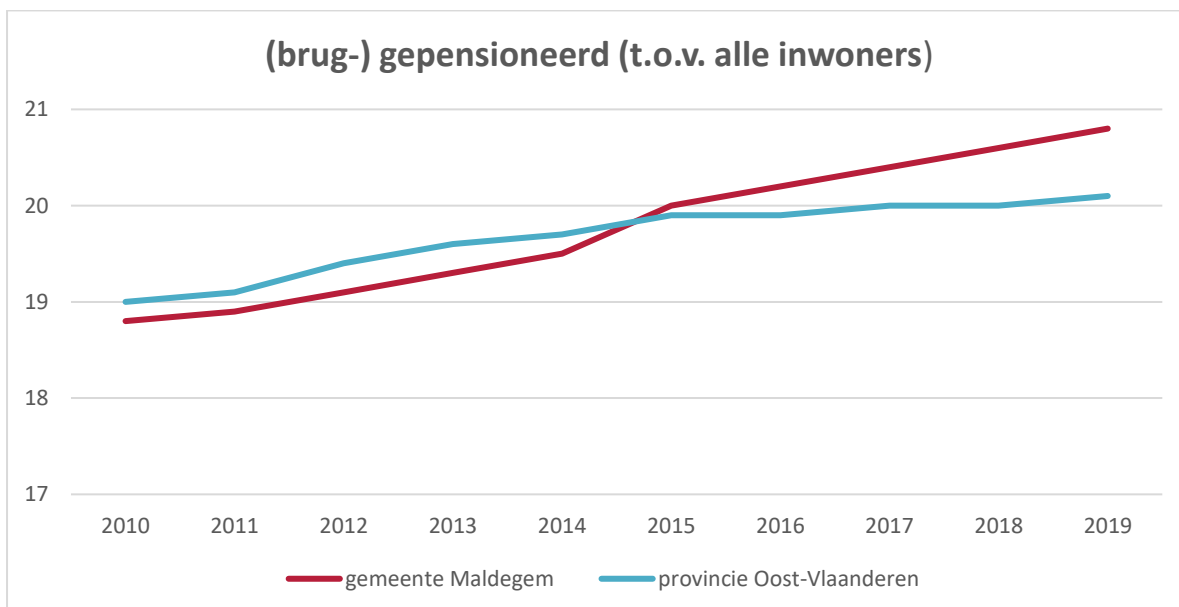
De gemiddelde leeftijd van de Maldegemnaar is 43,6 jaar (Provincies in cijfers, 2021). Het merendeel van de inwoners heeft een leeftijd **tussen 18 en 64 jaar (60%)**. Zo'n 22% van de Maldegemnaren bevindt zich in de leeftijdsgroep 65-jarigen en ouder. De totale bevolking van Maldegem bestaat uit zo'n 19% kinderen (leeftijdscategorie 0-19 jaar). Tot slot is 6,6% van de Maldegemnaren 80 jaar of ouder (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 4: Evolutie inwonersaantal naar leeftijd (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

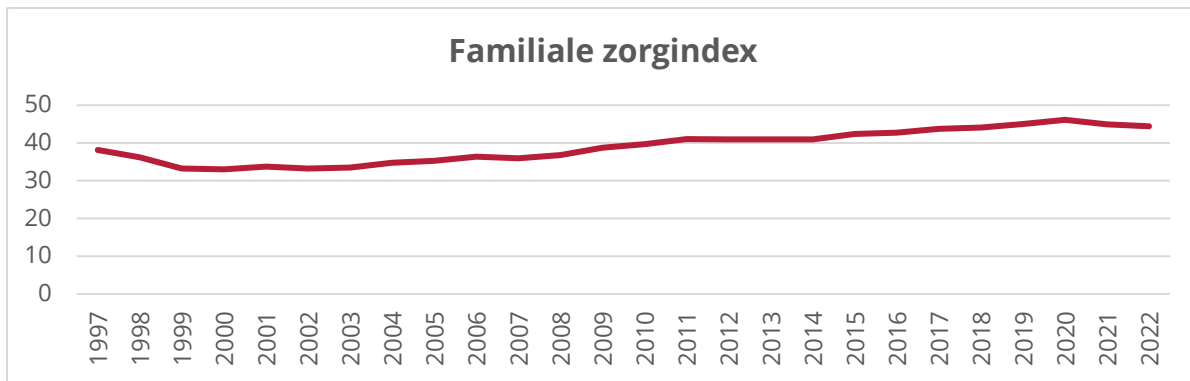
Per 100 inwoners tussen de 20 en 64 jaar zijn er 72 inwoners die jonger zijn dan 20 en ouder zijn dan 65 jaar. De **afhankelijkheidsgraad** is met andere woorden 72%. De **grijze druk** of de verhouding van het aantal 65-plussers op de 20-64-jarigen bedraagt bijna 38% en ligt zo'n 3% hoger dan in Vlaanderen. De **groene druk** bedraagt in Maldegem 34% (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

In Maldegem is 20% van de inwoners **(brug-) gepensioneerd**. Er is een stijgende trend op te merken sinds 2010. Hoewel de provincie in het verleden steeds een groter percentage gepensioneerden kende dan Maldegem, is dit sinds 2015 niet meer het geval. Oost-Vlaanderen kent de laatste jaren zelf een lichte daling in het aantal gepensioneerden (Provincie in cijfers, 2019).

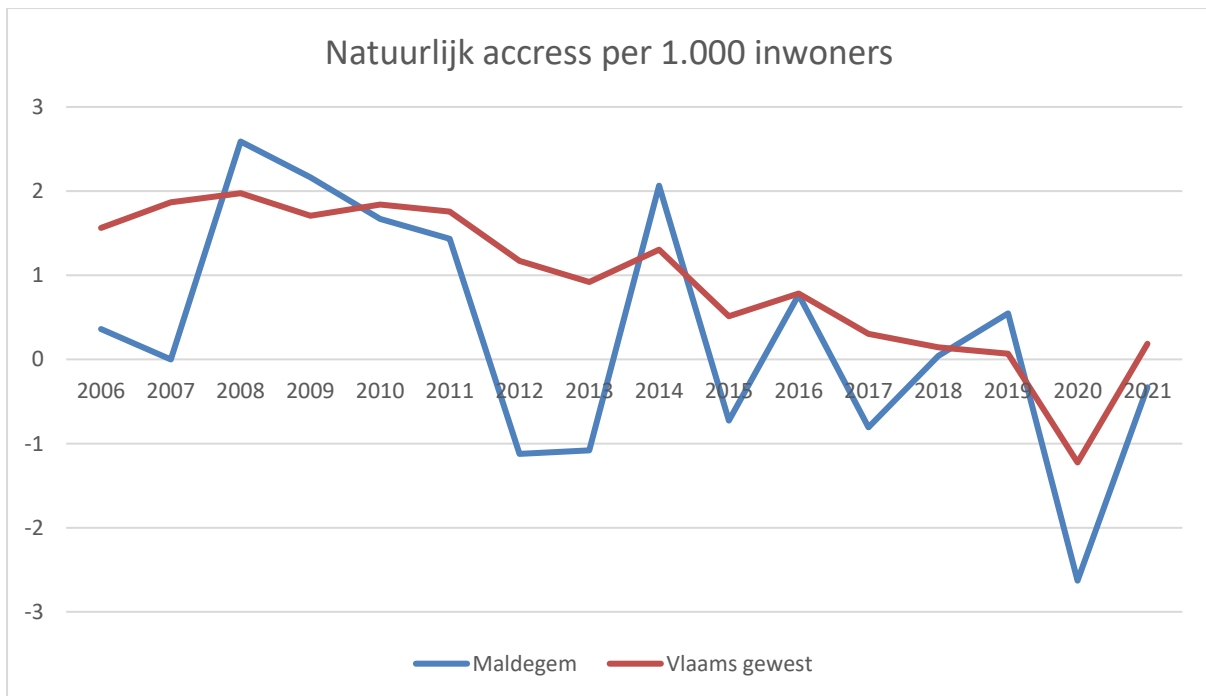
Figuur 5: (brug-) gepensioneerd (t.o.v. alle inwoners) (Provincies in cijfers, 2019).

De verhouding bevolking 80 jaar en ouder ten opzichte van bevolking 50-59 of de **familiale zorgindex** stijgt jaar na jaar (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). ③

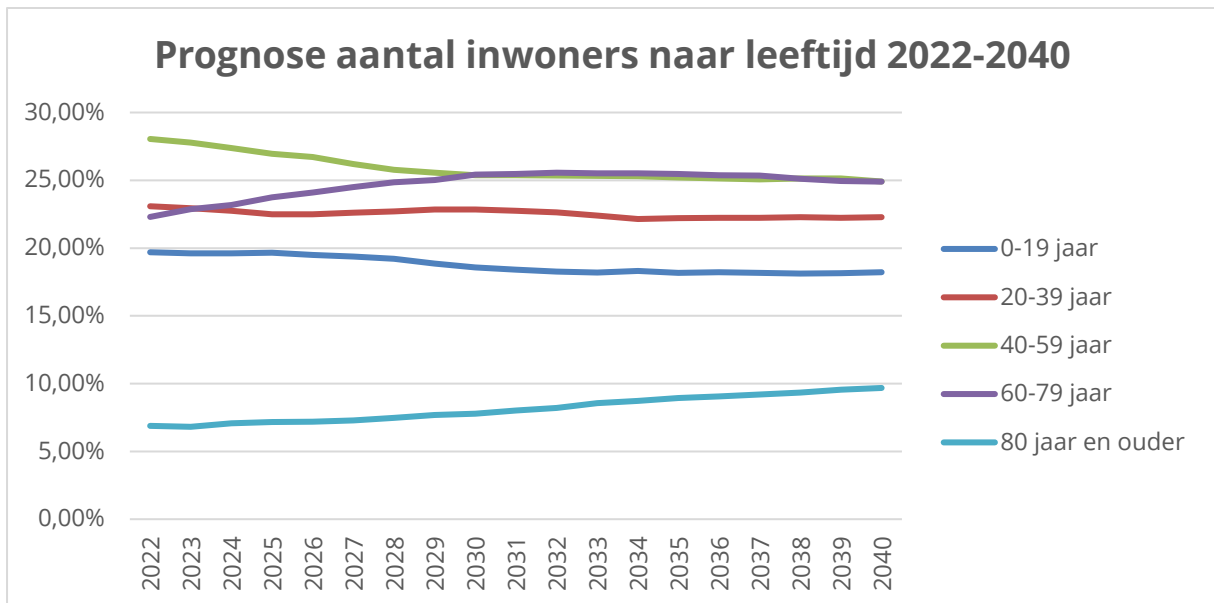
Figuur 6: Familiale zorgindex Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

De laatste twee jaar kent de gemeente een negatief **natuurlijk accres**. Er waren met andere woorden meer overlijdens dan geboorten. Dit heeft te maken met de impact van Covid-19. Sinds 2012 is dit de zesde maal dat de gemeente een negatief natuurlijk accres kent. In vergelijking met het Vlaams gemiddelde is dit uitzonderlijk veel. De cluster kende enkel in 2020 een negatief natuurlijk accres (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

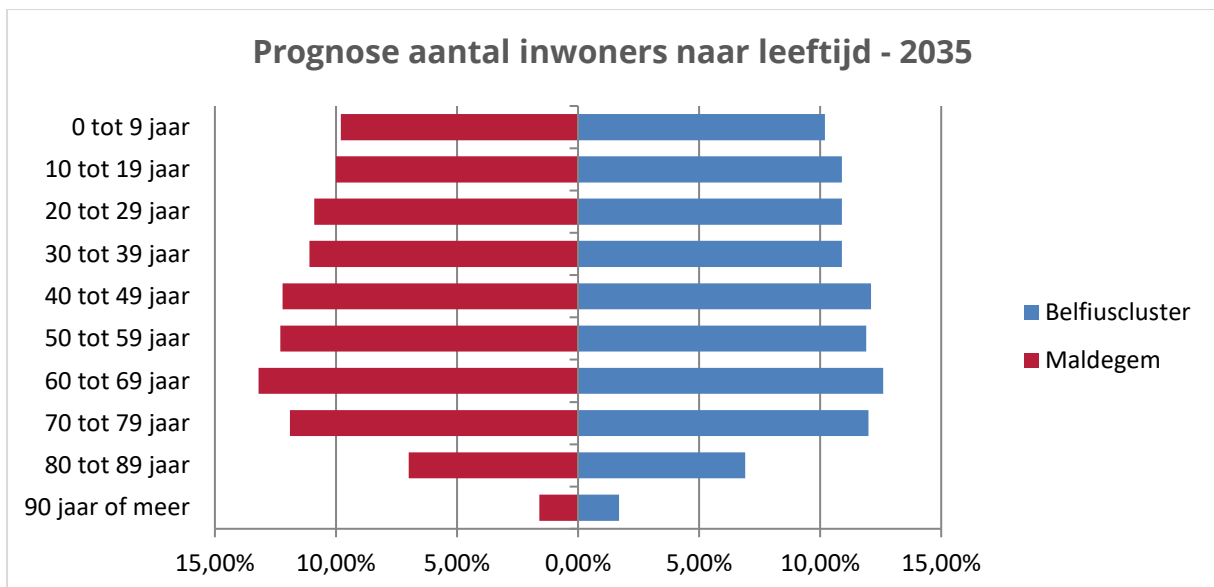

Figuur 7: Natuurlijk acces per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

In 2040 zouden de Maldegemmers met zo'n 25.431 zijn. 25% van het aantal inwoners in Maldegem in 2040 zou tussen de 60 en 79 jaar zijn. 19% van de Maldegemse bevolking zou dan bestaan uit kinderen tussen 0 tot 19 jaar. In de gemeente wordt er in de toekomst een lichte daling van de 18 - 64 jarigen en een stijging van de 65 plussers verwacht. Maldegem situeert zich namelijk in een regio met een eerder oudere bevolking dan gemiddeld in de provincie Oost-Vlaanderen (Woonwijzer Meetjesland, 2018; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Figuur 8: Prognose aantal inwoners naar leeftijd 2022-2040 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

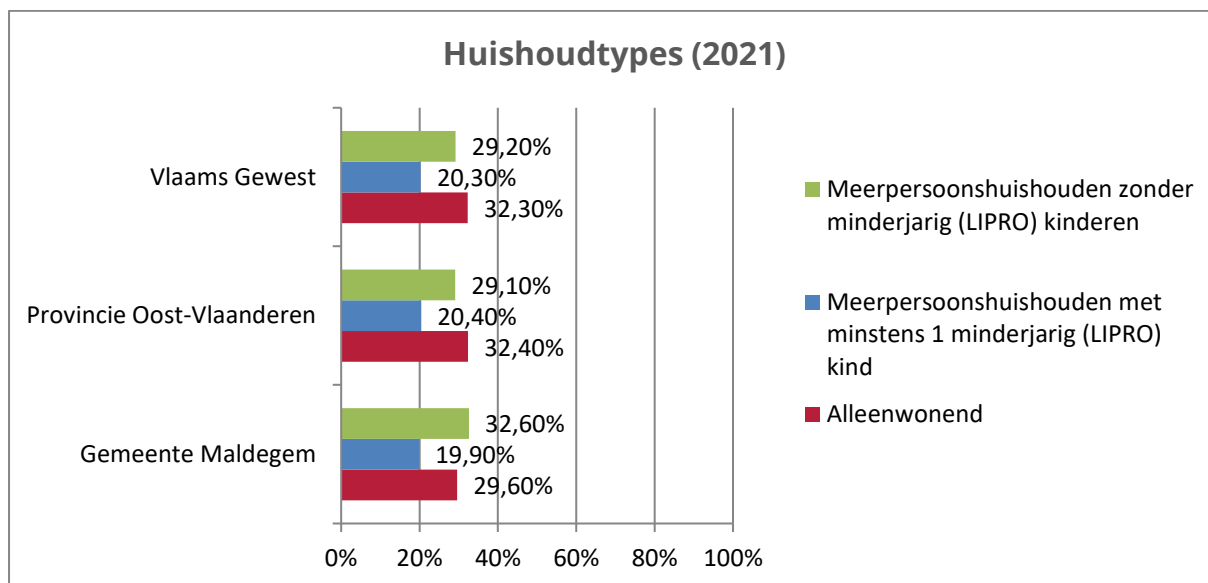
Figuur 9: Prognose aantal inwoners naar leeftijd - 2035 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018b).

Maldegem heeft een **bevolkingsdichtheid** van 255,2 inwoners per km². Eeklo kent een hogere dichtheid (715,1 inwoners per km²) en Aalter een lagere (244,8 inwoners per km²). Oost-Vlaanderen kent een bevolkingsdichtheid van 510 inwoners per km² (Provincies in cijfers, 2022; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

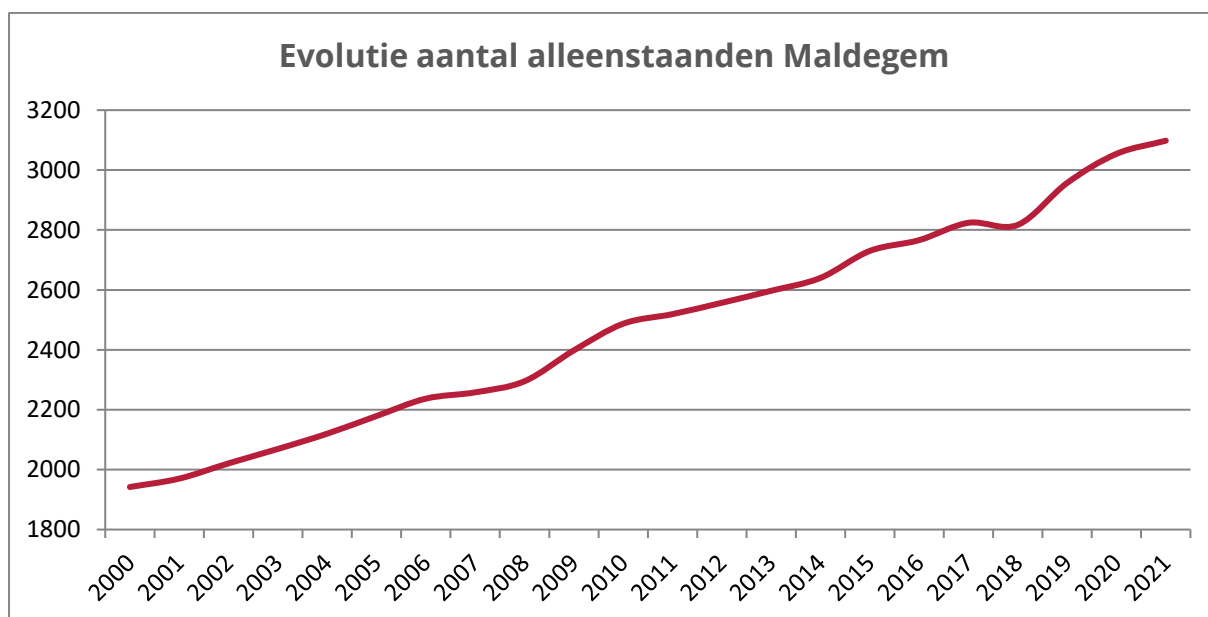
In totaal zijn er **10.478 huishoudens in Maldegem** (Provincies in cijfers, 2022). De huishoudens worden opgedeeld in verschillende types: alleenwonenden, meerpersoonshuishoudens zonder minderjarig(e) kind(eren) en meerpersoonshuishoudens met minstens één minderjarig kind. In vergelijking met de provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest heeft de gemeente Maldegem het minst aantal alleenwonenden en het meest aantal meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige (LIPRO-typologie¹) kinderen. Het aantal alleenstaanden in de gemeente Maldegem is sinds 2000 aanzienlijk toegenomen. Het aantal alleenstaanden

¹ LIPRO= internationaal gehanteerde typologie van huishoudens.

is 20% gestegen ten opzichte van 2008 (Statistiek Vlaanderen, 2019) en blijft linear toenemen. Het aandeel alleenwonenden in het totaal aantal private gezinnen bedraagt in Maldegem 29% (Provincies in cijfers, 2022).

Figuur 10: Huishoudtypes (Provincies in cijfers, 2022).

Figuur 11: Evolutie aantal alleenstaanden (Provincies in cijfers, 2022).

Uitdagingen voor de toekomst:

Maldegem heeft een sterk **vergrijzende en verzilverende** bevolking. De bevolking wordt met andere woorden ouder en ouder. Een lokaal bestuur kan meebouwen aan de kwaliteit van bestaan van haar ouderen door een vlotte

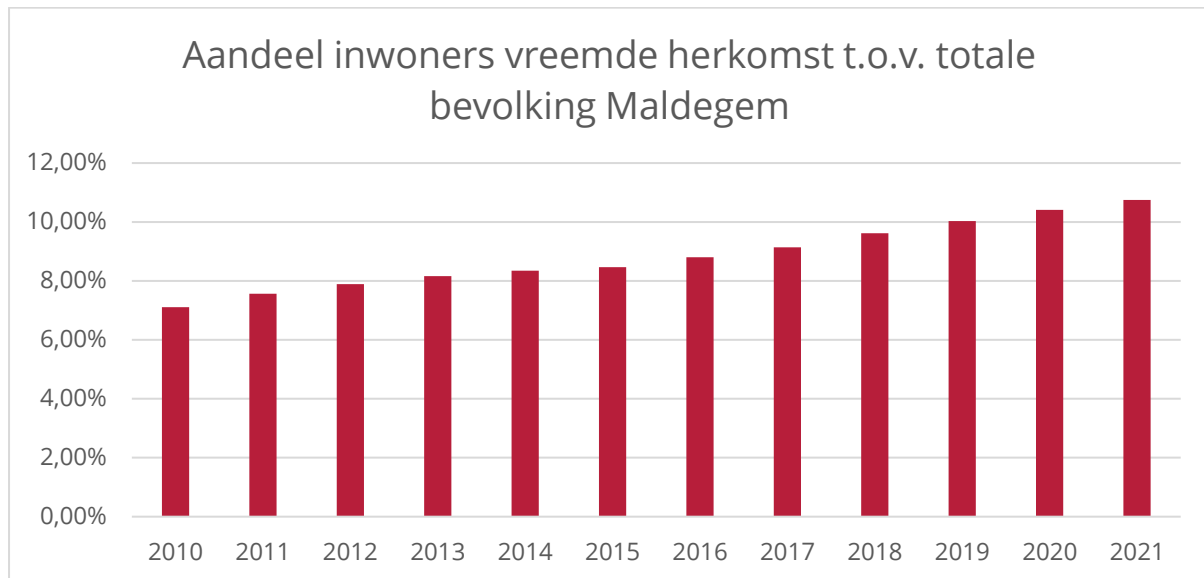

Vergrijzing gaat hand in hand met kwaliteit. Kwaliteit die vertrekt vanuit zelfstandig wonen in een kwalitatieve context. Vergrijzing en verzilvering leiden tot **vereenzaming** in onze

toegang tot betaalbare gezondheidszorg en maatschappij. Vergrijzing leidt tenslotte tot een ondersteunende diensten te voorzien. **schaarste op de arbeidsmarkt.**

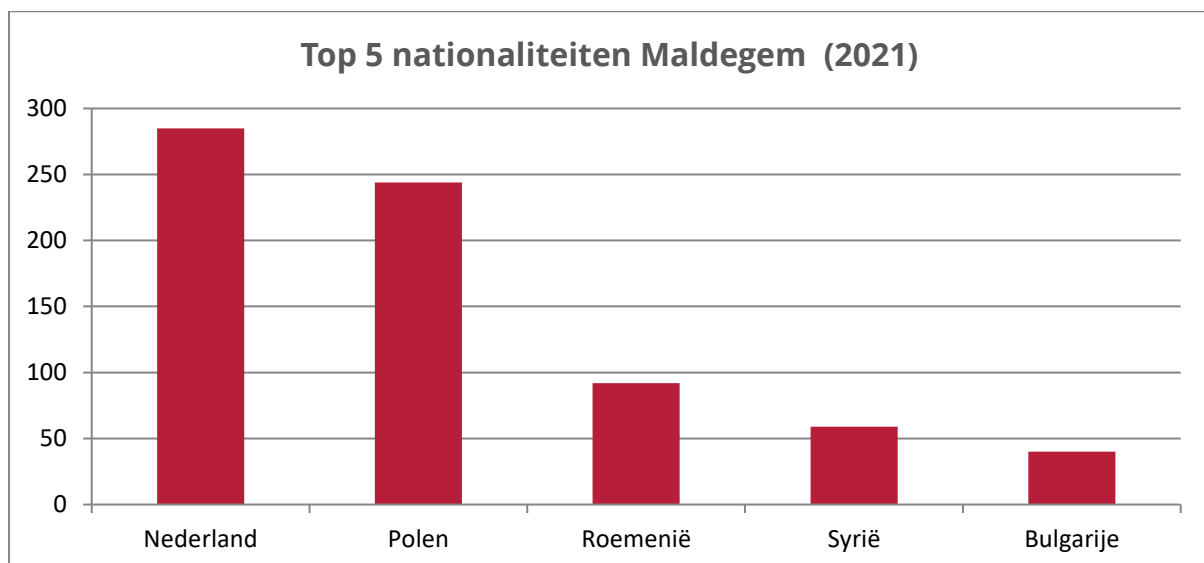
2. Diversiteit en migratie

Maldegem wordt langzaam diverser. In 2010 had 7% een andere herkomst, in 2021 10%. In vergelijking met de buurgemeenten ligt het aandeel inwoners buitenlandse herkomst ten opzichte van de totale bevolking in 2020 het hoogst in Eeklo, gevolgd door Knokke-Heist. Aalter kent het minst aantal inwoners met een andere herkomst (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 12: Aandeel inwoners buitenlandse herkomst t.o.v. totale bevolking Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

In Maldegem zijn er in totaal **72 verschillende nationaliteiten**, waarvan Nederland de grootste vreemde nationaliteit is. In 2016 waren er nog 74 verschillende nationaliteiten en stond de nationaliteit Frankrijk nog in de top 5 van vreemde nationaliteiten (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). ¹⁰

Figuur 13: Top 5 nationaliteiten (2021) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022)

4 % van de inwoners heeft een niet-Belgische nationaliteit, 7% van de Maldegemnaren heeft een niet-Belgische geboorte nationaliteit. 10% heeft een niet-Belgische herkomst (Provincies in cijfers, 2022).

In 2021 kende Maldegem het grootste internationaal migratiesaldo sinds 2000. Er waren toen heel wat meer inwijkingen dan uitwijkingen. In 2003 was het migratiesaldo het kleinst (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Uitdagingen voor de toekomst:

*Een lokaal bestuur is het best geplaatst om een bijdrage te leveren aan een **inclusieve** en op recht gebaseerde **maatschappij**. Dit kan een lokaal bestuur doen door in te zetten op sociale cohesie, met bijzondere aandacht voor samenleven in de publieke ruimte, een goed integratie- en inburgeringsbeleid te voeren, in te zetten op participatie van de brede bevolking en van specifieke groepen. Daarnaast moet een lokaal bestuur er naar streven om tegen 2030 de **kinder- en moedersterfte** te doen dalen.*

*Vroeger was een woonplaats traditioneel gebonden, maar meer en meer kiezen mensen vandaag en morgen een woonplaats in functie van een bepaalde fase in het leven. Deze mensen kiezen met andere woorden zelf hun binding met de gemeente. Dit wil niet zeggen dat deze mensen geen sterke **dorpsbinding** kunnen hebben. Integendeel, een zelfgekozen binding kan een belangrijke basis zijn voor de lokale inzet. Programma's om nieuwkomers in een dorp welkom te heten, is van belang om de sociale binding van deze inwoners te ontwikkelen (Thissen, 2018).*

SAMENVATTING

- 74,1% van de Maldegemnaren is aan het werk
- Aantal werkzoekenden daalt
- Werkloosheidsgraad: 4% tegenover 6% in de provincie Oost-Vlaanderen
- Werkzaamheidsgraad: 78% tegenover 74,7% in de provincie Oost-Vlaanderen
- 308,257 km wegen in Maldegem
- Mobiscore 5,6/10.
- 96% van de Maldegemnaren bezit minstens één wagen
- 91% van de Maldegemnaren bezit minstens één fiets
- Het openbaar vervoer scoort een 5/10 in Maldegem
- 13 laadpalen voor elektrische wagens in Maldegem
- Koopbinding grootst bij doe-het-zelf-aankopen
- 2.198 btw-plichtige ondernemingen
- 10% zelfstandigen
- 12,4% van de gronden bestemd voor bedrijvigheid
- 56% van de gronden bestemd voor betaalbare grond of cultuurgrond
- Bruto toegevoegde waarde per inwoner € 25.249

Gemeentefonds 2020:

- Centrumfunctie:
 - Actieve bevolking, tewerkgesteld in gemeente: 8.821
 - Maldegem krijgt € 20,33/inw. – Vlaams gemiddelde: € 33,31/inw
 - Van hoog naar laag staat Maldegem op 137ste plaats van 300 gemeenten
 - Centrumfunctie weegt 8,08% door in totaal ontvangen bedrag GF

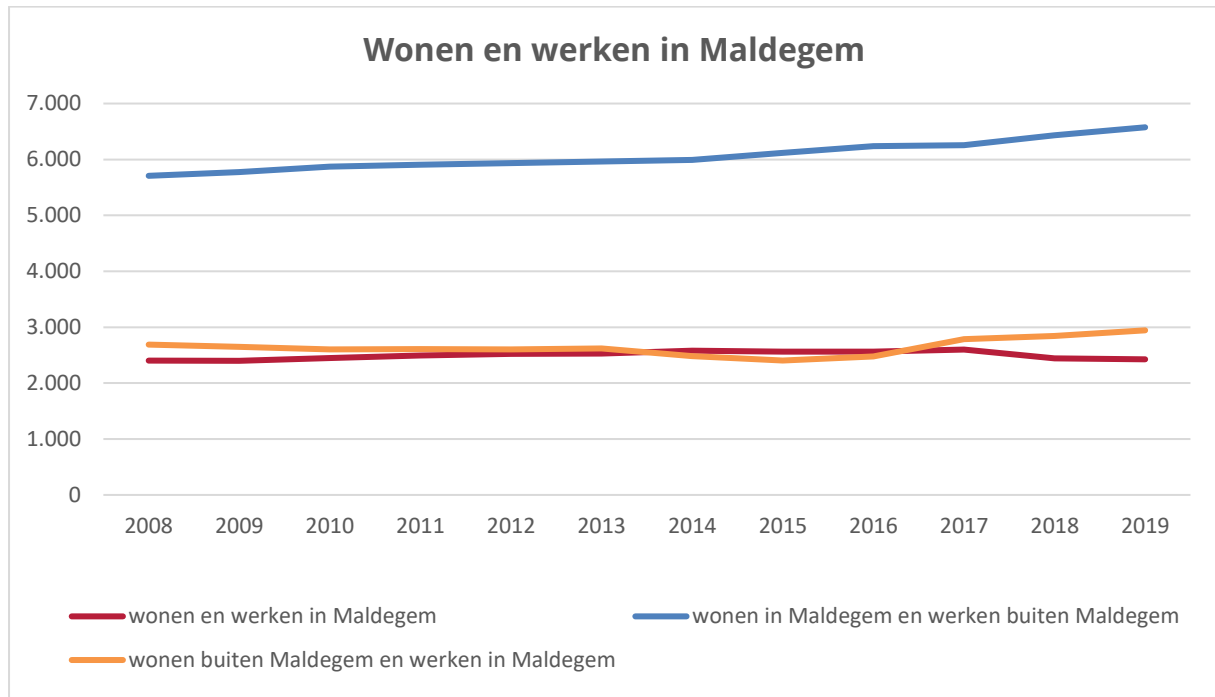
Beleidsvragen:

- Hoe kunnen we een beter openbaar vervoer voorzien in de gemeente?
- Hoe kunnen we het tekort in de generatiewisseling aanpakken?
- Hoe kunnen we meer en veiligere fiets- en voetpaden voorzien?
- Hoe kunnen we leegstaande handelspanden aanpakken?
- Hoe kunnen we (grote en/of duurzame) ondernemingen aantrekken?
- Hoe gaan we de kennis en vaardigheden van de werkzoekenden afstemmen op de openstaande vacatures?
- Hoe kunnen we alternatieve vervoersmiddelen stimuleren? (bv.: autodelen, beter openbaar vervoer...)
- Hoe maken we het centrum aantrekkelijk voor handelaars?
- Hoe pakken we het mobiliteitsprobleem, veroorzaakt door de baanwinkels, op de N9 aan?
- Hoe stimuleren we lokale land- en tuinbouwondernemingen?

2. Economie

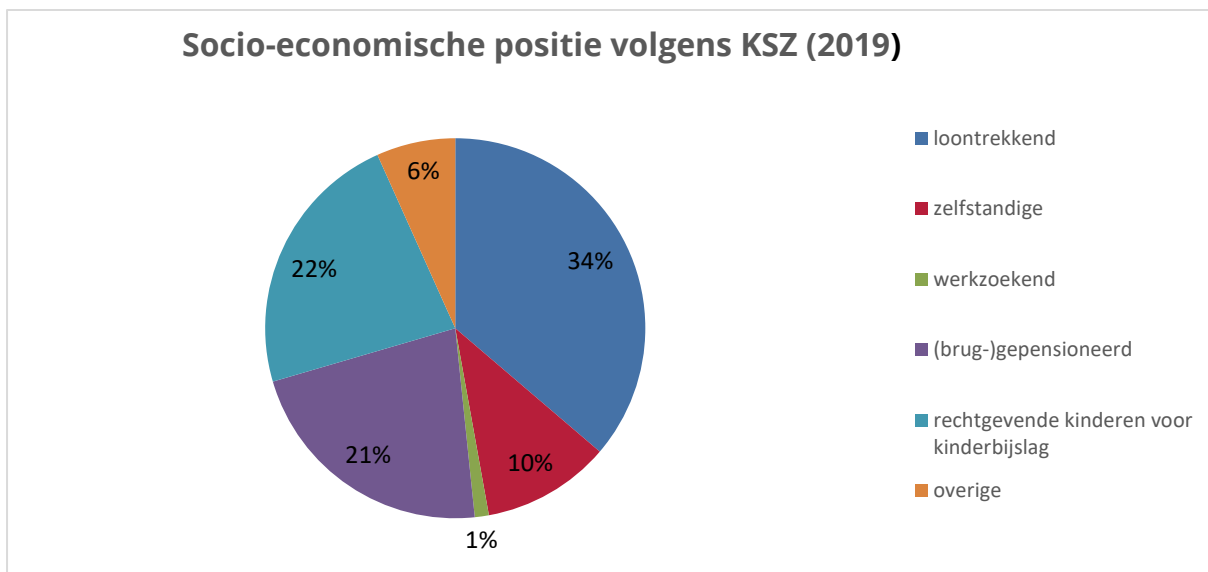
1. Werkgelegenheid

In Maldegem is 74,1% van de inwoners aan het werk. Dat is meer dan het Vlaams gemiddelde (71%). In 2019 werkt 21,7% van de werkende Maldegemnaren in Maldegem. Het merendeel van de werkende Maldegemnaren werkt buiten Maldegem. Er werken meer mensen van buiten Maldegem in Maldegem (Provincie in cijfers 2022; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.; Steunpunt Werk, 2022).

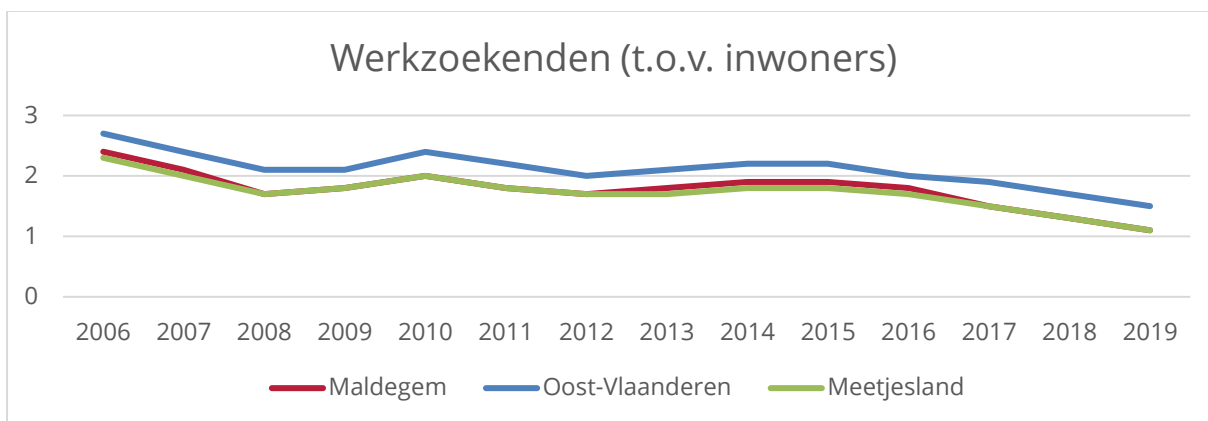
Figuur 14: Wonen en werken in Maldegem (Steunpunt Werk 2022 – Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ, RSVZ, RSZPPO, RIZIV, RVA, BISA).

De inwoners van de gemeente Maldegem kunnen geclassificeerd worden op basis van hun **relatie tot de arbeidsmarkt**. Op basis van gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid valt op te merken dat de meerderheid van de inwoners loontrekkend is, gevolgd door rechtgevende kinderen voor kinderbijslag en (brug-)gepensioneerden. Slechts een minderheid van de Maldegemnaren is werkzoekend (Provincie in cijfers, 2022; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.). ① ⑧

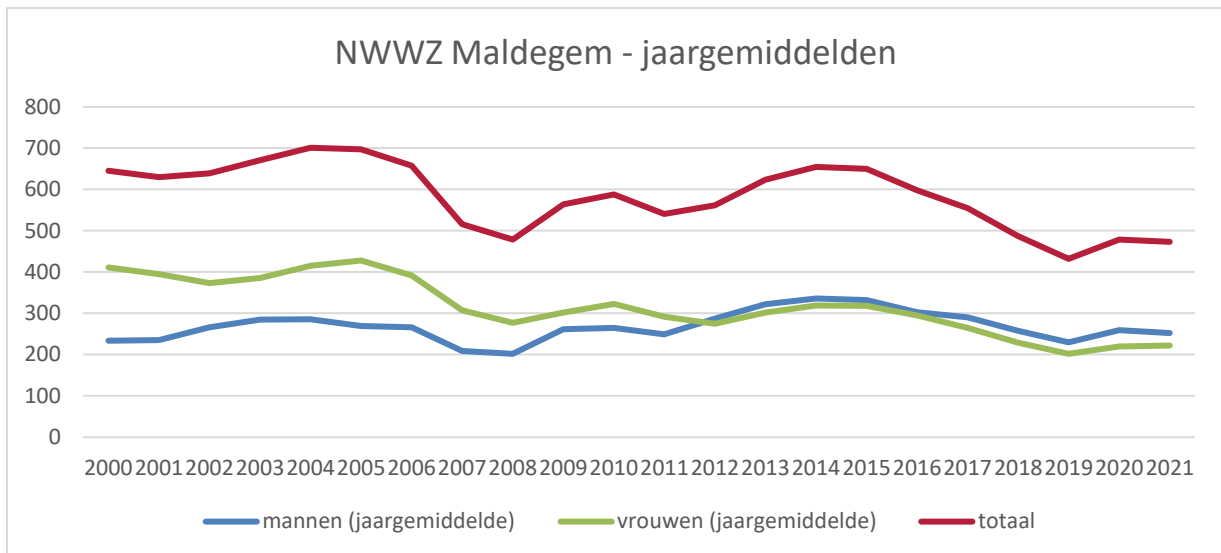

Figuur 15: Socio-economische positie (Provincies in cijfers, 2022).

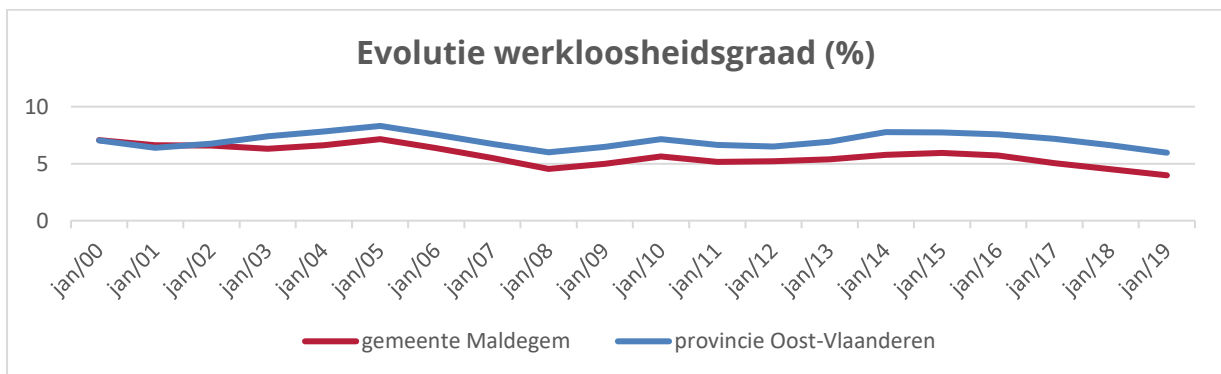
Het aantal **werkzoekenden** in Maldegem kent een dalende trend. In 2014 is er een hoogtepunt op te merken in zowel Maldegem, het Meetjesland als Oost-Vlaanderen. Sindsdien is het aantal werkzoekenden ten opzichte van het totaal aantal inwoners alleen maar gedaald. Opmerkelijk, sinds 2010 is het aantal werkzoekenden nog nooit zo laag geweest. In januari 2020 waren er 439 werkzoekenden. De **werkloosheidsgraad** in Maldegem bedraagt in 2022 zo'n 4%, dit is opmerkelijk sterker dan het aandeel werklozen binnen de beroepsbevolking in de provincie Oost-Vlaanderen (6%) (Provincie in cijfers, 2022; Arvastat, 2019).

Figuur 16: Werkzoekend (t.o.v. alle inwoners) (Provincies in cijfers, 2022).

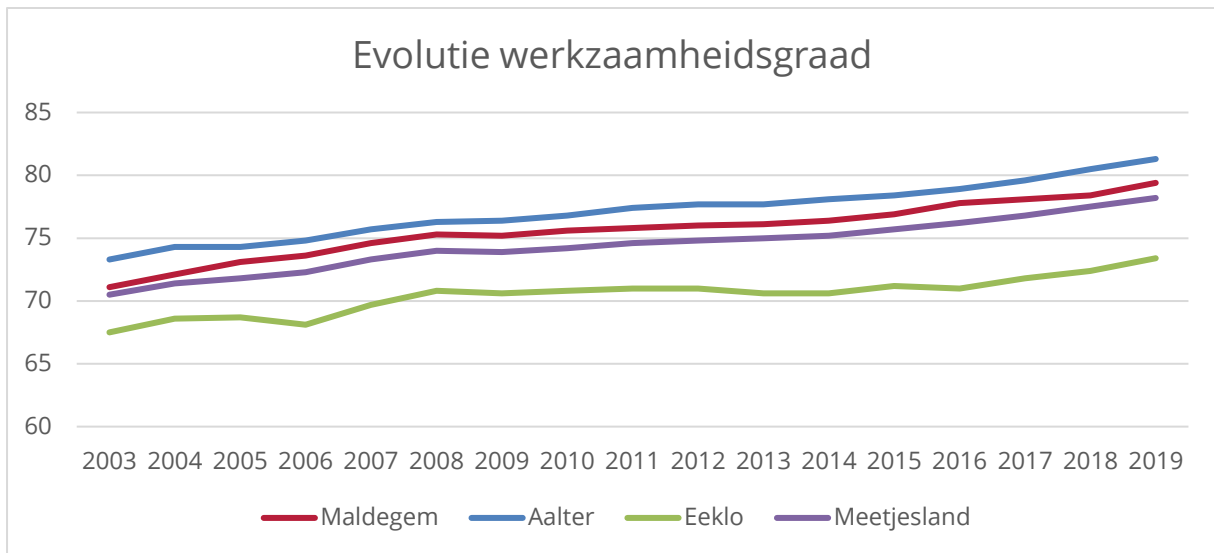

Figuur 17: Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) Maldegem - jaargemiddelden (Provincies in cijfers, 2022).

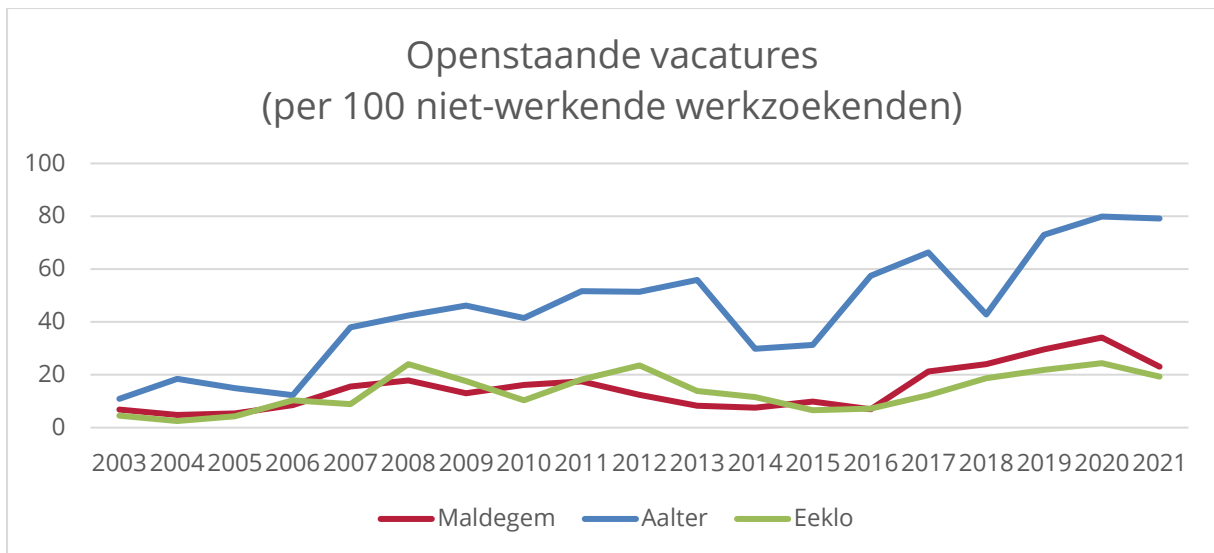

Figuur 18: Evolutie werkloosheidsgraad (Provincies in cijfers, 2019).

In Maldegem zijn er in 63 jobs per 100 inwoners, in Vlaanderen zijn er 79 jobs per 100 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021). Het aandeel werkenden in de Maldegemse bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jarigen) bedraagt 79,4% in 2019. In 2020 stonden er nog nooit zoveel vacatures per 100 niet-werkende werkzoekenden open in Maldegem. Een jaar later werden heel wat vacatures ingevuld en zijn er nog 23 openstaande vacatures per 100 niet-werkende. De werkzaamheidsgraad blijft stijgen en bedroeg in 2018 78% (Provincies in cijfers, 2022).

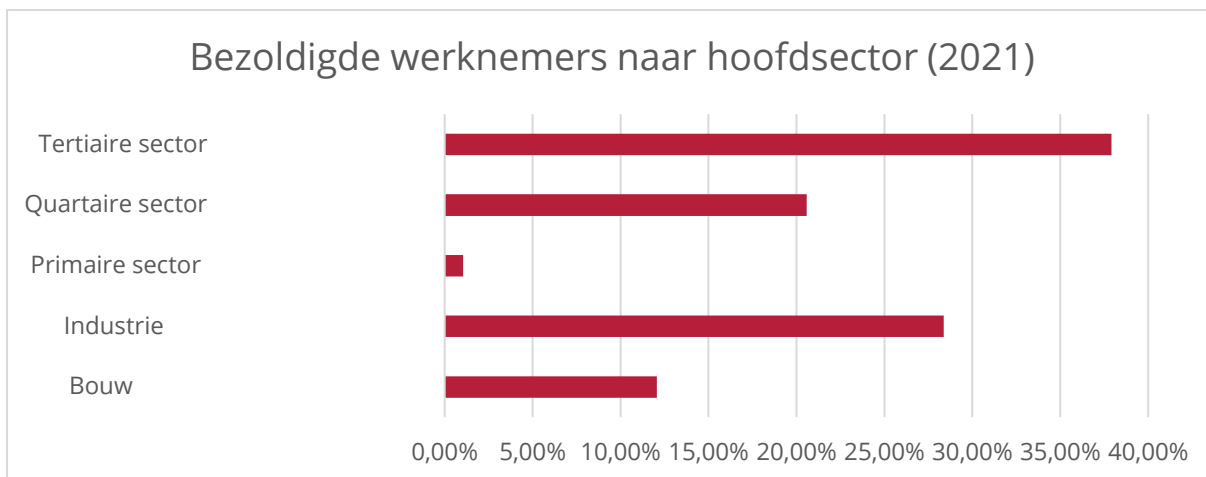

Figuur 19: Evolutie werkzaamheidsgraad (Provincies in cijfers, 2022).

Figuur 20: Openstaande vacatures (per 100 niet-werkende werkzoekenden) (Provincies in cijfers, 2021).

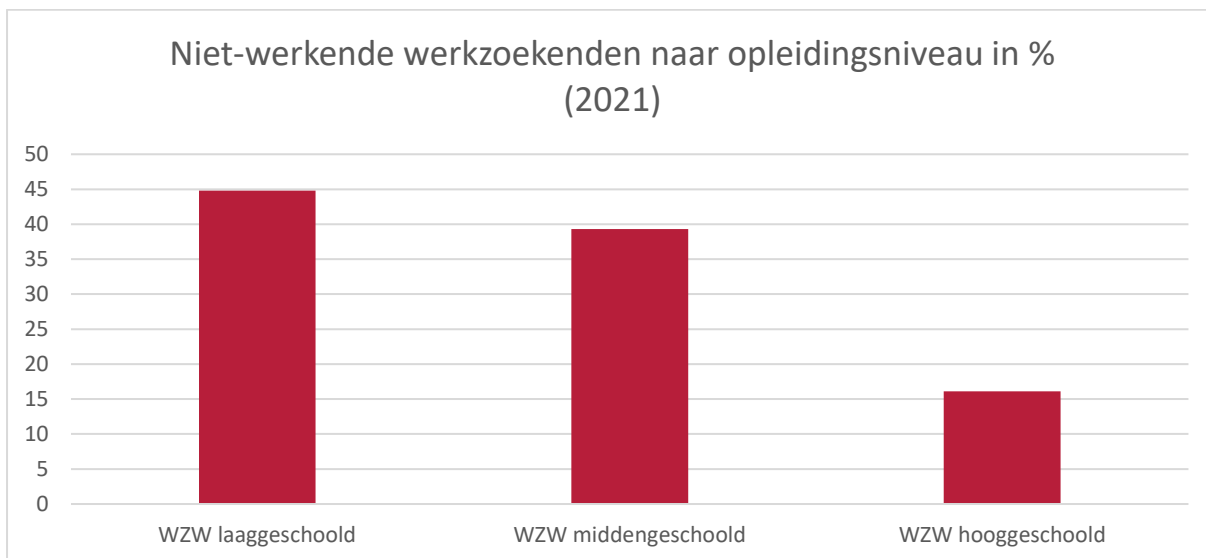
Van het totaal aantal bezoldigde werknemers in Maldegem werkt het merendeel, zo'n 37%, in de tertiaire sector. Slechts 1% is tewerkgesteld in de primaire sector (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

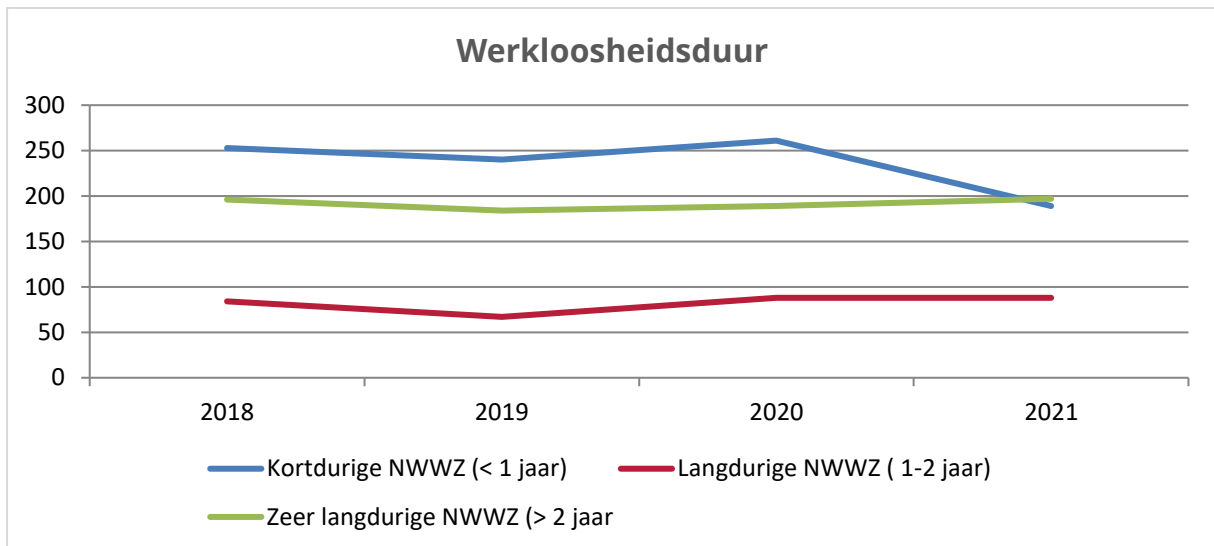
Figuur 21: Bezoldigde werknemers naar hoofdsector (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een **werkintensiteit** van het gezin berekend. Dit varieert van 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) tot 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). Het aandeel personen in een gezin met lage werkintensiteit bedraagt in Maldegem in 2020 6,14%. Het aandeel kinderen in een gezin met lage werkintensiteit bedraagt 5,45% (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018b, 2022).

Het grootste deel van de niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) bestaat in Maldegem uit laaggeschoolden (Provincie in cijfers, 2022). De **werkloosheidsduur** van de NWWZ in Maldegem is in de meeste gevallen beperkt tot minder dan 1 jaar. Opmerkelijk is wel dat het aantal zeer langdurige NWWZ de afgelopen jaren gestegen is (Provincie in cijfers, 2022).

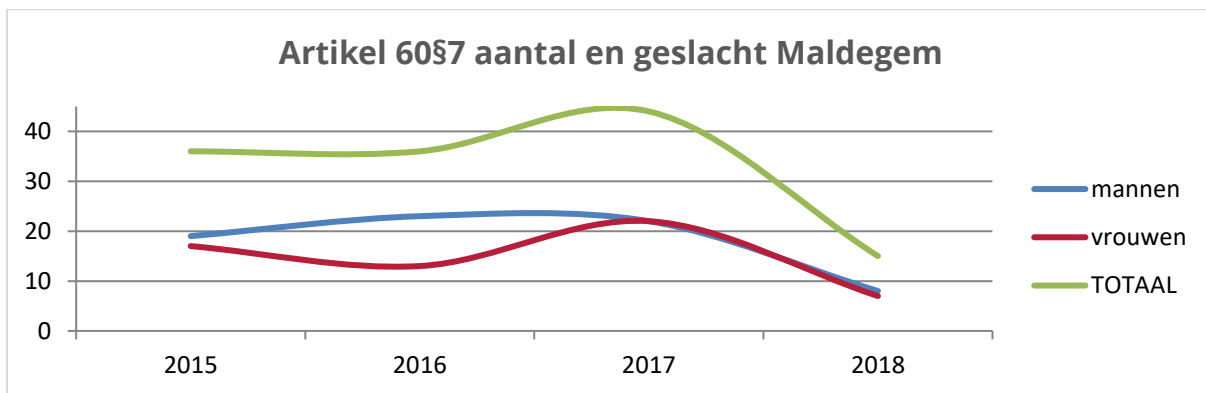

Figuur 22: Niet-werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau (Provincies in cijfers, 2022).

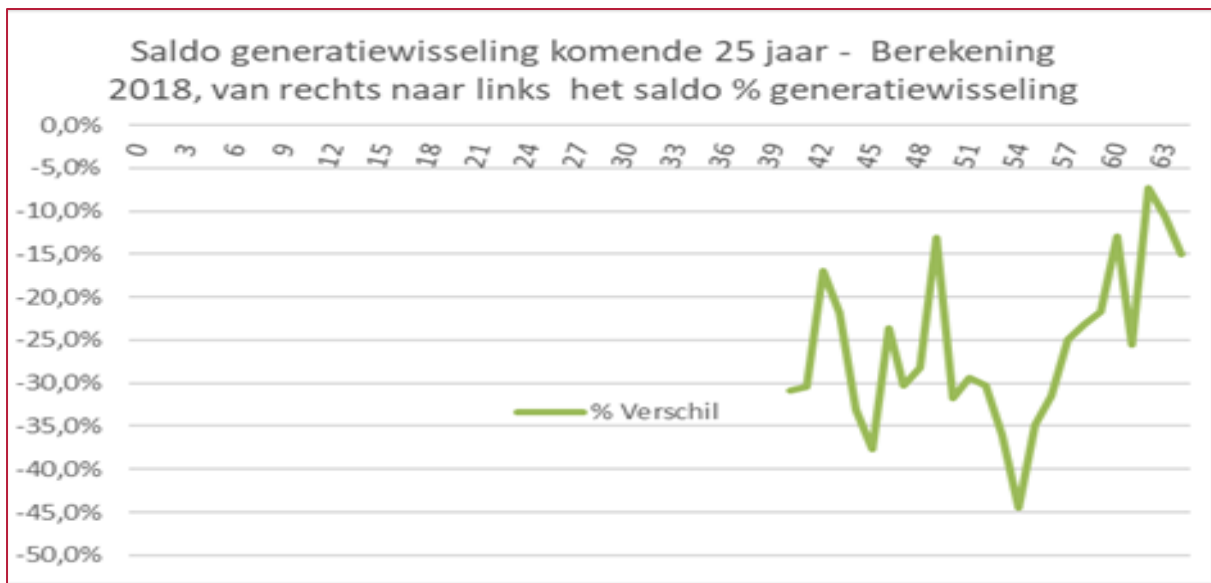
Figuur 23: Werkloosheidsduur (Provincies in cijfers, 2022).

Het OCMW van Maldegem zet in op de activering van werklozen en (equivalent) leefloongerechtigden. Een van de mogelijkheden bestaat erin om een **tewerkstelling Artikel 60§7** op te starten. Het einddoel is dat de cliënten na deze tewerkstelling succesvol aan de slag kunnen op de private arbeidsmarkt. In vergelijking met de voorbijaande jaren zijn er minder tewerkstellingen artikel 60§7 opgestart. Dit komt doordat er een nieuw afsprakenkader in het leven is geroepen tussen OCMW en VDAB, het traject Tijdelijke Werkervaring (TWE). Hierin wordt meer ingezet op het volgen van opleidingen of tewerkstelling via de reguliere arbeidsmarkt (OCMW Maldegem, 2019). 📌 📌

Figuur 24: Artikel 60§7 aantal en geslacht (OCMW Maldegem, 2019).

De **generatiewisseling** is de vervanging van de uitstromers op 65-jarige leeftijd door de instromende jongeren van 25 jaar. De grafiek is van rechts naar links te lezen en het geeft de opeenvolgende uitstroomjaren volgens leeftijd in 2018 weer. Op deze manier kan jaar na jaar nagegaan worden wat het saldo is in deze generatiewisseling volgens leeftijd die de komende uitstromers nu hebben. De grafiek geeft een toekomstbeeld weer voor de komende 25 jaar generatiewisseling. In 2018 is het saldo generatiewisseling in Maldegem negatief (-15%). Het tekort in de generatiewisseling zal de komende 25 jaar alleen maar groter worden, met een piek in 2028 van -45%. Dit wil zeggen dat de instroom van 25 jarigen op dat moment 45% lager zal liggen dan de uitstroom van 65 jarigen (Hertogen, 2018).

Figuur 25: Saldo generatiewisseling komende 25 jaar (Hertogen, 2018).

Als de huidige 55 jarigen 65 jaar zullen zijn geeft het percentage het verschil aan tussen de uitstroom van 55 jarigen uit de arbeidsmarkt en de instroom van 24 jarigen die nu nog maar 14 jaar zijn. Het is een toekomstbeeld dat enkel door bijkomende migratie of verhuis naar de locatie kan gecorrigeerd worden (Hertogen, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

*De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen stellen het volgende voorop: Tegen 2030 komen tot een volledige productieve tewerkstelling en **waardig werk** voor alle vrouwen en mannen. Dit ook voor jonge mensen en personen met een handicap. Bovendien ook een **gelijk loon** voor werk van gelijke*

*waarde. Tegen 2020 het aandeel terugschroeven van **jongeren** die niet aan het werk zijn. Werknemers zullen **langer** moeten werken om de sociale zekerheid betaalbaar te houden. Bovendien zal in de toekomst **duurzaam** moeten gewerkt worden. Meer thuiswerk, meer uren werken en goede arbeidsomstandigheden.*

2. Mobiliteit

De totale **wegenis** bedraagt in Maldegem 308,257 km (betonweg, asfaltweg, wegen in kleinschalig materiaal, onverharde wegen/dreven/sentiers). De gemeente ligt op het kruispunt van drie belangrijke gewestwegen: N49 (Antwerpen-Knokke), N44 (Aalter-Maldegem) en de N9 (Gent-Brugge) (Van Vynckt & Verhoestraete, 2017).

De **mobiscore** geeft aan hoe goed het openbaar vervoer, scholen, winkels, ontspanningsmogelijkheden en gezondheidszorg, te voet of met de fiets bereikbaar zijn. Elk huis of appartement krijgt een mobiscore op tien. Hoe hoger de score, hoe beter. Maldegem krijgt voor het centrum een score van 5,6. Dit wil zeggen dat de voorzieningen niet gemakkelijk te bereiken zijn met de fiets of te voet en dat de milieu-impact van verplaatsingen hoog is (Departement Omgeving, 2019).

Het aantal **personenwagens** per 1.000 inwoners is de afgelopen periode toegenomen, deze trend is niet alleen in Maldegem waarneembaar, ook op Vlaams niveau is deze evolutie te zien. Opvallend is wel dat de stijging het sterkst is in Maldegem. In 2020 zijn er in Maldegem 547 personenwagens per 1.000 inwoners of in totaal 13.210 ingeschreven personenwagens (inclusief bedrijfswagens). Het wagenpark bestaat voornamelijk uit benzine- (47,87%) en dieselwagens (47,43%). Hybridewagens maken een steeds groter deel uit van het wagenpark, dieselwagens een steeds kleiner deel. (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

96% van de Maldegemnaars beschikt over minstens één wagen in het gezin. 77% van de Maldegemnaars gebruikt bijna dagelijks de wagen om zich richting school of werk te begeven. Dit is meer dan in de rest van Vlaanderen. 61% van de inwoners vindt bovendien dat er voldoende parkeermogelijkheden zijn voor bewoners (Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022; Provincie in cijfers, 2022).

91% bezit ten minste één fiets in het gezin en zo'n 40% beschikt over een elektrische fiets. Ten opzichte van het Vlaams gewest (85% beschikt over een fiets en 34% over een elektrische fiets) doet Maldegem het beter (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). 🚲

Figuur 26: Aantal personenwagens naar brandstoftype (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

De meningen over het al dan niet aanwezig zijn van voldoende **fietspaden** in de gemeente zijn verdeeld. 35% van de inwoners is van mening dat er voldoende fietspaden zijn, 40% vindt dat er onvoldoende fietspaden zijn in de gemeente. Ook over de staat van de fietspaden zijn de meningen verdeeld: 38% vindt dat de fietspaden in slechte staat zijn, tegenover 35% die van mening zijn dat de fietspaden in goede staat zijn. Over de staat van de **voetpaden** is 42% tevreden (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018, 2022). 🚲

Slechts de helft van de inwoners van Maldegem is van mening dat er voldoende **openbaar vervoer** is in de buurt. Het openbaar vervoer in de gemeente behaalt 5,3/10 in de grote gemeentetest. Het gemiddelde in Vlaanderen is 5,8/10 (Het Nieuwsblad, 2017). Dit is ook te zien aan de keuze voor het vervoersmiddel in het kader van het **woon-werkverkeer** (verplaatsing tussen woonplaats en werk, school of opleiding): slechts 7% neemt het openbaar vervoer, het Vlaams gemiddelde is 16%. De fiets in combinatie met het openbaar vervoer zorgt voor een tijdsinstaat, maar 68% van de Vlamingen maakte nog nooit de combinatie. Het zijn vooral jongeren die het voordeel zien (Fietsberaad Vlaanderen, 2018). 🚲

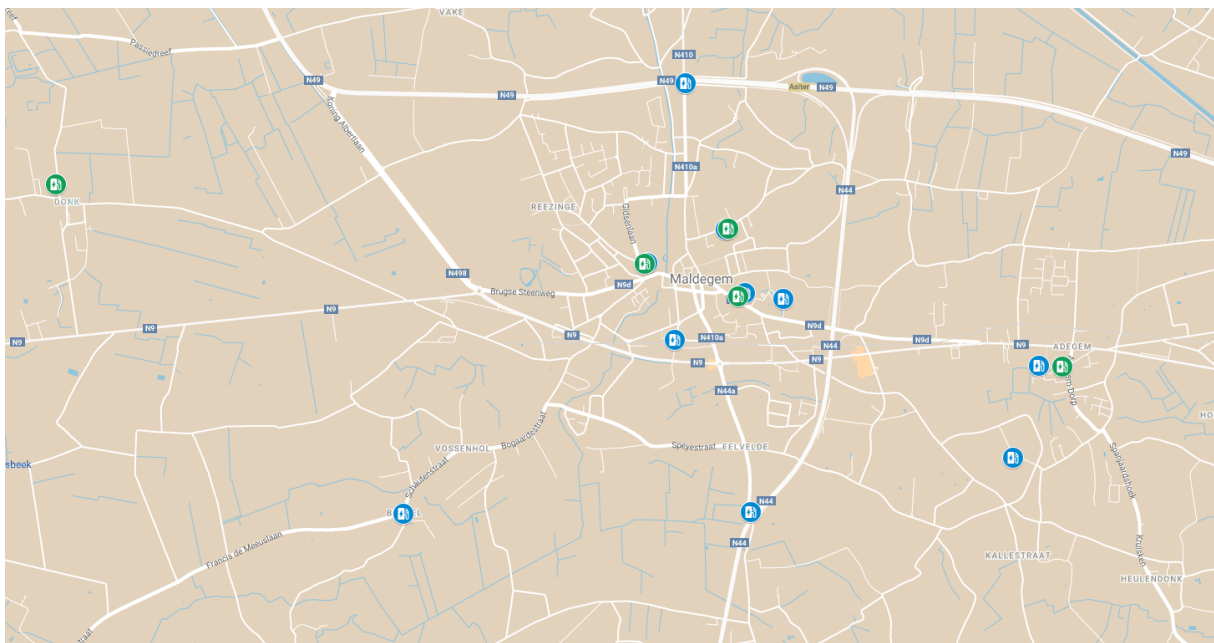
Het dominante vervoersmiddel is de **wagen** (67%) gevolgd door de **fiets** (20%). Toch een frappant cijfer als we dit naast het cijfer van de uitgaande **pendelintensiteit** (70%) leggen. Dit cijfer geeft het aantal

loontrekkenden dat vanuit Maldegem gaat werken in een andere regio ten opzichte van het totale aantal loontrekkenden dat in Maldegem woont weer. Bovendien merken we ook op dat de **tijdsduur** van woon-werkverkeer bij de Maldegemmers in het merendeel van de gevallen tussen de 15 en 30 minuten bedraagt. Slechts 8% zit langer dan een uur in de auto op weg naar het werk of naar school (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018, 2022; Abbeeloos, Boeykens & Stevens, s.d.). 🇳🇱 🇳🇱

Sinds de zomer van 2018 beschikt de gemeente Maldegem over twee **cambio-voertuigen**. De deelwagen in de Bloemestraat staat ter beschikking voor de personeelsleden van het lokaal bestuur tijdens de werkuren. Na de diensturen kan de wagen worden ontleend door alle inwoners die lid zijn van Cambio. Het tweede voertuig aan het Sint-Annazwembad kan 24 uur op 24 uur gebruikt worden door inwoners die lid zijn van Cambio. Tijdens de diensturen kan ook het personeel hiervan gebruik maken indien geen enkel ander voertuig ter beschikking is (Milieudienst, 2018). Het OCMW van Maldegem beschikt sinds 2017 over enkele rolstoelvriendelijke deelwagens die gebruikt kunnen worden door inwoners met een mobiliteitsbeperking (Noord-Zuidienst, 2018). Daarnaast beschikt het OCMW ook over een Minder Mobiele Centrale. Alle inwoners die door beperkte mobiliteit of onvoldoende gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer, kunnen voor hun verplaatsingen hiervan gebruik maken. In 2017 maakten 283 inwoners gebruik van de centrale, goed voor zo'n 1.661 ritten (OCMW Maldegem, 2018). 🇳🇱 🇳🇱 🇳🇱

Mensen met een leefloon, inkomensgarantie en ouderen met gewaarborgd inkomen kunnen tegen verminderde prijs een **Buzzy Pazz of Omnipas Vervoergarantie (VG)** aanschaffen. In 2017 werden er 34 VG-net abonnementen door vreemdelingen en leefloners aangekocht. Een lichte stijging ten opzichte van 2016, toen ging het om 29 VG-net abonnementen (OCMW Maldegem, 2018). 🇳🇱

Op het grondgebied van Maldegem zijn 13 laadpalen voor elektrische wagens gevestigd (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). 🇳🇱 🇳🇱

Kaart 1: Elektrische laadpalen Maldegem

Uitdagingen voor de toekomst:

Fietsers en voetgangers vragen meer dan ooit meer plaats op de weg. Veel mensen willen enkel fietsen als er een veilig (vrijliggend) fietspad is. De ruimte om overal (vrijliggende) fietspaden aan te leggen, is niet altijd aanwezig. Volgens Fietsberaad Vlaanderen (2018) vinden de Vlamingen bovendien dat het beleid moet investeren in het veiliger maken van kruispunten voor fietsers en het beter afstemmen van verkeerslichten (Fietsberaad Vlaanderen, 2018). In Vlaanderen zijn er verschillende publieke en private **deelfietsssystemen**. Eeklo beschikt over zo'n systeem, je kan er namelijk aan het station een Blue-Bike ontlener. Deelfietsssystemen krijgen meer en meer de vorm van een openbaar vervoer per fiets.

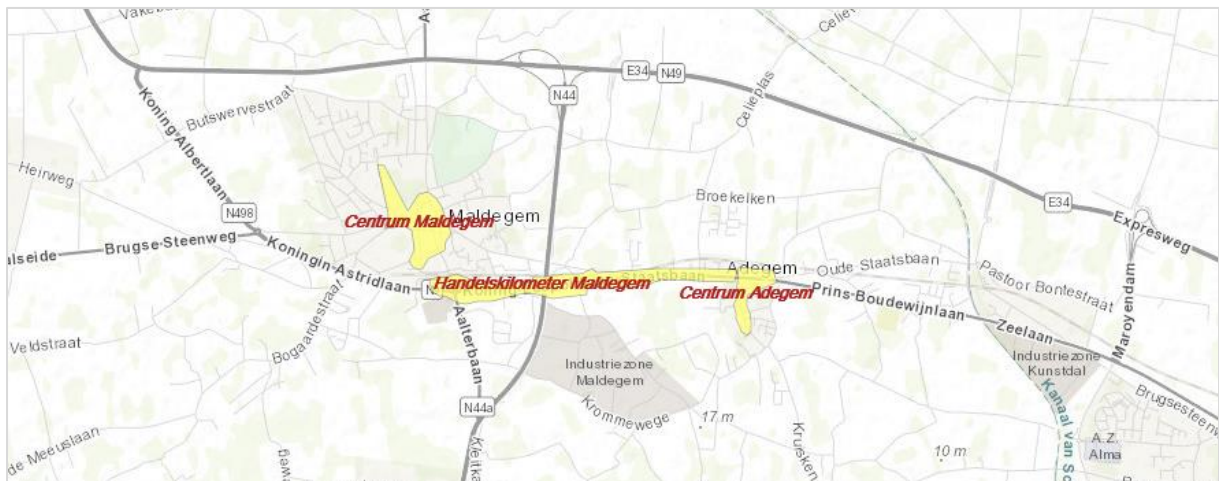

De uitdaging bestaat erin om ze goed te combineren met het bestaande aanbod aan trein, metro, tram en bus (Fietsberaad Vlaanderen, 2018; Stad Eeklo, 2018).

Gemeentebesturen kunnen het goede voorbeeld tonen door zelf in te zetten op duurzame mobiliteit door het aanschaffen van **milieuvriendelijke dienstwagens** en (elektrische) fietsen. Bovendien worden burgers aangezet tot het gebruik van milieuvriendelijke vervoersmiddelen wanneer **laadpalen en fietspompen** op het openbaar domein worden voorzien.

3. Ondernemen

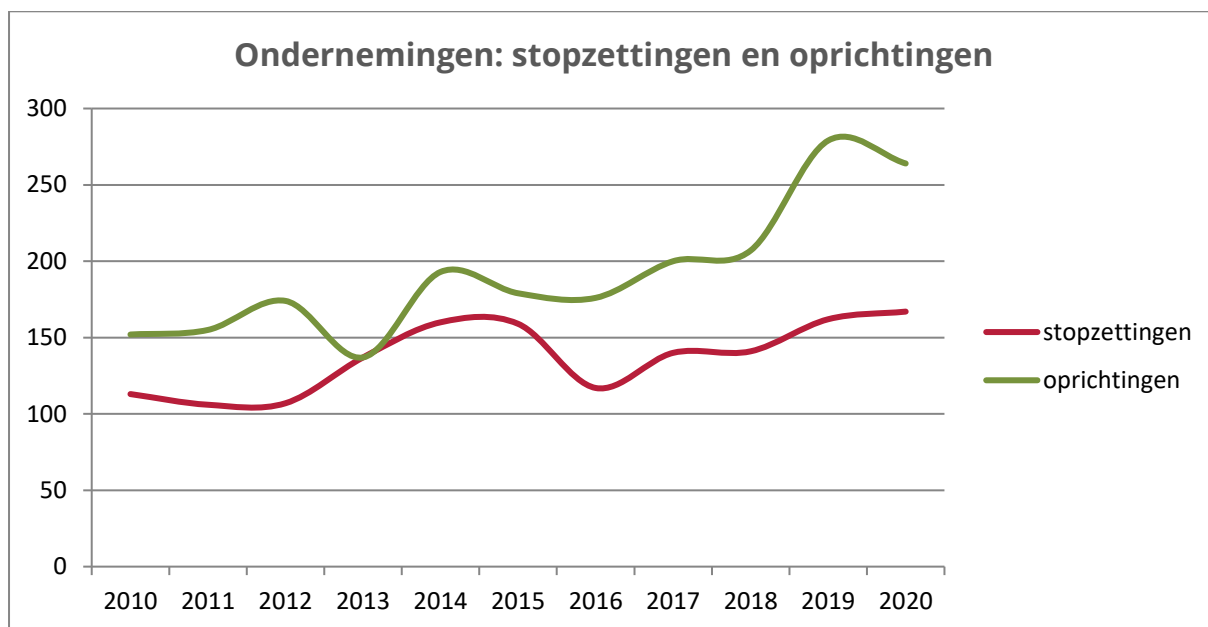
In Maldegem is 12,4% van de totale oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid. 55,6% van de totale oppervlakte is beteelbare grond of cultuurgrond (Provincie in cijfers, 2021).

Figuur 27: Handelsgebieden Maldegem (Locatus, 2019).

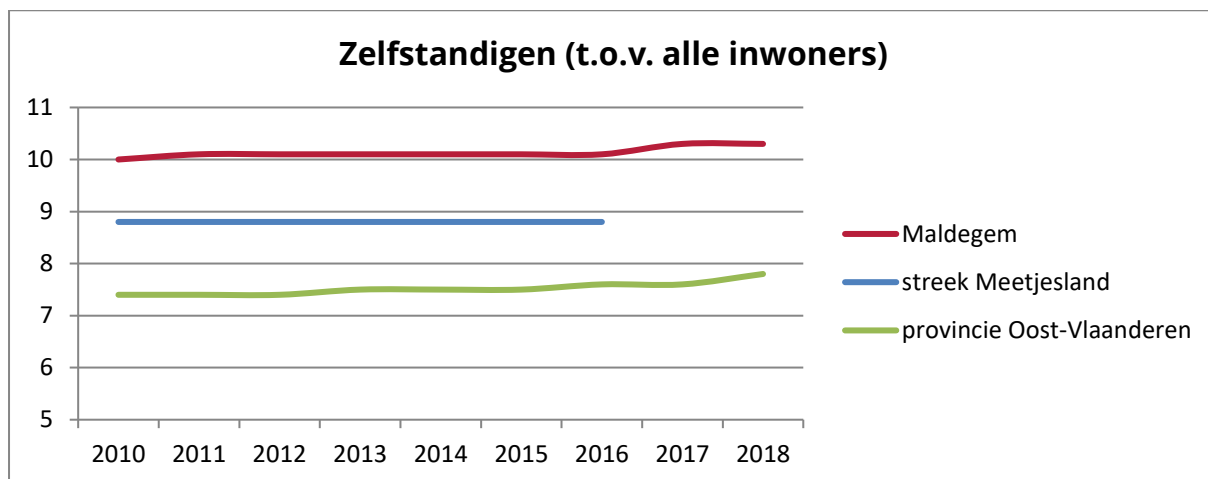
In 2020 zijn er in totaal 2.840 **btw-plichtige ondernemingen**. Het aantal ondernemingen in de gemeente Maldegem is de afgelopen jaren toegenomen (2235 in 2009). Het aantal land- en tuinbouwbedrijven is in tegenstelling tot het aantal ondernemingen de laatste jaren alleen maar gedaald. In 2010 waren er nog 312 land- en tuinbouwbedrijven in de gemeente, in 2021 waren dat er nog 218 (Provincie in cijfers, 2022). Het ondernemersklimaat in de gemeente Maldegem behaalt een score van 10/10 in de grote gemeentetest van Het Nieuwsblad (2017).

Het aantal **stopgezette ondernemingen** neemt terug toe sinds 2016. In 2019 werden er nog nooit zo veel ondernemingen opgericht. De **uittredingsratio** bedraagt 6% in 2020. De **oprichtingsratio** of het aantal opgerichte ondernemingen ten opzichte van het aantal actieve ondernemingen bedraagt in 2020 9,3% (Provincie in cijfers, 2022).

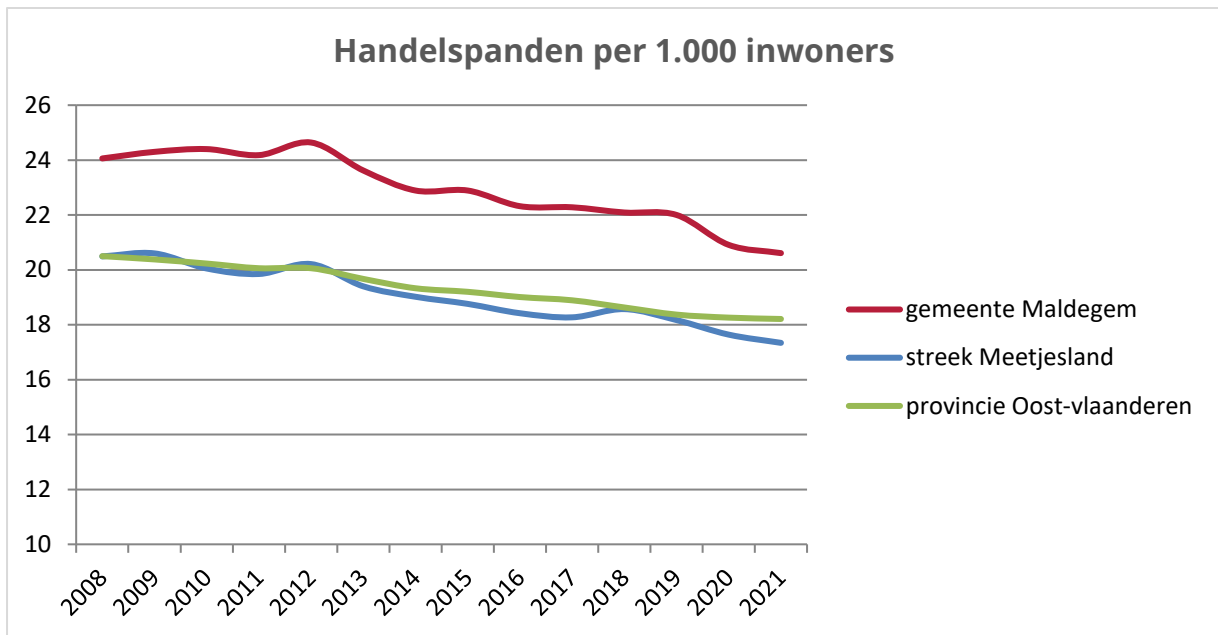
Figuur 28: Ondernemingen: stopzettingen en oprichtingen (Provincies in cijfers, 2022).

De gemeente Maldegem kent ook in 2019 een groter percentage (10,3%) **zelfstandigen** ten opzichte van het totaal aantal inwoners in vergelijking met de provincie (7,8%) (Provincie in cijfers, 2019).

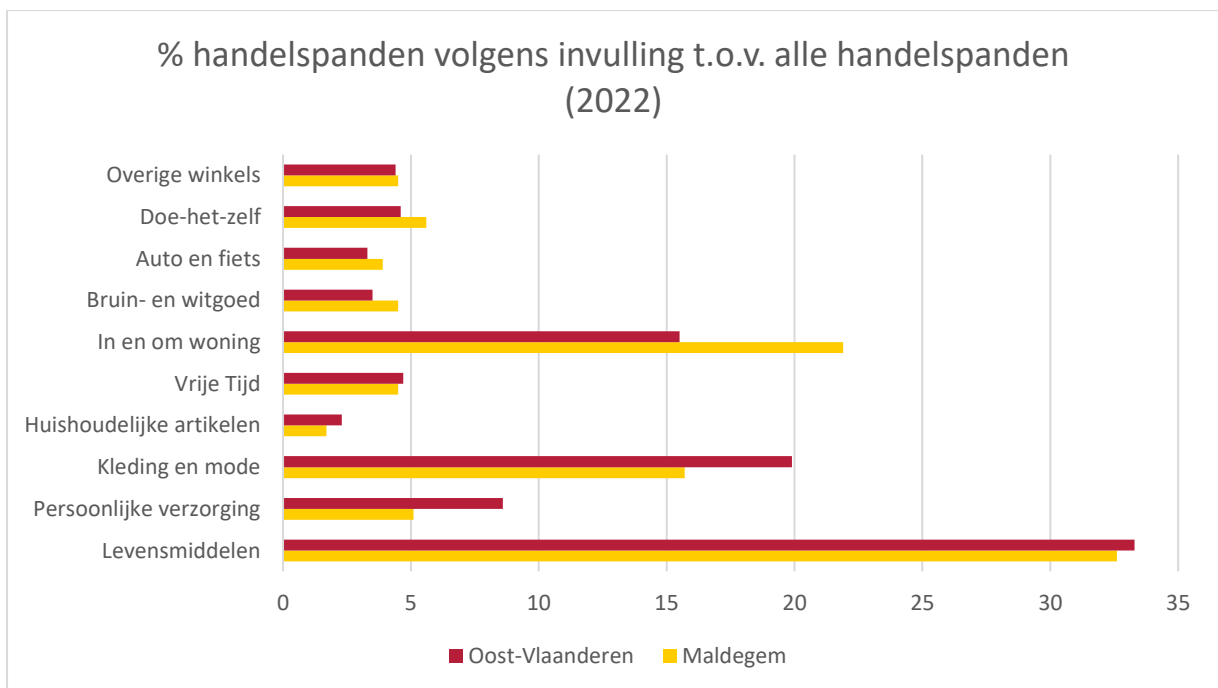

Figuur 29: Zelfstandigen (t.o.v. alle inwoners) (Provincie in cijfers, 2019).

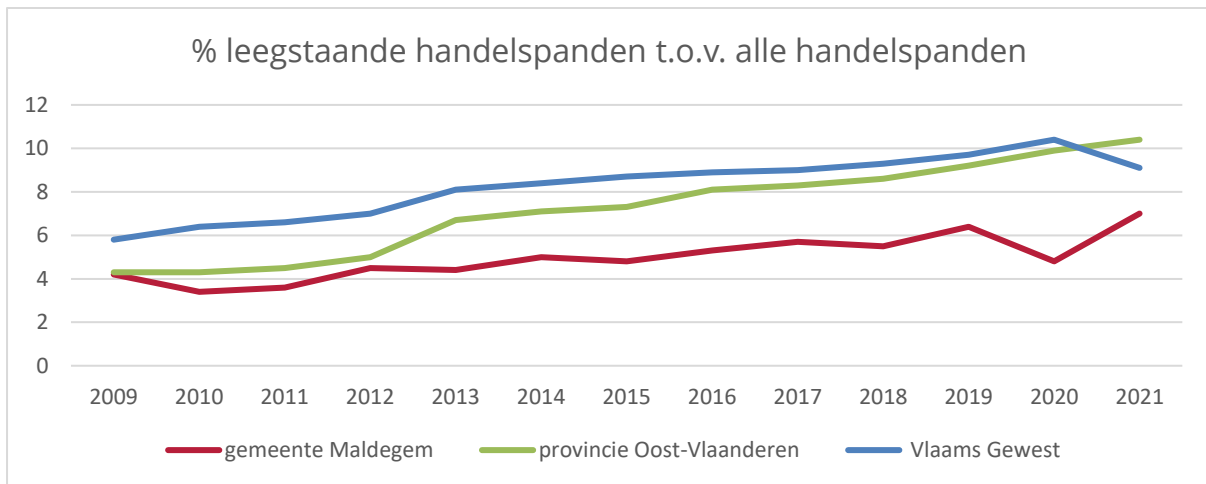
Maldegem beschikt over het meest aantal **handelspanden** per 1.000 inwoners in vergelijking met het Meetjesland en de provincie Oost-Vlaanderen. De meeste handelspanden hebben een invulling in de branches diensten, horeca en transport en brandstoffen. In Maldegem zijn er in vergelijking met de provincie Oost-Vlaanderen minder leegstaande handelspanden ten opzichte van alle handelspanden. In 2021 is 7% van alle handelspanden leegstaand, wat een stijging is t.o.v. 2020. (Provincie in cijfers, 2022).

Figuur 30: Handelspanen per 1.000 inwoners (Provincies in cijfers, 2022).

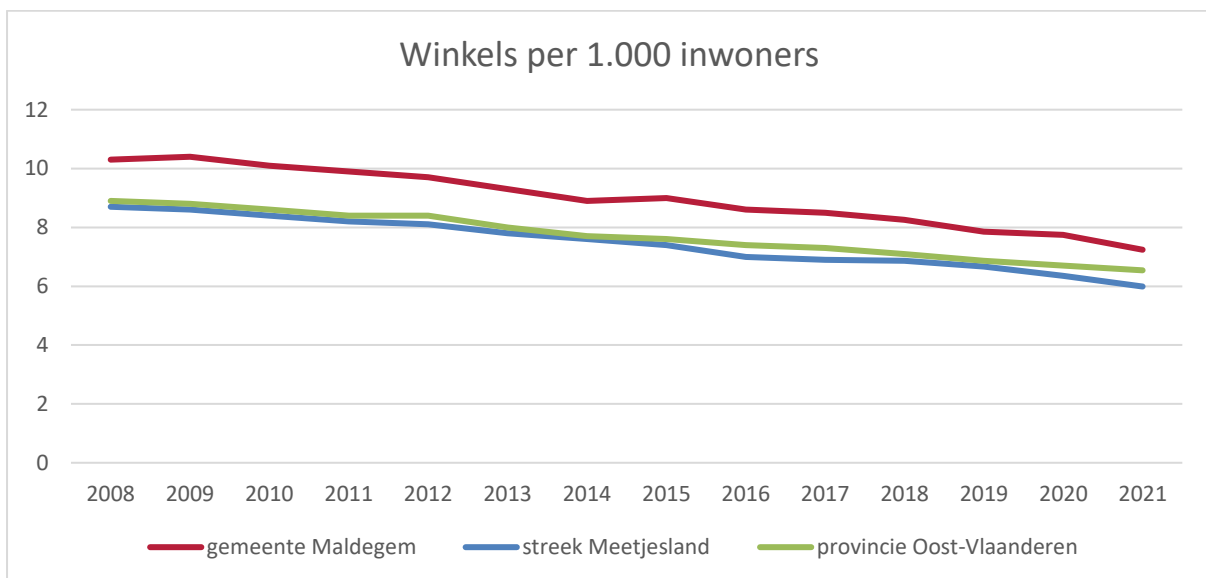
Figuur 31: % handelspanen volgens invulling t.o.v. alle handelspanen (2022) (Provincie in cijfers, 2022).

Figuur 32: % leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden (Provincies in cijfers, 2022).

De **winkelvloeroppervlakte** (WVO) in aantal vierkante meters omvat de voor het publiek zichtbare en toegankelijke vloeroppervlakte in een winkel. In Maldegem bedraagt deze 2.650 m² per 1.000 inwoners in 2021. Dit is hoger dan de WVO in het Meetjesland (1.686 m²/1000 inwoners) en in de provincie Oost-Vlaanderen (1.931 m²/1000 inwoners) (Provincie in cijfers, 2022).

Per 1.000 inwoners beschikt Maldegem over zo'n 7 **winkels** op het grondgebied. Ondanks het feit dat Maldegem het hiermee beter doet dan het Meetjesland (6) en de provincie Oost-Vlaanderen (6), heeft Maldegem in de geschiedenis nog nooit zo weinig winkels per 1.000 inwoners gekend. Toch is het overgrote deel van de inwoners, zo'n 82%, tevreden over de shopping- en winkelvoorzieningen in Maldegem (Provincies in cijfers, 2022; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 33: Winkels per 1.000 inwoners (Provincies in cijfers, 2022).

De koopbinding geeft procentueel weer in welke mate de inwoners hun aankopen verrichten in de eigen gemeente. De **koopbinding** is het grootst bij doe-het-zelf-aankopen. Maldegemners besteden 59,4% van het budget doe-het-zelf in eigen gemeente (koopbinding= 59,4%). 40,6% besteden ze in winkels buiten Maldegem (**koopvlucht**= 40,6%). Dit doen de inwoners van Maldegem voornamelijk in Eeklo, Beernem, Brugge, Aalter en Damme.

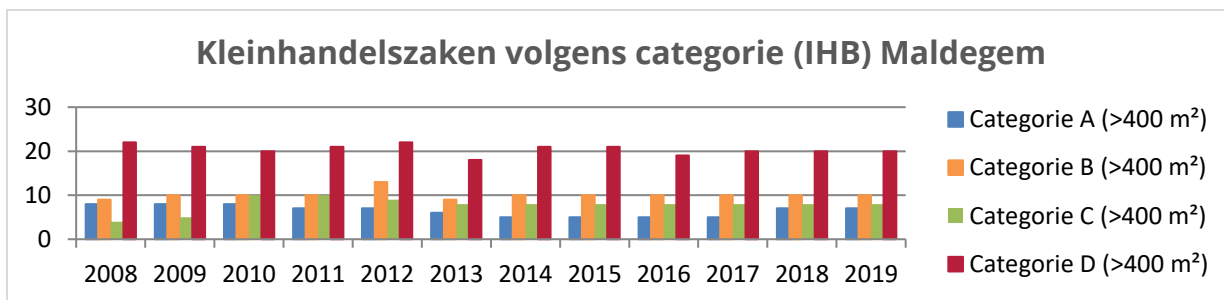
Maldegenaren die (een deel van) hun budget dagelijkse goederen, bruin- en witgoed en in en om de woning elders spenderen, gaan voornamelijk naar Eeklo. Voor de periodieke goederen gaan de inwoners het vaakst naar Knokke-Heist.

De **koopattractie** geeft procentueel weer in welke mate het aanbod in een gemeente of stad consumenten die elders wonen aantrekt. De koopattractie van het aanbod in Maldegem bestaat voornamelijk uit klanten afkomstig van Aalter. Maar ook inwoners uit Eeklo, Sint-Laureins, Damme en Beernem consumeren in Maldegem (Provincie in cijfers, 2019).

	koopattractie van klanten afkomstig uit	koopbinding	koopvlucht	koopvlucht naar
dagelijkse goederen	Aalter	52,90%	47,10%	Eeklo
	Eeklo			Aalter
	Sint-Laureins			Brugge
	Damme			Damme
	Beernem			Knokke-heist
periodieke goederen	Aalter	42,90%	57,70%	Knokke-heist
	Eeklo			Brugge
	Beernem			Eeklo
	Assendede			Gent
	Sint-Laureins			Aalter
bruin- & witgoed	Aalter	56,80%	43,20%	Eeklo
	Eeklo			Brugge
	Beernem			Knokke-heist
	Damme			Aalter
	Sint-Laureins			Gent
doe-het-zelf	Aalter	59,4	40,60%	Eeklo
	Eeklo			Beernem
	Damme			Brugge
	Sint-Laureins			Aalter
	Beernem			Damme
in en om de woning	Aalter	51,60%	48,40%	Eeklo
	Eeklo			Beernem
	Damme			Brugge
	Beernem			Aalter
	Lievegem			Knokke-heist

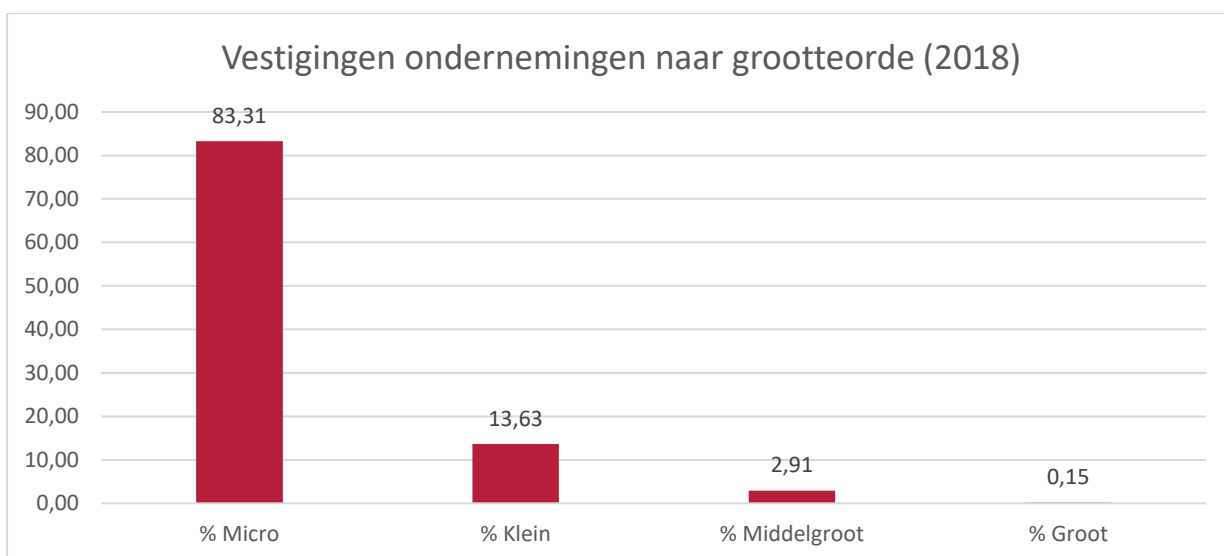
Tabel 1: Koopstromen Maldegem (Provincie in cijfers, 2019).

Een kleinhandelszaak van meer dan 400 m² heeft een speciale omgevingsvergunning nodig, de kleinhandelsvergunning. Volgens het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid (IHB) (15 juli 2016) zijn er vier categorieën van kleinhandelszaken: categorie A: verkoop van voeding, categorie B: verkoop van goederen voor persoonsuitrusting, categorie C: verkoop van planten, bloemen en goederen voor land- en tuinbouw en categorie D: verkoop van andere producten. Maldegem kent in 2019 hoofdzakelijk kleinhandelszaken in categorie D en B. Kleinhandelszaken in categorie A (verkoop van voeding) zijn het minst vertegenwoordigd, hoewel er ten opzichte van voorgaande jaren een lichte stijging op te merken valt (Provincie in cijfers, 2019).

Figuur 34: Figuur 32: Kleinhandelszaken volgens categorie (IHB) (Provincie in cijfers, 2019).

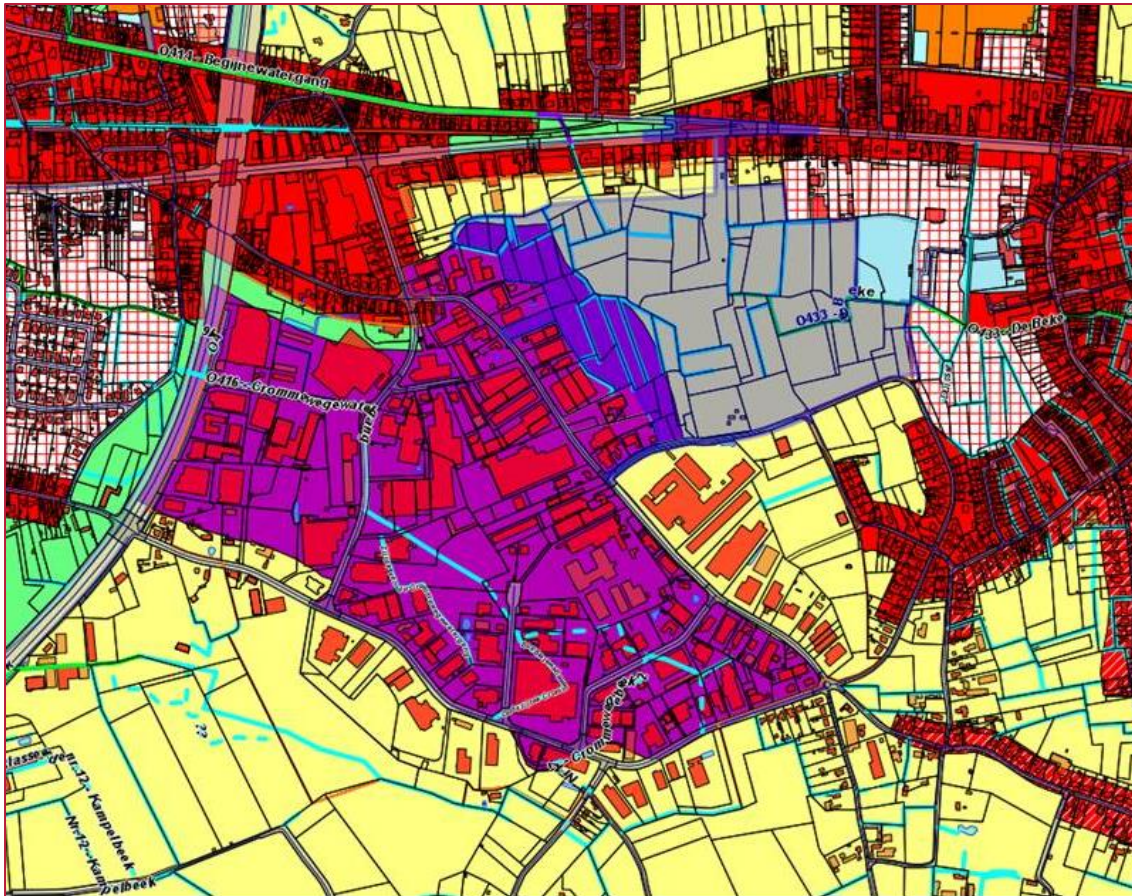
In Maldegem zijn voornamelijk micro ondernemingen (ondernemingen met maximaal 9 werknemers) gevestigd, gevolgd door kleine (10 t.e.m. 49 werknemers) en middelgrote (50 t.e.m. 199 werknemers) ondernemingen. In Maldegem is slechts één onderneming gevestigd met meer dan 200 werknemers (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

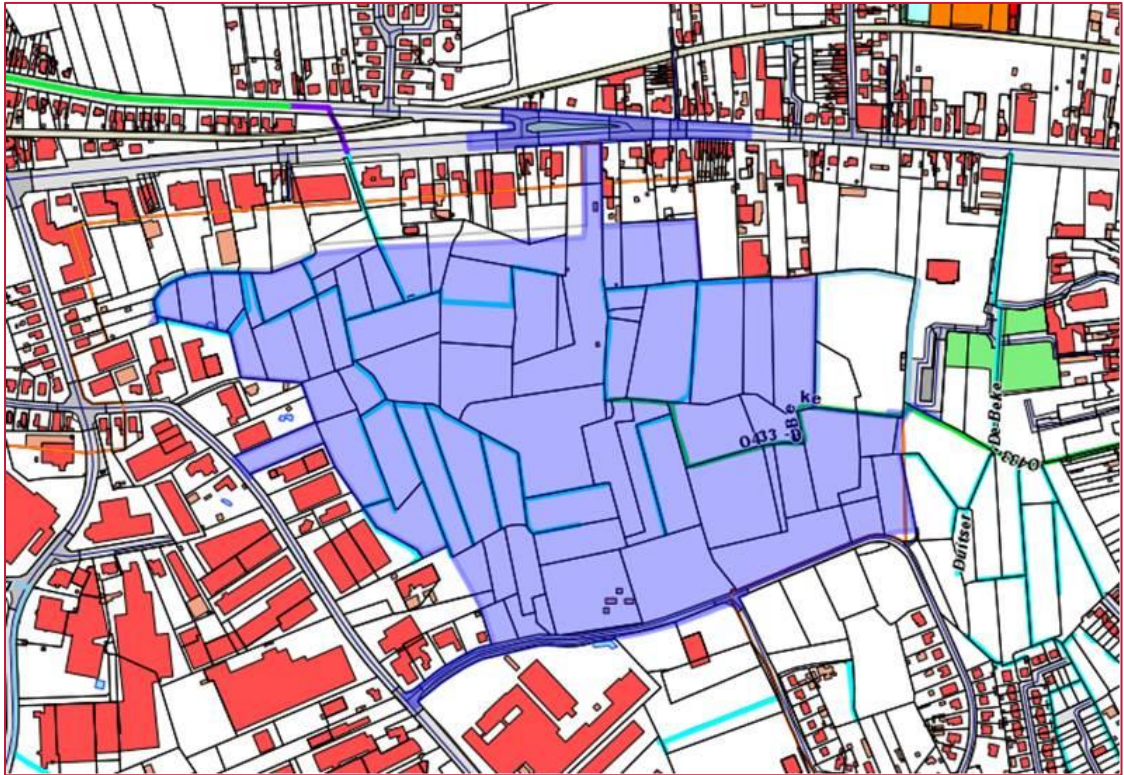
Figuur 35: Vestigingen naar grootteorde - 2018 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

In 2019 bedroeg de **bruto toegevoegde waarde** per inwoner € 25.575,33, dit is minder dan Vlaanderen (€ 37.706,29). De bruto toegevoegde waarde per werkende bedroeg in 2019 € 74.498,31, in Vlaanderen bedroeg dit € 86.632,23 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

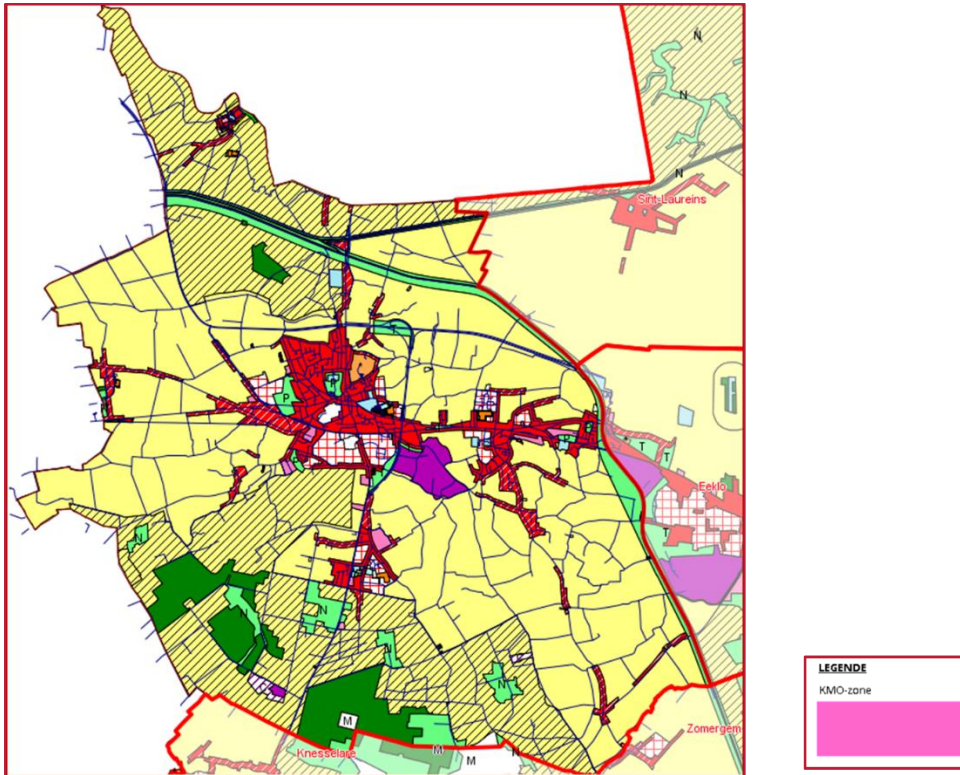
Het huidige **industrieterrein** op het grondgebied van Maldegem is 125 ha groot en zo goed als volledig volzet. Door de opmaak van een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) werd een **uitbreiding** voorzien van ongeveer 23 ha regionaal bedrijventerrein en zo'n 10 ha lokaal bedrijventerrein. Veneco staat in voor de ontwikkeling van deze zone. In een eerste fase zal er voornamelijk aandacht zijn voor de optimalisatie van de aantakking op de N44, de herinrichting van Krommewege en de aanleg van een infiltratiebekken. Veneco kreeg al heel wat aanvragen binnen van bedrijven die zich willen vestigen op het bedrijvenpark. Alle geïnteresseerden worden op moment van uitgifte (vermoedelijk tweede helft 2019) gecontacteerd in verband met de verkoopprijs. Halverwege 2020 kan waarschijnlijk gestart worden met de bouw van de bedrijven. Daarnaast kunnen kleine of middelgrote bedrijven terecht op de verschillende **KMO-terreinen** in Maldegem (Van Vynckt & Verhoestraete, 2017; Veneco, s.d.; N. Van Rentergem, persoonlijke communicatie, 8 november 2018).

Kaart 2: Huidig industriegebied (paars) en uitbreiding industriegebied (grijs) (Bedrijvenpark Maldegem) (GEO-IT GIS, 2018).

Kaart 3: Uitbreiding industriegebied (Bedrijvenpark Maldegem) (GEO-IT GIS, 2018).

Kaart 4: KMO-zones Maldegem (GEO-IT GIS, 2018).

Op het grondgebied van Maldegem zijn verschillende sociale-economiebedrijven gevestigd. Het zijn bedrijven die sterk inzetten op sociale tewerkstelling en niet gericht zijn op het uitkeren van winsten. Tot slot zet Maldegem ook in op de organisatie van **korte keten markten**.

1 2 8 9 10 12

Uitdagingen voor de toekomst:

*Het lokaal bestuur kan horeca, winkeliers en andere ondernemers begeleiden om ook hun aankoopprocedures van criteria te voorzien die **eerlijke verloning** garanderen.*

*Daarnaast kan een lokaal bestuur landbouwproductiviteit en inkomens verdubbelen voor **kleinschalige voedselproducenten**. **Korte keten** en verbinding tussen consument en lokale producent stimuleren. Investeren in **duurzame bedrijventerreinen**. En kleinschalige (duurzame) industrie aantrekken die ingepast kan worden in het bestaande weefsel.*

SAMENVATTING

- 85% van de Maldegemners voelt zich gelukkig
- 12% van de gronden is bestemd voor wonen
- Minst aantal sociale huurwoningen in vergelijking met Aalter en Eeklo
- Gewone woonhuizen gemiddeld duurder dan in Meetjesland
- Nieuwe verkavelingen zorgen voor sterke stijging bevolking
- 93% van de inwoners woont graag in de gemeente
- Aantal verkeersongevallen ligt beduidend hoger dan in rest van het Meetjesland
- Cybercrime is een groeiend fenomeen
- De Maldegemner is armer dan de gemiddelde Vlaming
- 5,8 plaatsen per 100 senioren in woonzorgcentra en assistentiewoningen.
- Leden jeugdbewegingen stijgen jaar na jaar
- De jeugd is de grootste lenersgroep van de bib
- Toeristische aantrekkelijkheid is toegenomen
- Maldegemners hebben meer moeite met mensen uit andere cultuur dan gemiddelde Vlaming.

Gemeentefonds 2020:

- Centrumfunctie:
 - aantal leerlingen en studenten dat onderwijs volgt op grondgebied Maldegem: 1.424
- Sociale criteria:
 - Maldegem krijgt € 37,71/inw – Vlaams gemiddelde: € 62,45/inw.
 - Van hoog naar laag staat Maldegem op de 142ste plaats van de 300 gemeenten
 - Sociaal criteria weegt 14,98% door in totaal ontvangen bedrag GF

Beleidsvragen:

- Hoe kunnen we nieuwe woonvormen stimuleren, zodat antwoord kan gegeven worden aan nieuwe woonbehoeften van vandaag en morgen?
- Hoe kunnen we leegstand vermijden?
- Hoe kunnen we zorgen voor adequate, veilige en betaalbare huisvesting?
- Hoe kunnen we van Maldegem een nog veiligere gemeente maken?
- Hoe kunnen we de verkeersveiligheid verhogen?
- Hoe kunnen we zorgen voor verkeersveilige schoolomgevingen?
- Hoe kunnen we het aantal fietsongelukken beperken?
- Hoe kunnen we de armoede bestrijden?
- Hoe kunnen we zorgen voor een solidaire, inclusieve en toegankelijke gemeente?
- Hoe kunnen we cybercrime aanpakken?
- Hoe kunnen we de Maldegemnaar aanmoedigen om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten?
- Hoe kunnen we de toeristische aantrekkelijkheid verhogen?
- Hoe kunnen het aantal 6-11 jarige Maldegemnaars dat in Maldegem school loopt, doen stijgen?
- Kunnen woonverordeningen helpen het uitzicht van Maldegem te vrijwaren (bv. door te vermijden dat overal grote appartementsblokken worden neergezet) ?
- Hoe kan het aantal sociale huurwoningenuitgebreid worden (met het oog op het bereiken van het bindend sociaal objectief) ?
- Hoe houden we de misdaadcijfers in Maldegem laag ?
- Hoe kunnen de inwoners beter geïnformeerd worden en voorbereid worden op cybercrime / informaticacriminaliteit?
- Hoe wordt de fietsinfrastructuur, zowel binnen de Maldegemse kernen als op lange-afstands trajecten en landelijke trajecten, veiliger gemaakt?
- Wat kunnen we doen om te vermijden dat in Maldegem nog kinderen geconfronteerd worden met (kans)armoede?
- Hoe verzekeren we dat mensen die uit de boot dreigen te vallen ten volle blijven deelnemen aan de maatschappij, mobiel blijven, betrokken blijven?
- Hoe verhogen we de aantrekkelijkheid van de Maldegemse scholen, ook voor niet-Maldegemnaars?
- Gaan we de bibliotheek in de toekomst centraal of decentraal organiseren?
- Hoe pakken we het teruglopende aantal volwassen bib-bezoekers aan?
- Hoe maken we het aanbod in Den Hoogen Pad aantrekkelijker voor jongeren?
- Hoe maximaliseren we het gebruik van de sportinfrastructuur?
- Waarop wordt ingezet om Maldegem aantrekkelijker te maken voor toeristen?

3. Sociaal-cultureel

1. Huisvesting

In de gemeente is zo'n 85% van de bebouwde oppervlakte ingevuld voor woningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021). 🏠

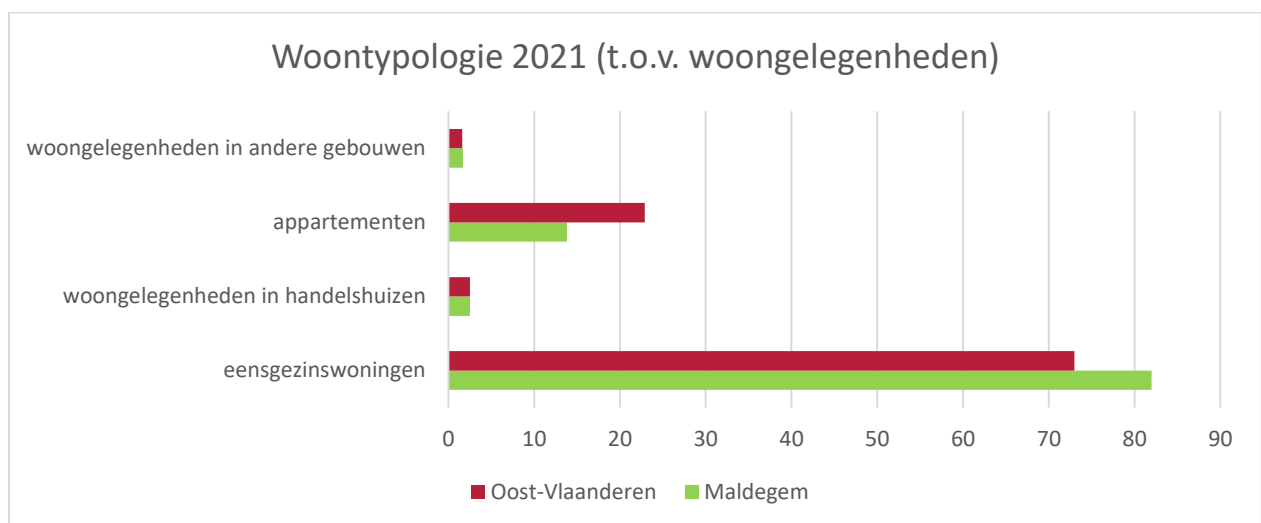
Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen het aantal gebouwen en het aantal wooneenheden. Gebouwen zijn onder meer eengezinswoningen, buildings en flatgebouwen met appartementen, handelshuizen, scholen, kerken, overheidsgebouwen, vakantiehuizen... Wooneenheden zijn het aantal wooneenheden in bovenvermelde gebouwen. In totaal zijn er 11.337 **gebouwen** en 11.303 **wooneenheden** in de gemeente (Provincie in cijfers, 2022).

Maldegem kent een **overaanbod** van ongeveer 7% van het woningbestand (het aantal wooneenheden – het totaal aantal huishoudens/het totaal aantal wooneenheden). Een gezonde woningdynamiek kent een overaanbod van 3%. Maldegem kent op het eerste zicht een groot overaanbod aan woningen, maar dit kan wijzen op het feit dat er heel wat tweede verblijven zijn of dat de gemeente te kampen heeft met leegstand. Hiermee wordt namelijk geen rekening gehouden in de berekening (Provincie in cijfers, 2021).

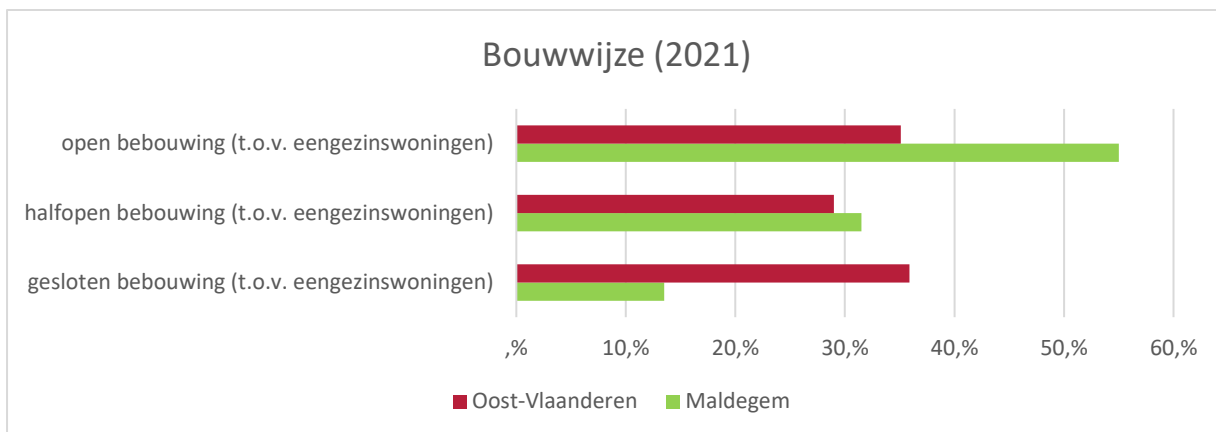
In 2016 bestond 3,7% van het woningaanbod uit **tweede verblijven**. In vergelijking met andere omliggende gemeenten zoals Zomergem (1,5%), Knesselare (2,3%) en Beernem (1,1%) is dit vrij veel. Enkel Sint-Laureins kent een hoger aantal tweede verblijfsplaatsen (3,9%) (Weekers, 2017).

Er zijn in september 2022 204 woningen opgenomen in het leegstandregister, waarvan 98 een vrijstelling kregen. Vrijstellingen worden voornamelijk verleend wegens verkrijger van zakelijk recht na overdracht en het bezit van een stedenbouwkundige vergunning (Financiële Dienst, 2022).

In Maldegem nemen de eengezinswoningen het grootste aandeel (82%) in van het **woningbestand**. In vergelijking met de provincie Oost-Vlaanderen zijn er beduidend minder appartementen in Maldegem (13% in Maldegem tegenover 22% in de provincie Oost-Vlaanderen). De meeste eengezinswoningen in Maldegem zijn open bebouwingen, dit is relatief meer dan de provincie Oost-Vlaanderen. In vergelijking met de provincie heeft de gemeente Maldegem relatief weinig eengezinswoningen in gesloten bebouwing (13%) (Provincie in cijfers, 2022).

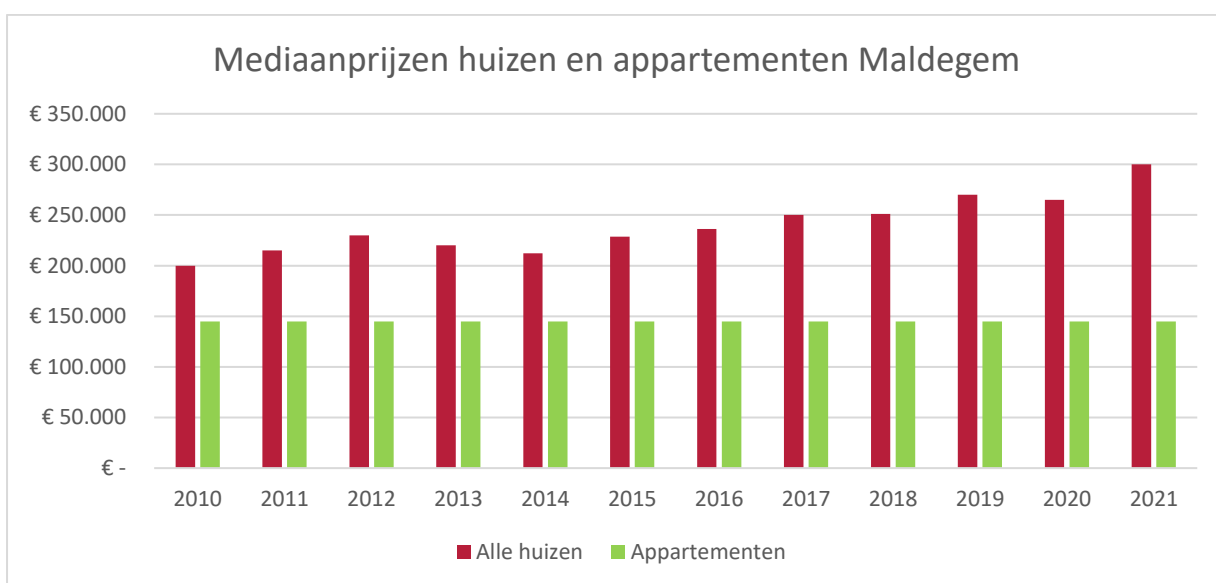

Figuur 36: Woningtypologie (Provincies in cijfers, 2022).

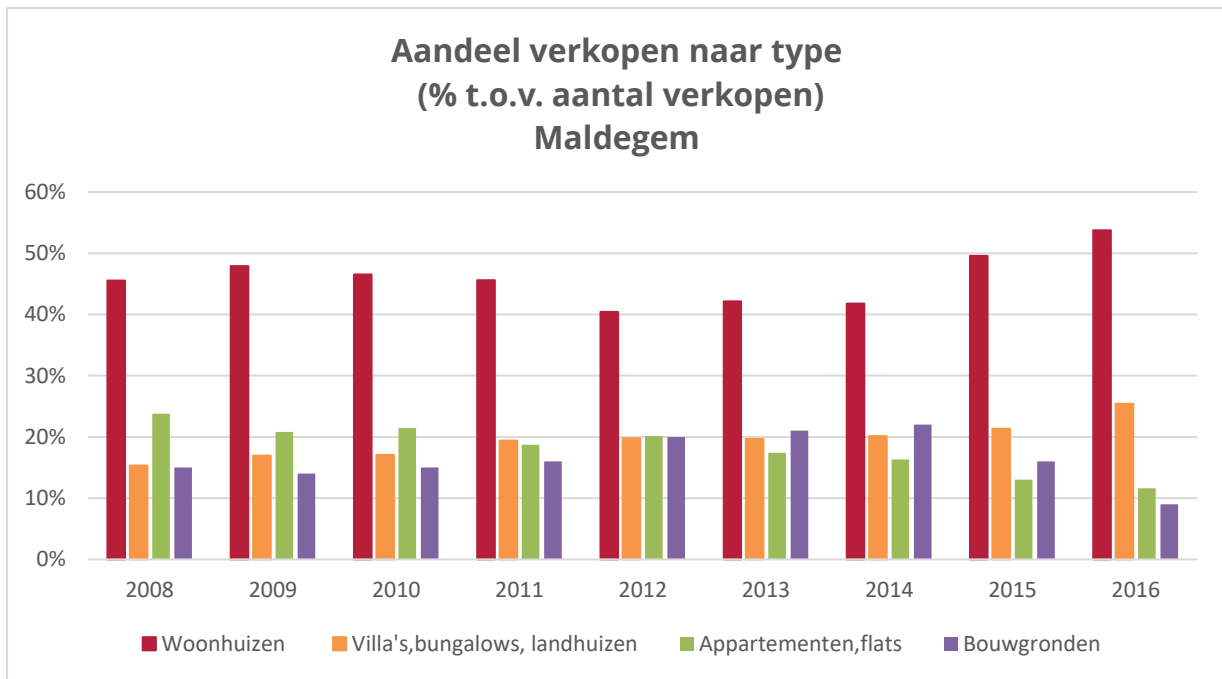

Figuur 37: Bouwwijze (Provincies in cijfers, 2022).

De **mediaanprijs** van **huizen** in Maldegem bedraagt in 2021 € 300.000. Nooit eerder was de mediaanprijs zo hoog in Maldegem. De Mediaanprijs van **appartementen** bedraagt € 225.500 in 2020. De mediaanprijzen van appartementen in de provincie liggen gelijk (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). De gemiddelde verkoopprijs van **bouwgrond** per m² bedraagt €183,20 in 2014 en kent een stijging van 77% ten opzichte van 2005. Van het totaal aantal verkopen van bouwgronden, huizen, appartementen en villa's werden in 2016 voornamelijk woonhuizen verkocht. Het aantal verkochte bouwgronden kent een daling van 11% ten opzichte van 2012 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019).

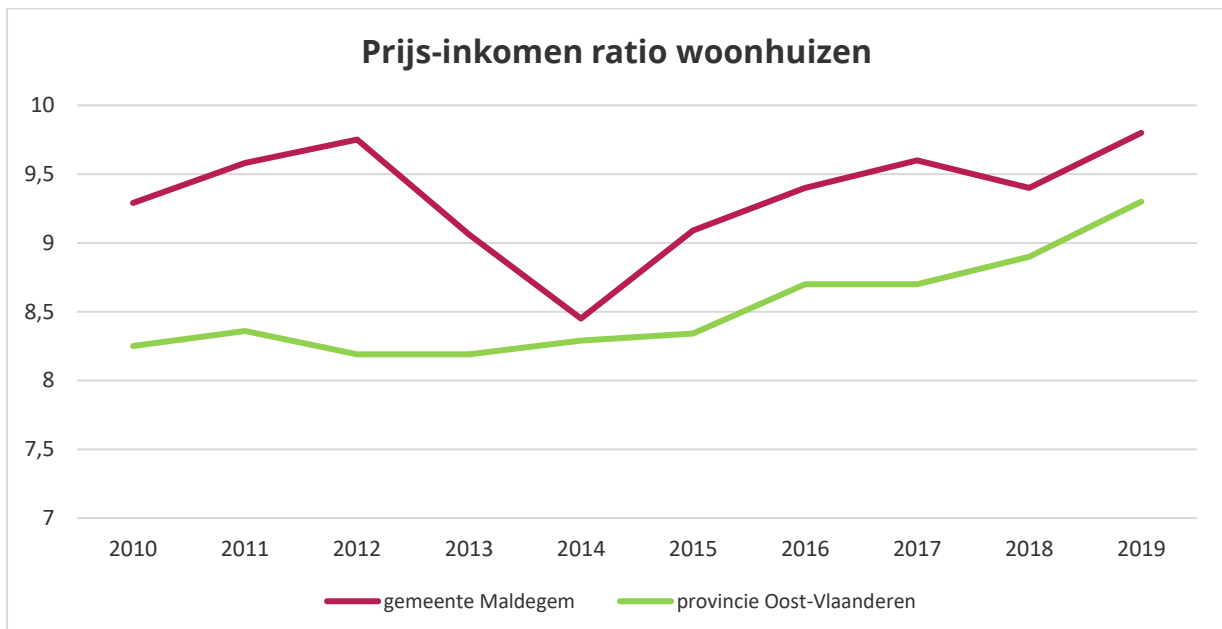

Figuur 38: Mediaanprijs huizen en appartementen Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 39: Aandeel verkopen naar type (% t.o.v. aantal verkopen) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019).

De **prijs-inkomenratio** van **woonhuizen** is een internationaal gehanteerde indicator om de betaalbaarheid op de woningmarkt in kaart te brengen. Deze indicator geeft de verhouding weer tussen de aankoop prijs van een woning binnen een bepaalde regio en het inkomen van de inwoners van deze regio. Concreet betekent een waarde van 9,8 (2019) op de prijs-inkomenratio dat men 9,8 maal het mediaaninkomen nodig heeft om een woning te kopen aan de mediaanverkoop prijs in Maldegem. Hoe groter deze waarde, hoe groter de kloof tussen de aankoop prijs van een woning en het inkomen (Provincie in cijfers, 2022). ❗

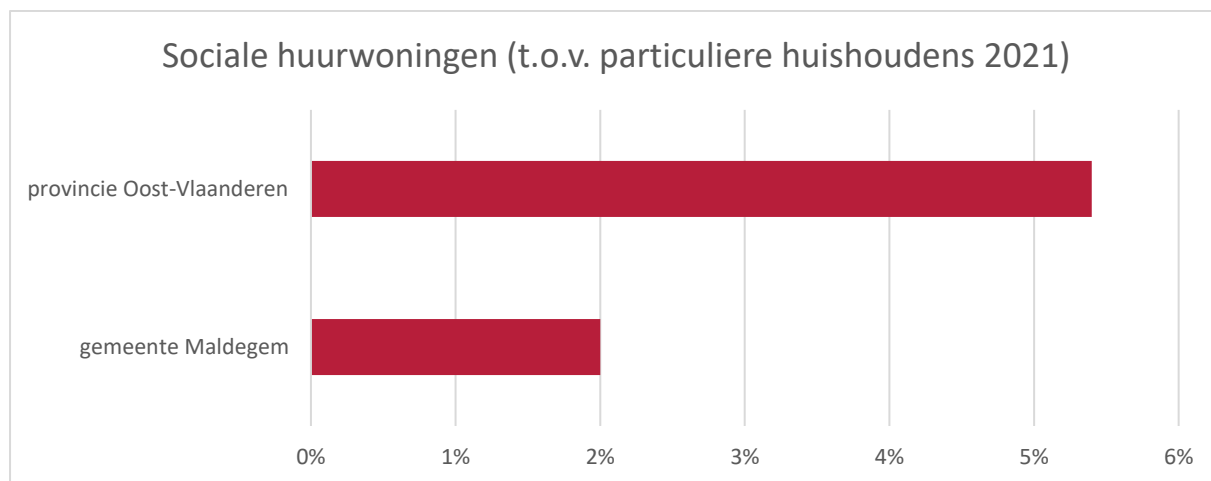

Figuur 40: Evolutie prijs-inkomenratio woonhuizen (Provincie in cijfers, 2022).

18% van de Maldegemnaren geven aan minstens 30% van het gezinsinkomen te spenderen aan de totale uitgaven van het gezin voor wonen (woonquote). De woonquote voor eigenaars bedraagt 12%. Voor huurders ligt dit anders, 48% van de huurders in Maldegem besteden meer dan 30% van het gezinsinkomen aan de totale uitgave van het gezin aan wonen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

In 2020 is zo'n 71% van alle huishoudens inwonende eigenaar. 29% van de huishoudens huurt een woongelegenheid (Provincie in cijfers, 2021).

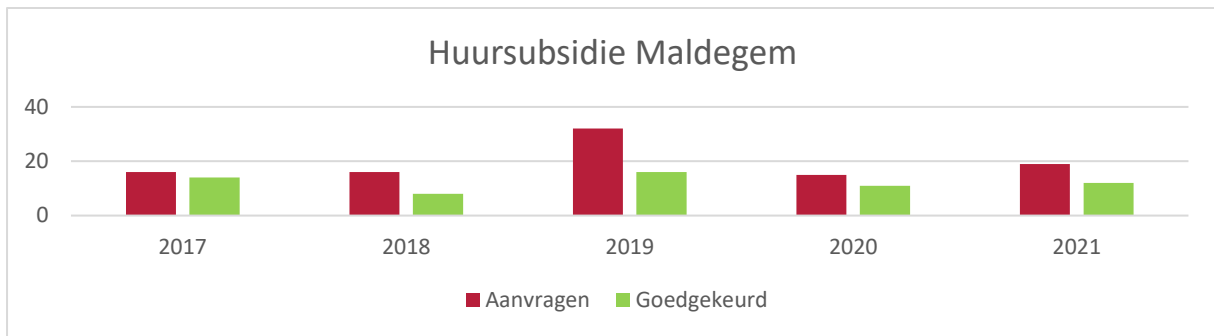
In de gemeente Maldegem werden in 2021 31 (waarvan 7 eengezinswoningen en 24 appartementen) woningen aangeboden via een sociaal verhuurkantoor en 231 (138 eengezinswoningen en 79 appartementen) via een sociale huisvestingsmaatschappij. Met een totaal van 262 beschikt Maldegem over het minst aantal **sociale huurwoningen** in vergelijking met Aalter (410) en Eeklo (826). Zo'n 2,5% van de private huishoudens woont in een sociale woning. Dit is een beduidend verschil met de provincie Oost-Vlaanderen (6%) en het Meetjesland (4%). Het aantal unieke gezinnen op wachtlijsten van de sociale huisvestingsmaatschappijen ten opzichte van de particuliere huishoudens ligt in Maldegem lager (3,3% of 335 unieke gezinnen) dan in de provincie (5,5%) (Provincie in cijfers, 2019,2021,2022). ①

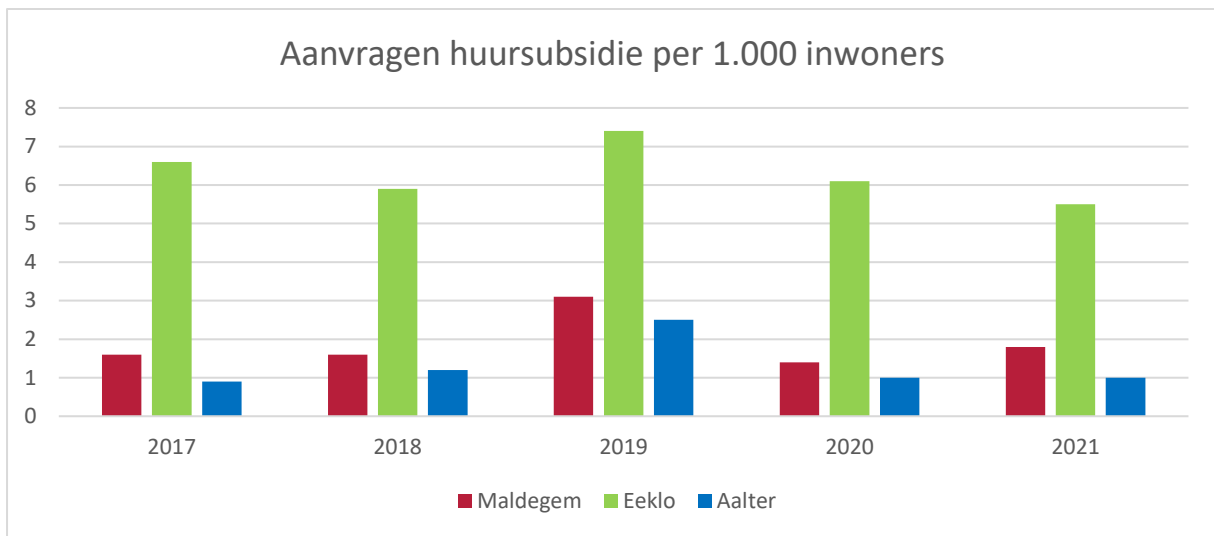
Figuur 41: Sociale huurwoningen (t.o.v. particuliere huishoudens) (Provincie in cijfers, 2022).

Het Vlaams woonbeleid wil het sociaal woonaanbod versneld uitbreiden en geografisch spreiden. Binnen een vastgestelde termijn moet de gemeente op haar grondgebied een aantal bijkomende sociale huurwoningen realiseren. Hoeveel en aan welke voorwaarde de gemeente moet voldoen, is opgelegd in een **bindend sociaal objectief** (BSO). Maldegem moet volgens het objectief 183 sociale huurwoningen halen in de periode 2008-2025 (Wonen Vlaanderen, 2018).

De tegemoetkoming in de huurprijs, ook wel de **huursubsidie** genoemd, ondersteunt mensen met een laag inkomen die verhuizen van een slechte of onaangepaste woning naar een conforme, aangepaste woning. In Maldegem dienden in 2021 19 inwoners een aanvraag in, waarvan 12 aanvragen werden goedgekeurd. In vergelijking met buurgemeenten zit Maldegem in de middenmoot en zijn er opvallend meer aanvragen in Eeklo (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2022).

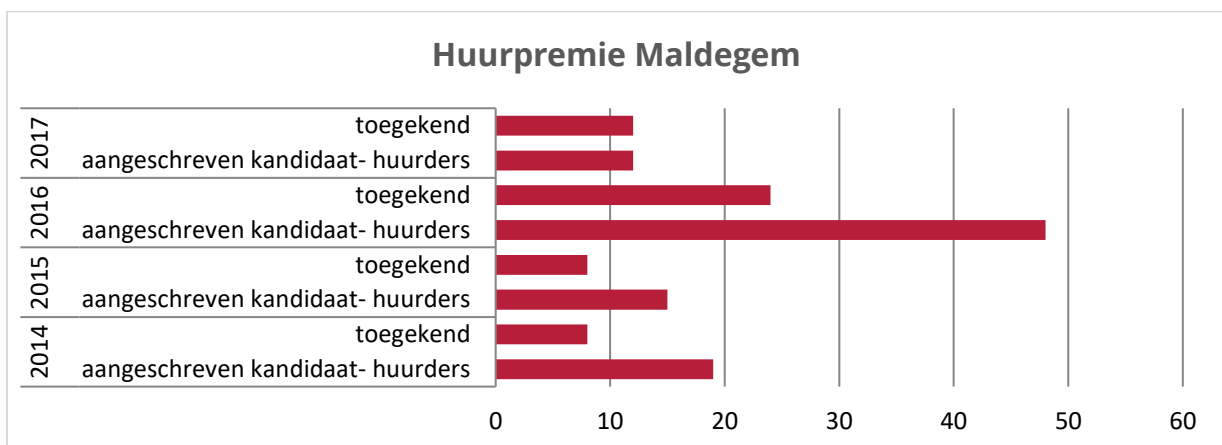

Figuur 42: Huursubsidie Maldegem (Provincie in cijfers, 2022)

Figuur 43: Aanvragen huursubsidie per 1.000 inwoners (Provincie in cijfers, 2022).

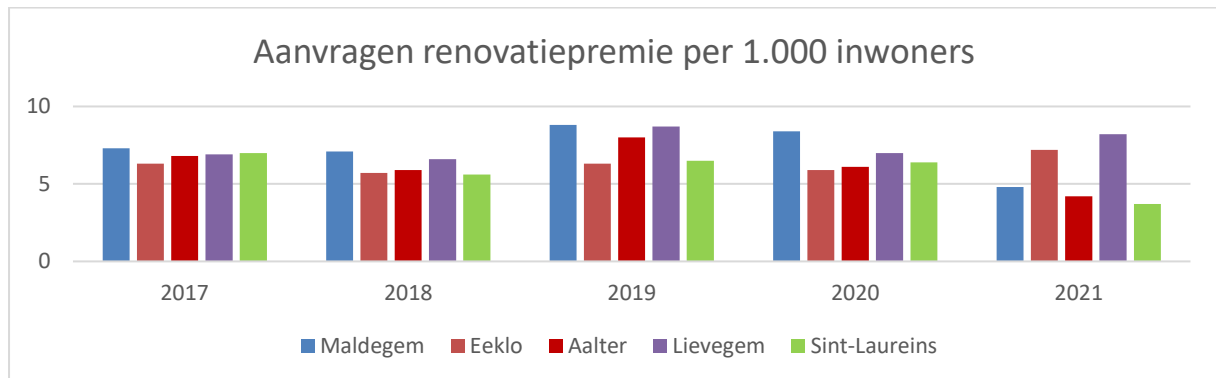
Inwoners die 4 jaar of langer kandidaat-huurder zijn voor een sociale huurwoning, maar er nog geen toegewezen kregen, hebben recht op een **huurpremie**. Een potentieel rechthebbende wordt gecontacteerd door Agentschap Wonen Vlaanderen op basis van de wachtlijsten van de sociale huisvestingsmaatschappijen. In 2016 werden vier keer zo veel kandidaat-huurders aangeschreven in Maldegem dan in 2017². In de buurgemeenten worden heel weinig kandidaat-huurders aangesproken, in Sint-Laureins nog het meest met zo'n 3 aangeschreven kandidaat-huurder in 2017 (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).

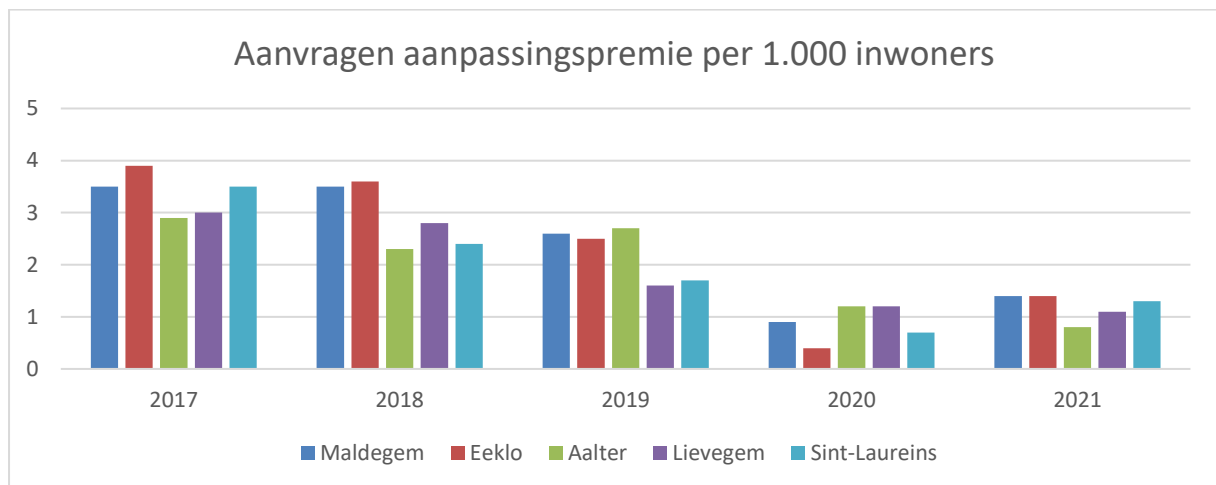
² Wanneer een kandidaat-huurder in een bepaald jaar aangeschreven is, betekent dat niet noodzakelijk dat in hetzelfde jaar ook de beslissing over zijn dossier is gevallen.

Figuur 44: Huurpremie Maldegem (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).

De **renovatiepremie** werd in 2021 50 keer aangevraagd. Dit is een daling vergeleken met voorgaande jaren. In vergelijking met buurgemeenten Eeklo en Lievegem worden er in Maldegem gemiddeld minder aanvragen ingediend. Voor bepaalde verbeterings- en verbouwingswerken kunnen zowel huurders als eigenaars een verbeteringspremie aanvragen. Bejaarden kunnen daarnaast ook een aanpassingspremie krijgen voor werken uitgevoerd om de woning aan hun fysieke mogelijkheden aan te passen. De **verbeterings- en aanpassingspremie** werd in Maldegem in 2021 15 keer aangevraagd, opvallend minder dan de aanvragen voor renovatiepremie (Provincie in cijfers, 2022). ³¹³

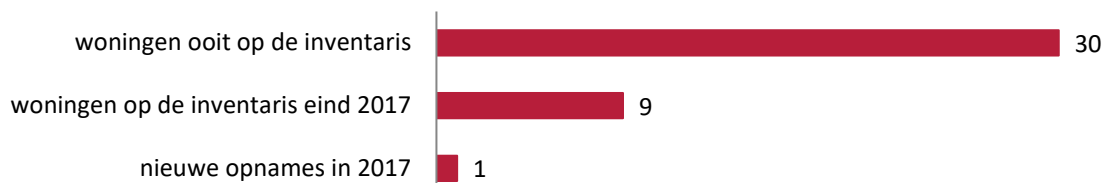
Figuur 45: Aanvragen renovatiepremie per 1.000 inwoners (Provincie in cijfers, 2022)

Figuur 46: Aanvragen aanpassingspremie per 1.000 inwoners (Provincie in cijfers, 2022).

In 2017 kwam slechts één woning op de gewestelijke **inventaris van ongeschikt en onbewoonbaar verklaarde woningen** (VIVOO). Op 31 december 2017 waren 9 woningen opgenomen. In totaal stonden ooit 30 woningen op de inventaris. Woningen die een jaar op inventaris staan, moeten een heffing betalen. In 2017 bedroeg de belasting voor een eengezinswoning 1.980 euro in Maldegem. Hiermee wil men de verloedering van de leefomgeving tegengaan (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).

Vlaamse inventaris van ongeschikt en onbewoonbaar verklaarde woningen (VIVOO) Maldegem

Figuur 47: Vlaamse inventaris van ongeschikt en onbewoonbaar verklaarde woningen (VIVOO) (Agentschap Wonen Vlaanderen, 2018).

Het OCMW beschikt over **crisisopvang** voor personen of gezinnen die erg dringend nood hebben aan huisvesting. In Maldegem zijn er 4 crisisstudio's en 1 doorgangswoning (voor de opvang van een gezin). In 2018 waren er 10 opnames en verbleef men gemiddeld 72 dagen in de crisisopvang. De gemiddelde verblijfsduur was in 2017 nog 128 dagen. Het zijn voornamelijk alleenstaanden en alleenstaanden met kinderen die gebruik maken van de crisisopvang (OCMW Maldegem, 2019).

In Maldegem geeft 93% van de inwoners aan graag te wonen in de gemeente. 91 % van de inwoners heeft in 2020 hetzelfde adres als in 2019. Bovendien heeft 81% van de inwoners geen intentie om in de komende 5 jaar te verhuizen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021; Provincies in cijfers, 2021).

Maldegem kent ook nieuwe vormen van wonen. Zo heeft het gemeentebestuur van Maldegem het **charter Samenhuizen** (een initiatief van Samenhuizen vzw) ondertekend. Gemeenschappelijk wonen of samenhuizen vindt plaats wanneer bewoners uit verschillende gezinnen vrijwillig in meer of minder mate van gemeenschappelijkheid met elkaar samenleven.

Uitdagingen voor de toekomst:

*De huisvesting van de toekomst dient rekening te houden met een **groeiende bevolking**. Een van de doelstellingen van een lokaal bestuur is het voorzien van adequate, veilige en betaalbare huisvesting.*

het wonen in dorpscentra en het kleiner en hoger bouwen. Zet in op aangepaste woonvormen, zodat antwoord kan gegeven worden op de woonbehoeften van vandaag en morgen. Stimuleer combinaties van verschillende functies in één gebouw, zodat onder meer leegstand kan vermeden worden. Benut de bestaande ruimte in de kern efficiënt. Zorg ervoor dat voorzieningen in nabijheid van de (woon) kern liggen.

***Verdichting en inbreiding** zijn noodzakelijk om de leefbaarheid van de gemeente te behouden. Het lokaal bestuur kan hierin het verschil maken.*

Stimuleer als lokaal bestuur

2. Veiligheid

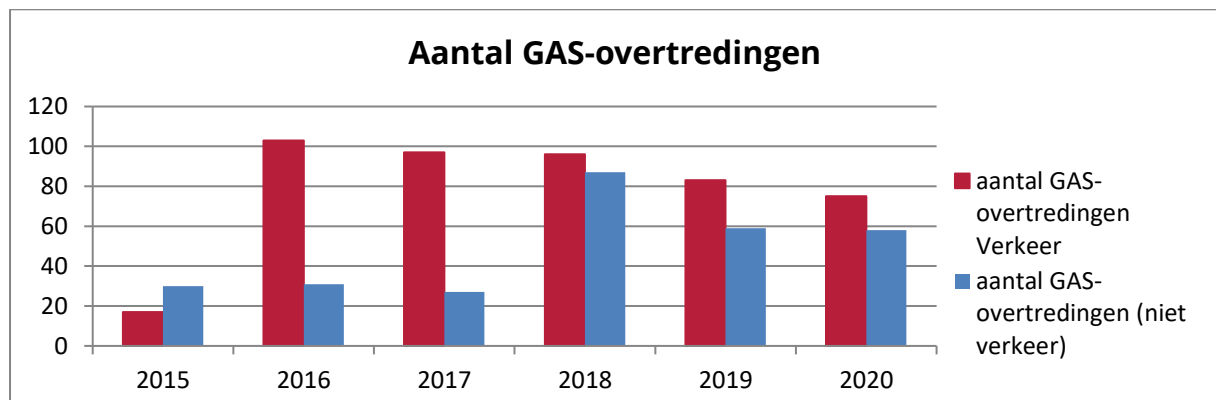
Zo'n 3% van de Maldegemmers voelt zich vaak of altijd onveilig in de buurt. 78% voelt zich zelden tot nooit onveilig in Maldegem. 18% van de inwoners mijdt af en toe bepaalde plekken in de gemeente. 40% van de inwoners van Maldegem heeft veel vertrouwen in de politie (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Maldegem is een ééngemeente-zone, de **politiezone Maldegem**. In 2018 bestond het totale korps uit 50,9 medewerkers. De gemiddelde aanrijtijd van de politie in 2018 is 14 minuten (Van Vynckt & Verhoestraete, 2017; Lokale Politie Maldegem, 2019).

Sinds de zomer van 2018 beschikt het lokaal bestuur van Maldegem over een verplaatsbare **camera** die wordt ingezet als hulpmiddel om de veiligheid in de gemeente te waarborgen. De focus ligt op het voorkomen en bestrijden van geweld en overlast in de Maldegemse uitgaansbuurt, maar de camera kan ook ingezet worden bij (grotere) evenementen in Maldegem. Bovendien kan de camera ook gebruikt worden bij andere problemen. Wanneer er bijvoorbeeld een stijging is van het aantal fietsdiefstallen aan het station, kan de camera ook daar worden ingezet. De camera heeft als doel om preventief overlast te voorkomen, maar ook om vaststellingen te kunnen doen en bewijzen te verzamelen van overlast of misdrijven (Mynsberghe, E., 2018).

Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS) dienen om overlast in de buurt zo veel mogelijk tegen te gaan. In Maldegem zijn er twee soorten GAS-boetes, enerzijds de GAS-boetes verkeer en anderzijds de GAS-boetes niet-verkeer. In de categorie GAS-boetes niet-verkeer werden in 2020 voornamelijk boetes uitgeschreven voor dag-of nachtlawaai (niet veroorzaakt door dieren), zwerfvuil/sluikstort en loslopende dieren. Voor het stilstaan of parkeren op trottoir en, binnen de bebouwde kommen, op de verhoogde berm, het parkeren op parkeerplaats voorbehouden voor personen met een handicap en voor het negeren van verkeersborden (E1-E3-E5-E7 of E9) werden in 2020 de meeste GAS-boetes verkeer uitgeschreven (Dienst veiligheid, 2021).

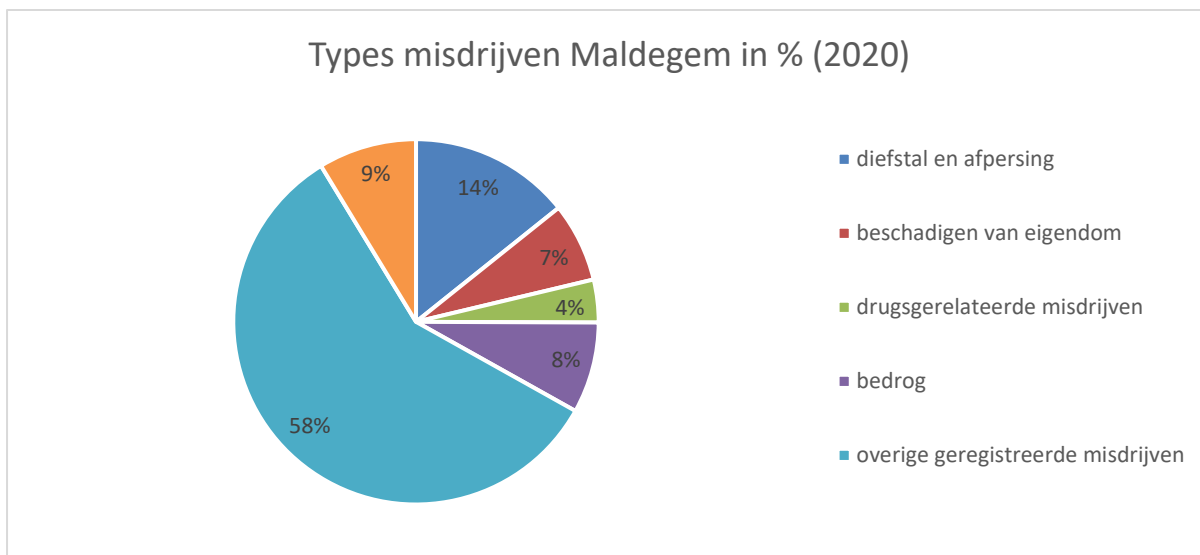
De aanleiding van een GAS-boete is een overtreding die wordt vastgesteld op het GAS-reglement. Onderstaande grafiek toont de evolutie in het aantal vastgestelde GAS-overtredingen. De stijging in het aantal GAS-overtredingen niet-verkeer valt te verklaren door de sluikstortcamera van IVM (Dienst veiligheid, 2021).

Figuur 48: Aantal vastgestelde GAS-overtredingen (Dienst veiligheid, 2021).

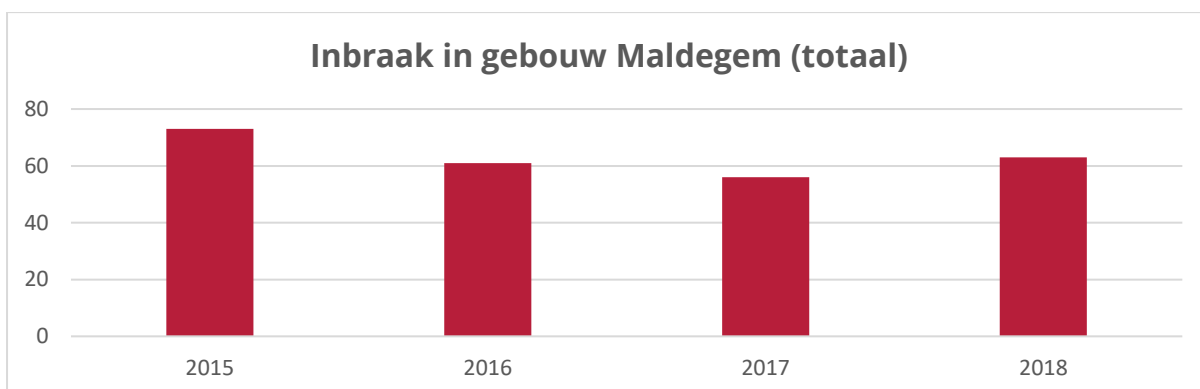
In groot Maldegem is een **Buurtinformatienetwerk (BIN)** actief met meer dan 400 leden. Samen met de politie streven de inwoners naar een veiligere buurt. Dit door de sociale controle te bevorderen en door preventietips te verspreiden. Wanneer een diefstal, inbraak of verdacht feit wordt aangegeven, kan de lokale politie een BIN bericht verspreiden onder de leden. Jaarlijks worden er gemiddeld tussen 25 en 30 BIN berichten verstuurd (Het Laatste Nieuws, 2014; Lokale Politie Maldegem, 2018).

De gemeente Maldegem kent een totaal van 51,7 **geregistreerde misdrijven** per 1.000 inwoners, dit is lager dan de provincie (76,6). 58% van het totaal aantal misdrijven bestaat uit overige misdrijven. Diefstal en afpersing vormen een tweede grote groep van types misdrijven in Maldegem. Druggerelateerde misdrijven komt het minst voor in Maldegem (Provincie in cijfers, 2022).

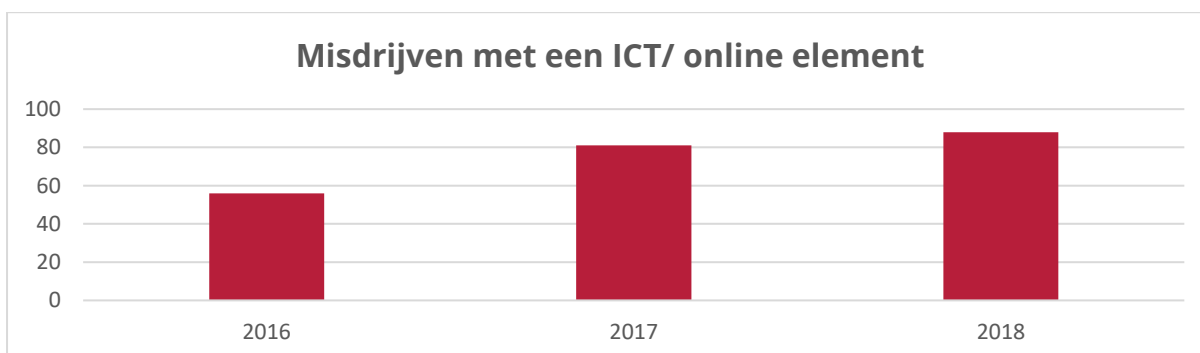
Figuur 49: Types misdrijven 2020 (Provincie in cijfers, 2022).

Een **inbraak in een gebouw** is diefstal met braak, inklimming of valse sleutels in een gebouw. In Maldegem daalt het aantal inbraken jaar na jaar na de inbraakgolf in 2014. In 2018 werden er 63 inbraken in gebouwen vastgesteld. Dit komt neer op gemiddeld 2,7 inbraken per 1.000 inwoners. Dit is bovendien het laagst aantal van alle Oost-Vlaamse politiezones (Lokale Politie Maldegem, 2019).

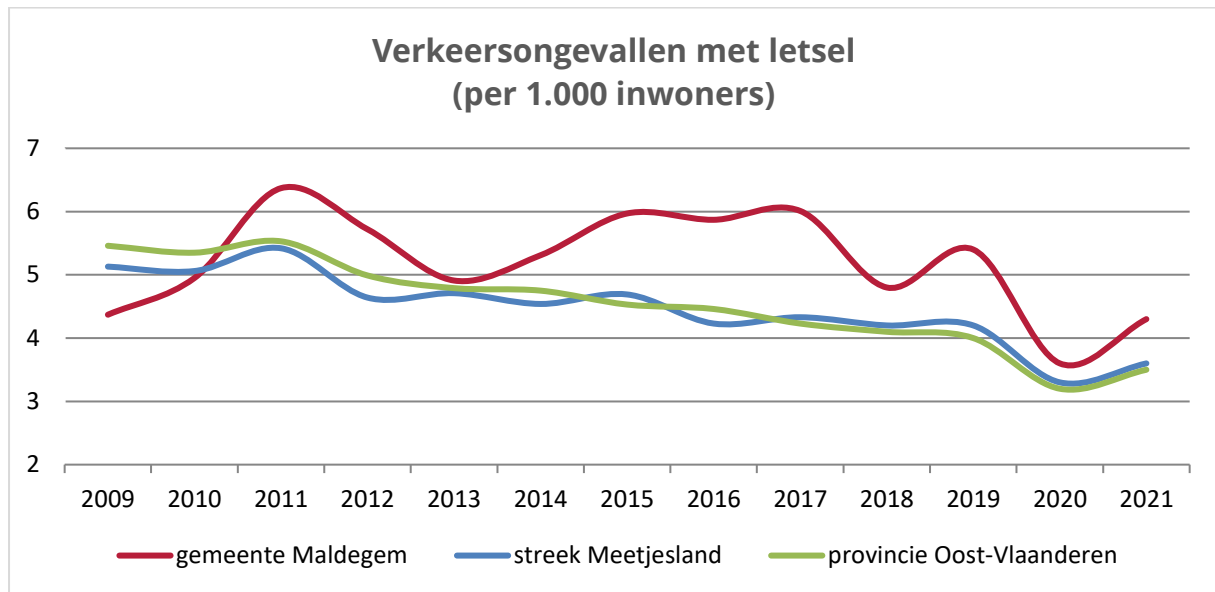
Figuur 50: Inbraak in gebouw Maldegem (totaal) (Lokale Politie Maldegem, 2019).

Cybercrime is een groeiend fenomeen. Het totaal aantal misdrijven met een ICT/online element stijgt jaar na jaar, tot 88 vastgestelde feiten in 2018. Informaticacriminaliteit is een categorie binnen cybercrime dat sterk is afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Internetfraude of internetoplichting ken dan weer een sterke toename ten opzichte van 2018 van 29 naar 43 inbreuken in 2019 (Lokale Politie Maldegem, 2019).

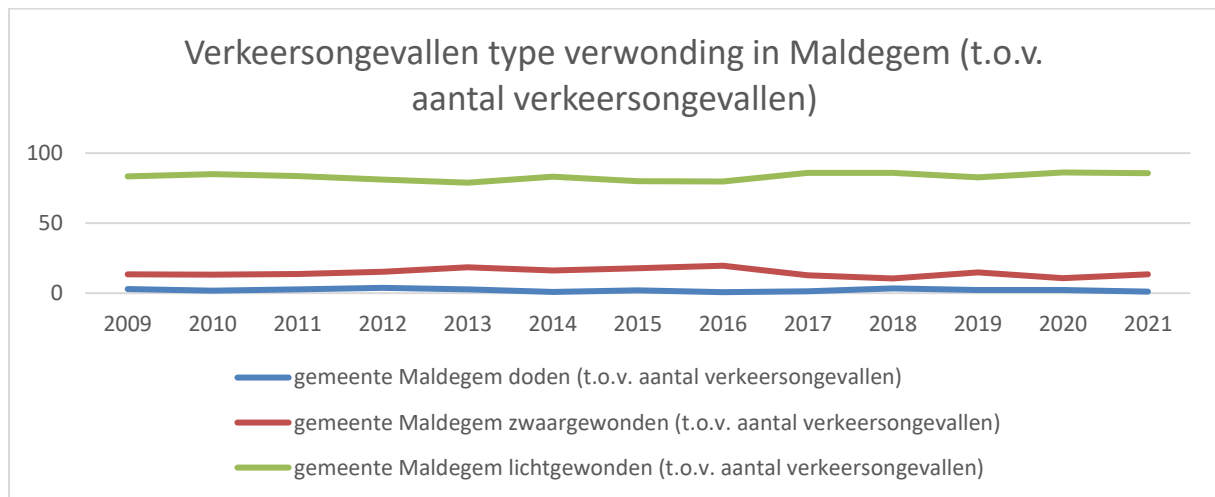

Figuur 51: Aantal misdrijven met een ICT/ online element Maldegem (Lokale Politie Maldegem, 2019).

Het aantal **verkeersongevallen** met letsel in Maldegem ligt beduidend hoger dan in het Meetjesland of in de provincie. In 2021 waren er 4,3 verkeersongevallen met letsel in de gemeente (t.o.v. inwoners), een lichte stijging ten opzichte van 2020 (3,6). In het merendeel van de gevallen is er in Maldegem sprake van lichtgewonde slachtoffers (Provincie in cijfers, 2022). In 2021 vielen er in Oost-Vlaanderen 53 doden in het verkeer (Provincie in cijfers, 2022). De meeste verkeersongevallen gebeuren op de N9 - Koning Leopoldlaan, N49 richting Knokke-Heist (genummerde weg), Vakekerkweg en Brielstraat (niet-genummerde weg) (Lokale Politie Maldegem, 2019; Provincie in cijfers, 2021). ③

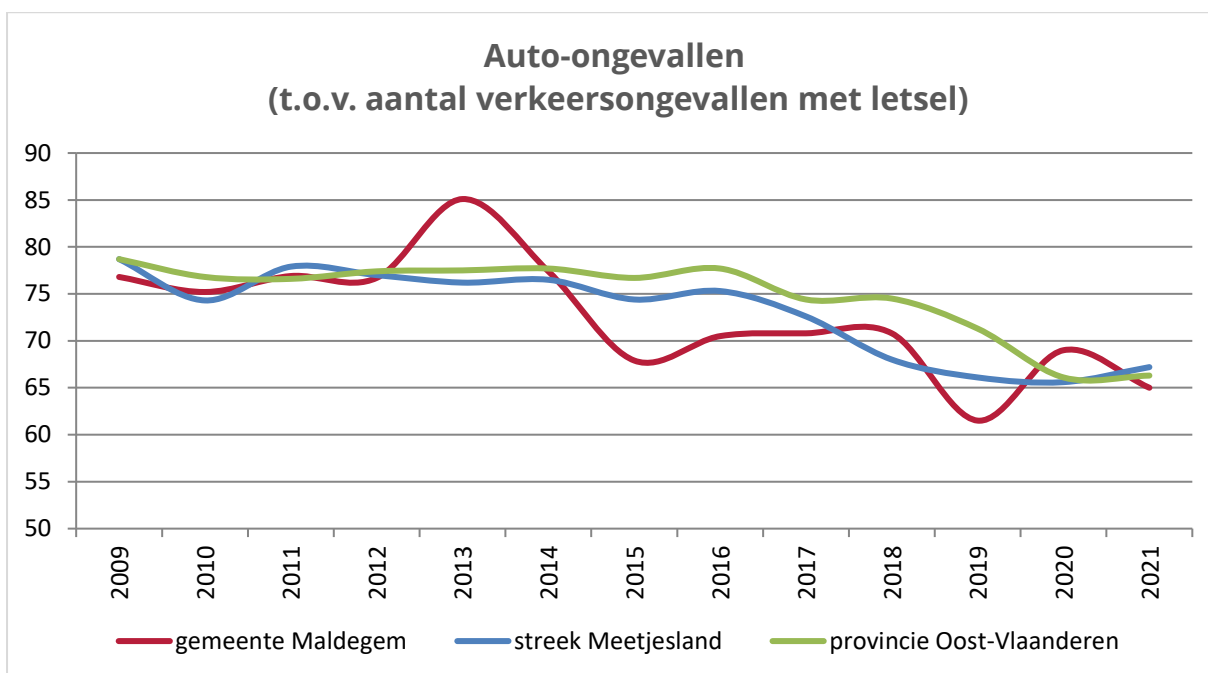

Figuur 52: Verkeersongevallen met letsel (t.o.v. inwoners) (Provincie in cijfer, 2021).

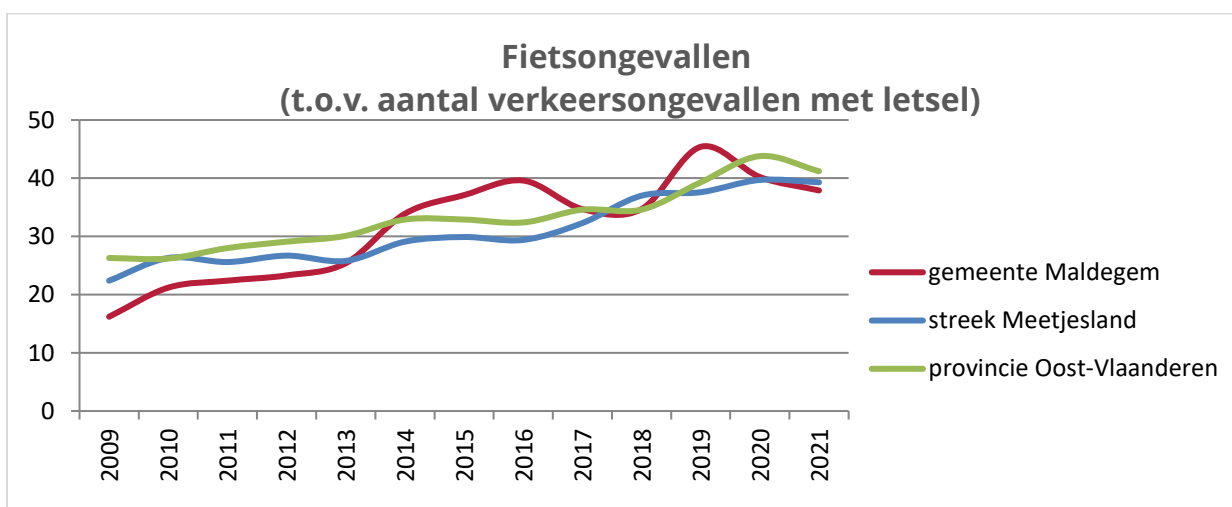

Figuur 53: Verkeersongevallen naar type verwoning Maldegem (Provincie in cijfers, 2022).

In 2021 telt Maldegem 67 ongevallen met de auto, het laagste aantal werd geregistreerd in 2020 (60). In 2021 zijn er in Maldegem 39 ongevallen met een fietser. Ondanks het feit dat er minder fiets- dan auto-ongelukken zijn, stijgt het aantal fietsongelukken aanzienlijk. In 2009 waren er nog 16,2 fietsongevallen (t.o.v. aantal verkeersongevallen met letsel). In 2019 loopt het aantal fietsongevallen op tot 45,4. Bovendien kent Maldegem sinds 2014 meer fietsongevallen dan het Meetjesland en de Provincie Oost-Vlaanderen (Provincies in cijfers, 2022).

Figuur 54: Auto-ongevallen (t.o.v. aantal verkeersongevallen met letsel) (Provincie in cijfers, 2022).

Figuur 55: Fietsongevallen (t.o.v. aantal verkeersongevallen met letsel) (Provincie in cijfers, 2022).

In 2021 waren er 0 per 100.000 inwoners dodelijke **verkeersslachtoffers** bij **fietsers**. In Vlaanderen waren dat er 1,1 per 100.000 inwoners. Het aantal zwaargewonden bij verkeersslachtoffers fietsers bedraagt in Maldegem 24,73 per 100.000 inwoners. In Vlaanderen bedraagt dit 13,43 per 100.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

40 % van de inwoners van Maldegem is het eens met de stelling: "Het is **veilig fietsen** in de gemeente". 43% van de inwoners is bovendien van mening dat het voor kinderen niet veilig is om zich te verplaatsen (al dan niet met de fiets) in de gemeente (Agentschap Binnenlands bestuur, 2018, 2021). 15% van de Vlamingen draagt altijd een fietshelm. 1 op 10 Vlamingen die naar het werk fietst, draagt altijd een helm, tegenover 1 op 3 Vlamingen tijdens de vrije tijd (Fietsberaad Vlaanderen, 2018).

De gemeente Maldegem maakt samen met Aalter, Eeklo, Kaprijke, Knesselare, Nevele, Sint-Laureins, Waarschoot en Zomergem deel uit van de **Hulpverleningszone Meetjesland**. Er is een brandweerpost in Maldegem (Van Vynckt & Verhoestraete, 2017).

Uitdagingen voor de toekomst:

Het lokaal bestuur is goed geplaatst om een bijdrage te leveren aan een **veilige maatschappij**. Dit door de veiligheid op gemeentelijk grondgebied te leiden, ondersteunen en/of faciliteren.

Hierbij moet onder meer de **verkeersveiligheid** voorop worden gesteld. Het aantal fietsongevallen ten opzichte van het aantal verkeersongevallen met letsel is beduidend hoger in Maldegem dan in de rest van het Meetjesland en de Provincie Oost-

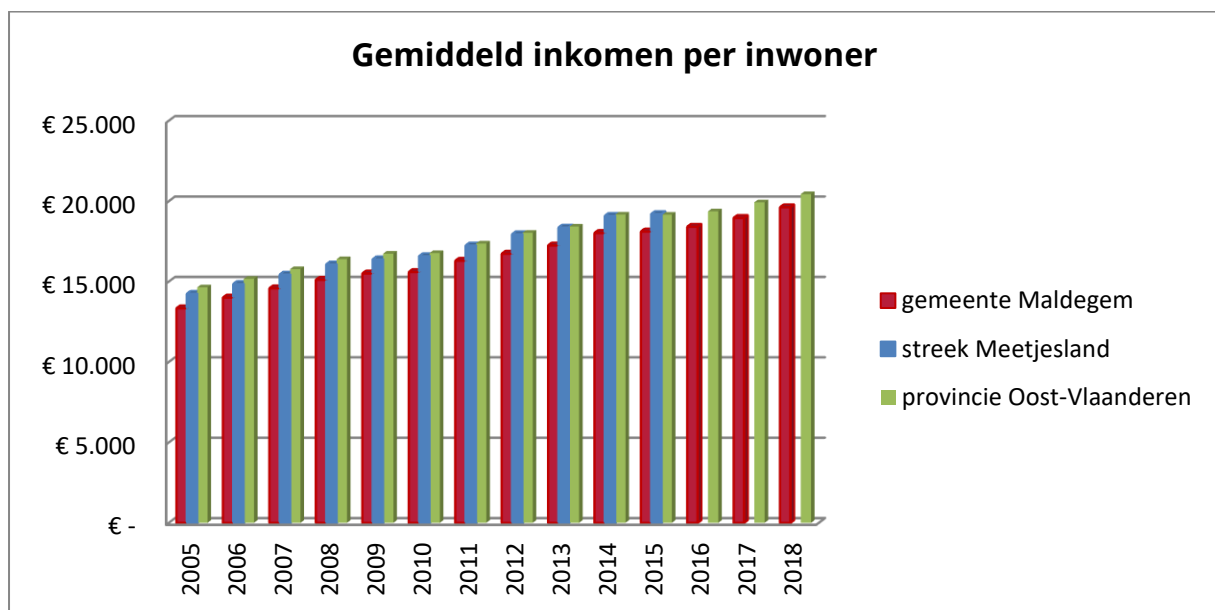

Vlaanderen. Het **aantal doden en gewonden in het verkeer** moet tegen 2020 wereldwijd **halveren**. Bovendien

is fietsdiefstal een van de meest voorkomende geregistreerde misdrijven in de gemeente. Tot slot moet tegen 2030 een universele toegang voorzien worden tot **veilige openbare ruimtes**.

3. Welzijn en armoede

In absolute termen evolueerde het inkomen van de gemiddelde inwoner van de gemeente Maldegem van €13.338 (2005) en €18.114 (2015) naar €19.623 (2018). In de provincie Oost-Vlaanderen van €14.641 (2005) en €19.160 (2015) naar €20.436 (2018). De Maldegemnaar is armer dan de gemiddelde Vlaming die in 2018 een gemiddeld inkomen heeft van €20.125 (Provincie in cijfers, 2019). ¹

Figuur 56: Gemiddeld inkomen per inwoner (Provincie in cijfers, 2018).

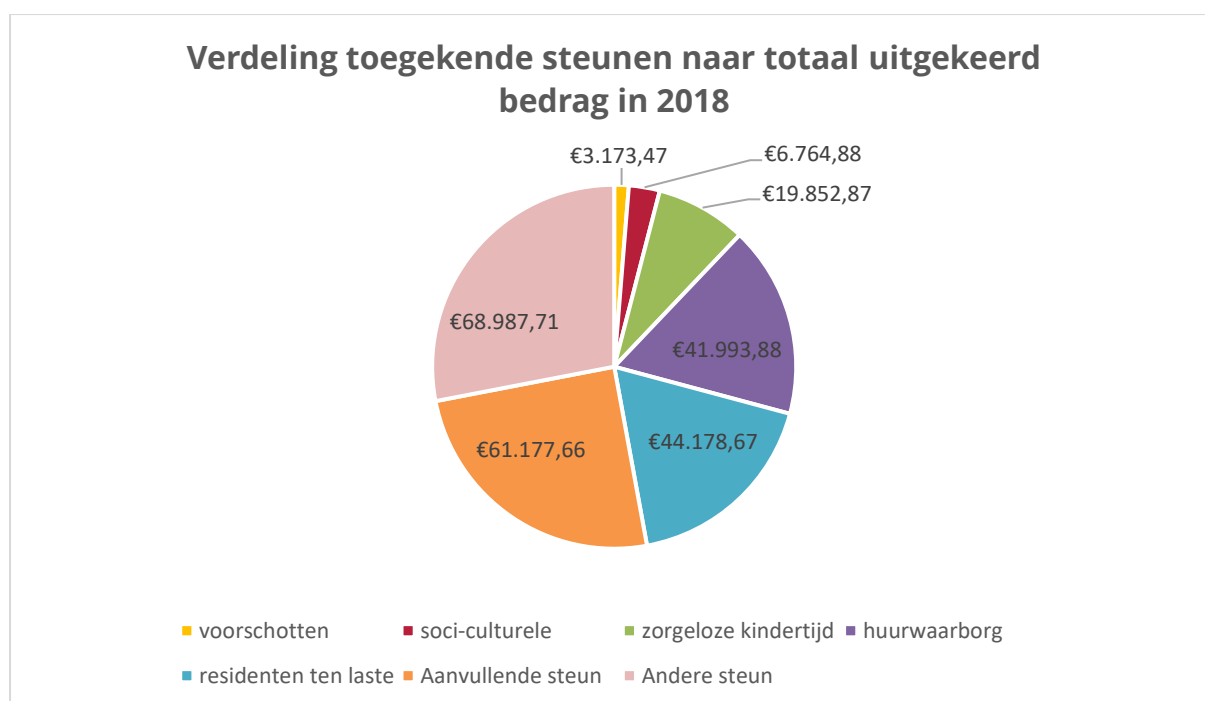
Een **verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering** maakt de gezondheidszorg goedkoper voor personen met een laag inkomen. Hoe groot is de groep van mensen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering? Deze vraag stellen, maakt het mogelijk om een inschatting te maken van de groep met een laag inkomen en de personen die daarvan ten laste vallen. 12,6% van alle personen in de ziekteverzekering in Maldegem krijgen een verhoogde tegemoetkoming. Het zijn voornamelijk 65-jarigen en ouderen die een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering ontvangen. In vergelijking met de

provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaams gewest, beschikt Maldegem over de grootste groep 65-jarigen en ouderen die zo'n tegemoetkoming ontvangen (Provincies in cijfers, 2022). ³

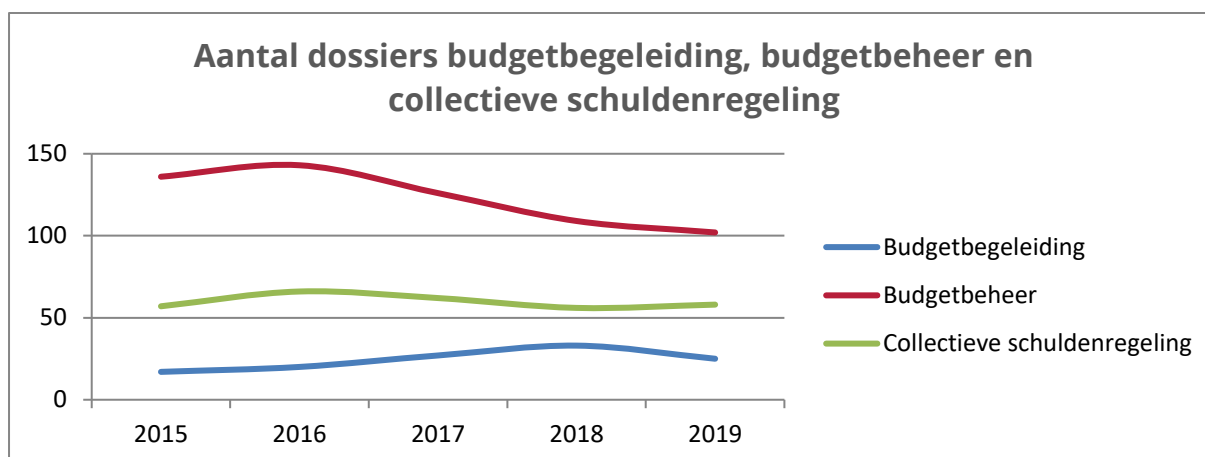
In Maldegem moet 3,47% rondkomen met een leefloon. Het Oost-Vlaams gemiddelde is 6,67%. Enerzijds is het aantal **leefloners** de laatste jaren gestegen in Maldegem tot 0,30% (t.o.v. alle inwoners) in 2019. Anderzijds daalde het **aantal equivalent leefloners** ten opzichte van alle Maldegemnaren. Beide trends zijn ook waarneembaar in het Meetjesland en de provincie Oost-Vlaanderen (Provincies in cijfers, 2021; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.). ¹⁰

Om de betalingsmoeilijkheden van de inwoners in de gemeente te meten, wordt beroep gedaan op de cijfers betreffende het aandeel **kredietnemers met achterstallig krediet** en het aantal huishoudens met een **actieve budgetmeter** voor elektriciteit. 3 % van alle kredietnemers heeft minstens 1 achterstallig niet geregulariseerd krediet en 12,1 huishoudens per 1.000 huishoudens beschikken over een budgetmeter. In beide gevallen kan gesteld worden dat het overgrote deel van de Maldegemnaren niet over betalingsmoeilijkheden beschikt. 9% van de Maldegemnaren geeft aan dat het huishouden het afgelopen jaar betalingsmoeilijkheden had. In vergelijking met het Meetjesland en de Provincie doet Maldegem het goed op dat vlak (Provincies in cijfers, 2022; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Het OCMW verleent **financiële steun aan mensen in moeilijkheden**. In 2018 werd vooral steun toegekend voor residenten ten laste, aanvullende steun en andere steun (begrafeniskosten, energiefonds, bijdrage sociale zekerheid...). Daarnaast kan elke inwoner van Maldegem die problemen heeft met het beheren van zijn budget, die schulden heeft of afbetalingsproblemen kent, beroep doen op het OCMW. Enerzijds stijgt het aantal dossiers budgetbegeleiding, van 20 dossiers in 2016 naar 33 in 2018, maar is er in 2019 wel opnieuw een daling.. Anderzijds daalt het aantal dossiers budgetbeheer, van 143 dossiers in 2016 naar 102 in 2019. Ook het aantal dossiers collectieve schuldenregeling kent een dalende trend naar 54 dossiers in 2018, maar is in 2019 licht gestegen. (OCMW Maldegem, 2020).

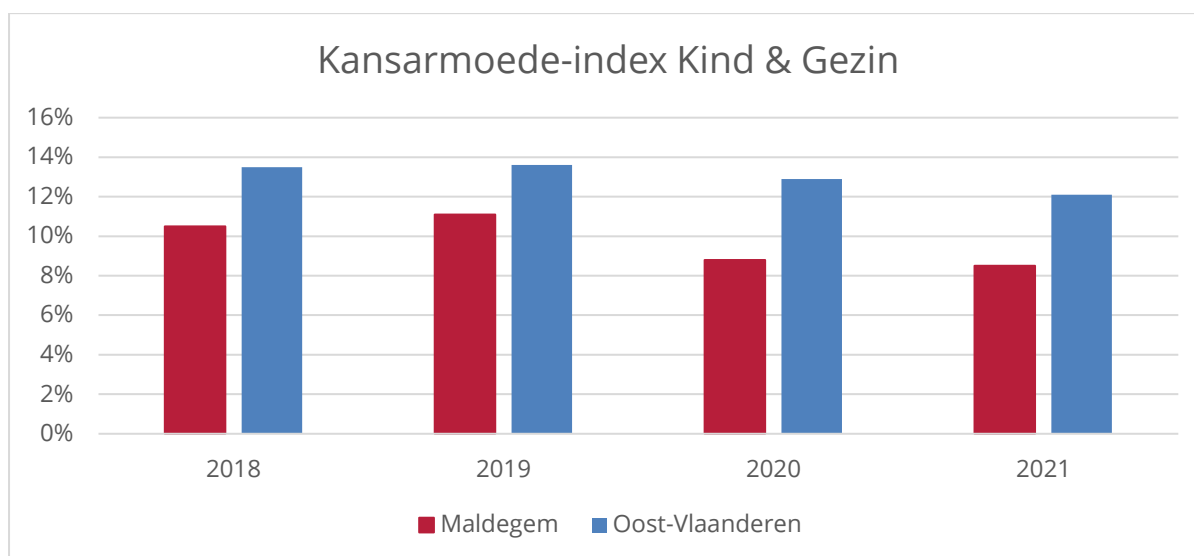

Figuur 57: Verdeling toegekende steunen naar totaal uitgekeerd bedrag in 2018 (OCMW Maldegem, 2019).

Figuur 58: Aantal dossiers budgetbegeleiding, budgetbeheer, collectieve schuldenregeling (OCMW Maldegem, 2020).

Kind & Gezin toetst elke geboorte op zes criteria (laag inkomen, lage opleiding ouders, zwakke arbeidssituatie ouders, vertraagde ontwikkeling van de kinderen, slechte huisvesting en zwakke gezondheid). Wanneer een gezin op drie of meer criteria scoort, wordt het als kansarm beschouwd. De **kansarmoede-index** voor Maldegem bedraagt 9% in 2021 (Provincie in cijfers, 2022).

Figuur 59: Kansarmoede-index Kind&Gezin (Provincie in cijfers, 2022).

Uit een studie van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat **kinderarmoede** in België groter is dan in onze buurlanden. De analyse gebeurde aan de hand van een Europese indicator. Concreet worden kinderen in armoede beschouwd als er aan minstens drie van zeventien zaken, die essentieel zijn voor de ontwikkeling, niet wordt voldaan. Het gaat bijvoorbeeld over het dagelijks eten van groenten en fruit, een voldoende verwarmde woning en minstens één keer per jaar op vakantie gaan. In België bedraagt het aandeel kinderen in armoede ongeveer 15%, dit is vergelijkbaar met Frankrijk, maar ligt hoger dan dat van de andere buurlanden. Er zijn wel heel wat regionale verschillen, zo scoort Vlaanderen 8% terwijl Wallonië 22% en Brussel zelf 29% behaalt. De belangrijkste risicofactoren zijn in ons land het gezinsinkomen, opgroeien in een huishouden waar (bijna) niet gewerkt wordt, het opleidingsniveau van de ouders, opgroeien in een eenoudergezin, schulden en woonkosten. De onderzoekers pleiten voor een globaal en ambitieus plan van alle beleidsniveaus om deze problematiek aan te pakken. Ook de lokale besturen zijn daarbij van belang. Zij zitten op het kruispunt van het beleid en spelen een sleutelrol, aldus de onderzoekers (Knack, 2018).

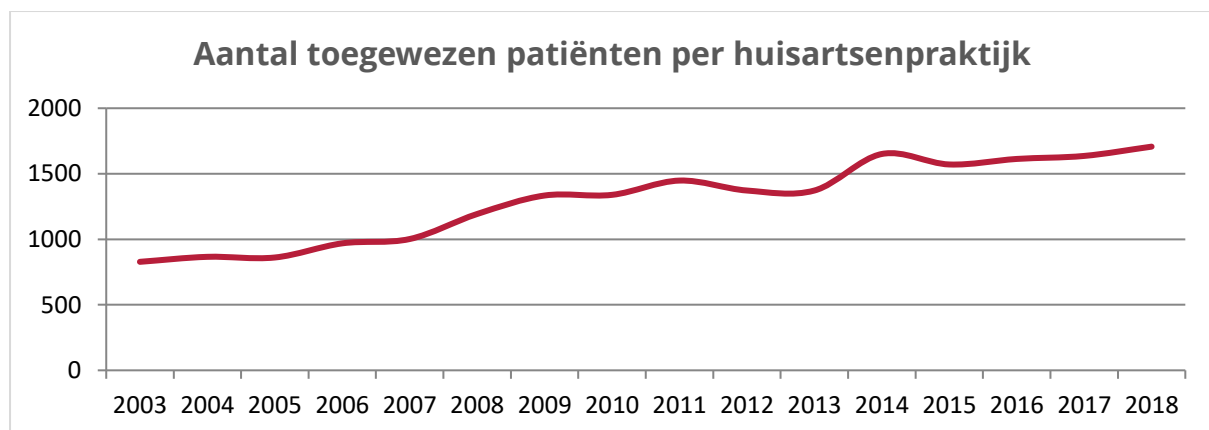
De capaciteit van de **woonzorgcentra** in de gemeente Maldegem is de afgelopen jaren toegenomen van 163 in 2005 naar 188 woonegelegenheden in 2022. In 2008 was de capaciteit het hoogst met zo'n 231 woonegelegenheden (Provincie in cijfers, 2022).

Maldegem kent 99 woonegelegenheden in **assistentiewoningen**, dit is een stijging van 69 woonegelegenheden ten opzichte van 2008. Met het project "**Senioren onder de toeren**" kunnen senioren die een zorgnood hebben, maar wel nog voldoende zelfredzaam zijn, terecht in 7 woonunits in Kleit en 12 in Adegem. 65+ers kunnen er samenwonen in de vertrouwde dorpskern, in een kleinschalig en aangepast woonzorginitiatief. Deze woonunits zijn erkend als assistentiewoningen (Provincie in cijfers, 2021; Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen, 2018).

Er zijn 4 woonegelegenheden in **centra voor kortverblijf** en er zijn 2 **dagverzorgingscentra**. In totaal zijn er 5,8 plaatsen per honderd senioren in Maldegemse woonzorgcentra en assistentiewoningen. De gemiddelde Vlaamse gemeente heeft er 8. Zo'n 79% van de inwoners is tevreden over de **ouderenvoorzieningen** in Maldegem (Provincies in cijfers, 2021; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.).

Sinds 2013 beschikt het lokaal bestuur van Maldegem over het erkend lokaal dienstencentrum **LDC Oud St. Jozef**. De **aanbodratio** of het aanbod ten opzichte van de 65-plussers per 10.000 65-plussers ligt in Maldegem (1,9) beduidend hoger in vergelijking met het Meetjesland (1,0) en de provincie Oost-Vlaanderen (1,3) (Provincies in cijfers, 2021).

Het aantal toegewezen patiënten per **huisartsenpraktijk** bedraagt 1.707 patiënten in 2018, meer dan een verdubbeling ten opzichte van dertien jaar geleden (Provincie in cijfers, 2021). Volgens het Agentschap Zorg en Gezondheid (2019) behoort Maldegem tot een prioritaire zone wat het aantal huisartsen betreft. In een prioritaire gemeente zijn er minder dan 90 huisartsen per 100.000 inwoners. In 2016 waren er 31 erkende huisartsen in de gemeente (Agentschap Zorg en Gezondheid, s.d.).

Figuur 60: Aantal toegewezen patiënten per huisartsenpraktijk (Provincies in cijfers, 2021).

In 2019 zijn er 333 **opvangplaatsen voor kinderen** tussen 0 en 2 jaar, dit komt overeen met 52% ten opzichte van alle kinderen tussen 0 en 2 jaar in Maldegem. Het Vlaams gemiddelde is 45%. Het aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang ten opzichte van het aantal 3 tot 12 jarigen bedraagt 3%, het gemiddelde in Vlaanderen ligt zo'n 4% hoger. 78% van de inwoners is van mening dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente en 65% is tevreden over de kinderopvang in Maldegem (Provincies in cijfers, 2018; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018, 2021; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.).

Het lokaal bestuur van Maldegem ondertekende in 2017 het **charter “Naar een toegankelijke gemeente”**, een initiatief van Inter. Het gemeentebestuur heeft hiermee de ambitie om een voorbeeldgemeente te zijn op het vlak van toegankelijkheid. Het gemeentebestuur heeft al heel wat zaken gerealiseerd: openbare gebouwen voorzien van een hellend vlak, noppentegels, toegankelijke toiletten, duidelijke bewegwijzering en parkeerplaatsen voor personen met een beperking. Deze inspanningen werden bovendien beloond met een mooie 9,5/10 voor wat betreft de toegankelijkheid van het gemeentehuis in de grote gemeentetest (Het Nieuwsblad, 2017). Het meldpunt toegankelijk Maldegem ontving in 2019 20 meldingen waarvan er 12 werden opgelost, 7 werden afgesloten zonder resultaat en de overige melding werd opgenomen in de planning (OCMW Maldegem, 2020; Maldegem, 2017). ⑩

Het OCMW van Maldegem verdeelde in 2019 1268 voedselpakketten via de **superette**. Gemiddeld maakten 105 personen per maand gebruik van zo'n pakket. In het totaal verkregen 500 gezinnen een voedselpakket, met een gemiddelde van 41 per maand. (OCMW Maldegem, 2020). ②

Sinds augustus 2021 kunnen sociaal kwetsbare inwoners van Maldegem terecht in de nieuwe sociale kruidenier, **Philemon**. In tegenstelling tot de sociale superette van vroeger kunnen Maldegemnaren boodschappen doen in een echte winkel. Elke cliënt krijgt een budget van 20 euro per maand. Met dat bedrag kunnen ze zelf kiezen welke producten ze aankopen. Vroeger moesten mensen het doen met voedselpakketten door het OCMW samengesteld. ②

Uitdagingen voor de toekomst:

*Een van de doelstellingen op nationaal vlak bestaat erin om de **armoede** te **halveren** tegen 2030. Het lokaal bestuur kan hierin ook haar steentje bijdragen door initiatieven te nemen om de kinderarmoede te bestrijden, kwaliteitsvolle ouderenzorg te voorzien en te zorgen voor voldoende opvangmogelijkheden voor mensen in nood.*

Een toenemend aantal mensen uit de samenleving valt uit de boot omwille van ziekte, handicap of andere kwetsbare levenssituaties. Maar ook deze mensen willen kunnen deelnemen aan de maatschappij, willen mobiel zijn, willen een aangename vrijetijdsbesteding hebben.

*Het lokaal bestuur kan hierin een voortrekker zijn om in co-creatie met de inwoners, zorgpartners en ondernemers op hun grondgebied een sterk **sociaal beleid** te voeren, waarin elk beleidsdomein zijn verantwoordelijkheid opneemt en mede eigenaar is. Creëer als lokaal bestuur een **solidaire, inclusieve en toegankelijke gemeente**.*

*Een lokaal bestuur als Maldegem heeft te kampen met een sterk **vergrijzende bevolking**. De uitdaging voor de toekomst bestaat erin om het beleid aan te passen aan de nieuwe situatie, betaalbare zorgopvang voor ouderen te voorzien en senioren actief te betrekken bij het beleid en activiteiten. Tot slot kan het lokaal bestuur de toegankelijkheid en betrokkenheid verhogen en zo de ongelijkheid verminderen door te voorzien in toegankelijke infrastructuur van gemeentehuis tot zwembad.*

4. Onderwijs

In Maldegem wonen volgens de officiële statistieken 676 inwoners tussen 3 en 5 jaar, 1.414 tussen 6 en 11 jaar en 1.577 tussen 12 en 17 jaar. 3.927 inwoners lopen school in een school gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, 2.321 in het basisonderwijs en 1.606 in het secundair onderwijs (Provincie in cijfers, 2022).

In de gemeente Maldegem zijn 8 basisonderwijsscholen en 4 secundaire onderwijsscholen gevestigd (Agentschap voor Onderwijsdiensten [Agodi], 2019). Daarnaast kan er in Maldegem ook les gevolgd worden aan twee academies: Academie Beeldende kunst en Academie voor Muziek, Woord en Dans. 91% van de

inwoners is tevreden over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021). **4**

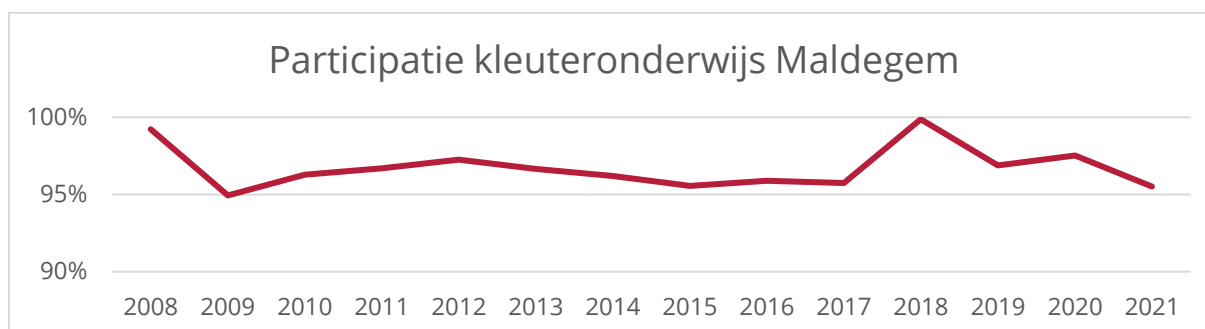
Basisschool	Plaats
GO! Basisschool De Driesprong Maldegem	Maldegem
VKS De Kleuterark	Maldegem
Vrije Basisschool – De Ark II	Maldegem
Vrije Basisschool - De Parel	Donk
Vrije Basisschool - De Ark I	Maldegem
Vrije Basisschool - De Kleiheuvel	Maldegem
Vrije Basisschool - De Papaver	Adegem
GO! Basisschool Kruiplit	Adegem

Tabel 2: Basisscholen Maldegem (Agodi, 2019).

Secundaire school	Plaats
Virgo Sapientiae Instituut	Maldegem
GO! Middenschool Courtmanslaan Maldegem	Maldegem
GO! Atheneum Courtmanslaan Maldegem	Maldegem
Instituut Zuster Maricolen – Middenschool	Maldegem

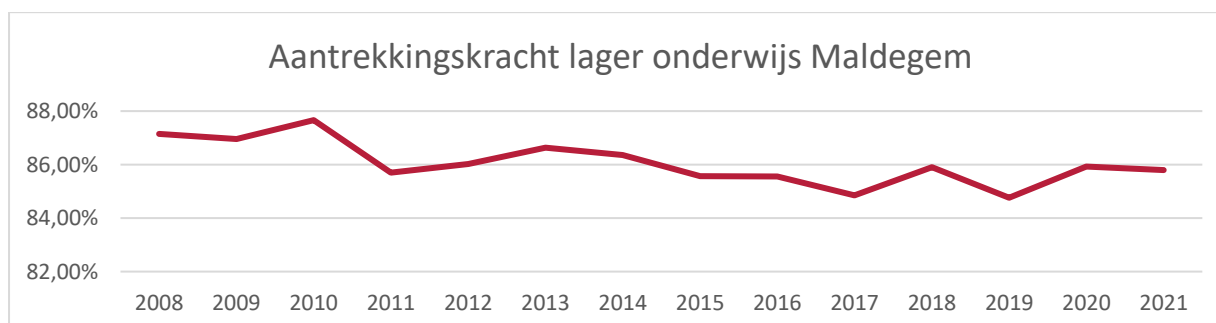
Tabel 3: Secundaire scholen Maldegem (Agodi, 2019a).

Het aandeel kleuters (tussen 2,5 en 5 jaar) dat naar school gaat ten opzichte van de totale **kleuterpopulatie** bedraagt 98%. Een daling van 2% ten opzichte van 2018, toen liep de totale kleuterpopulatie school. 2% van de kleuters die in Maldegem wonen, gaan elders of niet naar school (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

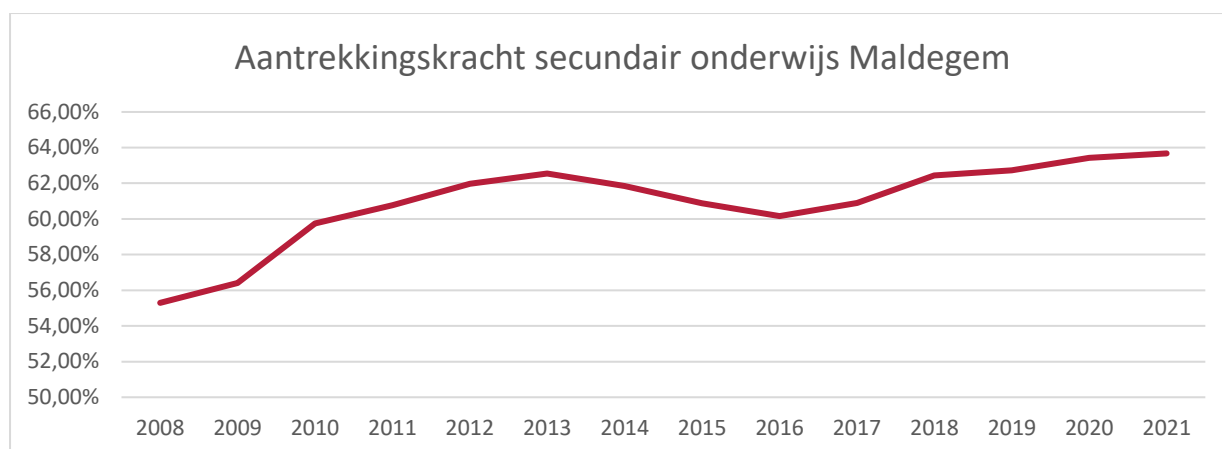
Figuur 61: Participatie kleuteronderwijs (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

De aantrekkingskracht voor het lager onderwijs in Maldegem ligt een stuk lager dan dat van het kleuteronderwijs, namelijk 86%. Dit betekent dat er minder kinderen school lopen in Maldegem dan er wonen. 14% loopt school buiten de eigen gemeente in 2020 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 62: Aantrekkingskracht lager onderwijs Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

De aantrekkingskracht voor het secundair onderwijs ligt nog lager dan dat van het kleuter en lager onderwijs, namelijk 63%. Er is wel een stijging van bijna 10% waar te nemen sinds 2008. Dit wil zeggen dat meer en meer leerlingen tussen 12 en 17 jaar naar school gaan in de eigen gemeente (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Figuur 63: Aantrekkingskracht secundair onderwijs (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

7,9% van de schoolverlaters verlaat vroeger het onderwijs (Provincie in cijfers, 2022). 11,5% van de leerlingen in het lager onderwijs hebben een schoolse vertraging opgelopen van één of meerdere jaren. In het secundair onderwijs hebben 1,3% leerlingen een **schoolse vertraging** opgelopen (Provincie in cijfers, 2022).

De indicator voor **onderwijskansarmoede (OKI-index)** van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming steunt op de som van vier percentages over de leerlingen schoolgaand in de gemeente:

- 1) De thuistaal is niet Nederlands;
- 2) De moeder heeft een laag opleidingsniveau;
- 3) Wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging;
- 4) Ontvangen van een schooltoelage.

De OKI-Index volgens woonplaats bedraagt 0,50, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs (Provincie in cijfers, 2022).

Uitdagingen voor de toekomst:

*De vierde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling stelt kwaliteitsonderwijs voorop. Het doel is om gelijke toegang te verzekeren tot kwaliteitsvol onderwijs en **levenslang leren** voor iedereen te bevorderen. Een lokaal bestuur kan hierin een coördinerende rol op zich nemen door **overleg** te organiseren met alle scholen in Maldegem en tussen scholen en politie. Daarnaast kan een lokaal bestuur aandacht hebben voor **verkeersveilige schoolomgevingen, armoede, sociale uitsluiting** en **holebi's** en **transgenders** in het onderwijs.*

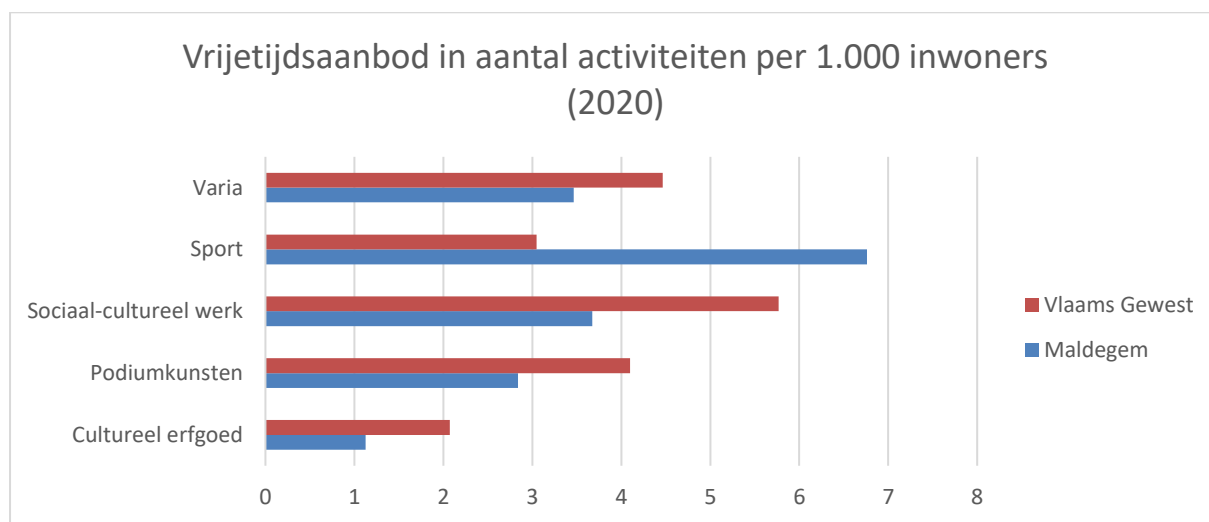
5. Vrije tijd

Voorzieningen

83% van de Maldegemners is tevreden over de **recreatievoorzieningen** in de gemeente. Slechts 4% is ontevreden en 14% staat hier neutraal tegenover (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Vrijtijdsaanbod

Het **vrijtijdsaanbod** in de gemeente Maldegem bestaat voornamelijk sport en sociaal-cultureel werk. Cultureel erfgoed activiteiten worden het minst aangeboden in Maldegem (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Figuur 64: Vrijtijdsaanbod in aantal activiteiten per 1.000 inwoners (2020) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022).

Sinds september 2018 doet Maldegem mee met **UiTPAS** Meetjesland. Dit is een spaar- en voordeelkaart voor zowel sport-, cultuur- als jeugdactiviteiten. Maldegemners met een beperkt inkomen kunnen een UiTPAS Meetjesland met kansentariaf aanvragen. Hiermee kunnen niet alleen punten gespaard en geruild worden, maar genieten ze ook van het kansentariaf: 75% korting op de deelname aan vrijetijdsactiviteiten. Eind november 2020 werden reeds 1022 passen zonder kansentariaf en 457 met kansentariaf verkocht (OCMW Maldegem, 2020; Jeugddienst 2018).

Na meer dan 2 jaar deelname van Maldegem aan UiTPAS Meetjesland werd 374 maal een welkomstvoordeel opgenomen, ruilden 1074 Maldegemners punten in tegen een omruilvoordeel en werd er 265 maal een korting toegekend aan een Maldegemnaar met kansentariaf. Sinds de start van UiTPAS Meetjesland spaarden Maldegemners in totaal al 4.366 punten en werden in totaal 818 UiTPAS-kaarten verkocht. De gemeenten Assenede en Eeklo hebben sinds hun start in september 2017 respectievelijk 1.260 en 2.685 kaarten verkocht. Op 1 september 2020 zijn we uit UiT-pas Meetjesland gestapt, om nadien verder te gaan met een eigen systeem.

gemeente	kansenpas	UiTPAS zn kansentariaf	TOTAAL
Maldegem	457	1022	1479
Assenede	/	/	2685
Eeklo	/	/	1260

Tabel 4: Verkoop UiTPAS (stand van zaken 24 november 2020) (UiTPAS Kaartsysteembeheerder).

6. Cultuur

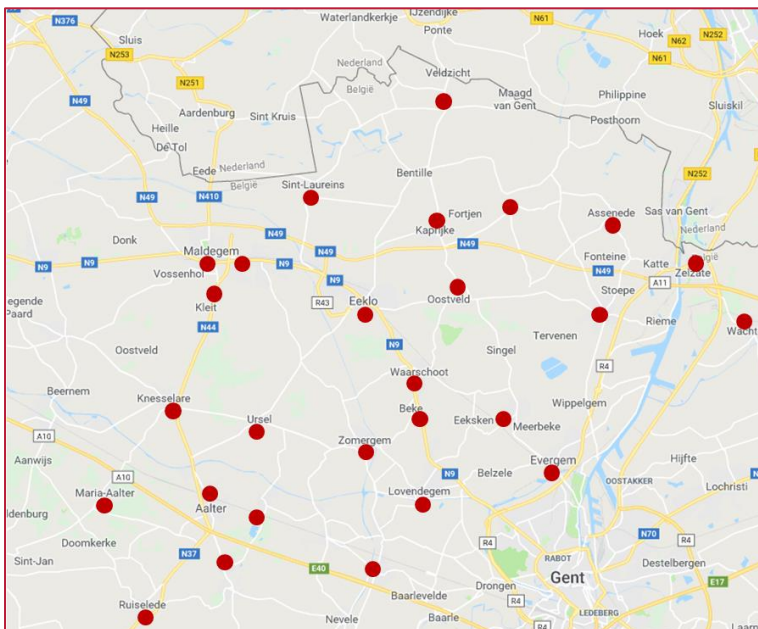
Voorzieningen: bibliotheek

Sinds 2016 is een lokaal bestuur niet meer verplicht om een lokale bibliotheek in te richten. 56.841 burgers ondertekenden het charter “Een bibliotheek voor iedereen” om de bib te behouden. Er wordt gevreesd dat besturen ervoor zullen kiezen om hun bib af te schaffen. Ook de gemeente Maldegem ondertekende de petitie. Hiermee wil de gemeente duidelijk maken dat de bibliotheek een basisdienst is waar elke burger recht op heeft. De handtekeningen werden op 4 oktober 2018 overhandigd aan de voorzitter van het Vlaams Parlement. Op deze manier wil men het parlement vragen om erop toe te zien dat de bibliotheek een basisdienst blijft voor iedereen (Een bibliotheek voor iedereen, 2018).

Afbeelding 2: Een bib voor iedereen (2018).

Onderstaande kaart geeft een overzicht van de spreiding van de Meetjeslandse bibliotheken. Er zijn zo'n 27 bibliotheken in het Meetjesland. Uit internationaal onderzoek blijkt dat het aantal bezoekers afneemt wanneer de reisafstand naar een bibliotheek groter is dan anderhalve kilometer. Uit Nederlands onderzoek blijkt dat mensen voor cultuur of verenigingsactiviteiten een reisafstand van meer dan 8 kilometer als drempel ervaren (Eraerts, 2014).

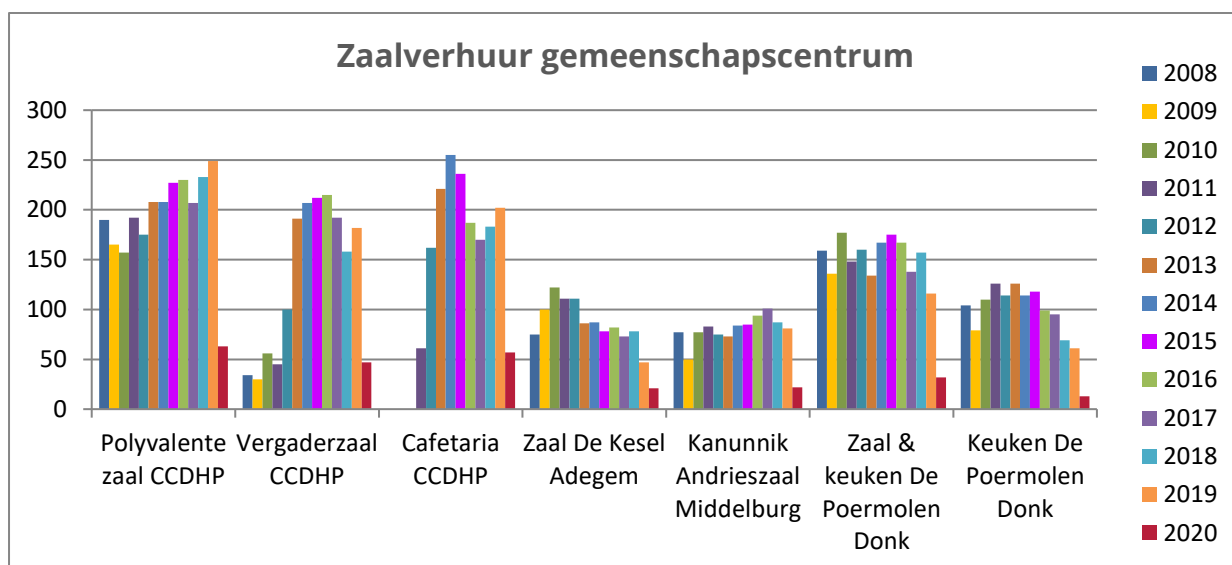

Kaart 5: Spreiding Meetjeslandse bibliotheken (Eraerts, 2014).

Voorzieningen - gemeenschapscentrum

Het **gemeenschapscentrum** is de culturele infrastructuur die door de gemeente beheerd wordt met het oog op cultuurparticipatie, gemeenschapsvorming en cultuurspreiding ten dienste van de bevolking. Het gemeenschapscentrum omvat CC Den Hoogen Pad (Polyvalente theaterzaal, vergaderzaal en cafetaria), Zaal De Kesel, Zaal Kanunnik Andries en Zaal De Poermolen. De polyvalente zaal en de cafetaria van CC Den Hoogen Pad worden het vaakst verhuurd (Cultuurdienst, 2018).

De bezettingsgraad van deze zalen kent in 2020 een opvallende daling. Als gevolg van de coronapandemie werden meer dan 700 geplande activiteiten geannuleerd (Cultuurdienst, 2021).

Figuur 65: Zaalverhuur gemeenschapscentrum (Cultuurdienst, 2021).

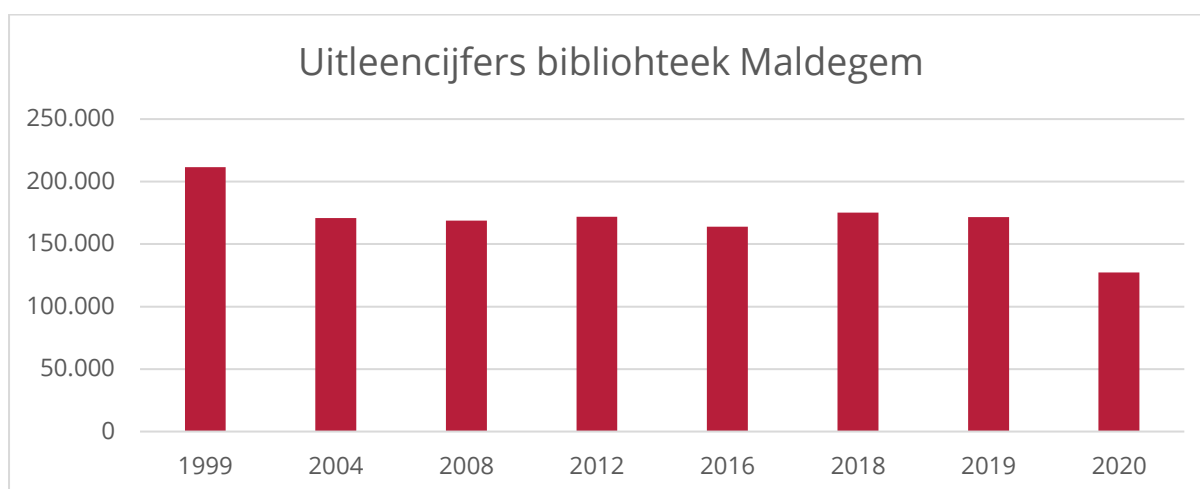
Verenigingen

In de gemeente Maldegem zijn er sinds september 2022 108 **cultuurverenigingen** erkend door de gemeente. Hiervan zijn er 9 verenigingen voor amateuristische en actieve kunstbeoefening, podiumkunsten en cultuurcreatie, 20 verenigingen voor cultureel erfgoed, 38 voor culturele vrijetijdsbestedingen en 41 verenigingen voor sociaal-cultureel werk (Cultuurdienst, 2022).

Aanbod: bibliotheek

In 2020 bracht 36% van de inwoners een bezoek aan de openbare bibliotheek in eigen gemeente. 86% van de Maldegemmers is tevreden over de bibliotheekvoorzieningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021). Meer dan de helft (52%) van de bevroegde bevolking in het kader van de bevraging CultuurContentement (2018) is van oordeel dat het aanbod van de bibliotheek voldoende ruim is in de gemeente. Bovendien is 64% het helemaal eens met de stelling: "De bibliotheek in mijn gemeente is vlot bereikbaar" (CultuurContentement, 2018).

Het aantal uitleningen ligt in 2020 25% lager ten opzichte van de uitleencijfers van 2019. Bij de interpretatie van deze cijfers dient rekening gehouden te worden met het feit dat de bibliotheek omwille van de coronapandemie gesloten werd voor het publiek.

Figuur 66: Uitleencijfers bibliotheek (Meuleman, 2021).

Tijdens de periode maart - mei 2020 werd de bibliotheek gesloten voor het publiek. De bib schakelde daarom over naar een takeaway-formule. Via het onlineplatform konden klanten materialen reserveren waarna het tot bij de klanten thuis werd geleverd. Het inleveren van materialen kon via de inleverschuif.

Er is een sterke stijging waarneembaar in het aantal online reserveringen. De jaarlijkse groei van gebruikers van de Mijn-bibliotheek-toepassing zette zich ook in 2020 verder. Een stijging van 722 nieuwe bibliotheekkaartkoppelingen. Het aantal online reserveringen steeg spectaculair van 765 naar 5702.

In 2020 werd een nieuw collectie-onderdeel gelanceerd namelijk het e-boekenplatform CloudLibrary (digitaal lenen en lezen): Leners kunnen op een toestel naar keuze 2 boeken lenen, 2 boeken reserveren en elk boek maximaal 6 weken houden via het e-boekenplatform. Er is keuze uit meer dan 7 700 titels in de collectie. Deze e-boekendienst wordt aangeboden door Cultuurconnect in samenwerking met Standaard Boekhandel en Bibliotheca.

Studenten die tijdens de blokperiode op zoek zijn naar een rustige studie- en werkpluk, konden terecht in de bib. De silent places gingen onder meer door in het auditorium van de bibliotheek. De opkomst was het afgelopen jaar minimaal. Dit als gevolg van de coronamaatregelen die van toepassing waren; beperking aantal personen in één ruimte, plek reserveren, het gebruik van handgel en het dragen van een mondkapje was verplicht (Meuleman, 2021).

In Maldegem kunnen kinderen tussen 6 en 16 jaar oud deelnemen aan de **Kinder- en Jeugdjury** Vlaanderen (KJV). In verschillende leeftijdsgroepen worden van september tot april 8 boeken gelezen. Tijdens het leesjaar komen de kinderen verschillende keren samen met de begeleider om de gelezen boeken te bespreken. Op het einde van het leesjaar wordt per groep een favoriet boek gekozen. In 2020 schreven maar liefst 110 kinderen zich hiervoor in. Meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2017, toen waren er 48 inschrijvingen. Elke 1ste zaterdag van de maand kunnen kinderen van 4 tot 10 jaar genieten van een **voorleeshalfuurtje** in de bib (De Grootte, 2018; Meuleman, 2021).

De **voorleeshalfuurtjes** en de sessies **yoga@debib** werden tijdens de lockdown als gevolg van de coronapandemie on hold gezet. Als alternatief bood de bib een 8-tal weken een digitaal voorleesmoment aan op zaterdagavond (Meuleman, 2021).

De bib werkt nauw samen met de Maldegemse scholen. Jaarlijks vindt normaal de jeugdboekenmaand plaats en worden er onder meer klasbezoeken en klassikale ontleningen georganiseerd. Bovendien omvat de **leerlijn** voor Kleuter- en Lagere scholen ook een vast aanbod per leerjaar. Het is de bedoeling dat de kinderen de wereld rond boeken ontdekken, maar ook dat ze de mogelijkheden van de bibliotheek kennen en kunnen toepassen. De eerste graad van het secundair onderwijs kan terecht in de bib voor het educatief spel "Moord in de bib". De Scholenwerking werd on hold geplaatst omwille van corona. De klasbezoeken werden vervangen door boekenboxen (De Grootte, 2018; Meuleman, 2021).

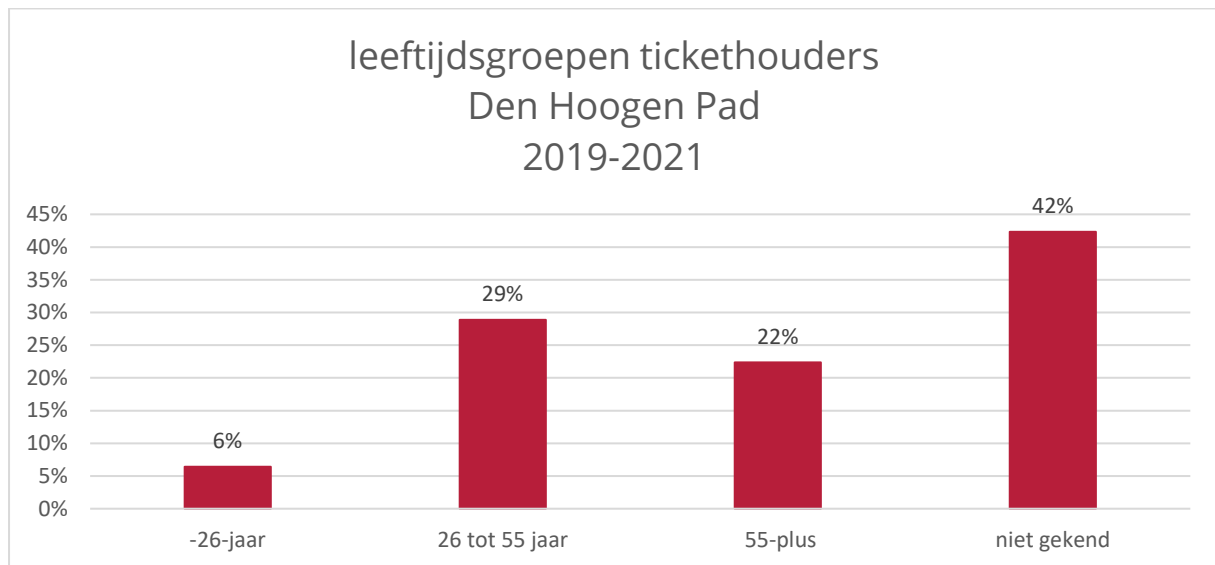
De bib biedt ook tal van andere activiteiten aan zoals het Groot Dictee heruitgevonden, bestemming bib, project O, voorleesweek, voorleesmarathon, diverse (online) lezingen, toast literair... (Meuleman, 2021).

Aanbod: podiumprogrammatie

In CC Den Hoogen Pad is er een theaterseizoensgebonden **gemeentelijke podiumprogrammatie**. Deze omvat telkens een 12-tal avond- en familievoorstellingen, een maandelijkse jeugdfilm en een schoolprogrammatie met 9 voorstellingen.

Het seizoen 2019-2020 eindigde abrupt in maart 2020 als gevolg van de coronapandemie. Enkele voorstellingen werden geschrapt. In totaal woonden 3.248 toeschouwers een voorstelling bij van de jeugd- of volwassenprogrammatie.

De ticketkopers kwamen hoofdzakelijk uit de leeftijdscategorie 26-55 jaar (29%). Bij deze grafiek dient opgemerkt te worden dat de leeftijdsgroep van abonnees en personen die tickets aankopen via verengingentarief niet gekend is (Cultuurdienst, 2021).

Figuur 67: Leeftijdsgroepen tickethouders Den Hoogen Pad seizoen 2019-2020 (Cultuurdienst, 2021).

Het aanbod van CC Den Hoogen Pad in Maldegem voldoet volgens de helft van de bevroagden betreffende het onderzoek van CultuurContentement (2018) aan de verwachtingen. Zo'n 30% is van mening dat het gemeenschapscentrum voldoende experimentele en vernieuwende projecten programmeert. Dat het gemeenschapscentrum een goede plaats is om anderen te ontmoeten, beaamt ruim 60% van de bevroagde inwoners (CultuurContentement, 2018).

Aanbod: amateurkunsten

Ruim 60% van de bevroagde inwoners vindt dat de gemeente Maldegem voldoende aandacht besteedt aan gevestigde kunstenaars, schrijvers, etc. Met de stelling: "De gemeente creëert kansen voor nieuw artistiek talent" gaat zo'n 50% akkoord (CultuurContentement, 2018).

In 2021 vond de eerste editie van Festival van de MAKERS plaats. Een festival dat de pracht van amateurkunsten en de kracht van zelf kunst te creëren in de kijker wil zetten. Deze eerste editie stond volledig in het teken van zintuigen.

Aanbod: erfgoed

Maldegem is bijzonder rijk aan **onroerend erfgoed**. De gemeente telt 31 beschermde monumenten, bunkers en oorlogsmonumenten. De Sint-Barbarakerk en omgeving is beschermd als dorpsgezicht, de Papinglohoeve en omgeving als cultuurhistorisch landschap. Maldegem telt ook twee beschermde archeologische sites, namelijk de voormalige Romeinse versterking in Vake en Middelburg. Daarnaast telt Maldegem ook een kleine 300 erfgoeditems op de vastgelegde inventaris bouwkundig erfgoed. In 2020 voorziet het Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed een nieuwe vaststellingsronde.

Naast het onroerend erfgoed is er ook het **roerend** (voorwerpen) en **immaterieel** (verhalen, technieken) cultureel erfgoed van Maldegem. Hierin speelt het gemeentelijk archief van Maldegem (GAM) een belangrijk rol, net als de heemkundige kring Het Ambacht Maldegem. Ook het **literair erfgoed** is geenszins te onderschatten. Vooral figuren als mevrouw Courtmans-Berchmans en Victor De Lille hebben hun onuitwisbare stempel op het Maldegemse verleden gedrukt. Maldegem telt tot slot ook nog vier **privémusea** waaronder het Stoomcentrum, het Canadamuseum, de Smoufelbeekhoeve en Camera Obscura (Cultuurdienst, 2018).

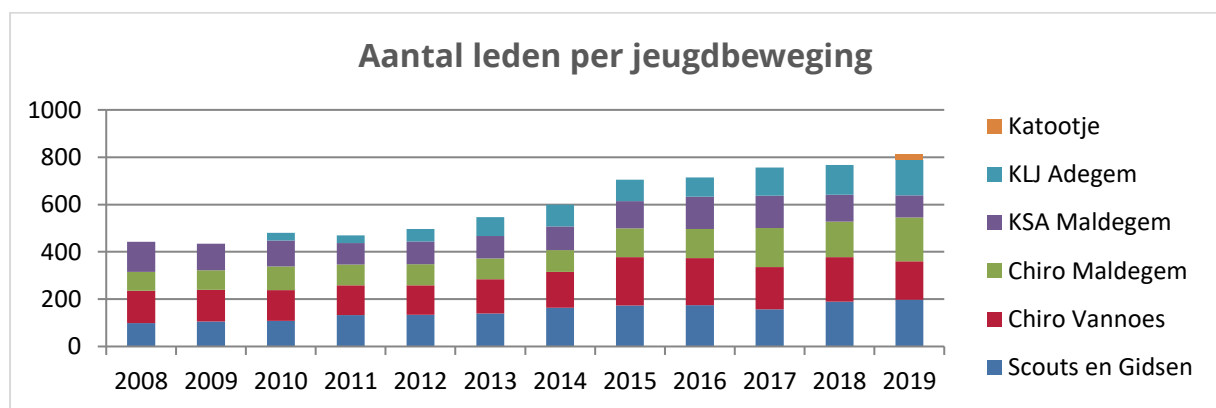
7. Jeugd

Voorzieningen

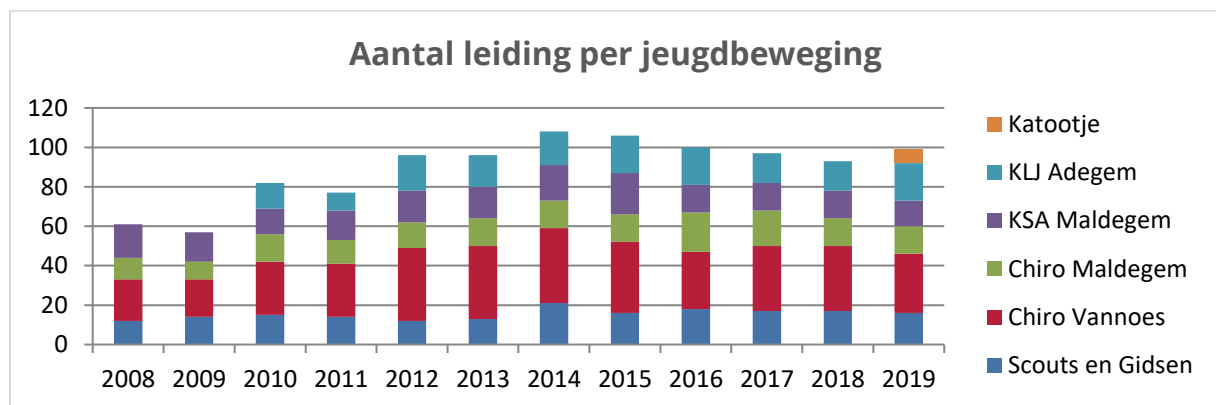
Volgens het overgrote deel van de Maldegemnaren zijn er voldoende **speelvoorzieningen** (69%) voor kinderen en jongeren en geschikte plekken voor opgroeiende jeugd (63%) in de gemeente. In vergelijking met het Vlaams gewest scoort de gemeente beter. 69% van de inwoners is van mening dat er voldoende activiteiten voor ouderen zijn (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Verenigingen

De gemeente Maldegem heeft in 2018 in totaal 767 leden en 93 leiders en leidsters binnen de **jeugdbewegingen**. Het aantal leden in de jeugdbeweging stijgt jaar na jaar. Chiro Vannoos is de grootste jeugdbeweging in Maldegem (leiding en leden samen). De jeugdbewegingen gaan jaarlijks op kamp waarvoor het gemeentebestuur jaarlijks een budget voorziet van € 8.000 subsidies om hen te ondersteunen (Jeugddienst, 2018).

Figuur 68: Aantal leden per jeugdbeweging (Jeugddienst, 2020).

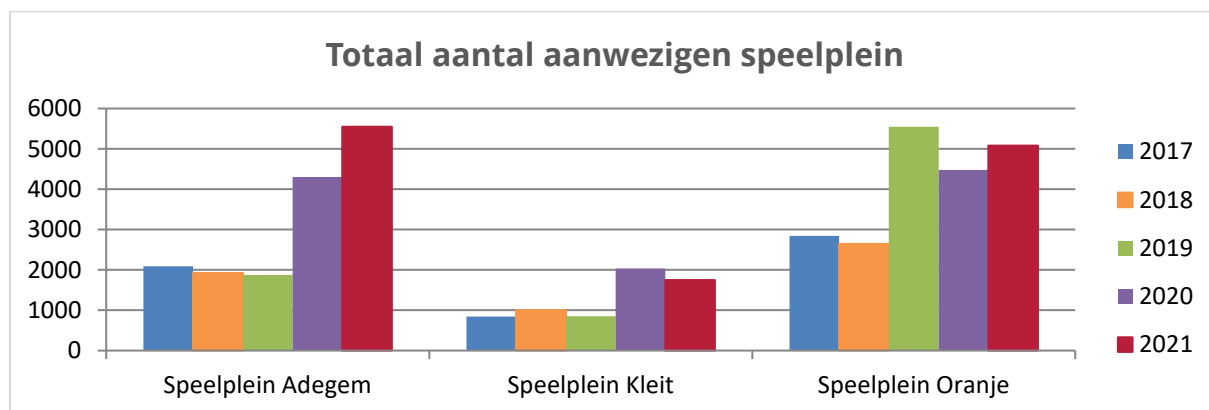
Figuur 69: Aantal leiding per jeugdbeweging (Jeugddienst, 2020).

Aanbod

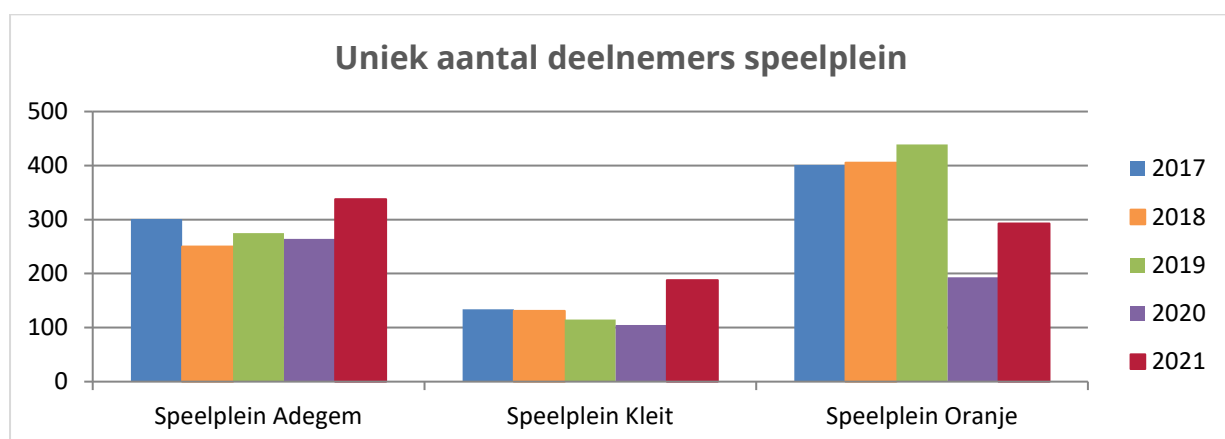
Iedere zomervakantie kunnen kinderen terecht bij de gemeentelijke **speelpleinwerking** in Adegem en Kleit. In Maldegem organiseert vzw Oranje ook jaarlijks een speelpleinwerking waar zowel jongeren met als zonder een beperking terecht kunnen. In 2020 waren er meer deelnemers aanwezig op de speelpleinen in Kleit en Adegem dan voorheen. Bij de speelpleinwerking van Oranje is er een daling. Het aantal unieke deelnemers daalt zeer licht in Adegem en Kleit, maar spectaculair bij de speelpleinwerking van Oranje. Hiervoor zijn verschillende redenen: verplicht vooraf inschrijven, angst bij ouder omwille van de coronacrisis, ouders die reeds andere oplossingen hadden gezocht door de lange onzekerheid of de speelpleinen konden doorgaan,

het ontbreken van een fysieke promo-actie in de scholen... We kunnen echter wel vaststellen dat ze hun doelgroep, kinderen en jongeren met een beperking, wel bereiken. (Jeugdendienst, 2020).

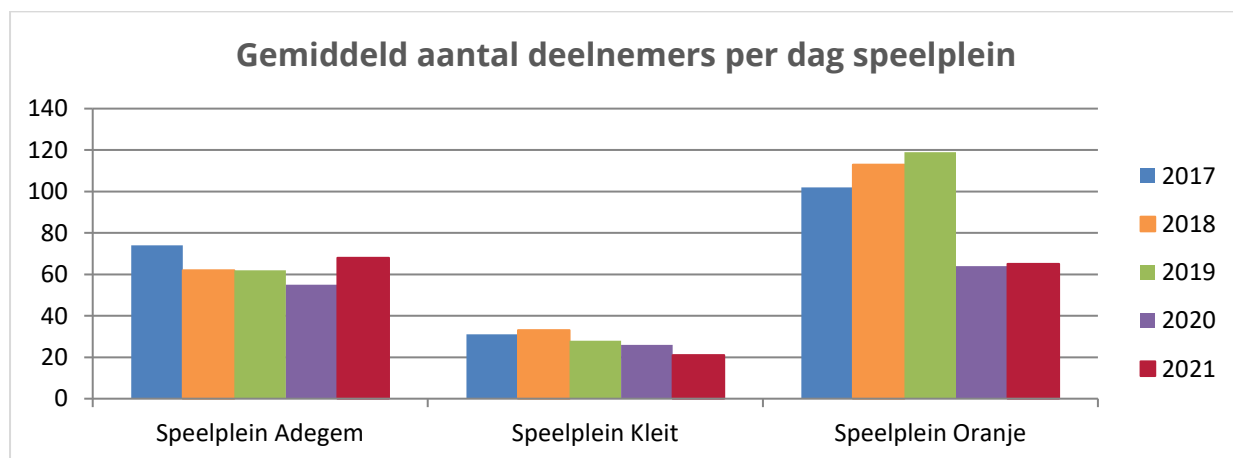
De spectaculaire stijging van het totaal aantal aanwezigen bij de speelpleinen Adegem en Kleit, terwijl het gemiddeld aantal deelnemers eerder constant blijft, valt te verklaren door de uitbreiding naar volle dagen en het feit dat er de hele zomer lang speelpleinwerking werd aangeboden.

Figuur 70: Totaal aantal aanwezigen speelplein (Jeugdendienst, 2021).

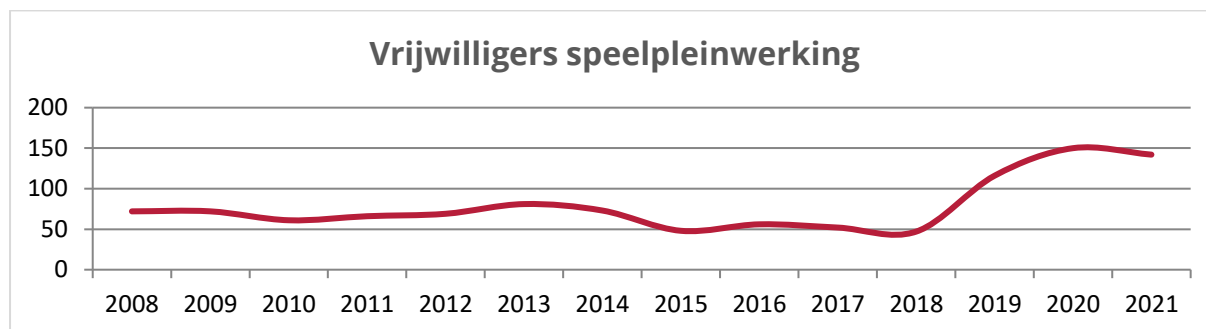

Figuur 71: Uniek aantal deelnemers speelplein (Jeugdendienst, 2021).

Figuur 72: Gemiddeld aantal deelnemers per dag speelplein (Jeugdendienst, 2021).

Het aantal **vrijwilligers** dat meehelpt tijdens de speelpleinwerking schommelde tot 2018 over de jaren heen. De voorbije twee jaar was er echter een groot engagement en in 2020 is het aantal vrijwilligers verdrievoudigd ten opzichte van 2018 (Jeugddienst, 2021)

Figuur 73: Vrijwilligers speelpleinwerking (Jeugddienst, 2021).

Tijdens de schoolvakanties van 2021 werden er in Maldegem 33 **grabbelpas**- (leeftijdscategorie 4 tot en met 9 jaar) en SWAP-activiteiten (leeftijdscategorie 10 tot en met 15 jaar) georganiseerd (Jeugddienst, 2021).

Jaarlijks vindt in het park van Maldegem de **Buitenspeeldag** plaats. Tijdens de zomervakantie wordt een **skate contest** georganiseerd samen met de lokale skaters, steppers en BMX'ers. Tot slot wordt jaarlijks met de Jeugdraad en het gemeentebestuur de **Dag Van De Jeugdbeweging, Monitorenverwendag** en de Nieuwjaarsreceptie voor het Maldegemse jeugdwerk georganiseerd (Jeugddienst, 2019).

Jong geweld in 't Meetjesland

In Maldegem zijn er zo'n 490 15- en 16-jarige inwoners. Dit komt overeen met zo'n 2% van de totale bevolking in Maldegem. 12% van de 15- en 16-jarige inwoners uit het Meetjesland zijn Maldegemnaren. Enkel Evergem (18%) heeft meer 15- en 16-jarigen in de gemeente.

52% van het aantal 15- en 16-jarige Maldegemnaren deden mee aan het belevingsonderzoek "Jong geweld in 't Meetjesland" uitgevoerd door de Regionale Jeugddienst Meetjesland in 2018. Enkele opvallende resultaten:

Uit het belevingsonderzoek van Regionale Jeugddienst Meetjesland blijkt dat de 15- en 16-jarige jongeren tevreden zijn over de sportinfrastructuur. In sporthal MEOS zou het wel vaak te warm zijn. De bevraagde jongeren vertoeven graag op de looppiste en in het park om er te joggen.

50% is van mening dat er voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn in de gemeente. De populairste rondhangplaatsen voor de jongeren zijn het Sint-Annapark, de Markt en het skatepark in Adegem. Bovendien werd ook fastfoodketen Mc Donalds vernoemd als een echte "*chillplek*". Jeugdhuis Redekiel is vrij bekend bij de jongeren. 42% is er al eens of regelmatig naartoe geweest. De 15- en 16-jarigen voelen zich wel te jong voor het jeugdhuis. De jongeren zijn vrij lovend over de nieuwe infrastructuur.

Volgens de jongeren is er veel leven in Maldegem als het gaat over uitgaan. Bijna 70% gaat regelmatig naar fuiven. 25% van de 15- en 16-jarigen gaat op café in Maldegem.

Het merendeel van de 15- en 16-jarigen voelt zich veilig in het verkeer als ze in Maldegem fietsen of wandelen. 7% voelt zich onveilig en 4% voelt zich heel onveilig. Voornamelijk het centrum en de N9 worden aangehaald als onveilig. Ook de afwezigheid van straatverlichting zorgt voor een erg onveiligheidsgevoel. Doordat de jongeren vaak een onveiligheidsgevoel hebben in het verkeer, worden zij vaak weggebracht door hun ouders met de wagen. De jongeren zijn daarenboven niet tevreden over de frequentie van de busritten naar Aalter in het weekend. Ook de verbinding tussen de deelgemeenten met het openbaar vervoer kan volgens hen beter.

41% van de jongeren geeft aan nog in Maldegem te wonen op de leeftijd van 30 jaar. De voornaamste redenen zijn: rustige en mooie woonomgeving, verbondenheid met de gemeente en de centrale ligging tussen steden Gent en Brugge en de nabijheid van de kust.

Bijna 60% van de 15- en 16-jarige jongeren is trots op Maldegem. Een van de redenen waarom de jongeren fier zijn: "het is een groene gemeente met veel faciliteiten voor de jeugd". "Er zijn echt te weinig fietspaden in het centrum" is een argument waarom de jongeren niet trots zijn op Maldegem.

146 van de bevraagde jongeren geven aan de jeugddienst niet te kennen, 155 jongeren weten niet of er jeugdraad in Maldegem is. De jongeren uit het Meetjesland willen vooral via de sociale media informatie krijgen over de gemeente of over de jeugddienst. De meest gebruikte sociale media zijn Snapchat en Instagram. Twitter wordt het minst gebruikt door de jongeren (Regionale Jeugddienst Meetjesland, 2019).

8. Sport

Voorzieningen

Meer dan de helft van de inwoners geeft aan minstens wekelijks aan sport te doen, de sportparticipatie bedraagt 58%. 81% van de Maldegemse bevolking is tevreden over de sportvoorzieningen in de gemeente. Het aantal sportaccommodaties per 1.000 inwoners bedraagt in Maldegem 3,9. In Vlaanderen zijn er 3,5 accommodaties per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Maldegem heeft op het grondgebied twee sporthallen: Sporthal MEOS en **Sporthal De Berken**. In deze laatste sporthal gaat voornamelijk schoolsport door van de vrije basisschool de Kleiheuvel. Kadees vzw (kinderopvang) organiseert er ook omnisport. Daarnaast kan je er terecht voor badminton, tennis en zaalvoetbal. **Sporthal MEOS** is gelegen naast het **sportpark Maurice De Waele** en is 10 jaar open. Op deze site kan je onder andere een atletiekpiste, Finse piste, tennisterreinen en beachvolleybalterreinen terugvinden. Je kan er terecht voor sportkampen, sportlessen, schoolsport, schoolspordagen, volleybal, mini-/zaalvoetbal, tafeltennis, hockey, badminton, basketbal, tennis, karate... De zalen van sporthal MEOS waren in april 2021 en mei 2021 niet bezet vanwege de sluiting als gevolg van de toen geldende coronamaatregelen. In augustus 2020 waren de zalen zo'n 539 uren bezet, opmerkelijk meer dan in dezelfde periode van voorgaande jaren (Sportdienst, 2021).

overzicht gebruik MEOS

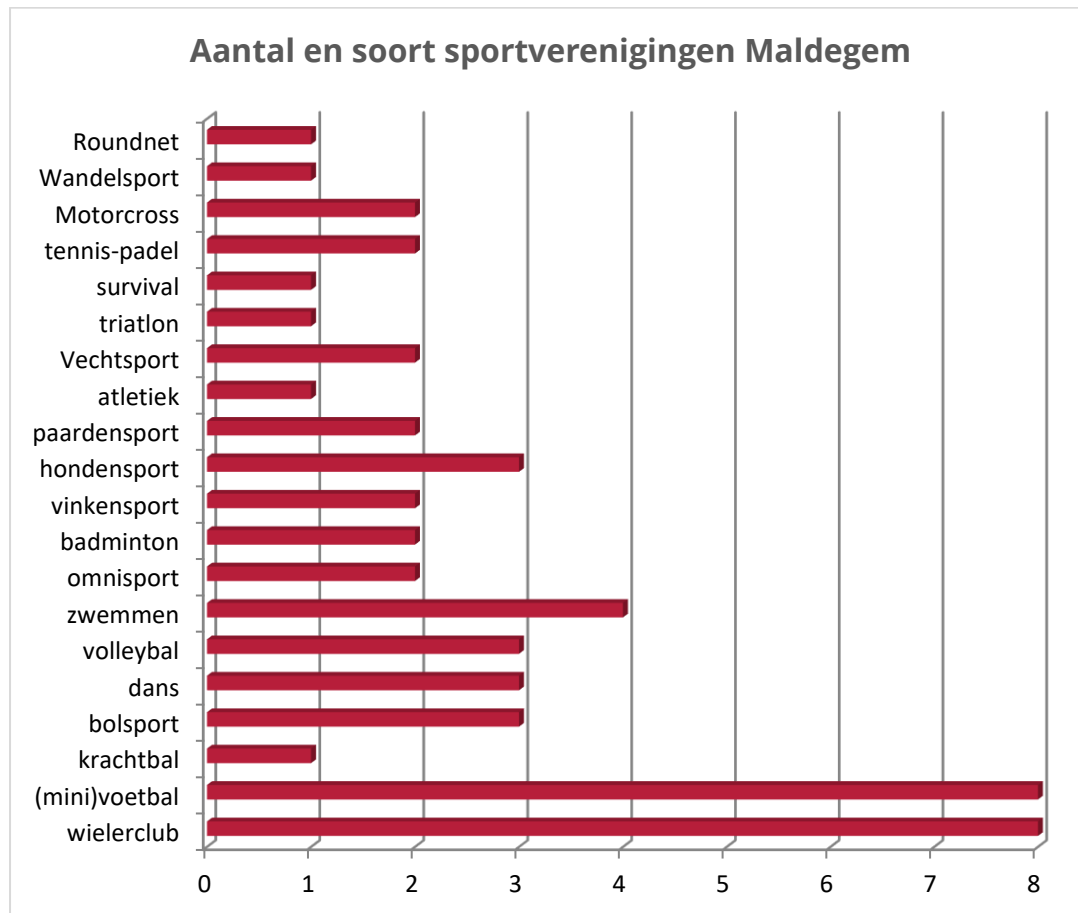

Figuur 74: Overzicht gebruik MEOS (Sportdienst, 2021).

Tot slot beschikt de gemeente Maldegem over een zwembad. Het **Sint-Annazwembad** zal in 2025 50 jaar bestaan (Sportdienst, 2018).

Verenigingen

In Maldegem zijn er 2,3 sportclubs per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021). Er zijn voornamelijk wiel- en voetbalverenigingen. In totaal zijn er 47 erkende **sportverenigingen** en 52 sportclubs zijn aangesloten bij de sportraad (Sportdienst, 2020).

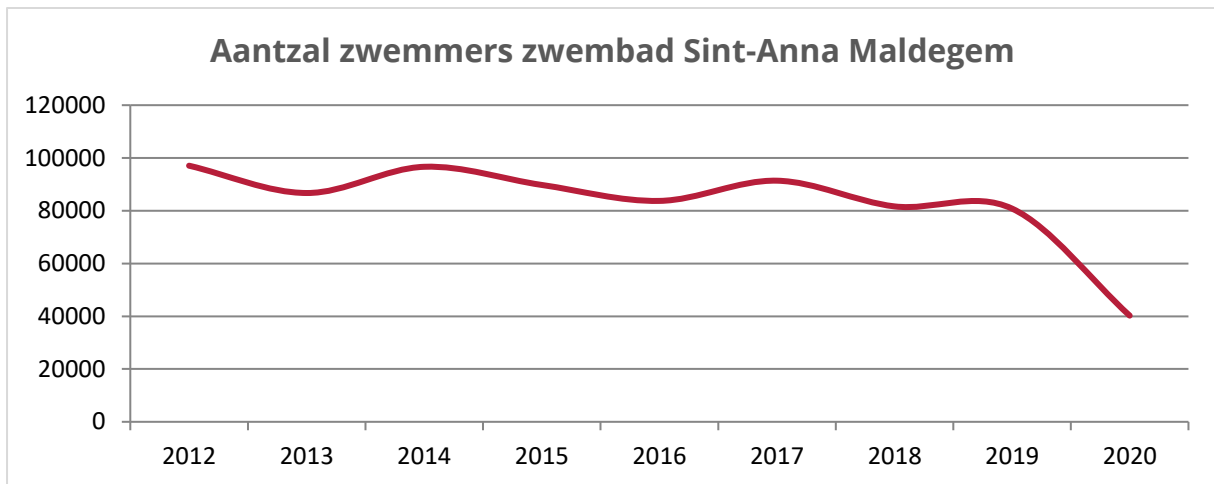

Figuur 75: Aantal en soort sportverenigingen Maldegem (Sportdienst, 2018).

Aanbod

In 2020 namen 1.168 kinderen deel aan een **sportkamp** georganiseerd in sporthal MEOS. In 2020 namen 821 leerlingen deel aan schoolsport of naschoolse sport. Alle Moev-activiteiten werden geannuleerd in 2020 wegens de coronapandemie (Sportdienst, 2021).

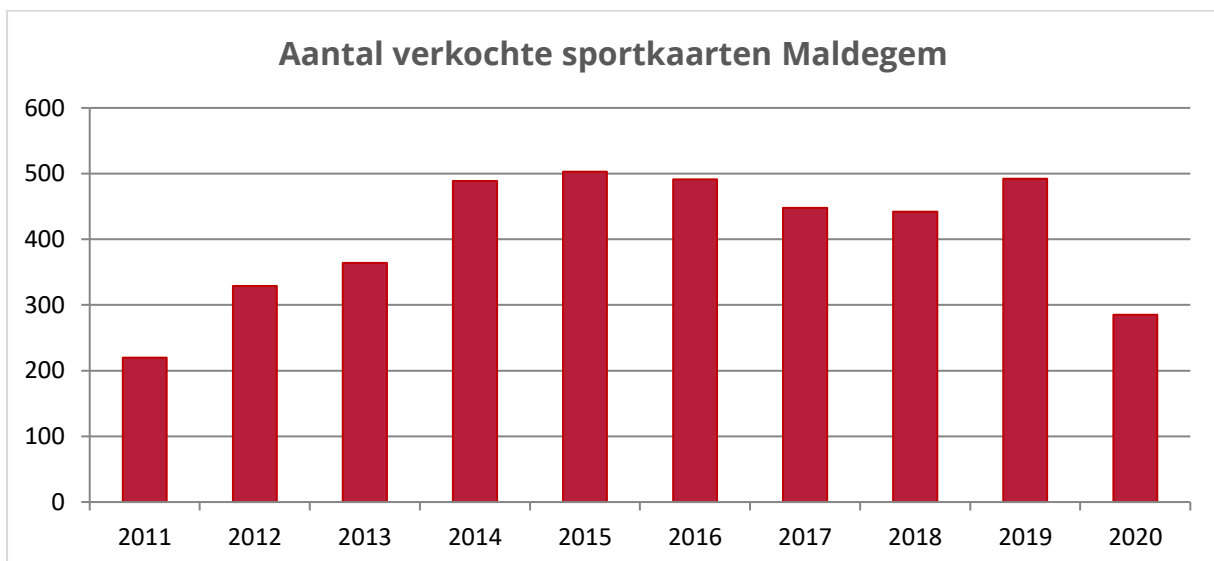
Start to crawl, senioren-, sfeer- en familiezwemmen zijn slechts enkele activiteiten uit het ruime **zwemaanbod**. Het bezoekersaantal kent na een sterke daling ten opzichte van 2019. In 2020 waren er bijna 50% minder zwemmers dan in 2019. Dit komt doordat het zwembad gedurende 5 maanden verplicht werd te sluiten als gevolg van de coronapandemie. Daarenboven vond babyzwemmen en schoolzwemmen voor het secundair onderwijs niet plaats. Bovendien waren er minder groepen aanwezig tijdens de zomermaanden en kon geen enkele zwemlessenreeks afgewerkt worden als gevolg van deze pandemie (Sportdienst, 2021).

Figuur 76: Aantal zwemmers zwembad Sint-Anna Maldegem (Sportdienst, 2021).

Jaarlijks organiseert het AGB Maldegem de **Ethias Cross**, een internationale veldrit in het Sint-Annapark waar elk jaar de top van het veldrijden het tegen elkaar opnemen. Deze cross is de eerste cross na het WK veldrijden en wordt daarom ook gezien als de herkansing van het WK. Op het programma staan 4 wedstrijden: masters, amateurs, elite dames en elite heren. Elk jaar zijn er zo'n 5.000-tal bezoekers. Voor de leerlingen van het 3de, 4de en 5de leerjaar van de Maldegemse scholen wordt een **Kidsparkcross** georganiseerd. De kinderen leren behendigheid met de fiets, rijden een stuk van het parcours van de Brico Cross en krijgen meer uitleg over het materiaal van een fiets. De cross werd vanwege de coronapandemie geannuleerd in 2020 (Sportdienst, 2021).

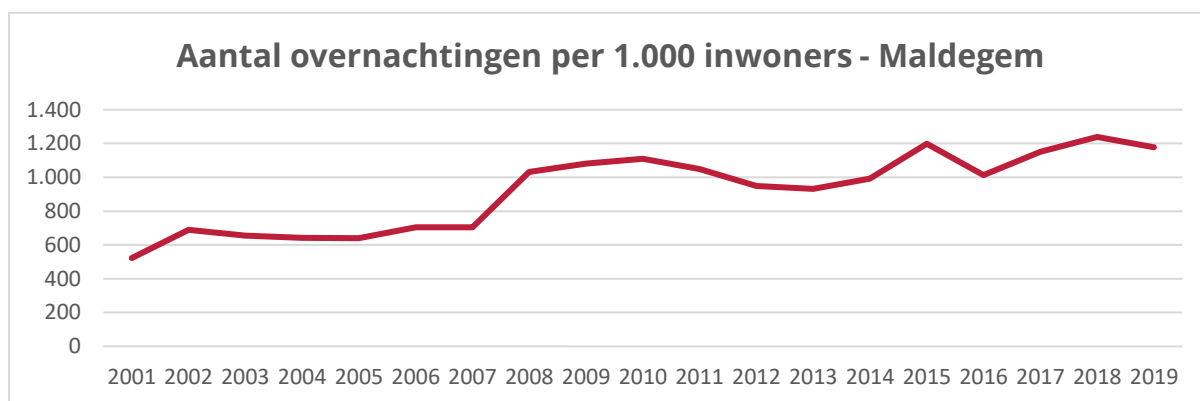
De **sportkaart** is een tienbeurtenkaart voor verschillende (avond)activiteiten die door volwassenen kunnen worden gevolgd in sporthal MEOS. Met de sportkaart kan je onder andere lessen volgen van aerobics-bbb, fitgym ball, pilates, yoga, step-bbb, sportelcircuit, pilates+, bounce aerobic, tai chi en fatburner. Een sportkaart kost € 35 en zorgt er bovendien voor dat de deelnemer verzekerd is. Het aantal verkochte sportkaarten steeg in de periode 2011-2015. Sinds 2016 nam het aantal verkochte sportkaarten af, maar in 2019 viel opnieuw een stijging te noteren. In 2020 werden er 285 sportkaarten verkocht (Sportdienst, 2021).

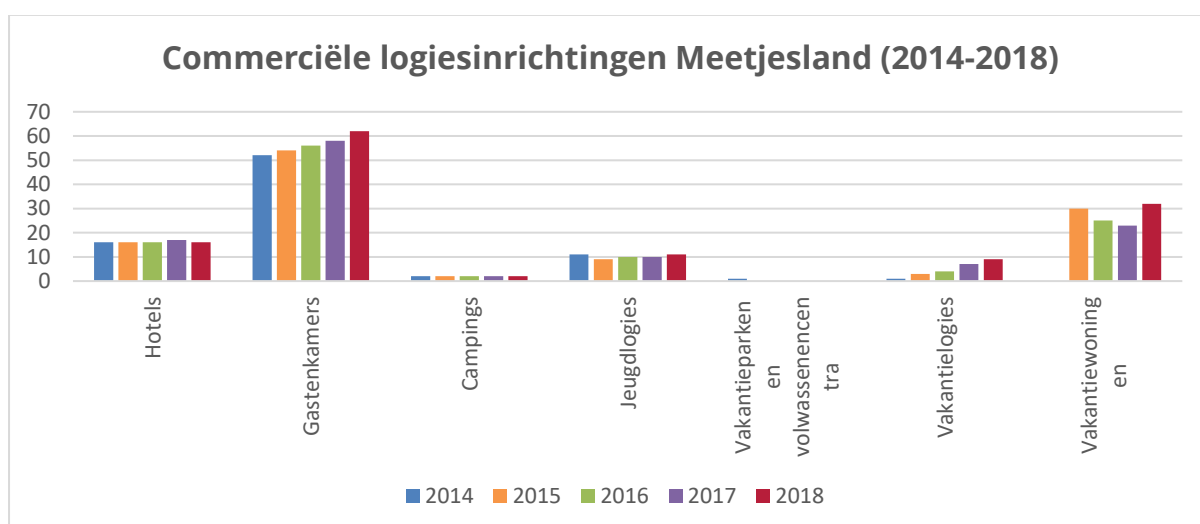
Figuur 77: Aantal verkochte sportkaarten Maldegem (Sportdienst, 2021).

9. Toerisme

De toeristische aantrekkelijkheid van de gemeente Maldegem is in de periode 2011-2016 bijna verdubbeld. De verhouding van het aantal overnachtingen ten opzichte van 1.000 inwoners bedraagt in 2019 1.177. Het aantal overnachtingen ten opzichte van het aantal bedden bedraagt in 2015 95,56. Knesselare en Beernem hebben een hogere toerismecapaciteit in vergelijking met de andere gemeenten uit. In het Meetjesland zijn er voornamelijk gastenkamers en vakantiewoningen gevestigd (Agentschap Binnenlands bestuur, 2019; Toerisme Vlaanderen, 2019).

Figuur 78: Aantal overnachtingen per 1.000 inwoners (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).

Figuur 79: Commerciële logiesinrichtingen Meetjesland (Toerisme Vlaanderen, 2019).

Tot slot is bijna 80% van de inwoners tevreden over het aanbod van restaurants en eetcafés in de gemeente, slechts de helft (53%) is tevreden over het uitgangsvan (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

*Het nastreven van gelijke kansen voor iedereen is een opdracht van elk bestuursniveau. Het lokaal bestuur kan hierin een voorbeeldfunctie vervullen door aandacht te hebben voor een **gelijke toegang** van (jonge)*

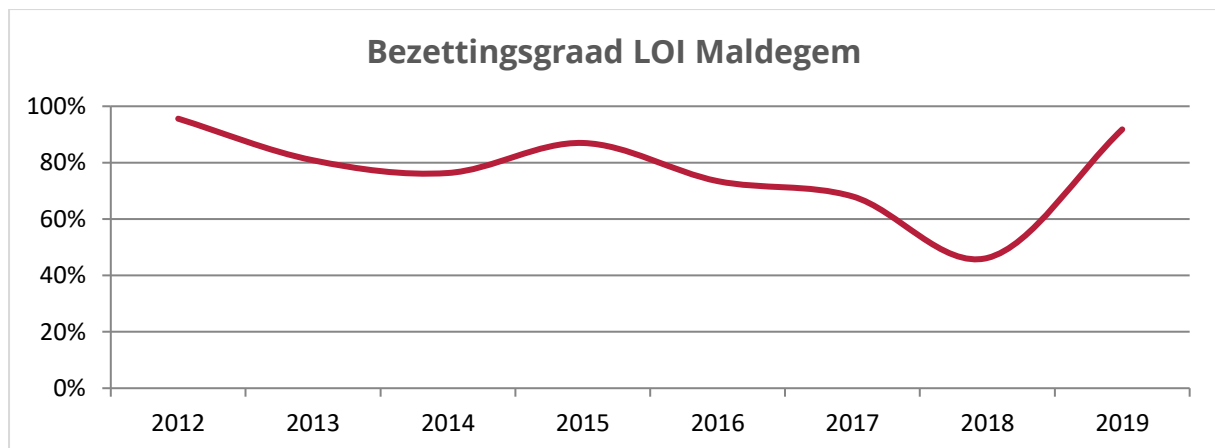
*mannen en (jonge) vrouwen tot vrijetijdsactiviteiten. Daarnaast kan het lokaal bestuur ook inzetten op het stimuleren van **participatie** aan vrijetijdsactiviteiten.*

10. Inburgering en integratie

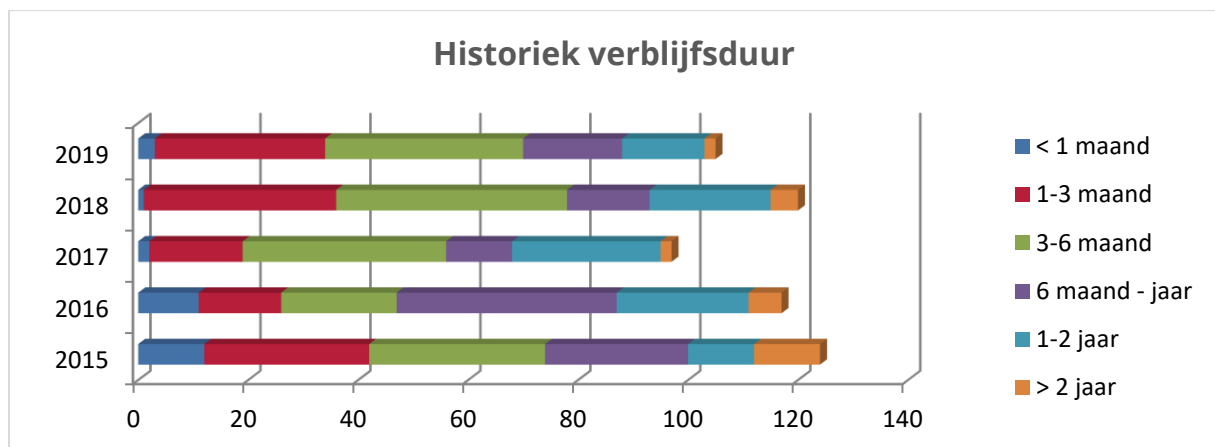
Slechts 59% van de Maldegemnaars geeft aan dat de mensen uit een andere cultuur sympathiek blijken te zijn wanneer men ze leert kennen. Bovendien is 32% van mening dat er in Maldegem te veel mensen uit een andere cultuur wonen. De Maldegemnaren hebben meer moeite met mensen uit een andere cultuur dan de gemiddelde Vlaming (Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.).

In Maldegem hebben 29 inburgeraars een inburgeringsattest behaald. Hiermee doet Maldegem het beter in vergelijking met de gemeenten uit de VRIND indeling platteland waar er 9 inwoners een attest behaalden. 58 meerderjarige personen hebben zich aangemeld bij een onthaalbureau en 44 personen ondertekenden een inburgeringscontract in 2017 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2017a).

Het OCMW van Maldegem startte in 2000 een **eerste Lokaal Opvanginitiatief (LOI)** op. Het OCMW verzekert aan elke bewoner van het LOI huisvesting, materiële steun, medische steun, sociale, psychosociale en administratieve begeleiding en de mogelijkheid tot het volgen van Nederlandse lessen. In 2015 was er een stijging van het aantal asielvragen wat tot gevolg had dat ook de bezettingsgraad steeg. Vanaf 2016 is er een lichte daling op te merken in de bezettingsgraad, maar in 2019 was er opnieuw een hoge bezetting. Het LOI beschikt over 40 effectieve plaatsen: 27 plaatsen voor families en 13 voor alleenstaande mannen. In 2018 verbleef de meerderheid zo'n 3 tot 6 maand in het LOI. Slechts een minderheid verblijft langer dan 2 jaar in het LOI. In 2019 telde ons LOI 18 verschillende nationaliteiten. De meeste mensen komen uit Syrië, Venezuela, Burundi en Eritrea. (OCMW Maldegem, 2019).

Figuur 80: Bezettingsgraad LOI (OCMW Maldegem, 2020).

Figuur 81: Historiek verblijfsduur (OCMW Maldegem, 2020).

Uitdagingen voor de toekomst:

Ongelijkheid in en tussen landen moet teruggedrongen worden volgens de 10de Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling. Een lokaal bestuur kan ongelijkheden tussen haar burgers op haar grondgebied aanpakken door in te zetten op integratie en inburgering van nieuwkomers en opvang van nieuwkomers en vluchtelingen.

De 17de doelstelling stelt **vrede, veiligheid en sterke publieke diensten voor iedereen** voorop. Een gemeentebestuur kan deze doelstelling helpen behalen door burgers te ondersteunen om hun rechten te kunnen uitoefenen en door een beleid te voeren gebaseerd op de inburgerings- en integratiemonitor (LIM).

SAMENVATTING

- 55% van de Belgische burgers gebruikt internet voor de interactie met de overheid
- 57% van de Maldegemmers is tevreden over de digitale dienstverlening van de gemeente
- De website van de gemeente scoort een 8,2/10 in de grote gemeentetest van Het Nieuwsblad. Het gemiddelde is 6,6/10.
- Maldegem scoort beter dan buurgemeenten op vlak van digitale maturiteit
- Maldegem App: digitaal platform en communicatiemiddel met burger

Gemeentefonds:

- Geen invloed

Beleidsvragen:

- Hoe kunnen we de digitale publieke diensten organiseren?
- Hoe kunnen we door IT slim in te zetten, het verschil maken voor de burger?
- Hoe kunnen we nog meer en beter (digitaal) communiceren met de burger?
- Hoe kunnen we de digitale maturiteit nog meer verhogen?
- Moeten we de Maldegemmers meer bewustmaken van de economische en ecologische gevolgen van e-commerce ?

4. Technologie

1. Informatisering

De **Digitale Economy and Society Index (DESI)** is een index ontwikkeld door de Europese Commissie waarmee veranderingen in de landen met het oog op een digitale economie in de samenleving kunnen worden beoordeeld. Hij omvat 31 indicatoren opgebouwd rond vijf componenten: connectiviteit, menselijk kapitaal, internetgebruik, integratie digitale technologie en onlineoverheidsdiensten. België heeft een score van 0,61 en staat hiermee op de achtste plaats op de ranglijst van de DESI van 2018. Hoewel deze score verbeterd is ten opzichte van 2016 (0,59) is België twee plaatsen gedaald ten voordele van het Verenigd Koninkrijk en Ierland. België behoort nog steeds tot de koplopersgroep samen met onder andere Denemarken, Finland, Nederland en Zweden, Verenigd Koninkrijk en Ierland. De sterke punten zijn connectiviteit en integratie van digitale technologie in ondernemingen. België scoort matig op het vlak van digitale overheidsdiensten, zowel wat de beschikbaarheid als het gebruik betreft (FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, 2019).

Bijna 100% van de ondernemingen gevestigd in België hebben toegang tot het internet. 86% van de huishoudens beschikt over een **internetverbinding** in 2016. 86% van de personen die in België verblijven gebruiken het internet op regelmatige basis. België scoort hoger dan het Europese gemiddelde (81%). Hoofdzakelijk voor het versturen en ontvangen van e-mails, opzoeken van info over goederen en diensten en deelnemen aan sociale netwerken zoals Facebook en Twitter, wordt internet gebruikt (FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, 2019).

Zo'n 10% van de in België gevestigde personen tussen 16 en 74 jaar heeft nog nooit **internet** gebruikt. De **digitale kloof** varieert naargelang de leeftijd. De kloof is bijna verdwenen bij de 16-24-jarigen (1%), maar is wel nog aanwezig bij de leeftijdscategorie 55 tot 74 jaar (25%) (FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, 2019).

De Belgische internetgebruikers gebruiken het vaakst een mobiel toestel om op het internet te surfen. De smartphone staat daarbij voorop (82%), gevolgd door laptop of notebook (67%), vaste computer (45%) en tablet (43%). Ook het gebruik van de smart-tv stijgt: in 2018 gaf 16% aan zijn tv te gebruiken om op het internet te surfen. In 2016 was dat nog 11% (Statbel, 2019). **9**

2. E-commerce

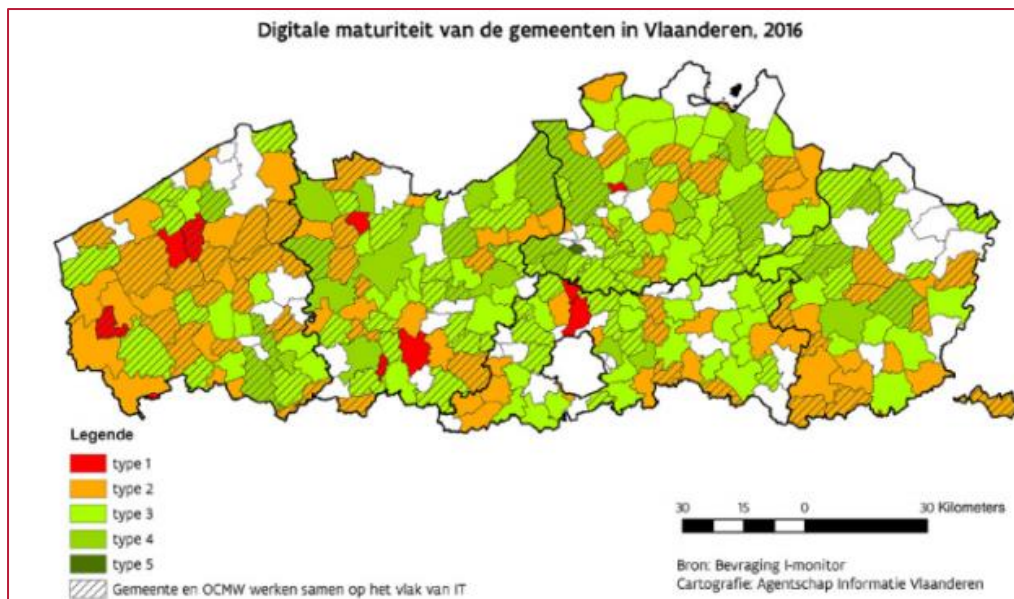
9,08 miljard euro wordt online uitgegeven aan 85,2 miljoen aankopen. Dit komt overeen met 16% van de uitgaven in België. **E-commerce** wint in België steeds meer aan populariteit. In 2008 kocht 21% van de bevolking tussen 16 en 74 jaar producten of diensten voor privégebruik op het internet. In 2017 steeg dit percentage tot 57%. Vooral kleding en sportgerief, toeristische verblijfsaccommodaties en tickets voor evenementen worden online gekocht. Ongeveer 8 op 10 personen uit de bevolkingsgroep met een hoog gezinsinkomen koopt online, slechts 3 op 10 uit de bevolkingsgroep met een laag inkomen. 23,6% heeft nog nooit online aankopen gedaan voor privédoeleinden (FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, 2018; 2019; Provincie Oost-Vlaanderen, 2017).

3. Digitale overheid

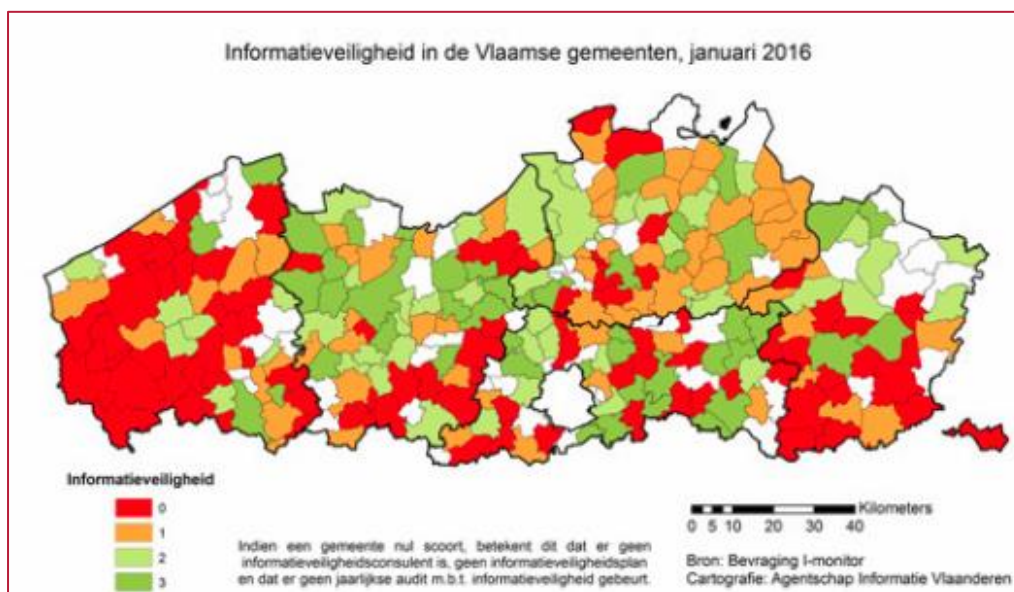
België staat op de 15de plaats inzake digitale overheidsdiensten. België zet hier een matig resultaat neer. Voor het percentage internetgebruikers die online ingevulde formulieren doorsturen naar de overheid en voor de kwaliteit van de digitale overheidsdiensten voor ondernemingen hinkt ons land achterop. Ook op het vlak van **e-government** kan België nog heel wat verbeteren. Slechts 55% van de Belgische bevolking maakt gebruik van e-government. Opmerkelijk is wel dat België een enorme voorsprong heeft met de elektronische identiteitskaart (FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, 2019).

Meer dan de helft (57%) van de Maldegemnaren is tevreden over de digitale dienstverlening van het lokaal bestuur (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018). Bovendien scoort de website van het gemeentebestuur een mooie 8,2/10 in de grote gemeentest van de Het Nieuwsblad (2017).

Op het vlak van **digitale maturiteit** staat Maldegem opmerkelijk sterk ten opzichte van de omliggende lokale besturen. Uit de I-monitor blijkt dat Maldegem tot de op één na hoogste categorie (type 4) behoort. Dit duidt onder andere op het feit dat de hele organisatie gebruik maakt van authentieke gegevensbronnen, dat kwaliteit en hergebruik belangrijke aandachtspunten zijn en dat een groot aantal diensten volledig digitaal kunnen afgenomen worden via het digitale loket. Bovendien scoort Maldegem ook goed op het vlak van informatieveiligheid (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016a).

Kaart 6: Digitale maturiteit van de gemeente in Vlaanderen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016a).

Kaart 7: Informatieveiligheid in de Vlaamse gemeenten (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016a).

Sinds september 2019 hebben de Maldegemnaars de mogelijkheid om “**Mijn Burgerprofiel**” van het Agentschap Informatie Vlaanderen te raadplegen via de gemeentelijke website. Mijn Burgerprofiel is een plaats waar inwoners alle eigen officiële gegevens en informatie van overheden kunnen terugvinden. Zowel op Vlaams, federaal als lokaal niveau. Mijn Burgerprofiel bevat onder meer gegevens over diploma's, studietoelagen, kinderbijslag, woning, gezin en loopbaan (Maldegem, 2019).

De **hoofdbibliotheek** in Maldegem is digitaal helemaal mee. Er is een digitaal zelfscansysteem, automatische inleverbus, booktubes (digitale videoverslagen van boeken), coderdojo-sessies (workshop programmeren) voor kinderen en jongeren. De Maldegemnaar kan in de bib ook terecht bij het Fablab, een soort digitale werkplaats (Maldegem, 2018).

In september 2018 lanceerde het lokaal bestuur van Maldegem de **Maldegem App**. De app is in de eerste plaats een informatie- en communicatiekanaal voor de burger met de gemeentediensten. Daarnaast vormt de app ook een digitaal platform om op een eenvoudige manier in contact te komen met handelaars, verenigingen en zorgverstrekkers (Maldegem, 2018). 9

Afbeelding 3: Beleef Maldegem in 1 app (Maldegem, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

*De **digitale transformatie** is volop aan de gang bij de lokale besturen. Ook het lokaal bestuur van Maldegem mag de boot niet missen om dienstverlening naar de burger toe scherper te stellen, om de processen te digitaliseren en om zo digitale publieke diensten te organiseren. Slim ingezette IT middelen kunnen het verschil maken voor de burger. Door het verzamelen van slimme info kan het beleid gestuurd worden en*

*kan het leven van de burger aangenamer worden gemaakt. Door gebruik te maken van een veelheid van sensoren en trackers (**internet of things**) kunnen heel wat zaken worden gemeten. Denk maar aan de verkeersdrukte, luchtkwaliteit, hoeveelheid afval in de publieke vuilnisbakken... Deze metingen zorgen ervoor dat je als gemeente in realtime kunt ingrijpen en de beschikbare middelen doelgerichter kunt inzetten.*

SAMENVATTING

- Betonsnelheid Maldegem: 464 m²/dag. Het gemiddelde is 201 m²/dag.
- In Maldegem komen er heel wat verkavelingen bij
- CO₂ -emissie: 124 764 ton
- Energiecertificaten (EPC) in Maldegem scoren beter dan gemiddeld
- 83% van de Maldegemners is tevreden over de huisvuilvoorzieningen
- 32% geeft aan vaak tot altijd last te hebben van zwerfvuil in de buurt
- 6% van de totale oppervlakte bestaat uit bos
- Slechts 0,13% van de totale oppervlakte van de gemeente is te saneren oppervlakte
- De luchtkwaliteit in Maldegem scoort gemiddeld gezien goed. De kwaliteit van de lucht in het centrum en aan drukke wegen kunnen beter
- Maldegem zal om de 2 tot 4 jaar lijden onder uitzonderlijke droogte tegen 2050
- 7 windturbines in Maldegem
- 20% van de oppervlakte is bebouwd
- 90% van de Maldegemnaar is tevreden over de buurt

Gemeentefonds 2020:

- Open ruimte:
 - Maldegem krijgt € 53,88/inw. – Vlaams gemiddelde: € 24,98/inw.
 - Van hoog naar laag staat Maldegem op 70ste plaats op 300 gemeenten
 - Open ruimte weegt 21,41% door in totaal ontvangen bedrag GF

Beleidsvragen:

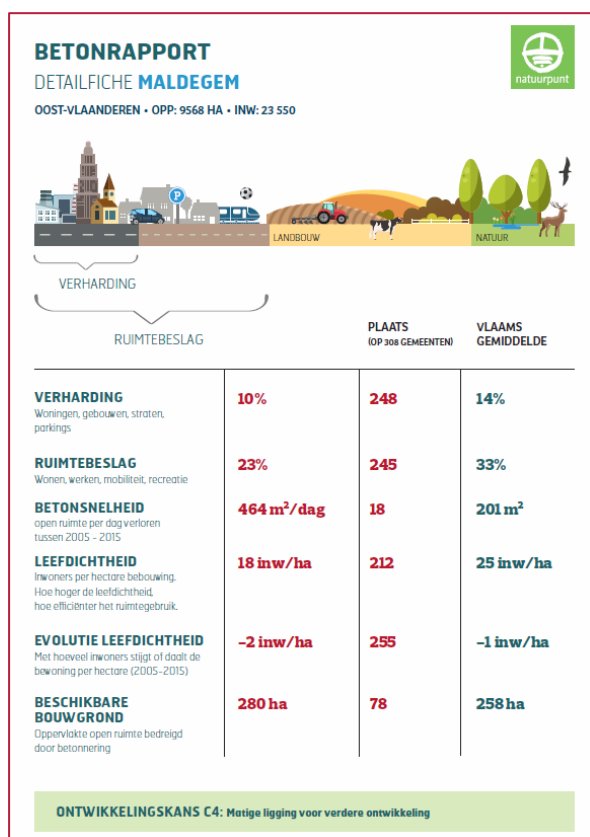
- Hoe kunnen we het verdwijnen van open ruimte tegengaan?
- Hoe kunnen we versnippering van bestaande open ruimte tegengaan?
- Hoe kunnen we zorgen voor een duurzame gemeenschap?
- Hoe kunnen we de CO2-uitstoot verlagen?
- Hoe kunnen we de negatieve effecten van de klimaatopwarming in de streek verzachten?
- Hoe kunnen we een groter draagvlak bij de burger creëren om klimaatplannen uit te voeren?
- Hoe kunnen we de luchtkwaliteit verbeteren?
- Hoe verzekeren we dat het beschikbare areaal van bouwgrond op tijdige, correcte en betaalbare wijze op de markt komt?
- Welke alternatieve energiebronnen kunnen in Maldegem verder ontwikkeld worden?
- Hoe bevorderen we de circulaire economie in Maldegem?

5. Ecologie

1. Open ruimte

In Vlaanderen verdwijnt de **open ruimte** snel. Om een gebrek aan open ruimte te voorkomen heeft de Vlaamse regering het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opgesteld. Dit plan stelt dat er in 2040 geen open ruimte meer mag verdwijnen. Om dit plan te doen slagen werd een betonstop ingevoerd. Dit wil zeggen dat er geen bijkomend inname meer van landbouwgrond en natuur mag plaatsvinden. De lokale besturen staan in voor de realisatie hiervan.

Maldegem scoort goed in vergelijking met andere Vlaamse gemeenten op het vlak van **verharding** 10% (tegenover 14% Vlaams gemiddelde) en **ruimtebeslag** 23 % (tegenover 33% Vlaams gemiddelde) in de

periode 2005-2016. Met verharding wordt verwezen naar de oppervlaktes waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-) ondoorlaatbare materialen waardoor essentiële ecosysteemfuncties van de bodem verloren gaan. Het ruimtebeslag duidt op de ruimte ingenomen door onze nederzetting, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, etc. Parken en tuinen behoren hier ook toe.

Maldegem haalt een minder goede score op het vlak van de **betonevolutie**. De indicator "betonsnelheid" (m²/dag) geeft dit duidelijk weer. In Maldegem bedraagt dit 464m²/dag (periode 2005-2016), zowat de helft meer dan het gemeentelijk gemiddelde van 201m²/dag. Hiermee behoort Maldegem tot een van de slechtste leerlingen van de klas ten opzichte van de andere Meetjeslandse gemeenten (Natuurpunt, 2018).

Figuur 82: Betonrapport - detailfiche Maldegem (Natuurpunt,2018).

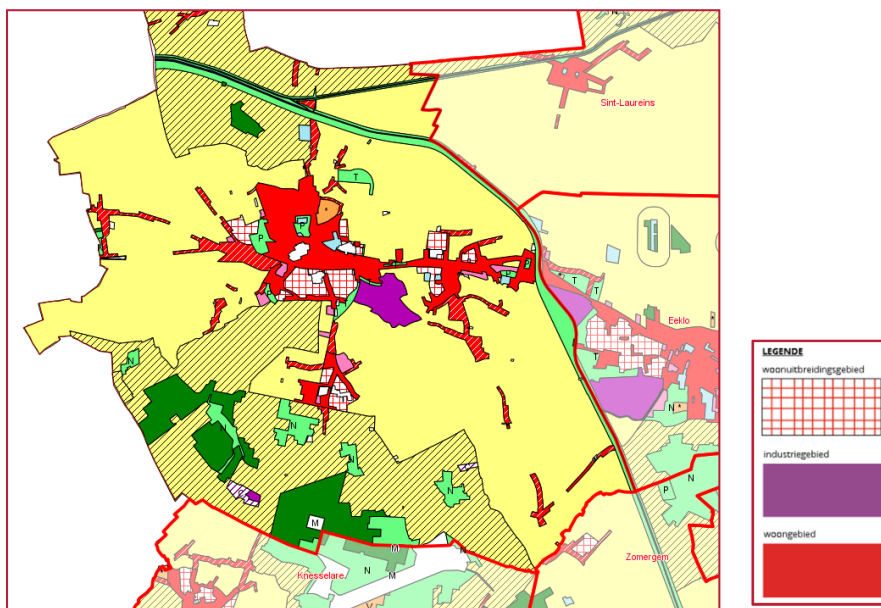
In de gemeente Maldegem komen er heel wat **verkavelingen** bij. Onderstaande tabel geeft de verschillende verkavelingen weer die eind oktober 2018 gekend waren (Dienst Ruimtelijke Ordening, 2018).

straatnaam	aantal	soort
Testenhoek	8	woningen
Koningin Astridlaan (care for life)	9	woningen
Koningin Astridlaan (care for life)	238	serviceflats
Koningin Astridlaan (De Coninck)	95	woningen
Gotjensstraat	21	woningen
Mottedreef	10	woningen
Lekvijvers	16	woningen
Stapmolen	5	woningen
Tricojoca	31	woningen
Haringrokerij	44	woningen

Hof ter Ede	56	appartementen
Hof ter Ede	71	zorgappartementen
Nieuwhofdreef	6	woningen
Hoeredreef	7	woningen
Heirweg	5	woningen
Vierweegse/Murkel	6	woningen
Croonestraat	7	woningen
Molinehof	9	woningen
Papaverhof	42	woningen
Houtstuk	27	woningen
De Geuzen	61	woningen
Oude Molenweg	31	woningen
Bloemestraat	62	assistentie appartementen
Bloemestraat	8	appartementen
Staatsbaan	36	appartementen
Staatsbaan	25	assistentie appartementen

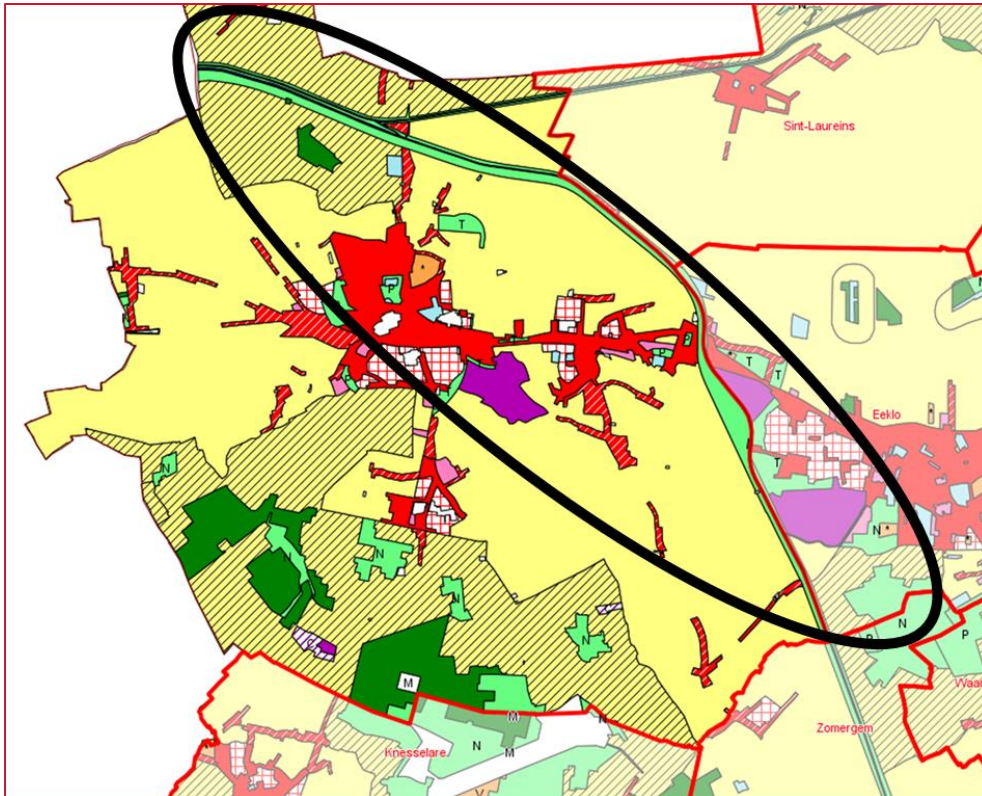
Tabel 5: Bijkomende verkavelingen Maldegem (Dienst Ruimtelijke Ordening, 2018).

Op het grondgebied van de gemeente Maldegem liggen een aantal grote en minder grote **woonuitbreidingsgebieden**. Wanneer de ruimte in het eigenlijk woongebied volledig benut is en er nood is aan extra bouw mogelijkheden, zouden deze gebieden de eerste keuze zijn om nieuwe ontwikkelingen te realiseren (Maldegem, s.d.g.). **15**

Kaart 8: Woonuitbreidingsgebieden Maldegem (GEO-IT GIS, 2018).

Al meer dan 40 jaar ligt er naast het Schipdonkkanaal een reservatiestrook. In deze strook mag niet gebouwd of verbouwd worden. Deze grond ligt te wachten op een eventuele verbreding van het Schipdonkkanaal. Volgens het gewestplan is de reservatiestrook ingekleurd als groengebied. Actiegroepen rond het Schipdonkkanaal pleiten voor de afschaffing van de reservatiestrook (Seymortier, 2018b). Tijdens de Vlaamse ministerraad van 14 december 2018 werd beslist om de reservatiestrook te versmallen. Een definitieve schrapping komt er voorlopig niet (Seymortier, 2018c).

Kaart 9: Reservatiestrook langs Schipdonkkanal (GEO-IT GIS, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

Open ruimte verdwijnt snel. Het lokaal bestuur moet een nog sterkere inname van open ruimte in de toekomst vermijden. **Voorkom** als gemeentebestuur de **versnippering** van de resterende open ruimte. Zorg ervoor dat de bestaande woongebieden uit meer **groen en natuur** bestaan. Zorg voor degelijk **openbaar vervoer**, dit biedt een antwoord op verkeersvervuiling en verkeersveiligheid. **Versterk de dorpskernen** zodat meer ruimte beschikbaar is voor landbouw en natuur

en negatieve gevolgen van klimaatverandering kunnen opgevangen worden. Pak de **overtollige woonuitbreidingsgebieden** aan door ruimtelijke uitvoeringsplannen om te zetten tot bouwvrij agrarisch gebied. Bevries grote uitbreidingsgebieden voor een lange tijd. Zorg ervoor dat de open ruimte zelf kan instaan voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, voor het voorzien van voedselproductie en energie, voor het behouden van de biodiversiteit...

2. Energie & klimaat

De gemeente kent een totale CO2-emissie van 124.764 ton. De grootste CO2-emissie wordt uitgestoten door het particulier en commercieel vervoer. Deze groep zorgt bovendien voor het grootste energieverbruik in de gemeente samen met de huishoudens (Provincie in cijfers, 2021). 7 11 13

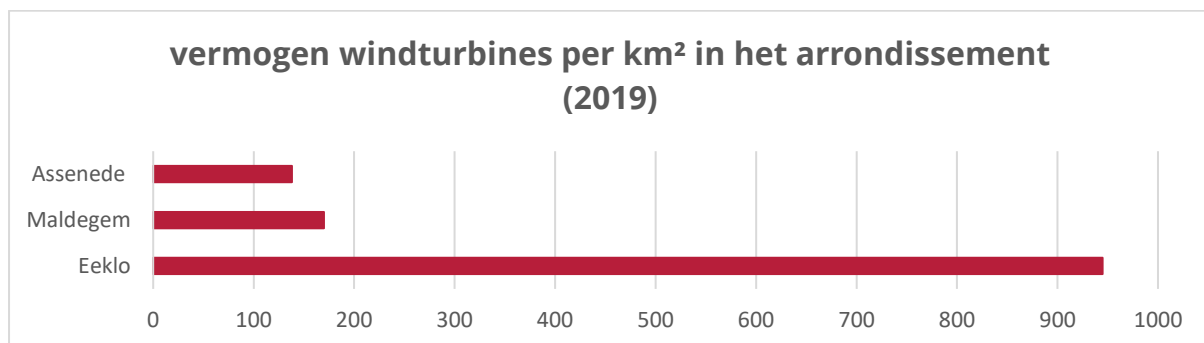
	CO2-emissie in ton (2019)	Verbruik in MWh (2019)
Openbare verlichting	212	1.527
Openbaar vervoer	323	1.289
Niet toegekend	455	2.535

Transport, snelwegen	3.290	13.223
Landbouw	5.879	24.331
Tertiair	10.144	57.353
Transport, niet-genummerde wegen	12.607	51.094
Industrie (niet-ETS)	13.419	77.831
Huishoudens	38.234	201.732
Transport, genummerde wegen	40.200	161.912
Particulier en commercieel vervoer	56.096	226.228
Totaal	124.764	592.827

Tabel 6: Energieverbruik en CO2-emissies in Maldegem 2019 (Provincie in cijfers, 2021).

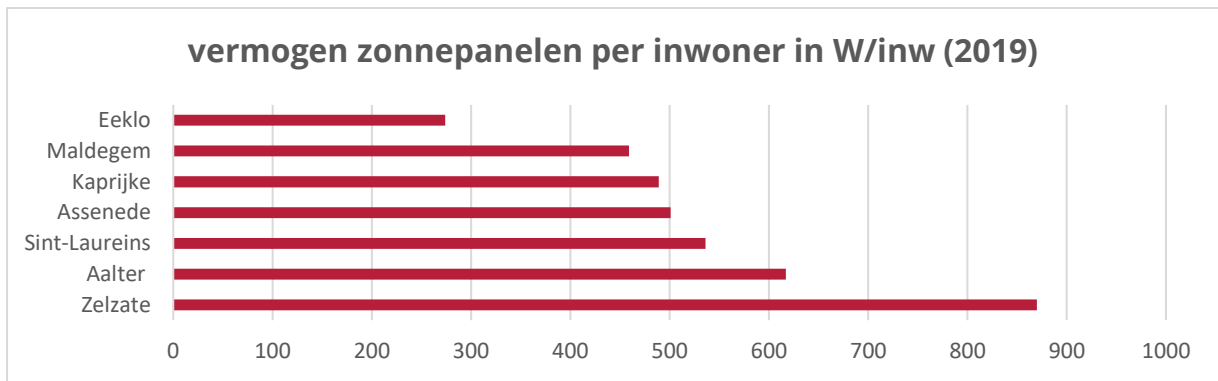
Het lokaal bestuur van Maldegem heeft zich ertoe geëngageerd om tegen 2020 minstens 20% van de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en ondertekende het Europees Burgemeesterconvenant voor Klimaat en Energie. Maldegem beschikt over een **klimaatplan**, Duurzame Energie Actieplan voor Maldegem (SEAP). Dit plan geeft aan hoe Maldegem de komende jaren wil evolueren naar een duurzame gemeente (Maldegem, s.d.). Bovendien maakt Maldegem samen met de dertien andere gemeenten in het Meetjesland, met Veneco en de provincie Oost-Vlaanderen werk van een **Klimaatgezond Meetjesland**. Samen met de inwoners, bedrijven, handelaars, verenigingen en landbouwers in de streek willen de gemeenten een drastische vermindering van de CO2 uitstoot realiseren. Bovendien wil men ook maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatopwarming in de streek te verzachten (Maldegem, 2017a). ¹³

De provincie Oost-Vlaanderen heeft in totaal 165 **windturbines** op haar grondgebied. Hiervan werden er 14 geplaatst in 2018. In heel Vlaanderen zijn er in 2018 36 gebouwd. Deze provincie doet het beter dan de andere provincies: West-Vlaanderen en Antwerpen hebben 115 en 114 windturbines, Limburg 88 en Vlaams-Brabant 24. In Oost-Vlaanderen is er zeker nog ruimte voor meer windturbines, onder andere langs de E34. Maldegem had in 2018 7 windturbines op het grondgebied, dit komt overeen met 680 vermogen/inwoner, in W/inw of 170,11 vermogen Kw/km². Maldegem behoort tot de top 30-gemeenten voor vermogen windturbines per km² in Kw/km² (Radio 2, 2017, 2018; Energiesparen, 2018; 2019). ¹

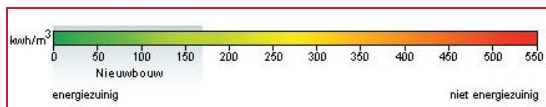
Figuur 83: Vermogen windturbines per km² in het arrondissement (2019) (Energiesparen, 2019).

In Maldegem geeft 22% van de inwoners aan te wonen in een woning met **zonnepanelen** (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018). In totaal zijn er 1.641 installaties of zo'n 69 installaties per 1.000 inwoners. Dit komt overeen met een vermogen van 115 kW/km² of 458 W/inw. In vergelijking met andere gemeenten in het arrondissement scoort Maldegem eerder laag (Energiesparen, 2019a)

Figuur 84: Vermogen zonnepanelen per inwoner in W/inw (2019) (Energiesparen, 2019a)

Slechts 10% van de inwoners wonen in een woning met **zonneboiler**. Meer dan de helft (55%) van de Maldegemmers woont in een woning met een **energiezuinige ketel** (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018). Het gemiddeld kengetal **energieprestatiecertificaten (EPC)** voor bestaande residentiële gebouwen in Maldegem bedraagt 480,41 kWh/m². Hiermee scoren we beter dan gelijkaardige gemeenten in de Belfiuscluster (V3) waar de EPC-waarde 523,95 kWh/m² bedraagt. De energiescore wordt aangeduid op onderstaande kleurenbalk welke in één opslag weergeeft hoe energiezuinig de woningen zijn (EPC deskundigen, 2018). Zowel Maldegem als de gemeenten uit de cluster bevinden zich in de oranje zone op de kleurenbalk, wat duidt op eerder energieverslindende woningen. De nieuwbouwwoningen in de gemeente zijn wel energiezuinig met een gemiddeld E-peil van 74,71 kWh/m² (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016).

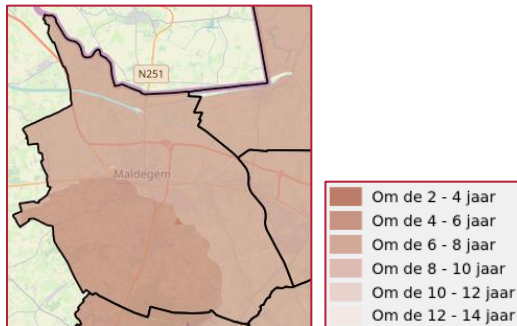
Figuur 85: Kleurenbalk energiescore EPC (EPC deskundigen, 2018).

De totale productie van **hernieuwbare elektriciteit** in 2019 op het grondgebied van Maldegem wordt geschat op **43.846 MWh**. Dit komt overeen met 37,1% van het totale elektriciteitsverbruik op het grondgebied in datzelfde jaar. Dankzij deze lokale groenestroomproductie werd een CO₂-uitstoot vermeden van 9.690 ton CO₂. Dit wordt per energiebron weergegeven in onderstaande tabel (Provincie in cijfers, 2021).

	foto-voltatische zonnepanelen	wind-turbines	waterkracht	warmtekrachtkoppelinginstallaties	overige installaties
2011	5.216,89	33.005,00	0	0	0
2012	6.469,57	33.005,00	0	43,65	0
2013	6.632,64	33.005,00	0	40,01	0
2014	6.793,56	33.005,00	0	43,65	0
2015	7.097,18	33.005,00	0	43,65	0
2016	7.541,45	33.005,00	0	43,65	0
2017	8.377,63	33.005,00	0	43,65	0
2018	9.422,23	33.005,00	0	43,65	0
2019	10.797,42	33.005,00	0	43,65	0

Tabel 7: Evolutie productie hernieuwbare elektriciteit in MWh in Maldegem (2011-2019) (Provincie in cijfers, 2021).

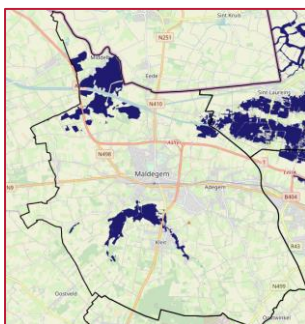
Klimaatverandering leidt in ons land en andere delen van Europa tot toenemende wateroverlast, droogte en te hoge temperaturen om te kunnen leven. Extreme **droogte** die nu eens in de 30 jaar voorkomen zullen tegen 2050 gemiddeld eens in de 6 jaar voorkomen in het Meetjesland. Tegen 2100 zelfs eens per 3 jaar. De kaart hieronder toont aan dat een groot deel van Maldegem om de 2 tot 4 jaar zal lijden onder uitzonderlijke droogte in 2050 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

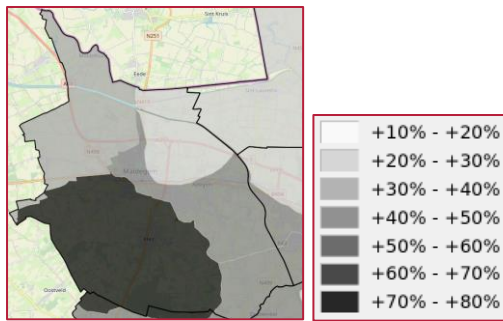
Kaart 10: Uitzonderlijke droogte 2050 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

Door klimaatverandering warmt de aarde op. In het Meetjesland worden er **hogere temperaturen** verwacht in de zomer. Van +1,5°C tot zelfs +6,5°C tegen 2100. In de winter zal er een stijging zijn van +1°C en +4°C. Het aantal dagen met vorst zal afnemen van gemiddeld 36 dagen per jaar in het Meetjesland tot zo'n 15 dagen in 2100. Het Meetjesland kent op dit ogenblik 1 à 2 hittegolven per jaar. De klimaatverandering zal aanleiding geven tot een toename van 3 à 4 hittegolven per jaar tegen 2100. Het aantal hittegolfdagen per jaar in Maldegem zullen in 2100 gemiddeld schommelen tussen de 42 en 70 dagen (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

In de toekomst zal er meer **neerslag** vallen tijdens de wintermaanden. Dit zal niet alleen leiden tot meer overstromingen, maar ook de overstroomde oppervlakte zal toenemen. Een rivieroverstroming die nu om de 10 jaar voorkomt, zet zo'n 700 hectare in het Meetjesland blank. Tegen 2100 kan een overstroming met dezelfde terugkeerperiode 2.660 hectare onder water zetten. Bovendien kunnen korte en hevige buien leiden tot rioleringsoverstromingen. Het overgrote deel van de overstroomde oppervlakte in het Meetjesland bestaat uit landbouwpercelen. Als gevolg van meer neerslag in de winter zullen ook de debieten in de rivieren stijgen. Onderstaande kaart (kaart 10) toont de toename in piekdebieten (maximale rivierdebieten) per stroomgebied in 2100 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

Kaart 11: Overstromingsgevoelige gebieden 2100 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

Kaart 12: Toename piekdebieten waterlopen 2100 (Klimaatbestendig Meetjesland, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

*De klimaatverandering treft elk land in elk continent. Burgers moeten zich bewust worden van manieren van klimaatadaptatie. Het lokaal bestuur dient actie te ondernemen om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Zorg voor **samenwerking en dialoog met burgers** om draagvlak te creëren voor het uitvoeren van de lokale*

*klimaatplannen. Installeer **ledverlichting**. Het laat niet alleen toe om de energieconsumptie drastisch te verlagen, dit zorgt ook voor een kwalitatieve belichting die bijdraagt tot een groter comfort van de weggebruiker. Kleine- en middelgrote windmolens kunnen ingezet worden voor energieproductie nabij gemeentelijke gebouwen, zoals bijvoorbeeld de sporthal of het zwembad.*

3. Afval & kringloopgoederen

In 2016 produceerden de Maldegemnaren 146,1 kg restafval per inwoner, het gemiddelde van de inwoners in de Belfiuscluster bedraagt 134,8 kg per inwoner. Het overgrote deel (83%) van de Maldegemnaren is tevreden over de **huisvuilvoorzieningen** in de gemeente (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018; 2018).

De Maldegemnaren geven aan af en toe last te hebben van **zwerfvuil en sluikstort** in de buurt. Zo'n 32% van de inwoners geeft zelf aan vaak tot altijd last te hebben van zwerfvuil in de buurt (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018).

Om het sluikstorten aan te pakken stapte het gemeentebestuur van Maldegem mee in het cameraproject van IVM (Intergemeentelijke opdracht houdende vereniging voor huisvuilverwerking Meetjesland). Dit is een samenwerking tussen IVM, het gemeentebestuur, de provinciaal sanctionerend ambtenaar en de lokale politie Maldegem voor de handhaving van zwerfvuil en sluikstort. IVM kocht in eerste instantie 2 **verplaatsbare camera's** aan die tijdens de zomer 2018 uitgebreid werden getest. Sinds september 2018 werden effectief GAS-PV's opgesteld bij vastgestelde overtredingen. Maldegem was de eerste gemeente waar de camera's werden ingezet. Het is de bedoeling om het aantal camera's uit te breiden tot 20 camera's die kunnen ingezet worden in de verschillende deelnemende Meetjeslandse gemeenten. In eerste instantie wordt gefocust op de handhaving van sluikstort bij de 20 **glascontainers** op het grondgebied Maldegem. Voor de maanden september en oktober 2018 werden 31 vaststellingen gedaan door IVM, waarvan 28 overtreders werden geïdentificeerd door de politie (Seymourtier, 2018; Maldegem, s.d.a.; Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018; Dienst Veiligheid, 2018).

De gemeente Maldegem beschikt over een **recyclagepark** in de Steenhouwerslaan. Tot voor kort konden niet alleen de inwoners van Maldegem, maar ook de inwoners van Knesselare er terecht met hun afval. Er zijn twee zones in het park, een betalende en een gratis zone. In deze laatste zone kan men terecht met onder meer papier en karton, oude metalen, batterijen en textiel. Tuin-, houtafval, grofvuil en dergelijke meer kan

gerecycleerd worden in de betalende zone waar een tarief op wordt betaald op basis van de aangeleverde hoeveelheid (Maldegem, s.d.a.).

Er werd 380.230 kg **brandbaar grofvuil** en 1.927.408 kg **groenafval** afgeleverd in 2016. In hetzelfde jaar telde het recyclagepark zo'n 43.396 **bezoekers**, waarvan 41.585 uit Maldegem en 1.811 uit Knesselare. Door de fusie van gemeenten Aalter en Knesselare kunnen de inwoners van Knesselare terecht in het recyclagepark van Aalter vanaf januari 2019. Toch kunnen de inwoners van Knesselare nog tot zeker 30 juni 2021 gebruik maken van het recyclagepark (Maldegem, s.d.a.; Van Vynckt & Verhoestraete, 2017).

De gemeente kent ook drie **composteerplaatsen** waar inwoners die geen tuin hebben terecht kunnen met hun groente- en tuinafval. Dit kan op de composteerplaats De Papaver (Adegem), de composteerplaats Sint-Annapark en de composteerplaats aan de KUMA. Bovendien kan je ook gratis compost afhalen op het recyclagepark van de gemeente (Maldegem, s.d.a.).

Uitdagingen voor de toekomst:

*Tegen 2050 zullen we met 9,7 miljard mensen op de aardbol leven. Dit wel zeggen dat de consumptie en de productie zal verhogen en dat de druk op het klimaat en natuurlijke grondstoffen zal vergroten. De oplossing hiervoor is een transitie naar een **circulaire economie**, waarbij niet alles langer weggegooid wordt, maar waar afval de grondstof wordt.*

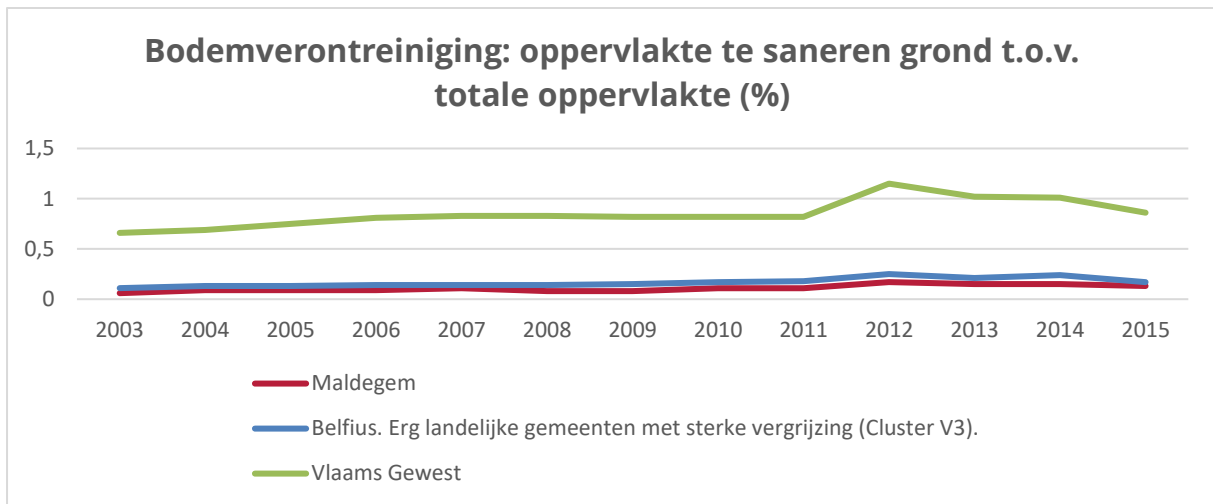
Circulaire economie gaat niet alleen over recycleren, maar ook over het fundamenteel herdenken van producten en systemen. Blijf als lokaal bestuur inzetten op het sensibiliseren van de burgers voor het voorkomen van afval, voor het scheiden van afval en voor het tegengaan van zwerfvuil.

4. Natuur & milieu

Uit een studie van het studie bureau M.A.S. (2017) blijkt dat het milieu de voornaamste bezorgdheid is van een grote meerderheid (81%) van de Belgen. Dit meer nog dan terrorisme, gezondheidsproblemen, armoede of sociale uitsluiting. 78% van de respondenten maakt zich zorgen over klimaatsverandering.

De gemeente Maldegem beschikte in 2011 over 574 ha **bos** ofwel 6% van de totale oppervlakte van de gemeente (Ademloos, 2011). In 2017 is 88% van de inwoners van mening dat er voldoende aanbod aan groen is in de gemeente. 8% van de inwoners vindt op minder dan 800 meter van zijn woonplaats een gezonde dosis (wijk)groen, zoals bijvoorbeeld een park. De helft van de Maldegemmers heeft het afgelopen jaar meer dan 12 keer een bos, park of groenzone in de gemeente bezocht. 86% van de inwoners is tevreden van de natuur- en groenvoorzieningen in de buurt (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018; Abbeloos, Boeykens & Stevens, s.d.).

Maldegem scoort goed op het vlak van **bodemverontreiniging**, slechts 0,13% van de totale oppervlakte van de gemeente is te saneren oppervlakte. Dit percentage komt ongeveer overeen met de Belfiscluster (V3). Op Vlaams niveau is de bodemverontreiniging een stuk groter: de te saneren grond ten opzichte van het totaal oppervlakte bedraagt 0,86%. Op elk niveau is een dalende trend op te merken sinds het hoogtepunt van 2012 (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016).

Figuur 86: Bodemverontreiniging (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016).

Maldegem scoort goed op het vlak van de huidige **rioleringsgraad** of de verhouding van het aantal gerioleerde inwoners ten opzichte van het totaal aantal inwoners in de gemeente. De huidige rioleringsgraad bedraagt namelijk 73,84%. De verhouding van de totaal aantal op rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) aangesloten inwoners ten opzichte van het totaal aantal inwoners in de gemeente bedraagt 72,41% (**zuiveringsgraad**). Maldegem doet het na Aalter en Eeklo beter dan andere omliggende gemeenten uit de Belfiuscluster (V8) (Vlaamse Milieumaatschappij, 2019). ⁶

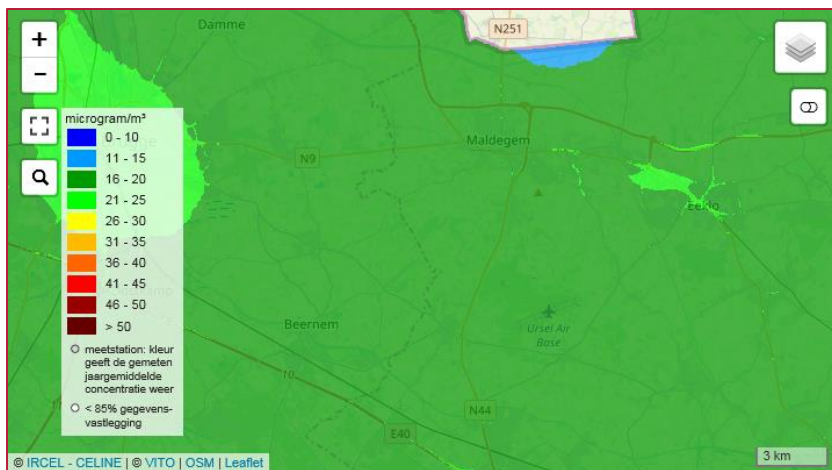
gemeente	rioleringsgraad huidig
Eeklo	95%
Lievegem	79%
Aalter	76%
Maldegem	74%
Sint-Laureins	59%

Tabel 8: Vergelijking huidige rioleringsgraad buurgemeenten (VMM, 2019).

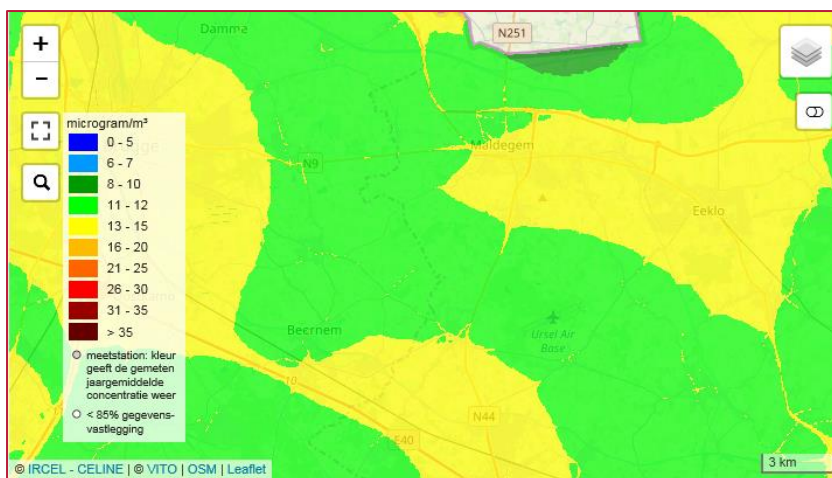
gemeente	zuiveringsgraad huidig
Eeklo	95%
Lievegem	79%
Aalter	75%
Maldegem	72%
Sint-Laureins	59%

Tabel 9: Vergelijking huidige zuiveringsgraad buurgemeenten (VMM, 2019).

Onderstaande kaarten geven een beoordeling van de **luchtkwaliteit** in Maldegem weer (jaargemiddelde in 2017). **Fijn stof** bestaat uit zeer kleine deeltjes die aanwezig zijn in de lucht. Er wordt meestal gesproken over PM10 en PM2,5. Dat staat voor deeltjes die kleiner zijn dan 10 of 2,5 micrometer. Doordat deze zo klein zijn kunnen ze diep doordringen in de longen en schadelijk zijn voor de gezondheid. Maldegem scoort beter op PM10 dan op PM2,5 (Vlaams Milieumaatschappij, s.d.). ¹⁶

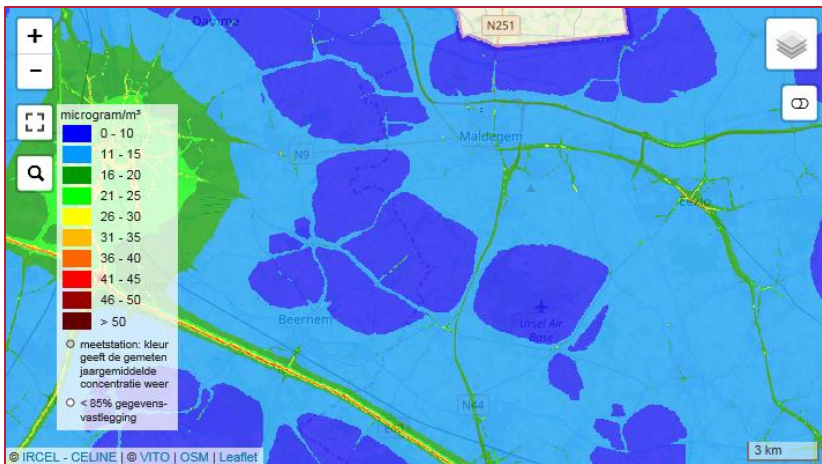

Kaart 13: Fijnstof PM10 (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a).

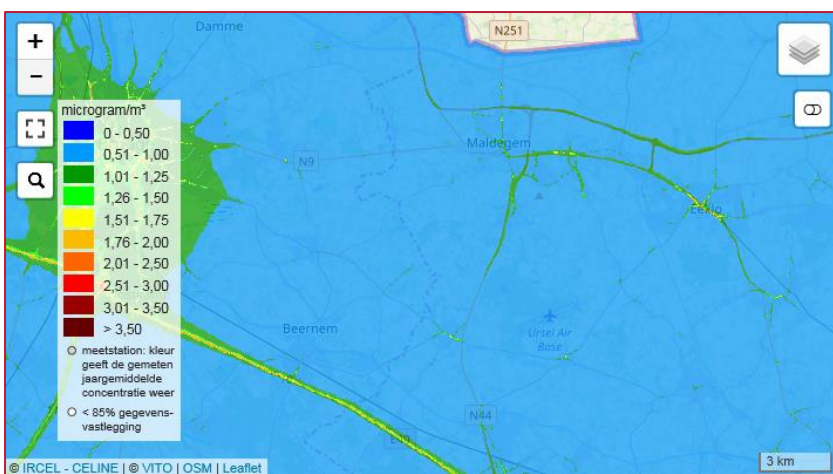

Kaart 14: Fijnstof PM2,5 (Vlaamse milieumaatschappij, s.d.a).

Bij verbrandingsprocessen op hoge temperaturen ontstaan nieuwe gassen. Wanneer deze gassen bestaan uit de elementen stikstof (N) en zuurstof (O) dan spreken we over de stikstofdioxiden (NO). De drie belangrijkste bronnen zijn: verkeer, industrie en land- en tuinbouw. **Stikstofdioxide (NO₂)** is een van de belangrijkste stikstofdioxiden. Het is een bruinrood giftig gas dat slecht ruikt en irriteert. In Maldegem ligt deze waarde onder de Wereldgezondheidsorganisatie(WHO)-advieswaarde van 40 microgram/m³. Voor wat betreft het roet in de lucht in Maldegem zijn er enkele grotere concentraties op te merken gesitueerd rond de grote invalswegen (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.).

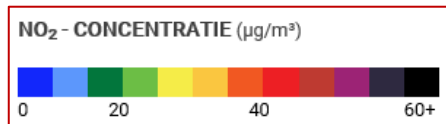
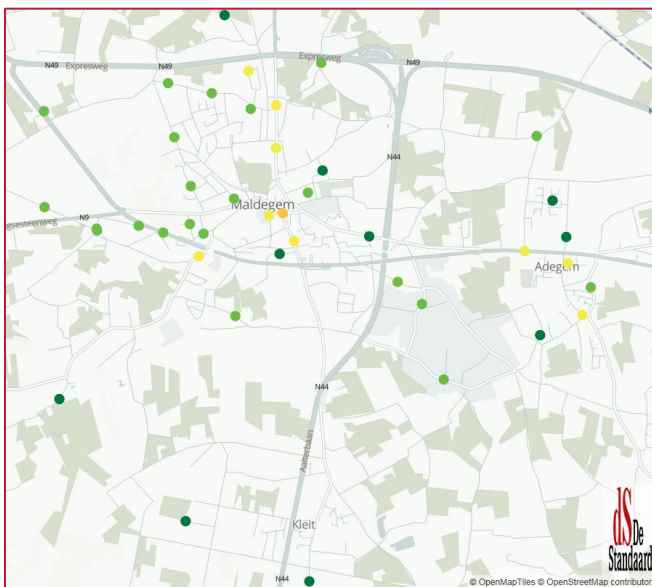
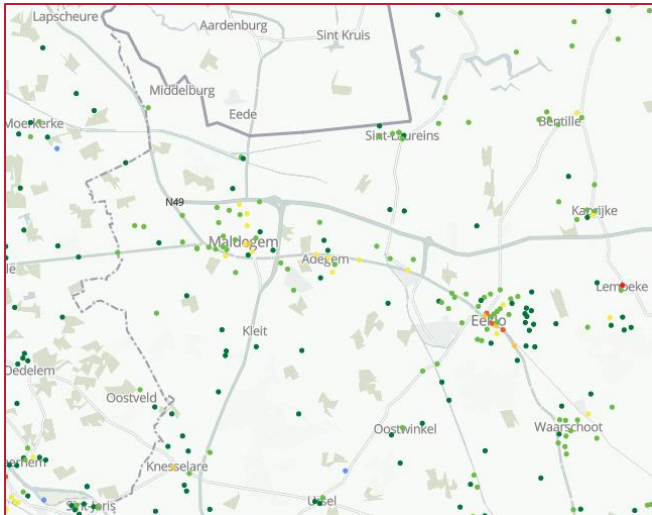

Kaart 15: Stikstofdioxide NO2 (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a.).

Kaart 16: Roet (Black carbon) (Vlaamse Milieumaatschappij, s.d.a.).

CurieuzeNeuzen Vlaanderen is een wetenschappelijk onderzoek waarbij de bevolking de handen uit de mouwen steekt om de luchtkwaliteit in kaart te brengen. Meer dan 20.000 gezinnen, bedrijven, verenigingen en scholen kregen de kans om de luchtkwaliteit te meten. Gedurende de maand mei in 2018 werd de concentratie stikstofdioxide (NO₂) in de lucht gemeten. Onderstaande kaart geeft een overzicht van de metingen in de gemeente Maldegem. Op het eerste zicht scoort Maldegem goed, met voornamelijk groene en gele stippen, een concentratie die wisselt tussen de 15 µg/m³ en de 30 µg/m³. Dit is beter dan de advieswaarde van de WHO van 40 µg/m³. Daarnaast hanteert de WHO ook een “drempelwaarde” van 20µg/m³. Vanaf dan treden er gezondheidseffecten op. De gele stippen op de kaart wijzen hierop. Vooral het verkeersvolume, de doorstroming en de het start-en-stopverkeer aan lichten en rotondes spelen een belangrijke rol hierin (Renson, 2018).

Kaart 17: Kaarten Curieuzeneuzen Vlaanderen (De Standaard, 2018).

Uitdagingen voor de toekomst:

Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van **ecosystemen**, beheer bossen duurzaam en roep het verlies aan **biodiversiteit** een halt toe. Dit is een korte samenvatting van waar de 15de duurzame ontwikkelingsdoelstelling naar streeft. Niet alleen het leven op het land, maar ook het leven in het water is van belang. Stimuleer als lokaal bestuur de bedrijven om in te zetten op **duurzaam afvalwaterbeheer**. Sensibiliseer de burgers over het gebruik van **microplastiek** in het dagelijkse leven dat terecht komt in het afvalwater. Zorg voor schoon water en sanitair. Pas de rioleringen aan volgens de Europese normen, hergebruik regenwater in gemeentelijke gebouwen en maak ruimte om water te bufferen. Pak de luchtvervuiling in de gemeente aan want hierdoor

leven we gemiddeld een jaar minder lang. De WHO waarschuwt in een nieuw rapport dat na luchtvervuiling, **geluidshinder** het meest gezonde levensjaren eist. Gemotoriseerd verkeer heeft hierin een belangrijk aandeel. Voor het eerst heeft de WHO het ook over het geluid dat door allerlei ontspanningsactiviteiten en **windturbines** wordt veroorzaakt. De blootstelling aan dat geluid zou volgens de WHO-richtlijnen overdag niet boven de 45 decibel mogen uitkomen. Lawaaihinder kan leiden tot stress, slaapproblemen en hart- en vaatziekten (De Standaard, 2018a.).

SAMENVATTING

- 24% van de Maldegemnaren heeft veel vertrouwen in het gemeentebestuur
- 79% van de Maldegemnaren is tevreden over de gemeente
- Maldegem kent een schuld van € 609 per inwoner, dit is lager dan de schuld van de buurgemeenten.
- De totale uitgaven per inwoner bedragen € 1572 (2022)
- De totale ontvangsten per inwoner bedragen € 1736 (2021)
- Uit het gemeentefonds ontving Maldegem € 286,12 per inwoner (2022)
- Stijgende pensioenlasten en responsabiliseringsbijdrage
- Bestuurlijke samenwerking voornamelijk met Eeklo, Sint-Laureins en het Meetjesland
- Fusiegolf in het Meetjesland
- 67% van de Maldegemnaren is fier op de gemeente

Gemeentefonds 2020:

- Fiscale draagkracht:
 - Maldegem krijgt € 139,29/inw. – Vlaams gemiddelde: € 125,74/inw.
 - Van hoog naar laag staat Maldegem op 95ste plaats van 300 gemeenten
 - Fiscale draagkracht weegt 55,35% door in totaal ontvangen bedrag GF
 - Geen afname GF wegens te lage OOV

Beleidsvragen:

- Hoe komen we tegemoet aan de stijgende pensioenlasten en responsabiliseringsbijdrage?
- Hoe kunnen we voor een grotere bestuurskracht zorgen?
- Hoe kunnen we de lage APB ontvangsten opvangen?
- Hoe kunnen we inspelen op de groei van burgerinitiatieven?
- Moet de fiscaliteit herbekeken worden, moet hier andere accenten gelegd worden?
- Moet inzake intergemeentelijke samenwerkingsverbanden meer provinciegrens-overschrijdend gewerkt worden?
- Kan een fusie nagestreefd worden om de Maldegemse bestuurskracht te verhogen?

6. Politiek & bestuurskracht

1. Lokaal bestuur Maldegem

Het lokaal bestuur van Maldegem bestaat enerzijds uit het **Gemeentebestuur Maldegem** en anderzijds uit **het OCMW Maldegem**. Met de inwerkingtreding van het Decreet Lokaal Bestuur is er sprake van de integratie van de gemeente en het OCMW. De twee organen blijven wel nog steeds twee aparte rechtspersonen. ¹⁶ ¹⁷

De organen van het gemeentebestuur en OCMW lopen gelijk. Zo is de gemeenteraad (GR) gelijk aan de raad voor maatschappelijk welzijn (RMW) en het college van burgemeester en schepenen (CBS) aan het vast bureau (VB). De voorzitter van de gemeenteraad is tevens de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De Maldegemse gemeente- en OCMW-raad bestaat uit 27 raadsleden, verdeeld over zes fracties. Het college van burgemeester en schepenen, respectievelijk het vast bureau, bestaat uit de burgemeester, zes schepenen en de algemeen directeur.

naam	hoedanigheid	lijst
De Ceuninck Koenraad	burgemeester	CD&V
De Jeager Marten	Voorzitter raad	CD&V
Lammertyn Annelies	schepen	CD&V
Taeldeman Valerie	schepen	CD&V
Gobeyn Anneke	raadslid	CD&V
Decuyper Leandra	fractieleider	CD&V
Hebbrecht Ineke	raadslid	CD&V
Van Hecke Peter T.	schepen	Ons Dorp
Maenhout Nicole	schepen	N-VA
Vannevel Danny	schepen	N-VA
De Metsenaere Jan	raadslid	N-VA
De Smet Cedric	fractieleider	N-VA
Standaert Stefaan	schepen	Groen
Lateste Dino	fractieleider	Groen
Van Hulle Bart	raadslid	Open vld
Van Landschoot Jason	raadslid	Open vld
Van De Putte Evelien	raadslid	Open vld
Van Landschoot Kiran	raadslid	Open vld
De Baets Cindy	raadslid	Open vld
Deprest Henk	raadslid	Onafhankelijk
Willems Eva	raadslid	Open vld
Swyngedouw Wim	Fractieleider	Open vld
Heyndriks Stefaan	Fractieleider	De Merlaan
Versluys Hilde	raadslid	De Merlaan
Verplaetse Christine	raadslid	De Merlaan
Van Hecke Peter E.	raadslid	onafhankelijk
De Groote Timothy	fractieleider	Vlaams Belang

Tabel 10: Raadsleden gemeente- & OCMW-raad 2019-2024

2. Autonomo Gemeentebedrijf

De gemeente Maldegem heeft een autonoom gemeentebedrijf (AGB). Een AGB heeft eigen rechtspersoonlijkheid en is belast met beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang. Het AGB van Maldegem staat in voor de exploitatie van de gemeentelijke sportinfrastructuur, de uitbating van het Sint-Annazwembad, de uitbating van sporthal Meos en de organisatie van Parkcross Maldegem (Maldegem, s.d.b.).

3. Adviesraden

Adviesraden geven het gemeentebestuur advies over specifieke beleidsdomeinen. In Maldegem zijn volgende adviesraden aanwezig (Maldegem, s.d.f.). In mei 2020 werd er een nieuw reglement goedgekeurd in de gemeenteraad, waarbij de regels voor de adviesraden hervormd werden en waarbij een nieuw adviesorgaan het licht zag: de Wijzeraad. De Wijzeraad is een overkoepelend adviesorgaan, waarin vertegenwoordigers van de verschillende sectorale adviesraden zetelen. Voortaan zal het gemeentebestuur zijn adviesvragen richten aan het overkoepelend orgaan. De functie van de Wijzeraad is om de adviesraden te bevragen en tot één gebundeld advies te komen.

Adviesraden
Landbouwadvisoraad
Jeugdadviesraad
Sportadviesraad
Mondiale Adviesraad Maldegem
Cultuuradviesraad
Milieuadviesraad
Seniorenadviesraad
Economische adviesraad

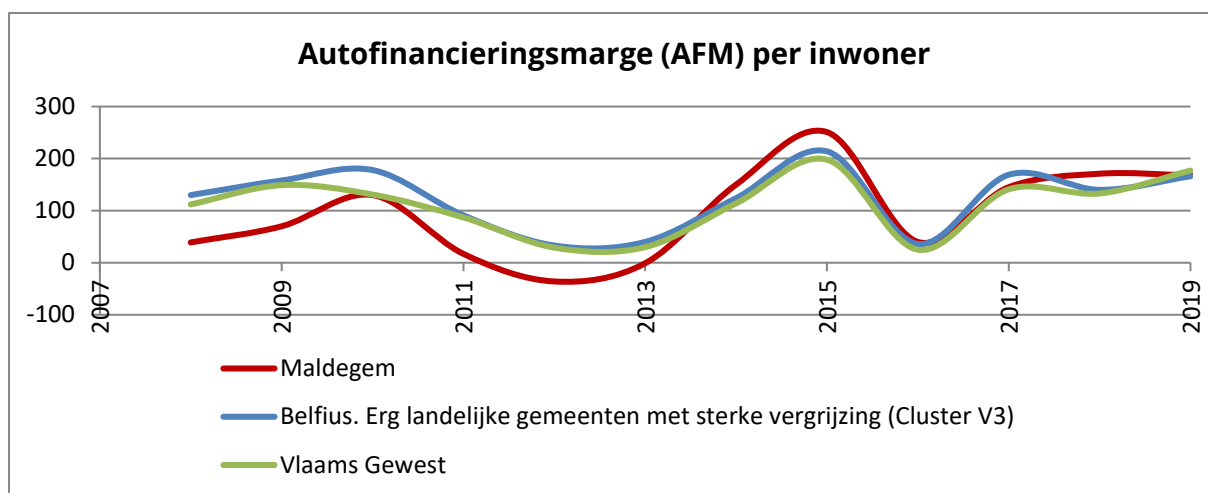
Tabel 11: Adviesraden Maldegem (Maldegem, s.d.f.).

4. Bestuurskracht

In 2021 heft Maldegem 6,9% aanvullende personenbelasting (APB) en 1039 opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV). Dit houdt geen wijziging in tegenover 2020. Daarmee betaalde de Maldegemnaar in 2021 gemiddeld minder APB (Vlaams gemiddelde 7,19%) en meer OOV (Vlaams gemiddelde 896,54) dan in de rest van Vlaanderen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021a).

De gemeente Maldegem kende in 2014 nog een **schuld** van € 961 per inwoner (een totaal van € 22 222 209). In 2019 kende Maldegem een schuld van € 625 per persoon. De financiële schuld in de Belfiuscluster (V8) bedraagt €877 per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2021).

Het is van belang om de schulden van het lokaal bestuur in ruimere context te bekijken. Het voornaamste is dat het lokaal bestuur over voldoende terugbetalingscapaciteit beschikt. De gemeente en het OCMW moeten instaat zijn om uit de normale exploitatie voldoende middelen over te houden om de rente en aflossingen te kunnen dragen. De **autofinancieringsmarge (AFM)** moet met andere woorden positief zijn. In de gemeente Maldegem bedraagt deze in 2021 94 euro per inwoner. Dit betekent dat het bestuur meer middelen genereert dan nodig, om de leningen terug te betalen. De AFM is sterk gedaald ten opzichte van 2020.

Figuur 87: Autofinancieringsmarge (AFM) gemeente Maldegem per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, s.d.).

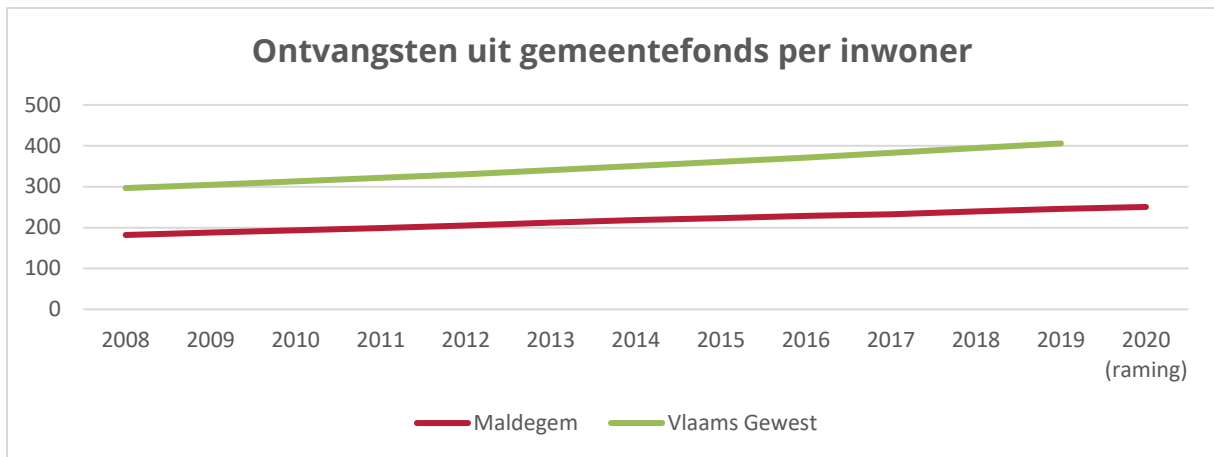
De totale uitgaven per inwoner in 2021 bedroegen in de gemeente Maldegem €1572,19 per inwoner, de totale ontvangsten per inwoner €1505,22. Zowel de uitgaven als de ontvangsten liggen daarmee lager dan gemiddeld in de Belfiuscluster (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020)

In 2019 bedraagt het **gecumuleerd budgettair resultaat** van de gemeente €12,5 miljoen. Dit is het verschil tussen de ontvangsten en uitgaven van het boekjaar aangevuld met het overgedragen saldo van het vorige jaar. Het is het hoogste resultaat in de afgelopen zes jaar. **Voor 2020 wordt het resultaat geraamd op €9,7 miljoen.** (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020)

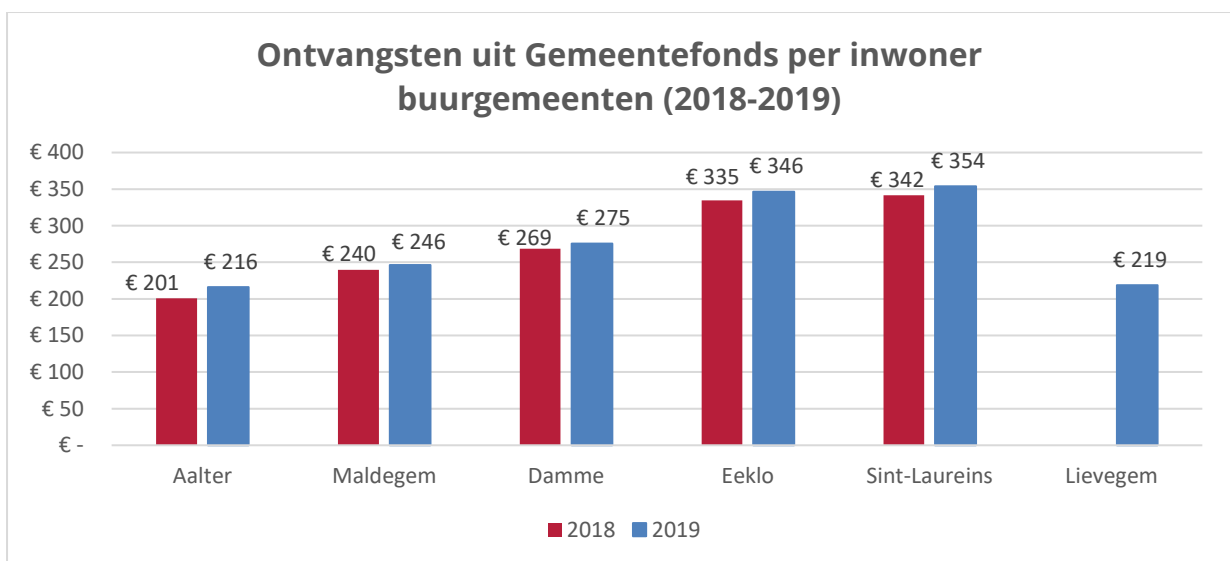
Gemeenten halen een groot deel van hun financiering uit het **Gemeentefonds**³. Het Gemeentefonds is een Vlaamse subsidie dat wordt verdeeld over de gemeenten en steden op basis van verschillende maatstaven.

Maldegem kreeg in 2021 € 6.265.685 of € 286,12 per inwoner uit het gemeentefonds. Dit is minder dan het Vlaamse gemiddelde (€ 493,30) en de Belfiuscluster (€318,72). In vergelijking met de buurgemeenten krijgt Maldegem minder dan Eeklo, Damme en Aalter, maar meer dan Sint-Laureins. Van hoog naar laag stond Maldegem in bedrag per inwoner op de 109 ste plaats op 300 gemeenten (VMSG, 2019). Maldegem kreeg er tussen 2002 en 2019 68,73% gemeentefonds bij. Dat is minder dan het Vlaams gemiddelde (+83,73%) en minder dan de mediaan (+78,71%). Van hoog naar laag staat Maldegem voor de groei 2002-2017 op de 198 ste plaats. Per inwoner steeg het gemeentefonds voor Maldegem tussen 2002-2019 met 56,71%, tegenover een Vlaams gemiddelde van 66,53%. De mediaan bedraagt 64,01%. Van hoog naar laag staat Maldegem hier op de 180 ste plaats. In 2002 had Maldegem een aandeel van 0,238% van de toenmalige fondsen. Dat aandeel was in 2019 gedaald naar 0,219% (VMSG, 2020).

³ Meer informatie inzake het Gemeentefonds is te vinden in de bijlage.

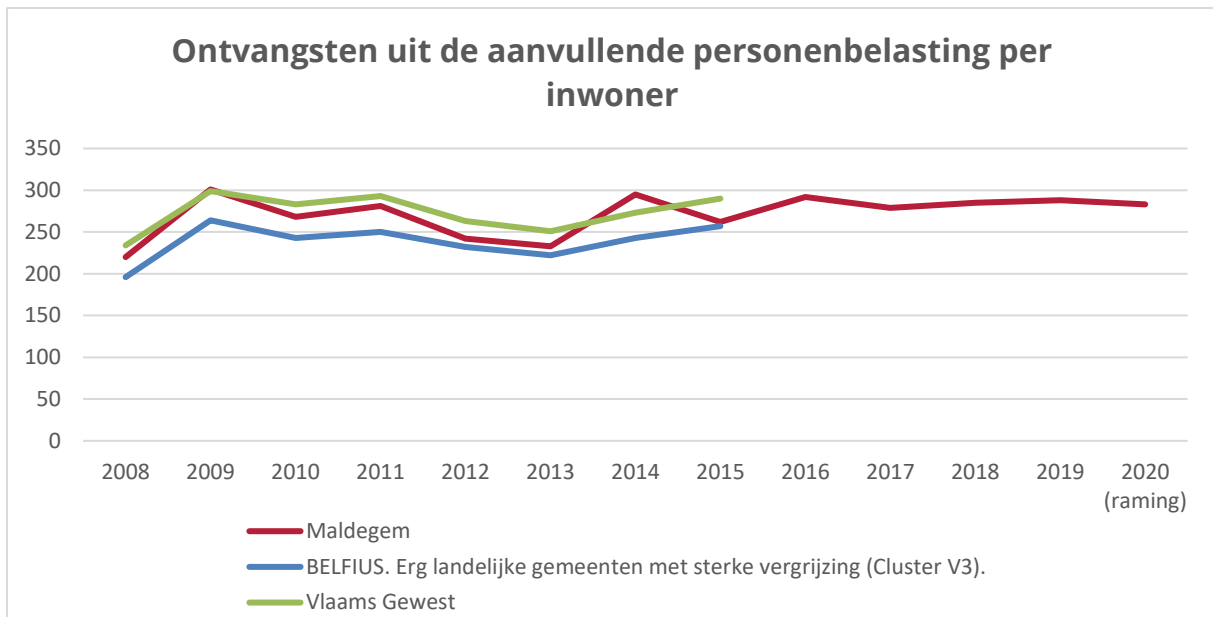

Figuur 88: Ontvangsten gemeentefonds per inwoner (VWSG, 2020).

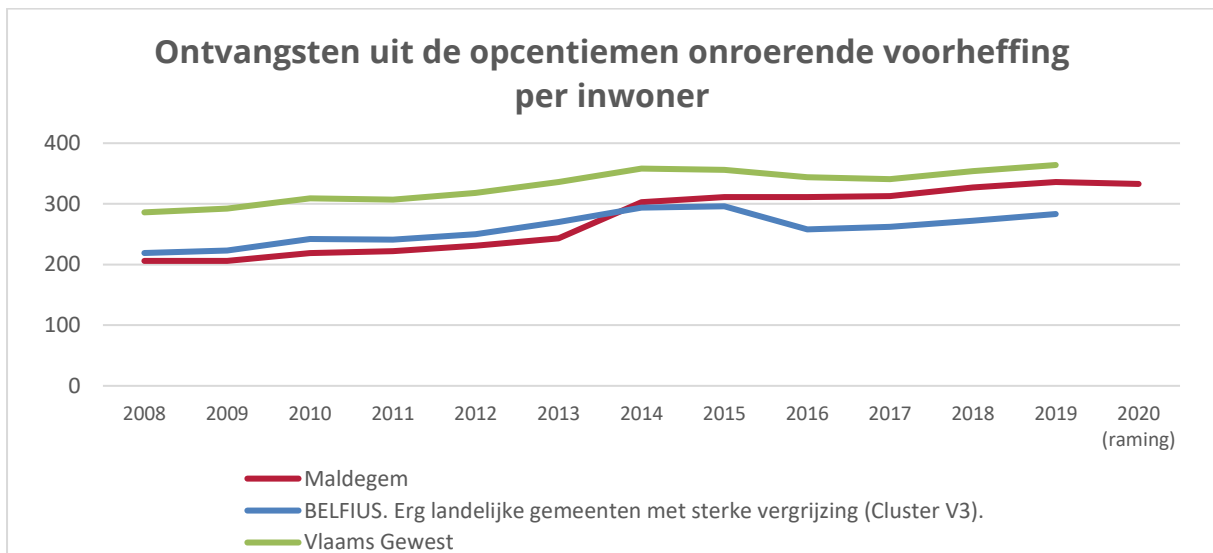
Figuur 89: Ontvangsten uit Gemeentefonds per inwoner (buurgemeenten) (VWSG, 2019).

De aanvullende personenbelasting kende in 2021 een aanslagvoet van 6,9%. De aanslagvoet van de opcentiemen op de onroerende voorheffing bedraagt in 2021 1039. Zowel de aanvullende personenbelasting als de opcentiemen op de onroerende voorheffing liggen hoger dan gemiddeld in vergelijking met andere gemeenten uit de Belfiuscluster (V8). Naast de aanslagvoet van de aanvullende personenbelasting is het ook van belang om te kijken naar de waarde van de opbrengst van de aanvullende personenbelasting. Eenzelfde aanslagvoet kan in de ene gemeente meer opbrengen dan in een andere gemeente, met een ander samenstelling van de bevolking. In 2021 ontving Maldegem € 280,42 per inwoner uit de aanvullende personenbelasting. Dit is gelijkaardig aan wat de gemeenten uit de Belfiuscluster (V3) ontvangen (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). In 2022 worden deze ontvangsten geraamd op €6.652.833, wat neerkomt op €272 per inwoner.

Figuur 90: Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).

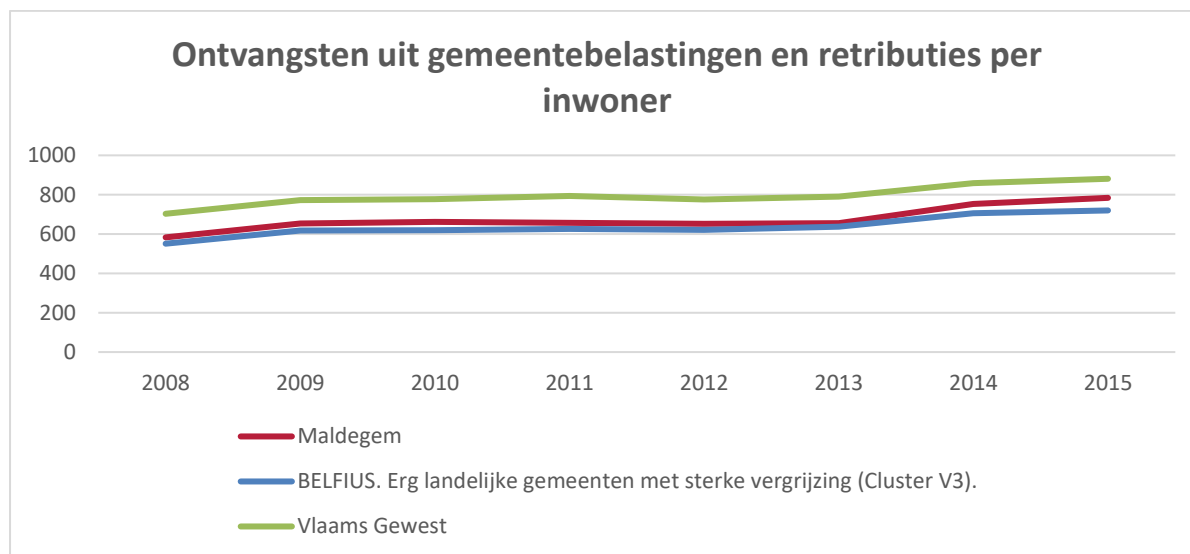
De aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing bedraagt 1039 opcentiemen en vormt samen met de aanvullende personenbelasting de belangrijkste gemeentelijke belastingen. Deze opcentiemen liggen lager dan de Belfiusculster (V3) en een pak hoger dan het Vlaams gewest. Net zoals bij de aanvullende personenbelasting is het ook hier van belang om bij de waarde van de opbrengst van de opcentiemen op de onroerende voorheffing stil te staan. De ontvangsten liggen voor Maldegem hoger in vergelijking met de Belfiuscluster (V3) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2022). In 2022 worden deze ontvangsten geraamd op €8.355.138,25, wat neerkomt op €342,30 OOV per inwoner.

Figuur 91: Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2020).

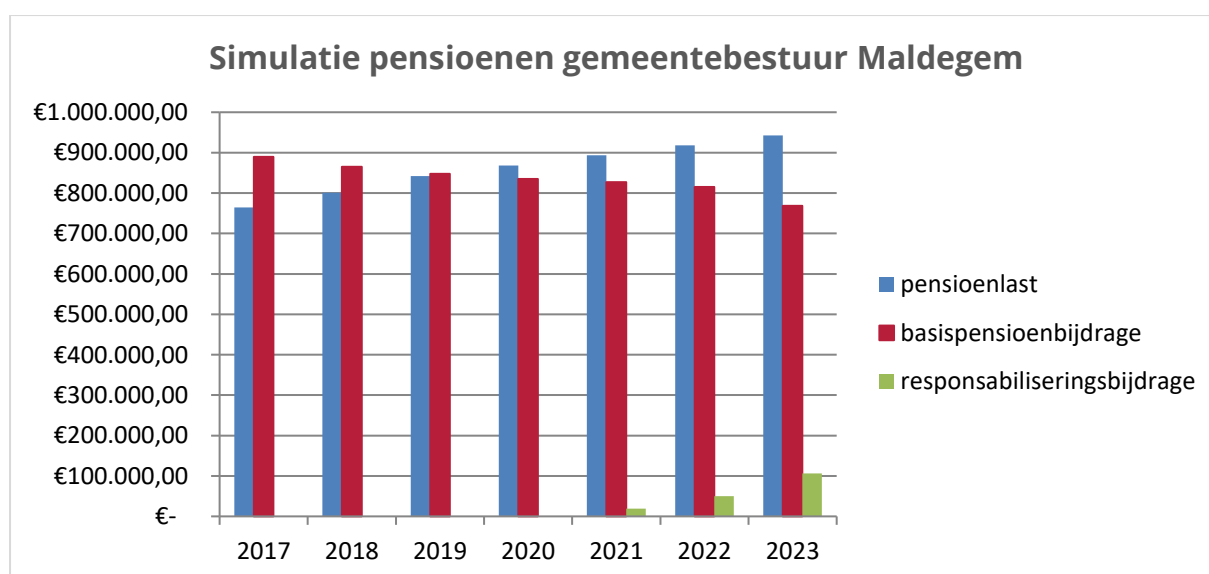
De gemeente heft naast de opcentiemen onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting nog andere **gemeentebelastingen en retributies**. Sinds 2013 is er een opmerkelijke stijging van de ontvangsten van deze belastingen waarneembaar. Maldegem ontvangt bovendien meer gemeentebelastingen en retributies per inwoner dan de Belfiuscluster (V3) (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2017).

In 2019 ontving Maldegem €17.906.199 uit gemeentebelasting en retributies. Per inwoner geeft dit een resultaat van €746.

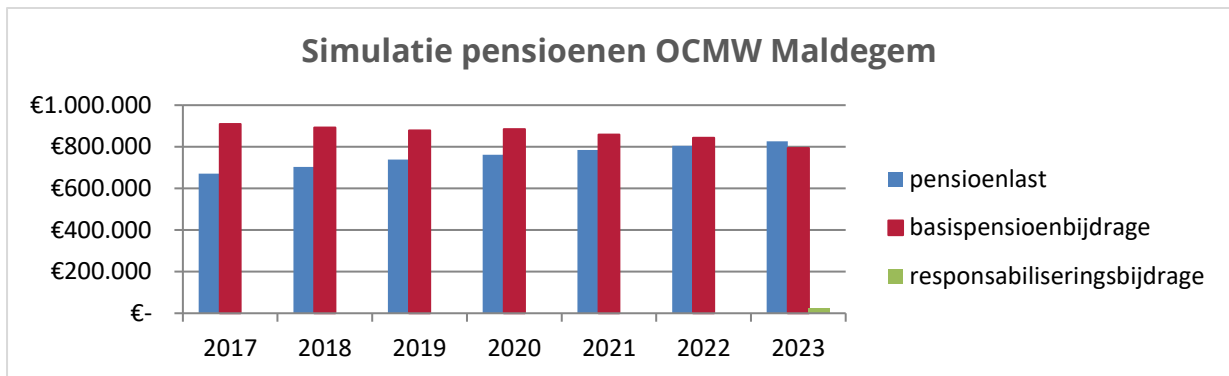

Figuur 92: Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies per inwoner (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2018).

Een van de belangrijkste uitdagingen voor het lokaal bestuur is de verwachte groei van de **pensioenlasten**. De laatste jaren kennen de lokale besturen sterk stijgende pensioenlasten (+6 % per jaar). Er wordt zelfs een verdubbeling van de uitgaven voor de **responsabiliseringsbijdrage** tegen 2023 verwacht (Gilot, 2018). De responsabiliseringsbijdrage is de extra factuur die een lokaal bestuur betaalt wanneer de pensioenlast van zijn gepensioneerde ambtenaren (ex-statutaire) groter is dan de basispensioenbijdrage die het bestuur voor dat jaar betaalt (Leroy, 2018). Het gemeentebestuur van Maldegem zal in 2020 een eerste responsabiliseringsbijdrage van € 1108 betalen, in 2023 zal dat al € 105 899 zijn. Het OCMW van Maldegem betaalt vanaf 2023 een bijdrage van € 23 924 (FOD Beleid en Organisatie, 2018; 2018a).

Figuur 93: Simulatie pensioenen gemeentebestuur Maldegem (FOD Beleid en Organisatie, 2018).

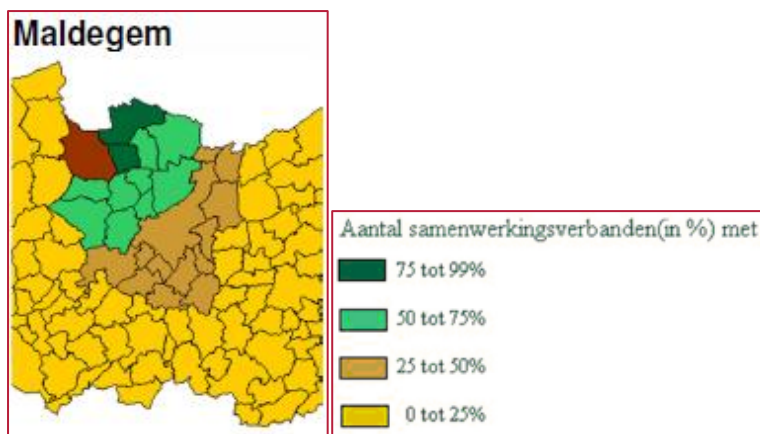
Figuur 94: Simulatie pensioenen OCMW Maldegem (FOD Beleid en Organisatie, 2018a).

Het gemeentebestuur Maldegem heeft 7,27 voltijdse equivalenten per 1000 inwoners tewerkgesteld. In Eeklo werken 8,96 voltijds equivalenten per 1000 inwoners, in Damme 7,26, in Aalter 7,49 en in Knesselare 6,8. De kustgemeenten, grootsteden en centrumsteden zijn de gemeenten met het hoogste aandeel voltijdse equivalenten per 1 000 inwoners (Statistiek Vlaanderen, s.d.a.).

5. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Maldegem kent verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Uit een studie van het Agentschap Binnenlands Bestuur (2012) blijkt dat de bestuurlijke samenwerking in Maldegem voornamelijk plaatsvindt met Eeklo, Sint-Laureins en het Meetjesland (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2012).

Ondertussen zijn er wel enkele samenwerkingsverbanden stopgezet. ¹⁶¹⁷

Kaart 18: Cartografische clusteranalyse (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2012).

6. Fusie van gemeenten

De Vlaamse Regering moedigt gemeenten aan om vrijwillig te fusioneren aan de hand van stimuleringsinitiatieven voor gemeenten die wensen samen te smelten op 1 januari 2019. In het Meetjesland fuseerden de twee gemeenten Aalter en Knesselare tot de nieuwe gemeente Aalter. De fusiegemeente Lievegem bevat vanaf 2019 de gemeenten Waarschoot, Lovendegem en Zomergem bevatten. Er vonden ook fusiesprekken plaats tussen de gemeente Maldegem en Damme, maar uiteindelijk werd beslist om niet met elkaar samen te smelten. ¹⁷

In tijden van onder andere een sterkere vergrijzing, minder inkomsten en een grotere autonomie zorgt een fusie van gemeenten voor een grotere bestuurskracht. Een fusie zorgt niet alleen voor efficiëntiewinsten door een schaalvergroting, maar het zorgt er ook voor dat gemeenten zich kunnen concentreren op hun kerntaken. Meer inwoners leveren meer belastingontvangsten op om te besteden. Een grotere gemeente zal meer en

betere diensten kunnen aanbieden. Bovendien ontstaat er door de samensmelting een grotere pool van medewerkers, zodat steeds back-up kan voorzien worden bij afwezigheid. Een gemeente met 30.000 inwoners zal tot slot ook meer middelen kunnen binnenrijven bij de Vlaamse overheid dan een van 10.000 inwoners (Vansevenant, 2017).

Een fusie van meerdere gemeente kent ook **nadelen**, zo moet intensief geïnvesteerd worden in het in elkaar schuiven van de diensten. Bovendien moeten praktische zaken worden aangepakt, zoals bijvoorbeeld dubbele straatnamen. Wanneer de samengesmolten gemeenten in verschillende intercommunales of politiezones zitten, moet ook dit herbekeken worden. Bij de inwoners is vaak te horen dat ze schrik hebben dat de afstand met het bestuur te groot wordt (Vansevenant, 2017).

Verschillende organisaties, waaronder VOKA, sturen aan op verplichte fusies voor gemeenten met minder dan 10 000 inwoners. Met zo'n 23 000 inwoners zal Maldegem niet verplicht worden, maar kan ze misschien wel fusioneren met een buurgemeente met minder dan 10.000 inwoners. **Sint-Laureins** is zo'n gemeente. Zowel Maldegem als Sint-Laureins worden ingedeeld in cluster V8 volgens Belfius: vrij landelijke gemeente met sterk vergrijzende bevolking. Een fusie met deze gemeente zou op het eerste zicht dus niet onlogisch zijn want ook op het vlak van bestuurlijke samenwerking zijn Maldegem en Sint-Laureins geen onbekenden voor elkaar. Zoals reeds hierboven gesteld (5. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) werken de twee gemeenten zo'n 75% tot 99% samen (Het Laatste Nieuws, 2018).

Ook met Eeklo vindt heel wat bestuurlijke samenwerking plaats. Een samensmelting tussen Maldegem en **Eeklo** zou volgens voormalig burgemeester Koen Loete "Een bonus van 200 miljoen euro opleveren" (Paelinck, 2017). Hoewel Eeklo en Maldegem al samenwerken op verschillende vlakken en beiden twee grote spelers zijn in het Meetjesland, is een fusie niet zo vanzelfsprekend aangezien Eeklo een stad is en Maldegem een landelijk karakter heeft.

Een **grote Meetjeslandse fusie** met gemeenten Maldegem, Lievegem, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Eeklo is ook een mogelijke optie. Op deze manier zou de gemeente groot genoeg zijn om alle taken van de intercommunales zelf te doen en ook meer kunnen doorwegen in Brussel (Seymourtier, 2018a).

Een fusie met een West-Vlaamse gemeente ligt minder voor de hand, maar is niet onmogelijk. Damme en Beerneem zijn net zoals Maldegem landelijke gemeenten. Beernem is bovendien ook ingedeeld in de cluster V8: erg landelijke gemeente met een sterke vergrijzing. **Beernem** en Maldegem samen zouden net geen 40 000 inwoners tellen.

Fusies maken meer kans op slagen wanneer de gemeenten ongeveer dezelfde grootte hebben en wanneer dezelfde meerderheid in de oorspronkelijke gemeenten aan de macht is. Bovendien speelt ook de financiële toestand van de gemeenten een rol. Wanneer gemeenten willen fusioneren moet tot slot ook rekening gehouden worden met sentimentele motieven. In afwachting van een mogelijke fusie kan alvast worden ingezet op het versterken van de samenwerkingsverbanden (Vansevenant, 2017).¹⁶

Financiën	Maldegem	Sint-Laureins	Eeklo	Kaprijke	Assenede	Zomergem (Lievegem)	Lovendegem (Lievegem)	Waarschoot (Lievegem)	Beernem	Damme	Bron
Aanslagvoet APB (%) (2017)	7,5	7	8	7,5	7	7,8	7,2	7,5	7,5	8	Bestuurskrachtmonitor (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Aanslagvoet OOV (2017)	1650	1.400	1.300	1.200	1.300	1.675	1.325	1.450	1500	1800	Bestuurskrachtmonitor (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Ontvangsten APB per inwoner (2015)	262	237	269	332	274	311	353	275	301	334	Bestuurskrachtmonitor (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Ontvangsten OOV per inwoner (2015)	311	220	299	208	199	274	268	221	274	326	Bestuurskrachtmonitor (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Ontvangsten gemeentefonds per inwoner (2017)	232,82	335,68	326,44	226,4	256,22	230,19	165,5	220,62	221,76	260,79	VVSG, 2017
Schuld per inwoner (2017)	609	1046	702	813	1129	1058	742	1724	712	766	BBC-data op maat (Agentschap Binnenlands Bestuur)
AFM per inwoner (2017)	145	279	99	90	144	119	187	134	129	149	BDO-benchmark

Tabel 12: Vergelijking financiën gemeenten i.v.m. fusie van gemeenten.

Uitdagingen voor de toekomst:

Een belangrijk aandachtspunt voor het gemeentebestuur van Maldegem betreft de **lage APB** ontvangsten (€ 262/inwoner) die niet compenseren met hogere OOV ontvangsten (€ 311/inwoner). In andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld Beveren, worden lage APB ontvangsten (€ 248/inwoner) gecompenseerd met een hoge OOV ontvangsten (€ 736/inwoner). De groei van de opbrengsten uit APB zien veel gemeenten stilvallen. De **taxshift** is vermoedelijk een van de redenen waardoor er geen groei meer tot stand komt. Maar ook de **vergrijzing** kan een mogelijke verklaring zijn. Dit zal de komende jaren meer en meer op de budgetten van de gemeente gaan wegen, zeker in een gemeente met een sterk vergrijzende bevolking. Daarnaast is ook de verwachte groei van de **pensioenlasten** een belangrijke uitdaging voor het lokaal bestuur.

In Maldegem mochten op 14 oktober 2018 18798 inwoners gaan stemmen. 9,71% van hen kwam niet

opdagen, of stemden blanco of ongeldig. Om toch zo veel mogelijk burgers te betrekken bij het beleid in de gemeente kan worden ingezet op **burgerparticipatie**. Burgerparticipatie zorgt ervoor dat de burger heel nauw betrokken wordt. Participatie mag niet verward worden met inspraak. Dit laatste is eerder eenzijdig, waarbij het bestuur vooral bepaalt wanneer, waarover, hoe en wie bij bepaalde beleidsvorming wordt betrokken. Participatie daarentegen is tweezijdig. Het gaat over interactie, meningsvorming en debat waarbij ook de burgers initiatief kunnen nemen en waarbij tweezijdigheid ontstaat. De vraag moet worden gesteld hoe we de burgers meer betrekken bij het bestuur. Of anders gesteld: hoe kunnen de bestuurders beter betrokken worden bij de samenleving.

Opmerkelijk is ook de groei van **burgerinitiatieven** in Vlaanderen. Dit zijn burgers die zich engageren rond een initiatief waar zij menen dat de overheid tekort schiet. Aanschouw burgerinitiatieven als een signaalfunctie en steek als lokaal bestuur het hoofd niet in het zand. Faciliteer, stimuleer en ondersteun deze initiatieven.

II. Interne Analyse

Als lokaal bestuur (gemeente en OCMW Maldegem samen) willen we de juiste dingen doen en de dingen juist doen. Maar om een goed beeld te krijgen op wat we nu al goed doen en wat nog beter zou kunnen, werd een organisatiebrede zelfevaluatie uitgevoerd. Er werd met kritische blik naar onze organisatie gekeken, maar met hulp van de medewerkers.

De zelfevaluatie werd gebaseerd op de “Leidraad organisatiebeheersing voor lokale besturen” (Audit Vlaanderen, 2019). Dit is een soort handleiding die een lokaal bestuur kan volgen om de werking steeds beter te maken. De Leidraad is onderverdeeld in 10 thema’s (o.a. financieel management, personeelsbeleid, organisatiecultuur, ...).

Allereerst gebeurde de zelfevaluatie aan de hand van enquêtes, meer bepaald één enquête per thema. Afhankelijk van het onderwerp werden sommige enquêtes ingevuld door een willekeurig gekozen groep van medewerkers, terwijl andere enquêtes enkel werden gestuurd naar medewerkers die min of meer vertrouwd zijn met het onderwerp. De enquête rond financieel management bijvoorbeeld werd o.a. geschikt geacht voor medewerkers die bestelaanvragen doen of een kassa beheren.

Na afloop van de enquêtes werd voor elk thema een werksessie georganiseerd met deelnemers uit alle geledingen van ons lokaal bestuur. Dit groepje van medewerkers besprak de resultaten van de enquête en noteerde de belangrijkste sterke punten en verbeterpunten. Daarnaast deed dit groepje aanbevelingen over mogelijke verbeteringen.

De resultaten zullen worden gebruikt om verbeteracties op te maken die hun plaats kunnen vinden in het meerjarenplan 2020-2026.

Zelfevaluatie: eindresultaat

LOKAAL BESTUUR MALDEGEM

Zelfevaluatie: eindresultaat

Uitvoering: oktober 2018 tot februari 2019

Inhoud:

Thema 1 Doelstellingen en procesmanagement

Thema 2 Belanghebbendenmanagement

Thema 3 Monitoring

Thema 4 Financieel management

Thema 5 Organisatiestructuur

Thema 6 Personeelsbeleid

Thema 7 Organisatiecultuur

Thema 8 Informatie en communicatie

Thema 9 Facilitaire middelen

Thema 10 ICT

Zelfevaluatie Thema 1 - Doelstellingen en procesmanagement

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
01.1	De organisatie heeft het beleidsplanningsproces volledig doorlopen.	2	Medewerkers uit alle geledingen van de organisatie meer betrekken bij de opmaak, de uitvoering en de evaluatie van het MJP.
01.2	Het doelstellingskader bevat duidelijke coherente doelstellingen voor het nieuwe beleid, voor de wekerende dienstverlening en voor de interne werking.	3	Een correcte inplanning doen van acties, actieplannen, doelstellingen binnen de doelstellingenboom. (Oog hebben voor het consequent toepassen van de verschillende niveaus.) De doelstellingen moeten SMART geformuleerd zijn. De doelstellingen mogen ambitieus zijn, maar hierbij moet rekening gehouden worden met de beschikbare mensen en middelen en met de wekerende dienstverlening, in functie van de realisatiegraad.
01.3	Het is voor elke dienst/afdeling/medewerker duidelijk aan welke doelstellingen hij/zij een bijdrage moet leveren om het meerjarenplan te realiseren.	1	De doelstellingen vertalen tot op het niveau van de individuele medewerker (bijvoorbeeld aan de hand van een jaarlijkse brochure, aangepast per dienst). Nog meer individuele medewerkers inschakelen als actieverantwoordelijken.
01.4	Het beleidsplanningsproces wordt regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd.	1	Het MJP op frequente basis evalueren. Deze evaluatie structureel inbouwen. Vanuit het beleid het beleidsplanningsproces blijvend kritisch bekijken en hierover feedback geven aan alle betrokken medewerkers met het oog op bijsturing. Transparante communicatie verhoogt de betrokkenheid van de medewerkers.
01.5	De organisatie beheert haar sleutelprocessen goed.	1	Tijd en middelen vrijmaken voor een uitgebreid procesbeheer: alle (sleutel)processen beschrijven en deze centraal beschikbaar stellen voor de hele organisatie.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerder laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast (Plan).
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast (Do).
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgestuurd (Check & Act). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 2 - Belanghebbendenmanagement

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
02.1	De organisatie kent haar belanghebbenden en hun verwachtingen.	3	Op een meer gestructureerde manier communiceren met de adviesraden. Tijdig hun advies vragen. Hiervoor een draaiboek/tijdsplanning opmaken. Vanuit het beleid voldoende rekening houden met de wensen van de belanghebbenden. De burger/klant niet alleen informeren, maar ook feedback geven over de wijze waarop rekening gehouden werd met hun wensen.
02.2	De samenwerking tussen politieke organen en administratie verloopt goed.	2	Afsprakennota/deont. code opmaken en beschikbaar maken voor alle medewerkers. Beslissingen door het college/VB duidelijk omschrijven, duidelijker terugkoppelen zodanig dat de administratie ze goed kan begrijpen. Het proces indienen van een nota tot aan het uitvoeren van de beslissing, sneller maken.
02.3	De organisatie kiest voor een goede samenwerking met andere (lokale) organisaties.	3	De gemaakte afspraken blijven opvolgen en evalueren. Een overzicht van alle samenwerkingsverbanden raadpleegbaar maken voor iedereen.
02.4	De organisatie houdt rekening met signalen van burgers en organisaties voor de optimalisatie van haar dienstverlening.	2	De burger nog meer attenderen op de mogelijkheid om een klacht/melding/idee in te dienen (bijv. maandelijks klein kadertje in infomagazine). Burgerparticipatie verder uitbouwen op een gestructureerde manier.
02.5	De organisatie evalueert regelmatig de manier waarop ze met haar belanghebbenden omgaat en stuurt bij waar nodig.	3	De evaluatie en bijsturing op een gestructureerde manier uitvoeren. (Bijv. periodiek bij elke legislatuur)

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd er laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check' & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 3 - Monitoring

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
03.1	De organisatie weet over welke informatie ze wil beschikken om de realisatie van haar doelstellingen en haar dienstverlening op te volgen.	1	Bij elke doelstelling van bij het begin bepalen hoe de opvolging via indicatoren/mijlpalen dient te gebeuren, welke bronnen hiervoor moeten geraadpleegd worden, wanneer deze gegevens moeten aangevuld worden. De kwaliteit van indicatoren goed afwegen in functie van de realisatie van de doelstellingen. Zich hierbij niet beperken tot input-indicatoren, maar ook output- en outcome-indicatoren.
03.2	De organisatie volgt haar doelstellingen op a.d.h.v. accurate rapporten met data uit correcte en kwaliteitsvolle meetsystemen.	1	De periodieke rapportages over de realisatiegraad van de doelstellingen moet tijdig komen zodanig dat de beleidsmensen indien nodig kunnen ingrijpen. Een belangrijke rol is weggelegd voor het managementteam: moet erover waken dat de uniformiteit in de rapportering behouden blijft over de verschillende diensten heen, dat er nergens gegevens dubbel geregistreerd worden, moet belangrijke rapportages aan de leidinggevendenden en politieke organen bezorgen. Aan alle betrokken medewerkers duidelijk maken waarom, wanneer en waarover gerapporteerd wordt.
03.3	De organisatie gebruikt de gerapporteerde informatie als sturingsinstrument.	1	De realisatiegraad van de doelstellingen nog meer van kortbij opvolgen en tijdig bijsturen indien nodig. Daarover steeds communiceren. De rapporten makkelijker te consulteren maken.
03.4	De organisatie evalueert regelmatig de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de meet- en rapportagesystemen en stuurt bij waar nodig.	1	Periodiek nagaan of de rapporten voldoen aan de verwachtingen van de beleids- of politieke organen (raden, college/vast bureau, managementteam). Regelmatig evalueren of de gegevens die gemeten worden, nog steeds relevant zijn. Dit is een belangrijke taak van het managementteam.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerder laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgestuurd ('Check & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 4 - Financieel management

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
04.1	De financiële planning op lange en korte termijn wordt op tijd opgemaakt en is gericht op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	3	De diensten informeren over het definitieve budget dat uiteindelijk goedgekeurd werd. Tijdens de budgetbespreking minder vakjargon gebruiken en tempo aanpassen aan de betrokken dienst.
04.2	De organisatie streeft naar een efficiënte, degelijke, transparante en betrouwbare financiële werking.	4	
04.3	De organisatie streeft naar het correct innen van haar inkomsten en naar een goed beheer van haar uitgaven.	3	Niet een project opstarten omdat er subsidies voor zijn, maar eerst een visie hebben vooraleer het project (met subsidies) op te starten. Een systeem uitwerken om organisatiebreed subsidies te onderzoeken, op te volgen, ... (Bijv. één of twee medewerkers hiervoor verantwoordelijk maken.)
04.4	De organisatie beschikt over relevante financiële rapporten.	3	Communicatie over de financiële situatie aanpassen aan het doelpubliek (bijv. tijdens een personeelsvergadering heel eenvoudig houden).
04.5	De organisatie evalueert regelmatig de financiële organisatieprocessen en stuurt bij waar nodig.	2	Delegatiehouders, leidinggevenden en betrokken medewerkers meer betrekken bij de evaluatie van de financiële processen. Indien er processen bijgestuurd worden, hierover tijdig en voldoende terugkoppelen naar alle betrokkenen.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd er laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgestuurd ('Check' & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 5 - Organisatiestructuur

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
05.1	Het organogram is opgemaakt met het oog op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	2	Het organogram duidelijker en toegankelijker maken. Processen en procedures opmaken en beschikbaar maken voor het geval een medewerker zonder back up, uitvalt.
05.2	De nodige coördinatiekanalen zijn ingebouwd, zodat beslissingen van verschillende diensten/afdelingen op elkaar zijn afgestemd.	1	Het managementteam volwaardig samenstellen. Duidelijk maken wat de specifieke taak is van het managementteam en wat het verschil is met de staf operationeel en thematisch. Duidelijk maken hoe de staffen samengesteld zijn en waarom, en wat hun specifieke taak is. Het MAT dient zich meer toe te spitsen op strategisch lange termijn-uitdagingen en minder op het operationele. Heel frequent (minstens maandelijks) communiceren over de besprekingen in MAT en staf.
05.3	De organisatiestructuur wordt wanneer nodig en minstens op regelmatige basis geëvalueerd en zo nodig geoptimaliseerd.	2	Minstens bij elke legislatuur een zelfevaluatie houden en tussenin een gedeeltelijke zelfevaluatie (bijvoorbeeld enkel de score 0 tot 2 herevalueren).
05.4	Projecten worden uitgewerkt volgens een haalbare methodologie.	0	Organisatiebreed een methode uitwerken voor het projectmatig werken: definiëren wat een project is (en wat het verschil is met een actie in het meerjarenplan), wanneer een projectfiche moet gebruikt worden. Een sjabloon voor projectfiche ontwikkelen en implementeren in de hele organisatie. Hierbij moet de beoogde doelstelling van het project helder geformuleerd zijn, liefst meetbaar. Vanuit het managementteam een goed overzicht behouden van alle projecten.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd er laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check' & 'Act'). Er is een levend adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 6 - Personeelsbeleid

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
06.1	De organisatie heeft voor haar personeelsbeleid eigen beleidskeuzes gemaakt om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren.	2	Bij wijzigingen in de wet: zo snel mogelijk aanpassingen doorvoeren, of tenminste melden dat er wijzigingen zijn. Onthaalbeleid is zeer belangrijk, hier blijven op inzetten.
06.2	De organisatie zet haar medewerkers in voor de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	2	Bij wegvallen van personeel, tijdig vervanging zoeken. De kennis en ervaring bij een pensionering tijdig overdragen. Het kost wel meer om twee mensen tegelijkertijd de functie te laten uitoefenen, maar op termijn brengt dit op. De aanwervingsprocedure vroeg genoeg opstarten.
06.3	Medewerkers presteren volgens de vooropgestelde verwachtingen en krijgen voldoende kansen om zich verder te ontwikkelen.	1	Dringend werk maken van evaluatie- en functioneringsgesprekken. Indien iemand niet goed presteert, snel ingrijpen en het gepaste gevolg aan geven.
06.4	Het leidinggeven gebeurt op alle niveaus op een kwaliteitsvolle manier.	1	Meer aandacht besteden aan leidinggevende capaciteiten. Leidinggevendenden meer ondersteunen. De leidinggevendenden van het bestuur moeten een project goed uitwerken alvorens in praktijk om te zetten.
06.5	De organisatie investeert in goede werkomstandigheden en in het welzijn van de medewerkers.	1	Meer aandacht geven aan psychosociale aspecten. Bij signalen van een mogelijke burn out, tijdig ingrijpen. Meer inzetten op groepsfunctioneren (bijvoorbeeld door periodiek teamoverleg in elke dienst, ...) Periodiek een tevredenheidsenquête houden en ook iets doen met de resultaten.
06.6	De personeelsadministratie verloopt correct en personeelsvragen worden juist beantwoord.	2	Regelmatige opleiding voorzien voor bijv. tijdsregistratiesysteem. De positieve zaken van voor de integratie behouden en verder uitwerken. Het onderscheid tussen OCMW en gemeente binnen de personeelsdienst wegwerken.
06.7	Personeelsuitgaven blijven binnen het budget en rapporten over het personeel worden grondig opgevolgd.	3	rapportering van een aantal cruciale personeelsdata moet gestructureerd worden zodat ze regelmatig gebeurt. Hierbij aandacht geven aan benchmarking.
06.8	Het personeelsbeleid en de personeelsinstrumenten worden regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd.	3	Nog meer communiceren hierover met de medewerkers.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd er laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check & Act'). Er is een levend adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 7 - Organisatiecultuur

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
07.1	De organisatie weet waar ze met het interne cultuurbeleid naartoe wil, ze heeft haar belangrijkste waarden bepaald en past ze toe in de dagelijkse werking.	0	Ook al denken de meeste medewerkers dat ze de waarden kennen, toch moeten er gemeenschappelijke waarden bepaald worden. Hierover communiceren in een verstaanbare taal en ze doen leven in heel de organisatie.
07.2	De organisatie biedt ondersteuning aan medewerkers in deontologisch gevoelige situaties.	2	Meer sensibilisering rond deontologisch gevoelige situaties, toegepast op specifieke kenmerken van een dienst of functie. Bijvoorbeeld de teambuilding starten met een kort moment rond dit thema, of een teamoverleg hieraan wijden.
07.3	Het interne cultuurbeleid en de toepassing van de waarden worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.	0	Periodiek nagaan of de waarden nog steeds gekend zijn, of ze leven in de organisatie, of ze opgenomen zijn in de processen (bijv. aanwervingsprocedure, feedbackgesprekken). Bijsturen indien nodig.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd er laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 8 - Informatie en communicatie

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
08.1	De organisatie weet hoe ze haar interne communicatie, externe communicatie en informatiebeheer wil inzetten om de doelstellingen te realiseren en haar dienstverlening te optimaliseren.	2	De visie(s) over diverse aspecten van communicatie herhaaldelijk heropfrissen bij alle medewerkers, bijvoorbeeld tijdens een personeelsvergadering (naar analogie met Start-to-Work voor nieuwe medewerkers) georganiseerd vanuit de personeelsdienst. Georganiseerd op diverse tijdstippen, waardoor alle medewerkers binnen de diensturen kunnen deelnemen.
08.2	De interne communicatie focust op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	2	Duidelijk en tijdig communiceren over de onderwerpen die besproken zijn in managementteam en stafvergadering, wat de conclusies zijn, wie welke taak zal uitvoeren tegen wanneer. Bijvoorbeeld wekelijks in de nieuwsbrief kort aanhalen wat de voorbije week aan bod kwam in de diverse vergaderingen. Duidelijk afbakenen (en hierover communiceren) wat het doel/de functie/de taakomschrijving is van de diverse overlegorganen (MAT, staf, ...). De info die doorstroomt vanuit college, staf, MAT, ... communiceren naar alle medewerkers en niet enkel naar diensthoofden. Een computer beschikbaar stellen voor de arbeiders, poetsdames, ... zodanig dat zij tijdens de werkuren intrantet, zaalreservaties, tijdsregistratiesysteem, ... kunnen raadplegen.
08.3	De externe communicatie focust op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	3	Periodiek de betrokken medewerkers sensibiliseren voor het up to date houden van de website. Per dienst een communicatie-antenne aanstellen (= verantwoordelijke voor externe communicatie, tussenpersoon tussen eigen dienst en communicatie-dienst). Periodiek overleg met alle communicatie-antennes voor het afstemmen van de communicatieafspraken, bespreken van nieuwe ontwikkelingen, ...
08.4	De organisatie heeft een efficiënt en betrouwbaar informatiebeheer.	4	Bij afwezigheid van een medewerker, een dossier eenvoudig verder behandelen. CRM verder uitbreiden.
08.5	De organisatie evalueert regelmatig haar interne communicatie, externe communicatie en informatiebeheer en stuurt bij waar nodig.	3	De wil om bij te sturen is er zeker, maar er moeten nog meer acties zijn om vooral de interne communicatie te verbeteren.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerd laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check' & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 9 - Facilitaire middelen

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
09.1	De organisatie weet hoe ze haar facilitaire middelen wil inzetten om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren.	2	Duidelijke richtlijnen opmaken en communiceren over wat mag/kan/moet bij facilitaire middelen. (Bijv. kantoor materiaal) Inventarissen (bijv. over patrimonium, feestmateriaal, fietsen, auto's, ...) centraal raadpleegbaar zetten.
09.2	De organisatie beheert de facilitaire middelen goed.	2	Meer inzetten op automatiseren van energiezuinigheid van systemen (bijvoorbeeld verlichting, verwarming). De medewerkers bewust maken van meer duurzaam handelen (bijv. afval sorteren, 'less paper', ...).
09.3	De organisatie stelt op een systematische en wettige manier partners aan om opdrachten uit te voeren.	4	
09.4	De organisatie volgt opdrachten uitgevoerd door partners grondig op en gaat correct om met contracten.	3	Betere controle alvorens werken op te leveren. Hiervoor personeelsuren beschikbaar maken, zodanig dat een medewerker hiervoor voldoende tijd krijgt.
09.5	Uitgaven voor facilitaire middelen blijven binnen het budget.	4	
09.6	De organisatie evalueert regelmatig het facilitaire proces en de wijze waarop met de facilitaire middelen wordt omgegaan en stuurt bij waar nodig.	3	Een evaluatie structureel en systematisch inbouwen.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerder laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgesteld ('Check & 'Act'). Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

Zelfevaluatie Thema 10 - ICT

Nr. doelst.	Controledoelstelling Leidraad	Score	Voorstel verbeteracties
10.1	De organisatie heeft voor haar ICT-beleid eigen beleidskeuzes gemaakt om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren.	3	Software-pakketten meer op elkaar afstemmen, zodanig dat gegevens niet dubbel moeten ingevoerd worden. Nagaan bij elke dienst afzonderlijk wat de noden zijn en hierop inspelen, want er kunnen grote verschillen zijn onder de diensten (bijv. diensten die met zware bestanden zoals digitale plannen, werken).
10.2	De ICT-dienstverlening is kwaliteitsvol.	3	Continu bijscholing geven over cruciale software. Op een gestructureerde manier opvolgen dat nieuwe medewerkers voldoende opgeleid worden in cruciale software.
10.3	De organisatie beheert de informatie en de ICT veilig.	3	Betrokken medewerkers blijvend informeren, ondersteunen en sensibiliseren rond informatieveiligheid. Hierbij nagaan of alle cruciale medewerkers voldoende geïnformeerd zijn.
10.4	De organisatie neemt maatregelen om bij onverwachte gebeurtenissen de werking van de ICT-systemen te waarborgen.	2	Een continuïteitsplan opmaken, laten goedkeuren en regelmatig testen.
10.5	Uitgaven en rapporten rond ICT worden grondig opgevolgd.	1	Kerngegevens rond ICT bijhouden en hierover rapporteren (bijvoorbeeld het aantal geregistreerde incidenten, het websitebezoek, het overzicht van de ICT-gerelateerde contracten, de inventaris van hardware en software).
10.6	De ICT wordt regelmatig beoordeeld op haar degelijkheid en de mate waarin ze voldoet aan de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	1	Periodiek nagaan of de gehanteerde software voldoet aan de noden van de gebruikers en de verwachtingen t.a.v. de dienstverlening. De signalen hieromtrent capteren.

Scoring controledoelstelling

(Mate waarin de risico's zijn afgedekt voor deze controledoelstelling)

0	onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerder laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.

2	gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast ('Plan').
3	gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast ('Do').
4	beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgestuurd ('Check & 'Act'). Er is een levend adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.

III. Bibliografie

- Abbeloos, J.-F., Boeykens, T., Stevens, A. (s.d.). Welkom in Maldegem. Geraadpleegd op 29 september 2018 via <http://www.standaard.be/gemeenteprofiel/maldegem>
- Ademloos. (2011). *Bosoppervlakte per gemeente*. Geraadpleegd op 4 september 2018 via <http://www.ademloos.be>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2012). *Regioscreening: bestuurlijke regionale samenwerking in Vlaanderen - inventarisatie en analyse*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/regioscreening-bestuurlijke-regionale-samenwerking-in-vlaanderen>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2016). *Gemeentelijke profielschets Maldegem*. Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2016a). *I-monitor 2016- Digitale maturiteit van de gemeenten en OCMW's in Vlaanderen*. Geraadpleegd op 26 september via <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/i-monitor>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2017). *Bestuurskrachtmonitor Maldegem*. Geraadpleegd op 3 september 2018 via <http://www.statistiekvlaanderen.be/monitor-lokale-bestuurskracht>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2017a). *Lokale Integratie- en Inburgeringsmonitor (LIIM) Maldegem*. Geraadpleegd op 10 september 2018 via <http://www.statistiekvlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2018). *Jouw gemeente in cijfers Maldegem*. Geraadpleegd op 23 augustus 2018 via <https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/naar-de-cijfers/jouw-gemeente-cijfers>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2018a). *Lokale Integratie- en Inburgeringsmonitor (LIIM) Maldegem*. Geraadpleegd op 10 september 2018 via <http://www.statistiekvlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2018b). *Jouw gemeente in cijfers Maldegem- 1ste uitbreiding*. Geraadpleegd op 13 december 2018 via <https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/naar-de-cijfers>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (s.d.). *BBC-data op maat*. Geraadpleegd op 19 september 2018 en 1 oktober 2018 via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/bbc-strategisch-en-financieel-beleid/data-en-analyses/bbc-data-op-maat>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (s.d.a). *Fusie van gemeenten*. Geraadpleegd op 26 september 2018 via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/fusie>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (s.d.b.). *Decreet Lokaal Bestuur*. Geraadpleegd op 29 oktober 2018 via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/decreet-lokaal-bestuur>
- Agentschap voor onderwijsdiensten. (2018). *Publicaties leerlingenkenmerken overzicht 2017-2018 basisonderwijs*. Geraadpleegd op 12 september 2018 via <http://www.agodi.be/cijfermateriaal-leerlingenkenmerken>
- Agentschap voor onderwijsdiensten. (2018a). *Publicaties leerlingenkenmerken overzicht 2017-2018 secundaironderwijs*. Geraadpleegd op 12 september 2018 via <http://www.agodi.be/cijfermateriaal-leerlingenkenmerken>
- Agentschap Wonen Vlaanderen. (2018). *Lokaal woonbeleid in cijfers in 2017 - Oost-Vlaanderen*. Geraadpleegd op 8 november 2018 via <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/lokaal-woonbeleid-in-cijfers-in-2017-oost-vlaanderen>
- Agentschap Zorg en Gezondheid. (2018). *Aantal "huisartsarme" gemeentes stabiliseert voor het eerst*. Geraadpleegd op 13 september 2018 via <https://www.zorg-en-gezondheid.be/aantal-%E2%80%9Chuisartsarme%E2%80%9D-gemeentes-stabiliseert-voor-het-eerst>
- Agentschap Binnenlands Bestuur. (2021). *Jouw gemeentescan Maldegem*. Geraadpleegd op 3 augustus 2021 via <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/>

Agentschap Binnenlands Bestuur. (2021). JAanslagvoeten opcentiemen en aanvullende belastingen. Geraadpleegd op 23 november 2021 via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/financiering/fiscaliteit/opcentiemen-en-aanvullende-belastingen/aanslagvoeten-opcentiemen-en-aanvullende-belastingen>

Agentschap Zorg en Gezondheid. (s.d.). *Aanbodratio's huisartsen en specialisten op 31 december 2016*. Geraadpleegd op 13 september 2018 via <https://www.zorg-en-gezondheid.be/aanbodratios-huisartsen-en-specialisten-op-31-december-2016>

Agentschap Zorg en Gezondheid. (s.d.a.). *Cijfers voor de omgevingsanalyse voor een zorgstrategisch plan*. Geraadpleegd op 31 oktober 2018 via <https://www.zorg-en-gezondheid.be/cijfers-voor-de-omgevingsanalyse-voor-een-zorgstrategisch-plan>

Andries, S. (2018). *Zoveel mensen hebben niet gestemd in uw gemeente*. Geraadpleegd op 29 oktober 2018 via http://www.standaard.be/cnt/dmf20181023_03866144

Audit Vlaanderen (2019). *Leidraad Organisatiebeheersing voor lokale besturen*. Geraadpleegd op 11 maart 2019 via <https://www.auditvlaanderen.be/leidraad-organisatiebeheersing-voor-lokale-besturen>

BDO. (2018). *BDO-benchmark gemeenten 2017 vs. 2016 - Maldegem* [Onuitgegeven document]. Antwerpen: BDO.

Belfius. (2012). *Lokale financiën: Socioeconomische typologie van de gemeenten*. Geraadpleegd op 11 september 2018 via: https://www.belfius.be/publicsocial/NL/Media/Typologie_NEW_nl_tcm_31-36262.pdf

Belfius. (2018). *Belfius publiceert een update van zijn typologie van de gemeenten in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen*. Geraadpleegd op 11 september 2018 via: <https://www.belfius.com/NL/publicaties/nieuwsberichten/2018/Pressrelease20180314Typologie.aspx?firs tWA=no>

Belfius. (2018a). *Individueel Financieel Profiel Maldegem*.

Belfius. (2018b). *Studie Lokale Financiën 2018*. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via https://research.belfius.be/wp-content/uploads/2018/10/Belfius_studie_FIN_provincie_Oost_VL.pdf

Burgemeesterconvenant. (2016). *Nulmeting Maldegem*. Geraadpleegd op 26 september 2018 via <https://burgemeestersconvenant.marvin.vito.be/Nulmetingen/>

Cousaert.P. (2018). *Decreet Lokaal Sociaal Beleid* goedgekeurd. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <http://www.vvsg.be/nieuws/Paginas/Decreet-Lokaal-Sociaal-Beleid-goedgekeurd.aspx>

CultuurContentment. (2018). *Uniek cijferrapport voor de gemeente Maldegem*. Geraadpleegd op 30 augustus 2018 via <https://www.cultuurcontentment.be/>

De Groote, T. (2018). *Jaarverslag 2017 bibliotheek Maldegem* [Onuitgegeven intern document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.

De Ruytter, S. (2014). *Een nieuwe ronde gemeentefusies in Vlaanderen: Wat zijn de mogelijkheden?*[Studie]. Leuven: Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving

De Standaard. (2018). *Hoe gezond is de lucht in uw straat?* Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <http://www.standaard.be/curieuzeneuzen/map/#11.78/51.20671/3.43446>

De Standaard. (2018a.). *WHO noemt geluid windmolens potentieel gezondheidsrisico*. Geraadpleegd op 31 oktober 2018 via http://www.standaard.be/cnt/dmf20181010_03825263

Decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid. (2016, 15 juli). Geraadpleegd op 25 september 2018 via http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2016071508&table_name=w et

Dienst bevolking. (2019). *Inwonersaantal per wijk* [Onuitgegeven intern document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.

Dienst secretariaat. (2018). *Aanstelling gemeentelijke vertegenwoordigers in verenigingen vennootschappen en intercommunales* [Onuitgegeven document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.

Een bibliotheek voor iedereen. (2018). *Een bibliotheek voor iedereen*. Geraadpleegd op 4 oktober 2018 via <http://www.bibvooriedereen.be/>

Eeraerts, J. (2014). *Statistische analyse bibliotheken Meetjesland* [Onuitgegeven document]. Gent: Provincie Oost-Vlaanderen.

Energiesparen. (2018). *Windturbines (onshore)*. Geraadpleegd op 21 december 2018 via <https://www.energiesparen.be/cijfers/windturbines>

Engie. (2018). *Inspiratie voor een doeltreffend lokaal klimaatplan*. [folder]

EPC deskundigen (2018). *Informatie Energieprestatiecertificaat*. Geraadpleegd op 5 september 2018 via <https://www.epcdeskundigen.be/energieprestatiecertificaat>

Fietsberaad Vlaanderen. (2018). *FietsDNA*. Geraadpleegd op 28 september 2018 via <http://www.fietsberaad.be/Publicaties/Paginas/Brochure-FietsDNA-wat-vinden-Vlamingen-van-fietsen-in-Vlaanderen.aspx>

FOD Beleid en Organisatie. (2018). *Simulatie (05.2018) - Gemeentebestuur van Maldegem* [Onuitgegeven document]. Brussel: FOD Beleid en Organisatie

FOD Beleid en Organisatie. (2018a). *Simulatie (05.2018) - OCMW van Maldegem* [Onuitgegeven document]. Brussel: FOD Beleid en Organisatie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. (2018). *Barometer van de informatiemaatschappij (2017)*. Geraadpleegd op 17 september 2018 via <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/barometer-van-de-3>

Gilot, B. (2018). *Gemeentefinanciën doorgelicht*. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <http://www.vvsg.be/nieuws/Paginas/De-gemeentefinanci%C3%ABn-doorgelicht.aspx>

Hertogen, J. (2018). *Tekort in de generatiewisseling is geen mythe*. Geraadpleegd op 23 augustus 2018 via <http://www.npdata.be/>

Het Laatste Nieuws. (2018). *Is jouw gemeente erbij? Idee gelanceerd voor verplichte fusie bij minder dan 10.000 inwoners*. Geraadpleegd op 10 oktober 2018 via <https://www.hln.be/nieuws/binnenland/is-jouw-gemeente-erbij-idee-gelanceerd-voor-verplichte-fusie-bij-minder-dan-10-000-inwoners-aaa63dc1/>

Het Laatste Nieuws. (2014). *Buurtinformatienetwerk bestaat tien jaar*. Geraadpleegd op 16 oktober 2018 via <https://www.hln.be/regio/maldegem/buurtinformatienetwerk-bestaat-tien-jaar-a472b53d/>

Het Nieuwsblad. (2017). *Finale grote gemeentetest - Maldegem*. Geraadpleegd op 2 oktober 2018 via http://interactief2.nieuwsblad.be/WedstrijdCR/WedstrijdCR.aspx?ID=aZVaZkl5tdNlgT%2B_Zs0GBZM6VpdPalXXpogzsZRzdeCKvt48pESRaZzay2AAFyp_o0tX_4ZNAatI76TMeaaag

Het Nieuwsblad. (2018). *Komt jouw gemeente zonder stroom te zitten door het afschakelplan? Bekijk het op deze kaart*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180924_03779994

Jeugddienst. (2018). *Omgevingsanalyse Jeugd*. [Onuitgegeven document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.

Klimaatbestendig Meetjesland. (2018). *Hoe verandert het klimaat in het Meetjesland?* Geraadpleegd op 18 oktober 2018 via <https://www.meetjeslandklimaatbestendig.be/>

Knack. (2018). *Nieuwe studie: Kinderarmoede in België groter dan in onze buurlanden*. Geraadpleegd op 14 december 2018 via <https://www.knack.be/nieuws/belgie/nieuwe-studie-kinderarmoede-in-belgie-groter-dan-in-onze-buurlanden/article-normal-1406357.html>

Lambrechts, M. & De Rouck, P. (2016). *Hoeveel belastingen betaalt u in uw gemeente?* Geraadpleegd op 27 november 2018 via <https://www.tijd.be/netto/belastingen/hoeveel-belastingen-betaalt-u-in-uw-gemeente/9767621.html>

Leroy, J. (2018). *Pensioendossier lokale besturen: bent u nog mee?* Geraadpleegd op 4 oktober 2018 via <http://www.vvsg.be/nieuws/Paginas/Pensioenuitgaven-lokale-besturen-bent-u-nog-mee.aspx>

Lokale Politie Maldegem. (2018). *Jaarverslag 2017* [Onuitgegeven document]. Maldegem: Lokale Politie Maldegem

M.A.S. (2017). *Klimaatenquête 2017*. Geraadpleegd op 13 november 2018 via <http://www.klimaat.be/nl-be/klimaatverandering/belgie/perceptie-van-de-belg>

- Maldegem. (2017). *Het gemeentebestuur ondertekent het charter "naar een toegankelijke gemeente"*. Geraadpleegd op 12 september 2018 via <https://www.maldegem.be/het-gemeentebestuur-ondertekent-als-pilootgemeente-het-charter-naar-een-toegankelijke-gemeente>
- Maldegem. (2017a). *De veertien gemeenten in het Meetjesland gaan samen voor een beter klimaat*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.maldegem.be/de-veertien-gemeenten-in-het-meetjesland-gaan-samen-voor-een-beter-klimaat>
- Maldegem. (2018). Maak kennis met nieuwe technologie in het Fablab van de bib. *Maldegem Magazine*, 4 (9), 26-27,
- Maldegem. (2018a). Maldegem ondertekent Charter Samenhuizen. *Maldegem Magazine*, 4 (5), 11,
- Maldegem. (2018b). *Maldegem App*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.maldegem.be/maldegem-app>
- Maldegem. (2018c). *Gemeente en OCMW gaan intensiever samenwerken*. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/gemeente-en-ocmw-gaan-intensiever-samenwerken>
- Maldegem. (2018d). *Dag van de Jeugdbeweging*. Geraadpleegd op 16 oktober 2017 via <https://www.maldegem.be/dag-van-de-jeugdbeweging-2>
- Maldegem. (s.d.). *Klimaatplan Maldegem*. Geraadpleegd op 27 september via <https://www.maldegem.be/klimaatplan-maldegem>
- Maldegem. (s.d.a.). *Zones en materiaal recyclagepark*. Geraadpleegd op 27 september via <https://www.maldegem.be/klimaatplan-maldegem>
- Maldegem. (s.d.b.). *Autonoom Gemeentebedrijf*. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/autonoom-gemeentebedrijf>
- Maldegem. (s.d.c.). *Samenstelling van de gemeenteraad*. Geraadpleegd op 2 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/raadsleden>
- Maldegem. (s.d.d.). *Samenstelling*. Geraadpleegd op 2 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/samenstelling-college>
- Maldegem. (s.d.e.). *UitPAS Meetjesland*. Geraadpleegd op 4 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/uitpas>
- Maldegem. (s.d.f.). *Adviesraden*. Geraadpleegd op 29 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/adviesraden>
- Maldegem. (s.d.g.). *Woonuitbreidingsgebieden*. Geraadpleegd op 31 oktober 2018 via <https://www.maldegem.be/woonuitbreidingsgebieden>
- Milieudienst. (2018). *Reserveer vanaf nu de cambio-wagen voor je dienstverplaatsingen*. [Onuitgegeven interndocument]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.
- Milieuvriendelijke voertuigen. (2018). *Laadpalen*. Geraadpleegd op 18 oktober 2018 via <http://www.milieuvriendelijkevoertuigen.be/laadpalen>
- Mooijman, R. (2014). *Strenger dieet voor Vlaamse gemeenten*. Geraadpleegd op 19 september 2018 via http://www.standaard.be/cnt/dmf20140807_01208991
- Mynsberghe, E. (2018). *Camera helpt politie om vechtersbazen te identificeren*. Geraadpleegd op 23 oktober 2018 via https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180125_03320814
- Natuurpunt. (2018). *Betonrapport van Vlaamse gemeenten en provincies - detailfiche per gemeente*. Geraadpleegd op 30 augustus 2018 via <https://www.natuurpunt.be/pagina/betonrapport-van-vlaamse-gemeenten-en-provincies>
- Natuurpunt. (2018). *Betonrapport van Vlaamse gemeenten en provincies*. Geraadpleegd op 30 augustus 2018 via <https://www.natuurpunt.be/pagina/betonrapport-van-vlaamse-gemeenten-en-provincies>
- Noord-Zuiddienst. (2018). Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig veerkrachtig en duurzaam. *Infomagazine Maldegem*, 4 (6), 11.
- OCMW Maldegem. (2018). *Registratieverslag 2017* [Onuitgegeven document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.

- OCMW Maldegem. (2018a). Korting op vrijetijdsactiviteiten met de UitPAS. Geraadpleegd op 14 september 2018 via <https://www.ocmwmaldegem.be/korting-op-vrijetijdsactiviteiten-met-de-uitpas-2>
- OCMW Maldegem. (s.d.b). *Raadsleden*. Geraadpleegd op 2 oktober 2018 via <https://www.ocmwmaldegem.be/raadsleden-2>
- OCMW Maldegem. (s.d.c). *Het Vast Bureau*. Geraadpleegd op 2 oktober 2018 via <https://www.ocmwmaldegem.be/het-vast-bureau>
- Paelinck, G. (2017). *Niemand wil fusioneren met Eeklo: "In Eeklo loopt er meer marginaal volk rond"*. Geraadpleegd op 29 oktober 2018 via https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/06/01/niemand_wil_fusionerenmeteekloineekloolooptermarginaalvolkron-1-2994322/
- Provincie Oost-Vlaanderen. (2017). Gemeentelijke feitenfiche voor detailhandel - Maldegem. Geraadpleegd op 17 september 2018 via www.detailhandelvlaanderen.be
- Provincies.incijfers.be* [website]. (2018). Geraadpleegd op 6 september 2018 via <https://provincies.incijfers.be/databank>
- Radio 2. (2017). *Oost-Vlaanderen heeft nog altijd meeste windmolens in Vlaanderen, met Eeklo als koploper*. Geraadpleegd op 27 september via <https://radio2.be/oost-vlaanderen/oost-vlaanderen-heeft-nog-altijd-meeste-windmolens-in-vlaanderen-met-eeklo-als>
- Provincies.incijfers.be* [website]. (2021). Geraadpleegd op 3 augustus 2021 via <https://provincies.incijfers.be/databank>
- Radio 2. (2018). *Oost-Vlaanderen plaatst meeste windmolens*. Geraadpleegd op 21 december 2018 via <https://radio2.be/oost-vlaanderen/oost-vlaanderen-plaatst-meeste-windmolens>
- Regionale Jeugddienst Meetjesland. (2019). *Jong geweld in t' Meetjesland*. Geraadpleegd op 19 februari 2019 via <http://www.meetjesman.be/#overlay=pagina/gemeente-en-regiorapporten>
- Renson, I. (2018). *Groene kavels, rode wegen, zwarte kruispunten*. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via http://www.standaard.be/cnt/dmf20180928_03792243
- Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen. (2018). *Wonen op maat*. [brochure projectkadering Wonen op Maat]. Gent: Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen.
- SDGs. (s.d.). *SDGs*. Geraadpleegd op 19 oktober 2018 via <https://www.sdgs.be/nl/sdgs>
- Seymortier, J. (2018). *Big Brother nu ook rond de glasbol*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.hln.be/regio/eeklo/big-brother-nu-ook-rond-de-glasbol-afa5a76d/>
- Seymortier, J. (2018a). *En dan wil niemand met je stad fusioneren....* Geraadpleegd op 10 oktober 2018 via <https://www.hln.be/regio/eeklo/en-dan-wil-niemand-met-je-stad-fusioneren-a4f6d08d/>
- Seymortier, J. (2018b). *Meer vrijheid voor (ver)bouwen naast Schipdonkkanaal*. Geraadpleegd op 31 oktober 2018 via <https://www.hln.be/regio/eeklo/meer-vrijheid-voor-ver-bouwen-naast-schipdonkkanaal-a00828ad/>
- Seymortier, J. (2018c). *Reservatiestrook Schipdonkkanaal wordt smaller (maar verdwijnt niet)*. Geraadpleegd op 20 december 2018 via <https://m.hln.be/regio/maldegem/reservatiestrook-schipdonkkanaal-woordt-smaller-maar-verdwijnt-niet-ad6bbf99/>
- Sportdienst. (2018). *Omgevingsanalyse sport*. [Onuitgegeven document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem
- Stad Eeklo. (2018). *Blue-Bike*. Geraadpleegd op 28 september 2018 via http://www.eeklo.be/mobiliteit_werken/Fietsen_in_Eeklo/Blue_Bike
- Statistiek Vlaanderen. (s.d.). *Vrind Classificatie*. Geraadpleegd op 12 september via <http://www.statistiekvlaanderen.be/gebiedsindelingen-vrind>
- Thissen, F. (2018). *Nieuwsbrief September 2018 Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen*. Geraadpleegd op 23 oktober 2018 via <http://www.dorpsbelangen.be/>
- Van Speybroeck, J.P. (2017). *Wat is het gemeentefonds? Een korte duiding. Impuls*, 3, 6-9.

- Van Vynckt, T. & Verhoestraete, S. (2017). *Fusiedossier* [onuitgegeven intern document]. Maldegem: Gemeentebestuur Maldegem.
- Vandamme, M. (2016). *Gemeenten halen een aanzienlijk deel van hun financiering uit het Gemeentefonds*. Geraadpleegd op 22 november 2018 via <http://acties.trends.knack.be/acties/trends/publicsector/archief/2016-01/index.jsp>
- Vansevenant, J. (2017). *Waarom willen gemeenten fuseren, of net niet?* Geraadpleegd op 10 oktober via https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/04/11/waarom_willen_gemeentenfuserenofnetniet-johnnyvansevenant-1-2948327/
- Veneco. (s.d.). *Bedrijvenpark Maldegem*. Geraadpleegd op 16 oktober 2018 via <https://www.veneco.be/nl/bedrijventerreinen-en-reconversieprojecten/detail/bedrijvenpark>
- VIAS Institute. (2018). *Verkeersveiligheidsbarometer - 1ste semester 2018*. Geraadpleegd op 17 september 2018 via <https://www.vias.be/nl/onderzoek/verkeersveiligheidsbarometer/>
- V-ICT-OR. (2018). *Kennisdag "Efficiënt en digitaal handtekenen"*. Geraadpleegd op 7 november 2018 via <https://hrm.v-ict-or.be/events/kennisdag-digitale-handtekening>
- Vlaamse Milieumaatschappij. (2018). *Riolerings- en zuiveringsgraden*. Geraadpleegd op 5 september 2018 via <https://www.vmm.be/data/riolerings-en-zuiveringsgraden>
- Vlaamse Milieumaatschappij. (s.d.). *Fijn stof*. Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.vmm.be/lucht/fijn-stof>
- Vlaamse Milieumaatschappij. (s.d.a.). *Luchtkwaliteit in je eigen omgeving*. Geraadpleegd op 26 september 2018 via <http://www.vmm.be/data/luchtkwaliteit-in-je-eigen-omgeving>
- Vlaanderen. (2018). *Lokale vrijetijdsmonitor*. Geraadpleegd op 17 oktober 2018 via <http://www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be/registratietool>
- VVSG. (2017). Details berekening verdeling Gemeentefonds 2017. Geraadpleegd op 1 oktober 2018 via <https://vmsg.be> http://www.vmsg.be/Werking_Organisatie/Financien/Pages/default.aspx
- VVSG. (s.d.). Omgevingsanalyse - Aan de slag met de omgevingsanalyse. Geraadpleegd op 19 oktober 2018 via http://www.vmsg.be/Werking_Organisatie/Planlastvermindering/Pages/omgevingsanalyse.aspx
- Weekers, K. (2017). *Het aantal tweede verblijven in Vlaanderen in 2016*. Geraadpleegd op 25 september 2018 via <http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/aantal-tweede-verblijven-vlaanderen.pdf>
- Wonen Vlaanderen. (s.d.). *Welke inspanningen levert uw gemeente om het BSO te bereiken? Over de monitoring en de voortgangstoets* Geraadpleegd op 27 september 2018 via <https://www.wonenvlaanderen.be/grond-en-pandenbeleid/voortgang-hoe-vordert-uw-gemeente-met-de-realisatie-van-haar-bindend-sociaal>
- Woonwijzer Meetjesland. (2018). *Analyse van de woonomgeving Maldegem - September 2018* [Onuitgegeven document]. Eeklo: Woonwijzer Meetjesland.
- Woonwijzer Meetjesland. (2018a). *Overzicht leegstand Maldegem - September 2018* [Onuitgegeven document]. Eeklo: Woonwijzer Meetjesland.

IV. Bijlage

- 1. Het gemeentefonds**
- 2. Overzicht SDG's**

1. Het gemeentefonds

Algemeen

Het gemeentefonds is een van de belangrijkste inkomsten voor de lokale besturen. De verdeling is een omslachtige oefening dat vaak op heel wat kritiek stuit. De vraag is of de verdeling nog een antwoord kan bieden op de vragen van morgen.

Het Belgisch Gemeentefonds werd opgericht als compensatie voor de afschaffing van de octrooirechten in 1860. In 1922 werd de hoogte en de verdeling van het fonds voor een eerste maal grondig aangepast. Hierna is het fonds nog verscheidene malen toe aan veranderingen.

Sinds het decreet van 7 november 1990 bestaat het Vlaams Gemeentefonds. Dit fonds maakt een verdeling op basis van drie groepen. 42,9% van het fonds wordt verdeeld tussen Antwerpen en Gent. Regionale centrumsteden en steden die beschikken over een zeehaven krijgen 15.752% uit het fonds. Een laatste groep bestaat uit gemeenten met minder dan 50.000 inwoners (41.35%).

Ook deze verdeling kreeg heel wat kritiek waarna het decreet van 2002 in werking trad. Dit decreet zorgde voor meer autonomie voor de gemeenten, een meer evenwichtige en objectieve verdeling en herverdeling en een stimulans om samenwerking tussen gemeente en OCMW te optimaliseren. Het decreet stelde een integratie van de 3 bestaande fondsen (Oude gemeentefonds, Investeringsfonds en Sociaal Impulsfonds) voorop, maakte de belofte dat niemand achteruit ging en voerde een fiscale penalitatie in: elke burger draagt bij aan het gemeentelijk beleid. De verdeling vond plaats op basis van 5 maatstaven: bijzondere financiering (40,8%), centrumfunctie (8%), fiscale armoede (30,2%), Open ruimte (6%) en sociale maatstaven (15%).

De laatste jaren werden er nog enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo werden de sociale criteria verfijnd (2011), werd het Stedenfonds opgenomen in het Gemeentefonds (2017) en werd Leuven een stad met meer dan 100.000 inwoners.

Bij de vele hervormingen is er in de eerste plaats steeds meer aandacht voor lokale autonomie. Een andere tendens is de toenemende integratie van financieringsstromen. Daarnaast wordt ook het criterium fiscale draagkracht steeds belangrijker. Tot slot valt op te merken dat de hervormingen stap per stap gaan en steeds verder bouwen op de eerder uitgezette contouren.

Naar de toekomst toe dringt een grondige hervorming op en wordt de link met de schaalvergroting van de lokale besturen en de ambities van de betonstop alleen maar belangrijker (M. Parys, persoonlijke communicatie, 16 november 2018).

De jaarlijkse groeivoet van het gemeentefonds bedraagt 3,5%. In 2018 had het gemeentefonds **€ 2,6 miljard in kas**.

De **huidige verdeling** van het gemeentefonds kan in 2 grote delen worden opgesplitst. Eerst en vooral is er een **voorafname** van het fonds voor een aantal gemeenten/steden. Het gaat over 40,9641% voor de bijzondere financiering van de centrumsteden en de kustgemeenten.

Meer specifiek:

- 29,9168% volgens het aantal inwoners in de steden Antwerpen en Gent;
- 1,5956% voor de stad Brugge;
- 1,1157% voor de stad Leuven;
- 5,3433% volgens het aantal inwoners in de steden Turnhout, Roeselare, Genk, Oostende, Hasselt, Sint-Niklaas, Kortrijk, Mechelen en Aalst;

- 1,9945% volgens het aantal inwoners in de volgende steden: Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielt, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Waregem;
- 0,9972% volgens het aantal inwoners in de gemeenten waarvan het grondgebied grenst aan de zee.

Wat nog rest, wordt daarna als volgt verdeeld onder alle steden en gemeenten:

- 7,9778% voor de **centrumfunctie**:
 - 3,9889% volgens de actieve bevolking, tewerkgesteld in de gemeente
 - 3,9889% volgens het aantal leerlingen en studenten dat onderwijs volgt op het grondgebied van de gemeente.
- 30,1163% voor de **fiscale armoede**:
 - 18,9474% op de omgekeerde evenredigheid van de totale opbrengst van de personenbelasting van de inwoners in de gemeente, exclusief de aanvullende belasting op de personenbelasting
 - 11,1689% op de omgekeerde evenredigheid van het totale belastbare kadastrale inkomen op het grondgebied van de gemeente.
- 5,9834% voor **open ruimte** op basis van de oppervlakte bos, tuinen en parken, woeste gronden, gekadastreerde wateren, akkerland, grasland, recreatiegebieden en boomgaarden.
- 14,9584% voor **sociale maatstaven**:
 - 0,9972% volgens het aantal personen met een voorkeursregeling in de ziekteverzekering, exclusief leefloners.
 - 3,9889% volgens het aantal kortgeschoolde werkzoekenden met een werkloosheidsuitkeringsaanvraag
 - 2,9917% volgens het gemiddelde aantal geboorten in een kansarm gezien over drie jaar
 - 2,9889% volgens het aantal sociale huurappartementen
 - 3,9889% volgens het gemiddelde aantal personen dat recht heeft op een leefloon over drie jaar.

Er is **geen “cumulbeperking”**. Dit wil zeggen dat sommige gemeenten meerdere malen voorbij de kassa passeren. Dit is het geval voor de gemeenten die tot de groep van de voorafname (40%) behoren. Deze kunnen naast de voorafname ook nog beroep doen om de verdere verdeling van het fonds via de andere criteria. Binnen deze groep is het bovendien mogelijk dat bepaalde gemeenten nog iets extra ontvangen. Zo zijn Brugge en Oostende niet alleen een centrumstad, maar ook nog kustgemeente.

Zoals eerder vermeld is er sprake van een **fiscale penaliserende maatregel** voor gemeenten die een aanvullende personenbelasting heffen beneden de drempelwaarde 5% of een onroerende voorheffing beneden de drempelwaarde van 700 opcentiemen. Het penaliserende bedrag wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds en wordt verdeeld over alle andere gemeenten.

De voorafname uit het Gemeentefonds ten voordele van zo'n 45 gemeenten wordt door heel wat gemeenten als arbitrair en onbillijk ervaren. Door 19 gemeenten werd dan ook **verzoekschrift** tot vernietiging van de aanpassing ingevolge de integratie van het Stedenfonds bij het **Grondwettelijk Hof** ingesteld. Deze gemeenten zijn van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden. Dit onder meer omdat de keuze van besturen die van een voorafgaande opname genieten, niet op een objectieve manier is gebeurd. In een tweede verzoekschrift vragen de gemeenten een vernietiging van het decreet dat eind 2016 het Investeringsfonds oprichtte door de middelen te bundelen uit het vroeger Plattelandsfonds, de middelen voor stadsvernieuwing en Groot-stedenbeleid, zonder iets aan de verdeling of de begunstigden te wijzingen.

Uit een arrest van 4 oktober 2018 blijkt dat het Grondwettelijk Hof geen graten ziet in de huidige verdeling van het Gemeentefonds. Ook het Investeringsfonds blijft voor het hof overeind (Vandamme, 2016; Van Speybroeck, 2017).

Specifiek

- 1) Details van de definitieve verdeling Gemeentefonds 2018 en evolutie 2002-2019 te raadplegen via:
<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/gemeentefonds>

2. Overzicht SDG's

17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Beëindig armoede overal en in al haar vormen: Vandaag overleven vele mensen in ontwikkelingslanden met minder dan 1,25 dollar per dag. Ook in België blijft armoede een prangend probleem. We moeten armoede op nationaal vlak halveren tegen 2030. Het uiteindelijke doel is om armoede overal en in al haar vormen uit te roeien.

Beëindig honger, zorg voor voedselveiligheid /-zekerheid en promoot duurzame landbouw: Iedereen heeft toegang tot betaalbare voeding. Nieuwe landbouwtechnieken zullen gezond en kwalitatief voedsel op een duurzame manier verbouwen. Zo heeft elk mens voedselzekerheid.

Goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden: Kinder- en moedersterfte moeten dalen. Hetzelfde geldt voor drank- en druggebruik. Informatie over besmettelijke ziektes is noodzakelijk om de verspreiding ervan tegen te gaan. De VN wil mentale ziektes meer onder de aandacht brengen en pleit voor minder verkeersdoden.

Inclusief, gelijkwaardig, kwalitatief onderwijs en kansen voor levenslang leren voor iedereen: Jongens en meisjes kunnen vrij naar de lagere en middelbare school gaan. Ze krijgen ook de kans om verder te studeren. Technisch, beroeps-of universitair onderwijs moet vrij toegankelijk zijn, ongeacht geslacht of afkomst. De leeromgeving moet veilig en inclusief zijn. Daarnaast gaat deze doelstelling ook op een kwalitatieve voorschoolse zorg en ontwikkelen en over het opvoeden van leerlingen tot wereldburgers.

Gender gelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes: We moeten komaf maken met genderongelijkheid: het glazen plafond, de loonkloof en gendergeweld. Vrouwen hebben, net zoals mannen, recht op een goede gezondheid en kennis over seksualiteit. Er is nood aan een beleid en rechtspraak dat inzet op gendergelijkheid.

Toegang tot water en sanitair voor iedereen en duurzaam watergebruik: Iedereen heeft recht op veilig drinkbaar water en sanitaire voorzieningen. Waterschaarste moet aangepakt worden. Daarnaast moet er ook gewerkt worden aan duurzaam waterbeheer en verhoogde waterkwaliteit. Dit kan door vervuiling te verminderen, een stop op de dumping van chemicaliën en een goede behandeling van afvalwater.

Betaalbare en duurzame energie: Iedereen moet toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie. We moeten energiearmoede bestrijden en onze energie efficiënter produceren en gebruiken. Daarnaast worden hernieuwbare energiebronnen steeds belangrijker.

Langdurige, inclusieve en duurzame economische groei, volledige tewerkstelling en waardig werk voor iedereen: De VN wil slavernij, dwangarbeid en kinderarbeid uitroeien. Jeugdwerkloosheid moet aangepakt worden. Ondernemerschap moet ondersteund worden en we moeten streven naar economische groei, maar zonder schade toe te brengen aan het milieu.

Veerkrachtige/robuuste infrastructuur, inclusieve en duurzame industrialisering en innovatie: Een sterke economie en maatschappelijk welzijn steunen op een degelijke duurzame infrastructuur. Ook innovatieve industrie en internet voor iedereen zijn essentieel.

Vermindering van ongelijkheid binnen en tussen landen: Dit gaat onder meer over ongelijkheid op basis van inkomen, leeftijd, sekse en beperking. Discriminerende wetgeving en beleid kunnen niet. Sociale bescherming is belangrijk. Ontwikkelingslanden moeten ook meer inspraak krijgen in de besluitvorming van internationale financiële en economische instellingen.

Inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen: Het heeft te maken met adequate en betaalbare woningen, duurzame mobiliteit en de milieu-impact van steden en gemeenten. Daarnaast maken ook veilige en groene publieke ruimtes, rampenbestrijding, duurzame ruimtelijke ordening en erfgoedbeheer deel uit van SDG 11.

Zorgen voor duurzame consumptie- en productiepatronen: Onze consumptiemaatschappij produceert veel afval. Grondstoffen duurzaam beheren en efficiënt gebruiken is dan ook een must. Daarnaast moeten we inzetten op een minder vervuilende en afvalarmere productie, een duurzaam aankoopbeleid en op duurzaam toerisme. Duurzaam consumeren kan ook door voedselverlies tegen te gaan en door recyclage en hergebruik van afvalproducten.

Dringende maatregelen nemen om de klimaatverandering en de gevolgen ervan te bestrijden: De klimaatverandering treft elk land in elk continent. Daarom dient het beleid maatregelen te voorzien, zoals maatregelen om de CO₂-uitstoot te reduceren, en moeten burgers zich bewust worden van manieren van klimaataanpassing. De VN wil kwetsbare naties weerbaarder maken tegen natuurrampen.

Bescherming en duurzaam gebruik van de oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen voor duurzame ontwikkeling: Ecosystemen op de kust en in zeeën en oceanen moeten beschermd worden. Overbevissing, vervuiling van de mariene ecosystemen en illegale visserij moeten bestreden worden.

Bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen op het land: Ecosystemen op land zoals bossen, moerassen en gebergten dienen beschermd te worden. Behoud van de biodiversiteit is prioritair. Stropen en smokkel van beschermde diersoorten moeten we tegengaan. Aangetaste natuurgebieden worden hersteld.

Vrede, veiligheid en rechtszekerheid zijn essentieel om duurzame ontwikkeling te bevorderen: Dit gaat om het bestrijden van misdaad, corruptie en geweld, ook tegen kinderen, maar ook om het bevorderen van een sterke rechtsstaat waarin fundamentele vrijheden beschermd worden. Verder zijn effectieve en transparante instituties met aandacht voor burgerparticipatie en inclusieve besluitvorming onmisbaar.

De middelen voor de uitvoering versterken en het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling revitaliseren: De VN verwacht meer samenwerking: tussen bedrijven, regeringen, burgers en organisaties, maar ook tussen alle spelers onderling. Technologie, het delen van kennis, handel, financiën en data zijn heel belangrijk.

